

Beretning

Norsk Arbmf.

1937
-1938

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND
STIFTET 13. APRIL 1895

BERETNING
OM
FORBUNDETS VIRKSOMHET
1937

VED
JOHS. M. P. ØDEGÅRD
CHR. HENRIKSEN
ALB. KARLSEN

OSLO 1938
ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

Innledning.

Stort sett er det grunn til å si at vårt forbund i likhet med fagorganisasjonen for øvrig i Norge har hatt et godt arbeidsår i 1937. Visstnok har det på enkelte områder og for enkelte grupper av forbundets medlemmer ikke vært mulig å innfri de ønsker og forventninger som blev stilt ved årsskiftet 1936—1937, men så vel i organisasjonsapparatet som overenskomstforholdene og beskjeftigelsesgraden av medlemmene, samt forbedring av lønns- og arbeidsvilkår er der skjedd fremskritt, selv under hensyntagen til den prisstigning som har funnet sted på levnetsmidler.

Hvad angår forbundets utvikling og tilsig av nye medlemmer er fremgangen fra 1936 fortsatt i 1937. Ved årsskiftet 1936—37 kunde forbundet notere 18 227 innregistrerte medlemmer. Dette tall er øket til 25 000 ved årsskiftet 1937—38. En stigning i medlemstallet på 6 700.

Når det gjelder stabiliseringen og opbyggingen av det indre organisasjonsapparat, spesielt for de nyeste organiserte grupper, er det også på dette område utført et godt arbeide og gjort fremskritt som gir gode løfter for fremtiden.

De omfattende ordinære tarifforhandlinger og opprettelse av overenskomster for en rekke av de grupper som har kommet til forbundet er i de fleste tilfelle ordnet ved fredelig forhandling mellom partene, eller megling uten arbeidsstans. Dog har arbeidsstans i en rekke tilfelle ikke kunnet undgås. Den mest omfattende var konflikten i bergverksindustrien som utbrøt 29. mai og pågikk i ca. 5 uker. Forbundet har i året 1937 opprettet og avsluttet i alt 131 overenskomster.

For tre av de store grupper i forbundet, veiarbeiderne, fyr- og merkearbeiderne og arbeiderne ved Statens Havnevesen som fremdeles har

sine lønns- og arbeidsvilkår ordnet ved reglement uten nogen bestemt tidsbestemmelse eller varighet lyktes det ikke ved forhandlinger og meglinger med Statens representanter våren 1937 å få vedtatt en ordning som arbeiderne mente stod i forhold til de krav som var stilt, hvorfor forbundet straks etter at Stortinget hadde fattet beslutning om godkjenning av de foreliggende meglingsforslag, stilte krav om nye lønnsforhandlinger, og forhandlinger blev for annen gang optatt november og desember for disse grupper. Da det heller ikke ved denne anledning var mulig å oppnå enighet ved forhandling blev plassene opsagt med 3 måneders opsigelsesfrist til fratredelse henholdsvis 15. mars og 1. april 1938 for derved å stå fritt og skape grunnlag for et tilfredsstillende oppgjør våren 1938.

Beretningens enkelte avsnitt vil gi en nærmere forklaring om forbundets virksomhet og arbeidsoppgaver i året 1937.

For de overenskomsters vedkommende som av plasshensyn ikke er medtatt i sin helhet i beretningen, henvises til den i beretningen inntatte tabellariske oversikt over oprettede overenskomster 1937.

Representantskapet.

Representantskapet består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Kristian Simensen, Hans Røste, Jørgen Hersleb, Simon Simonsen, Kristian Moljord, Lars Bergundhaugen, Johannes Togstad, Knut Hartmark, Olaf Sletten, J. P. Karlsrud, Peder O. Moan. Suppleant for veiarbeiderne: Aleksander Holmen, for anleggsarbeiderne: Hans J. Svare, og for grubearbeiderne: Alfred Brandt.

Representantskapet har avholdt møter i dagene 24, til 28 januar og 20. til 23. juni.

Forbundsstyret.

Forbundsstyret består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Kristian Simensen, Hans Røste, Jørgen Hersleb. Suppleant: Borghild Tharaldsen, som har møtt for Karl Edvardsen.

Forbundets medlemstall og antall foreninger i 1937.

Det gjennomsnittlige antall medlemmer har i året vært 21 891. Herav 312 æresmedlemmer. Ved årets utgang var antallet av foreninger 475. Det er ialt stiftet 108 foreninger og nedlagt 23.

Det skandinaviske samarbeide.

Den Skandinaviske Samarbeidskomité avholdt møte på Visby den 12. og 13. juli. Norsk Arbeidsmandsforbund var representert ved Johs. M. P. Ødegaard og A. Th. Ahlstrand.

Veiarbeidsdriften 1937.

Forhistorien fra 1932.

Veikonflikten 1932 blev løst på grunnlag av et fra Riksmeglingsmannen fremsatt forslag som forutsatte en nærmere stipulert gjennomsnittsfortjeneste for arbeiderne i hvert enkelt fylke.

Da meglingsforslaget den gang blev vedtatt av arbeiderne var det under hensyntagen til den langvarige konflikt som var ført med Statens Veidirektorat, den politiske situasjon og veiarbeidernes tallmessige svake organisasjon.

Da meglingsforslaget skulde settes ut i praksis av veiadministrasjonen viste det sig vanskeligheter for arbeiderne og akkordlagene å kunne oppnå den gjennomsnittsfortjeneste som var forutsatt for arbeiderne i de forskjellige fylker, og fra arbeiderne blev stillet krav om revisjon av lønninger og arbeidsbestemmelser.

Efter at arbeiderregjeringen var tiltrådt i 1935 blev det fra forbundets side, på grunnlag av de krav som forelå fra arbeiderne, stillet krav om overenskomst og forbedring av lønnsbestemmelsene.

Forhandling blev optatt september 1935, og under lønnsforhandlingene blev det ved en tabellarisk oversikt over timefortjenesten ved veiarbeidsdriften som blev fremlagt av Veidirektøren, dokumentert at veiarbeiderne tilsammen hadde fått kr. 280 000.00 pr. år mindre lønn enn meglingsforslaget av 1932 forutsatte.

Ved forhandling og megling 1935 oppnåddes en lønnsforhøielse av 12 pct. gjennomsnitt for samtlige fylker. Dertil blev de almindelige reglementsmessige bestemmelser revidert i den retning at arbeiderne skulde få større innflytelse over akkordenes utsettelse og arbeidsfor-

holdene for øvrig. Likeledes blev bestemmelsen om ferie, barakker og boligforhold revidert til arbeidernes fordel.

Meglingsforslaget av 1935 blev ved avstemning vedtatt av arbeiderne. Fra Statens side blev det også vedtatt, og forsåvidt angår de reglementsmessige bestemmelser blev de vedtatt ved kongl. res. 28. februar 1936 og gjort gjeldende fra samme dag. Forsåvidt angår meglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser blev de forelagt Stortinget og Stortinget besluttet at de nye lønnsbestemmelser skulde gjøres gjeldende fra 1. juli 1936.

Umiddelbart etter at de nye lønninger og arbeidsbestemmelser var trådt i kraft opstod en rekke tvister om hvordan de nye bestemmelser skulde praktiseres. Det gjaldt lønnsbestemmelsene for veivoktere på timelønn, bestemmelsen om akkorders utsettelse, bestemmelsen om ferie og beregning av ferielønn, bestemmelsen om barakker og transport av arbeidere, samt bestemmelsen om diéttilllegg m. v.

For ordning av disse tvistesaker blev det optatt forhandling med Veidirektoratet den 25. juli 1936, og forhandlingene førte til at Veidirektøren i skrivelse av 29. juli gav forbundet og arbeiderne medhold i flere av de reiste tvistes spørsmål. For de tvistes spørsmåls vedkommende som ikke opnåddes enighet om ved forhandling, som lønn for veivoktere, beregning av ferielønn, hvilke arbeidergrupper som skal være ferieberettiget m. v. besluttedes tvistesakene innbragt for Arbeidsretten til avgjørelse.

Da veiarbeiderne mente at de fremdeles ikke opnådde den timelønn de hadde krav på etter meglingsmannens forslag, blev det fra enkeltforeninger og stedlige sammenslutninger av veiarbeiderforeninger fra enkelte fylker stillet krav om å søke nye lønnsforhandlinger optatt høsten 1936.

De innkomne krav blev forelagt for forbundsstyret den 18. november 1936 og forbundsstyret besluttet enstemmig at krav om nye lønnsforhandlinger ikke kan fremmes før Arbeidsretten har avgjort de tvistesaker som var innbragt til avgjørelse, i det arbeidsrettens avgjørelse vilde danne grunnlag for de lønnskrav som skulde stilles, spesielt for veivokternes vedkommende.

Forbundsstyrets beslutning og de innkomne krav blev også forelagt for forbundets representantskap i representantskapsmøte den 24. januar 1937. Representantskapet fattet enstemmig følgende beslutning:

«Da enkelte foreninger og stedlige styrer har uttalt sin tilslutning til den opfatning som er gjort gjeldende i forbundsstyrets beslutning til saken i møte den 18. november 1936, er representantskapet enig i at det først skaffes Arbeidsrettens avgjørelse på tvistesakene angående løn-

nings- og arbeidsbestemmelsene ved veiarbeidsdriften som er innbragt for retten før det søkes optatt forhandlinger om generelle lønnsforandringer.

Så snart Arbeidsrettens avgjørelse foreligger bemyndiger representantskapet forbundsstyret til å opta spørsmålet om generelle lønnsforhandlinger til avgjørelse, eventuelt ved å forelegge kravet om lønnsforhandlinger til avgjørelse ved uravstemning i foreningene.

Det er representantskapets forutsetning at Arbeidsrettens avgjørelse skal foreligge før midten av april måned 1937.»

Da Arbeidsrettens avgjørelse i de tvistesaker som var innbragt ikke forelå til den av representantskapet forutsatte frist, besluttet forbundsstyret i møte den 22. april å tilskrive Veidirektoratet og Arbeidsdepartementet om å få forhandling for forhøielse av de gjeldende lønnsbestemmelser ved veiarbeidsdriften optatt snarest mulig så de nye lønnsbestemmelser kunde gjøres gjeldende fra 1. juli 1937.

Samtidig som kravet om forhandling blev ekspedert til Veidirektøren, blev samtlige veiarbeiderforeninger ved sirkulære nr. 12 tilskrevet med orientering om det som var foretatt, samtidig som foreningene blev anmodet om å foreta innstilling for valg av en representant for veiarbeiderne i hvert fylke til veiarbeidernes forhandlingsutvalg.

Forhandling med Veidirektoratet blev optatt mandag den 24. mai og fortsatte i forhandlingsmøter og senere frivillig megling til 29. mai da meglingsmannen fremsatte følgende forslag:

Kretsmeglingsmannens reviderte forslag til lønnsbestemmelser for Statens veiarbeidere.

I.

Forskuddslønn i akkord og timelønn i dagarbeide.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord og akkordprisen fastsettes i overensstemmelse med § 6 i de reglementsmessige bestemmelser og forutsettes å gi et tillegg til den fastsatte forskuddslønn i overensstemmelse med de beregninger og opgaver som foreligger fra Veidirektoratet pr. time.

II.

Vedlikehold.

Lønnsbestemmelser for veivoktere m. v.:

Veivoktere som er ansatt på års- eller månedslønn lønnes minst med	Pr. mnd.
i Akershus, Østfold og Vestfold	kr. 220.00
i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag	« 202.00
i de øvrige 13 fylker	« 194.00

	Forskudd i akkord	Timelønn i dagarb. for alm. arb.	Timelønn for form. og spe- sialarbeidere
Østfold	0.85	1.05	1.15
Akershus	0.85	1.05	1.15
Hedmark	0.72	0.92	1.02
Opland	0.72	0.92	1.02
Buskerud	0.72	0.92	1.02
Vestfold	0.85	1.05	1.15
Telemark	0.72	0.92	1.02
Aust-Agder	0.72	0.92	1.02
Vest-Agder	0.72	0.92	1.02
Rogaland	0.72	0.92	1.02
Hordaland	0.72	0.92	1.02
Sogn og Fjordane	0.72	0.92	1.02
Møre og Romsdal	0.72	0.92	1.02
Sør-Trøndelag	0.76	0.96	1.06
Nord-Trøndelag	0.76	0.96	1.06
Nordland	0.72	0.92	1.02
Troms	0.72	0.92	1.02
Finnmark	0.72	0.92	1.02

Timelønn for veivoktere:

Akershus, Østfold og Vestfold	kr. 1.10
Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag	« 1.01
De øvrige 13 fylker	« 0.97

Timelønn for almindelige vedlikeholdsarbeidere:

Akershus, Østfold og Vestfold	kr. 1.05
Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag	« 0.96
De øvrige 13 fylker	« 0.92

Timelønn for chauffører, maskinførere og høvelkjørere:

Akershus, Østfold og Vestfold	kr. 1.33
Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag	« 1.28
De øvrige 13 fylker	« 1.24

III.

Diéttillegg, høifjellstillegg, sykkelgodtgjørelse, minste tjenestetid for veivoktere og bestemmelser for arbeidere som legger faste veidekker.

- Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at han må overnatte utenfor sitt almindelige bosted, gis et diéttillegg av minst kr. 2.20 pr. døgn i tillegg til sin ordinære lønn.
- Arbeidere som beskjeftiges på høifjellsstrekninger, skal gis et høifjellstillegg av 10 øre pr. arbeidet time.
Høifjellstillegget utbetales hver ordinær lønning.
- Veivoktere som bruker sykkel i tjenesten gis en sykkelgodtgjørelse av kr. 50.00 pr. år.

- Veivokteres årlige samlede arbeidstid skal ikke være under 1 200 timer pr. år.
- Arbeidere som beskjeftiges med legging av faste veidekker, skal lønnes etter lønnsbestemmelsen for veivesenets spesialarbeidere.

IV.

Lønnsbestemmelser for kjøring på timebetaling.

Leiet bil med chauffør betales en minste-timelønn etter følgende skala:

Inntil 1½ tonns lasteevne	kr. 2.80
1½ —«— inntil 2½ tonns	« 3.00
2½ —«— og derover	« 3.20

Leiet hest og mann betales en minste timelønn av kr. 1.15.

V.

Det er en forutsetning at alle arbeidere med time- eller månedslønn ved foranstående lønnsregulering opnår en lønnsforbedring på minst 5 øre pr. time (kr. 10.00 pr. måned). Herfra undtas dem som ved annen avtale inngått etter 1. juli 1936 måtte ha fått tilsvarende forhøielse.

VI.

Lønnsbestemmelsernes virkeområde og ikrafttreden.

- Foranstående lønnsbestemmelser m. v. gjelder for Statens veiarbeidsdrift (anleggs- og vedlikeholdsarbeide).
- Lønnsbestemmelsene m. v. trer i kraft 1. juli 1937.
Oslo, den 22. juni 1937. *Harald Julsrud.*

I forbindelse med at meglingsmannens forslag blev utsendt til foreningene til avstemning utsendtes følgende fremstilling og beslutninger:

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Cirkulære nr. 19.

Oslo, den 31. mai 1937.

Til forbundets avdelinger ved veiarbeidsdriften.

Ad lønnsforhandlingene ved Statens veiarbeidsdrift 1937 og avstemning over meglingsmannens lønnsforslag.

Under henvisning til og i overensstemmelse med cirkulærer nr. 12 og nr. 16 1937 fra forbundet til foreningene ved veiarbeidsdriften, er det som veiarbeidernes representanter fra de enkelte fylker valgt følgende som har møtt under forhandlingene og de senere meglingsmøter:

Østfold fylke: Olav Sletten.
Akershus fylke: Thv. Thorstensen.
Hedmark fylke: Ole Nilsen.
Opland fylke: Paul Fredriksen.
Buskerud fylke: Arne Horgen.
Vestfold fylke: Anton Indlagen.

Telemark fylke: Ludvik Larsen.
 Aust-Agder fylke: Hans Moen.
 Vest-Agder fylke: Knut Hartmark.
 Rogaland fylke: Thorvald Mydland.
 Hordaland fylke: Martin Dyrseth.
 Sogn og Fjordane fylke: Johan Skrede.
 Møre og Romsdal fylke: Kristian Olsen.
 Sør-Trøndelag fylke: John Nergaard.
 Nord-Trøndelag fylke: Gudmund Sævik.
 Nordland fylke: Johan Lien.
 Troms fylke: Sigv. Sakkariassen.
 Finnmark fylke: Gustav Nilsen.

Videre har fra forbundet under forhandlingene og meglingen møtt sekretær Albert Karlsen.

For å utarbeide forslag til nye lønnsbestemmelser m. v. som skulde forelegges som arbeidernes krav under forhandlingene møtte arbeidernes forhandlingsutvalg på forbundets kontor lørdag den 22. mai og fortsatte i møte den 23. mai.

I møte i arbeidernes forhandlingsutvalg den 23. mai besluttet forhandlingsutvalget at det først skulde optas forhandling om forhøielse av lønnssetningene m. v. før man påbegynte forhandlingene om revisjon av de reglementsmessige bestemmelser for at et forslag til nye lønnssetninger kunde bringes inn for Stortinget i inneværende sesong til godkjenning og gjøres gjeldende fra 1. juli.

Efter at forhandlingene om lønnssetningene er tilendebragt optas forhandlingene om revisjon av de reglementsmessige bestemmelser. Som arbeidernes krav besluttet forhandlingsutvalget å foreslå følgende som forhandlingsgrunnlag:

Forslag til lønnsbestemmelser m. v. for arbeidere som beskjeftiges i Statens veiarbeidsdrift.

I.

Forskuddslønn i akkord kr. 0.95
 Timelønn i dagsarbeide for alm. arbeidere « 1.30
 Timelønn for fag- og spesialarbeidere « 1.40

II.

*Vedlikehold.**Lønnsbestemmelser for veivoktere m. v.*

Veivoktere som er ansatt på årslønn lønnes med en grunnlønn av kr. 2 700.00 pr. år med 3 alderstillegg av kr. 200.00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 års tjenestetid til en topplønn av kr. 3 300.00.

Veivoktere ansatt på månedslønn lønnes med kr. 225.00 pr. måned med 3 alderstillegg av kr. 15.00 efter 3, 6 og 9 års tjenestetid til kr. 270.00 pr. måned.

Timelønn for veivoktere kr. 1.40
 Timelønn for alm. vedlikeholdsarbeidere « 1.30
 Timelønn for chauffører, maskinførere og høvelkjørere « 1.60

III.

Diétttillegg, høifjellstillegg, sykkelgodtgjørelse, minste tjenestetid for veivoktere og bestemmelser for arbeidere som legger faste veidekker.

- Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at han må overnatte utenfor sitt almindelige bosted gis et diétttillegg av minst kr. 3.00 pr. døgn i tillegg til sin ordinære lønn.
- Arbeidere som beskjeftiges på høifjellsstrekninger skal gis et høifjellstillegg av 10 øre pr. arbeidet time.
Høifjellstillegget utbetales hver ordinær lønning som tillegg til den ordinære time- eller forskuddslønn.
- Veivoktere som bruker sykkel i tjenesten gis en sykkelgodtgjørelse av kr. 60.00 pr. år.
- Veivokteres årlige tjenestetid skal ikke være under 1 200 timer pr. år.
- Arbeidere som beskjeftiges med legging av faste veidekker skal lønnes efter lønnsbestemmelsen for fag- og spesialarbeidere.
- De arbeidere som har høiere lønnsbestemmelser enn fastsatt under I og II skal bibeholde sin nuværende lønn.

IV.

Lønnsbestemmelser for leiet bil med chauffør samt timelønn for leiet hest og mann.

Leiet bil med chauffør betales en minste timelønn efter følgende skala:

Inntil 2 tonns lasteevne kr. 3.75 pr. time
 Over 2 — — « 4.25 —
 For sneplogkjøring og tauing « 6.00 —

Leiet hest og mann betales en minste timelønn av kr. 1.60 pr. time.

V.

Lønnsbestemmelsernes virkeområde og ikrafttreden.

- De under I, II, III og IV fastsatte lønnsbestemmelser m. v. gjelder for Statens veiarbeidsdrift (anleggs- og vedlikeholdsarbeide) som utføres av Staten og administreres av Statens veivesen, for såvidt andre overenskomster ikke tidligere er gjort gjeldende.
- Lønnsbestemmelsene m. v. trer i kraft fra 1. juli 1937.

Forhandling med Veidirektoratet blev optatt mandag 24. mai. For arbeiderne møtte det foran nevnte forhandlingsutvalg og for Veidirektoratet møtte Veidirektøren, overingeniør Nicolaisen, avdelingsingeniørene Backer og Paus, samt assistent Bøk. Dessuten møtte overingeniørene Korsbrekke fra Akershus, Th. Olsen fra Hedmark og A. Torp fra Sogn og Fjordane.

Fra arbeidernes forhandlingsutvalg blev fremlagt det foran refererte forslag til lønnsbestemmelser m. v. som blev gjennomgått i felles forhandlingsmøter.

I forhandlingsmøtet den 25. mai erklærte Veidirektoratets forhandlere at de ikke kunde godta det av arbeiderne fremlagte forslag til lønnsbestemmelser m. v., da det vilde medføre en merutgift til lønninger på ca. 9 millioner kroner i budgettåret, eller en tilsvarende innskrenkning i arbeiderantallet ved veiarbeidsdriften.

Veidirektøren fant det dog rimelig at arbeiderne måtte få et tillegg til den nuværende lønn som kompensasjon for opgang i leveomkostningene og fremla i overensstemmelse hermed følgende forslag til lønninger m. v.

Veidirektørens forslag til lønnsbestemmelser m. v. for arbeidere som beskjeftiges i Statens veiarbeidsdrift.

I.

Forskuddslønn i akkord og timelønn i dagarbeide.

Forskudd i akkord:

Gruppe I	II	III	IV
0.70	0.75	0.80	0.85

Timelønn i dagarbeide:

Gruppe I	II	III	IV
0.90	0.95	1.00	1.05

Timelønn for spesialarbeidere:

Gruppe I	II	III	IV
1.00	1.05	1.10	1.15

Gruppe I: Hedmark, Opland, Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark fylker.

Gruppe II: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylker.

Gruppe III: Østfold og Vestfold fylker.

Gruppe IV: Akershus fylke.

II.

Vedlikehold.

Lønnsbestemmelser for veivoktere m. v.

Veivoktere som er ansatt på månedslønn lønnes med kr. 190.00, kr. 200.00, kr. 210.00 og kr. 220.00.

Timelønn for veivoktere: Kr. 0.95, 1.00, 1.05 og 1.10.

Timelønn for alm. vedlikeholdsarbeidere: Kr. 0.90, 0.95, 1.00 og 1.05.

Timelønn for chauffører, maskinførere og høvelkjørere: Kr. 1.20, 1.25 og 1.30.

III.

Diéttillegg, høifjellstillegg, sykkelgodtgjørelse, minste tjenestetid for veivoktere og bestemmelser for arbeidere som legger faste veidekker.

- Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at han må overnatte utenfor sitt almindelige bosted gis et diéttillegg av minst kr. 2.20 pr. døgn i tillegg til sin ordinære lønn.
- Arbeidere som beskjeftiges på høifjellsstrekninger skal gis et høifjellstillegg av 10 øre pr. arbeidet time. Høifjellstillegget utbetales hver ordinær lønning.
- Veivoktere som bruker *cykkel* i tjenesten gis en sykkelgodtgjørelse av kr. 50.00 pr. år.
- Veivokteres årlige samlede arbeidstid skal ikke være under 1 000 timer pr. år.
- Arbeidere som beskjeftiges med legging av faste veidekker skal lønnes efter lønnsbestemmelsen for veivesenets spesialarbeidere.
- De arbeidere som har høiere lønnsbestemmelser enn fastsatt under I og II skal bibeholde sin nuværende lønn.

IV.

Lønnsbestemmelser for leiet bil med chauffør samt timelønn for leiet hest og mann.

Leiet bil med chauffør betales en minste timelønn av kr. 2.80.
Leiet hest og mann betales en minste timelønn av kr. 1.10.

V.

Lønnsbestemmelsenes virkeområde og ikrafttreden.

- De under I, II, III og IV fastsatte lønnsbestemmelser m. v. gjelder for Statens veiarbeidsdrift (anleggs- og vedlikeholdsarbeide).
- Lønnsbestemmelsene m. v. trer i kraft fra 1. juli 1937.

Til Veidirektørens forslag som forutsetter en samlet lønnsforhøielse på ca. 1.3 millioner meddelte arbeidernes forhandlere at man ved denne anledning ikke kunde godta forslaget, idet man ved denne anledning forutsatte at det foruten en kompensasjon for prisstigningen også skulde opnåes en effektiv forhøielse av reallønnen.

I forhandlingsmøtet den 26. mai blev partenes forhandlingsutvalg enig om å innbringe lønnstvistene for Riksmeglingsmannen for å få optatt frivillig megling under meglingslovens tvungne former.

Megling blev optatt fredag den 28. mai og fortsatte lørdag den 29. mai til kl. 22, da meglingsmannen fremsatte vedlagte meglingsforslag som veiarbeiderne i de enkelte foreninger skal foreta avstemning over om det skal vedtas eller forkastes.

Meglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser m. v. blev referert og behandlet i *fellesmøtet* av forbundsstyret og veiarbeidernes forhand-

lingsutvalg søndag den 30. mai, for å ta stilling til om forslaget skulde anbefales vedtatt eller forkastes av arbeiderne.

Fra flertallet av møtets deltagere blev det tatt stilling for at *meglingsforslaget burde vedtas*. Som begrunnelse for sin stilling anfører flertallet at det ved denne anledning ikke er nogen sannsynlig mulighet for at det kan opnåes et bedre resultat ved at meglingsforslaget stemmes ned, og som følge derav få en konflikt ved veiarbeidsdriften som man ikke hadde full oversikt over vilde føre frem, idet det ennå ikke er avgjort om konflikten kan iverksettes samtidig for alle grupper av veiarbeidere, av den grunn at grupper av veivoktere m. v. i de enkelte fylker ved sine ansettelseskontrakter er bundet til 3 måneders opsigelsesfrist.

Mindretallet av forbundsstyret og forhandlingsutvalget er av den opfatning at meglingsforslaget *ikke* bør vedtas. Som begrunnelse for sin opfatning anføres de krav som veiarbeiderne ved denne anledning har stillet, og at de berettigede krav ved denne anledning ikke er imøtekommet ved meglingsmannens forslag i den utstrekning som rimelig kunde forutsettes under de nuværende forhold. Mindretallet mener derfor at meglingsforslaget bør forkastes, og at medlemmene samtidig som meglingsforslaget forkastes gir forbundet bemyndigelse til å opsi plassene og erklære arbeidsstans.

Til voteringsgrunnlag og som orientering for medlemmene ved behandling av meglingsmannens forslag fremsatte Thv. Thorstensen følgende forslag:

Under henvisning til beslutning i veiarbeidernes forhandlingsutvalg den 29. mai om å medvirke til at et meglingsforslag kan fremkomme, sendes det av meglingsmannen fremsatte forslag ut til medlemmene og forbundsstyret og forhandlingsutvalget vil i den anledning uttale:

Meglingsmannens forslag dekker ikke de krav som idag må stilles for at også veiarbeidernes lønnsvilkår bringes op på en høide som de idag har rettmessig krav på, og forslaget kan derfor ikke anbefales vedtatt av medlemmene.

Sammen med utsendelsen av meglingsforslaget innhentes medlemmenes fullmakt til å gå til opsigelse av plassene i det tilfelle at forslaget ved en uravstemning skulde vise sig å være forkastet.

Det forutsettes at Landsorganisasjonen anmodes om organisasjonsmessig støtte for veiarbeiderne i en eventuell kamp.

Thv. Thorstensen.

Albert Karlsen fremsatte følgende forslag:

Under henvisning til den foreliggende situasjon for å få lønnsforhøielse fra 1. juli 1937 gjort gjeldende, og under henvisning til beslutning i veiarbeidernes forhandlingsutvalg den 29. mai om å medvirke til at et meglingsforslag kan fremkomme som kan forelegges medlemmene til avgjørelse, vil forhandlingsutvalget sammen med forbundsstyret til det foreliggende meglingsforslag uttale:

Man er opmerksom på at meglingsmannens forslag ikke innebærer

de lønnsforbedringer som veiarbeiderne ved denne anledning hadde håp om å få gjennomført. *Men da meglingsforslaget gir kompensasjon for prisstigningen og dertil en liten forhøielse av reallønnen for de enkelte grupper av veiarbeidere, er forhandlingsutvalget av den opfatning at meglingsforslaget bør vedtas av medlemmene for derved å skape et sterkere grunnlag for de forhandlinger som skal optas i slutten av 1937 eller senest i begynnelsen av 1938 om nye lønns- og reglementsbestemmelser.*

Alb. Karlsen.

Ved alternativ votering mellom Thv. Thorstensens forslag og Albert Karlens forslag blev Karlens forslag *vedtatt med 14 mot 11 stemmer*.

For Karlens forslag stemte følgende: Olav Sletten, Ole Nilsen, Paul Fredriksen, Anton Indlagen, Hans Moen, John Nergaard, Gudmund Sævik, Johan Lien, Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Albert Karlsen, Hans Røste, Adolf Lien og Jørgen Hersleb.

For Thv. Thorstensens forslag stemte følgende: Thv. Thorstensen, Arne Horgen, Ludv. Larsen, Knut Hartmark, Thv. Mydland, Martin Dyrseth, Johan Skrede, Kristian Olsen, Sigvart Sakkariassen, Gustav Nilsen og Kristian Simensen.

Under henvisning til foranstående og vedlagte meglingsforslag *anmodes herved forbundets medlemmer som beskjeftiges ved veiarbeidsdriften i sine foreninger å foreta avstemning over om meglingsmannens forslag skal vedtas eller forkastes.*

Foreningene anmodes om å avholde avstemningsmøte snarest så avstemningsresultatet kan foreligge i forbundet senest *tirsdag 15. juni 1937*, da forbundet skal gi svar til Riksmeglingsmannen den 16. juni om forslaget er vedtatt eller forkastet.

Avstemningen over meglingsforslaget foregår ved skriftlig avstemning. De som stemmer *for godkjennelse* av meglingsmannens forslag skriver *Ja*.

De som stemmer for *forkastelse* av meglingsmannens forslag og derved bemyndigelse til forbundet om å erklære arbeidsstans skriver *Nei*. Nøiaktige opgaver over antall *Ja-* og *Nei-*stemmer meddeles forbundet innen den foran anførte frist.

Foreningene i Nord-Norge må sende avstemningsresultatet telegrafisk så det kan foreligge i forbundet i rett tid.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Av forbundets 10 045 medlemmer ved veiarbeidsdriften den gang deltok 5 069 medlemmer i avstemningen over meglingsmannens forslag, og meglingsforslaget blev forkastet med 3 289 mot 1 780 stemmer.

Om den senere behandling

og vedtagelsen av det endrede meglingsforslag henvises til følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Cirkulære nr. 24.

Oslo, den 25. juni 1937.

Til foreningene ved Statens veiarbeidsdrift, de stedlige styrer og de faglige distriktsorganisasjoner.

Ad revisjon av lønnsbestemmelser m. v. for arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift.

Samtidig med oversendelsen av cirkulære nr. 19 fra vårt forbund til foreningene ved veiarbeidsdriften blev meglingsmannens forslag av 29. mai d. å. til nye lønnsbestemmelser forelagt arbeiderne til avstemning.

Ved avstemningsfristens utløp den 15. juni forelå følgende avstemningsresultat:

Østfold fylke:

Av fylkets 6 foreninger, som har et samlet medlemstall på 197, har 5 foreninger avgitt stemme, 99 for, 15 mot.

Akershus fylke:

Av fylkets 19 foreninger, som har et samlet medlemstall på 798, har 16 foreninger avgitt stemme, 83 for, 250 mot.

Hedmark fylke:

Av fylkets 21 foreninger, som har et samlet medlemstall på 406, har 18 foreninger avgitt stemme, 57 for, 194 mot.

Opland fylke:

Av fylkets 19 foreninger, som har et samlet medlemstall på 640, har 17 foreninger avgitt stemme 266 for, 117 mot.

Buskerud fylke:

Av fylkets 23 foreninger som har et samlet medlemstall på 790, har 19 foreninger avgitt stemme, 78 for, 276 mot.

Vestfold fylke:

Av fylkets 8 foreninger, som har et samlet medlemstall på 338, har 4 foreninger avgitt stemme, 63 for, 27 mot.

Telemark fylke:

Av fylkets 20 foreninger, som har et samlet medlemstall på 1026, har 16 foreninger avgitt stemme, 118 for, 368 mot.

Aust-Agder fylke:

Av fylkets 13 foreninger, som har et samlet medlemstall på 390, har 12 foreninger avgitt stemme, 78 for, 170 mot.

Vest-Agder fylke:

Av fylkets 12 foreninger, som har et samlet medlemstall på 228, har samtlige foreninger avgitt stemme, 18 for, 146 mot.

Rogaland fylke:

Av fylkets 7 foreninger, som har et samlet medlemstall på 247, har 5 foreninger avgitt stemme, 16 for, 58 mot.

Hordaland fylke:

Av fylkets 15 foreninger, som har et samlet medlemstall på 669, har 13 foreninger avgitt stemme, 56 for, 279 mot.

Sogn og Fjordane fylke:

Av fylkets 15 foreninger, som har et samlet medlemstall på 763, har 13 foreninger avgitt stemme, 138 for, 365 mot.

Møre og Romsdal fylke:

Av fylkets 32 foreninger, som har et samlet medlemstall på 867, har 28 foreninger avgitt stemme, 185 for, 305 mot.

Sør-Trøndelag fylke:

Av fylkets 2 foreninger, som har et samlet medlemstall på 398, har begge to stemt, 65 for, 109 mot.

Nord-Trøndelag fylke:

Av fylkets 5 foreninger, som har et samlet medlemstall på 234, har 4 foreninger avgitt stemme, 60 for, 87 mot.

Nordland fylke:

Av fylkets 31 foreninger, som har et samlet medlemstall på 1163, har 25 foreninger avgitt stemme, 218 for, 365 mot.

Troms fylke:

Av fylkets 15 foreninger som har et samlet medlemstall på 572, har 13 foreninger avgitt stemme, 154 for, 81 mot.

Finnmark fylke:

Av fylkets 11 foreninger som har et samlet medlemstall på 419, har 6 foreninger avgitt stemme, 28 for, 77 mot.

Forslaget blev forkastet mot 1 780 med 3 289. 5 069 stemmer i alt. 50.5 pct. av medlemmene har stemt.

Avstemningsresultatet viste videre at det av forbundets 274 foreninger ved veiarbeidsdriften var 45 foreninger som i det hele tatt ikke har stemt.

Videre har en rekke foreninger som har medlemmer, som ikke beskjeftiges ved Statens veiarbeidsdrift deltatt i avstemningen med sitt samlede medlemstall, og man kan av stemmeresultatet fra de enkelte foreninger konstatere at det store flertall som er fremkommet mot meglingsmannens forslag, er delvis fremkommet ved at medlemmer av forbundet som ikke beskjeftiges i veiarbeidsdriften har stemt for forkastelse.

I forbundsstyremøte den 15. juni 1937 forelå resultatet av avstemningen over Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser m. v. ved veiarbeidsdriften. I anledning det foreliggende avstemningsresultat fattet forbundsstyret følgende beslutning:

«Forbundsstyret konstaterer at der ved avstemningsfristens utløp

er avgitt 1780 stemmer for vedtagelse av meglingsmannens forslag og 3 289 stemmer for forkastelse.

Forbundsstyret konstaterer videre at det av 10 045 medlemmer ved veiarbeidsdriften har deltatt 5 069 medlemmer i avstemningen, eller 50 pct. av medlemmene som meglingsforslaget omfatter.

Under henvisning til den procentvise lave deltagelse i avstemningen over meglingsmannens forslag, og under henvisning til stillingen for øvrig, at konflikt ikke kan iverksettes for veivoktere etter gjeldende kontrakter og andre grupper av veivedlikeholdsarbeidere før etter 3 måneders opsigelsesfrist, besluttet forbundsstyret å søke om utsettelse med å avgi svar på hvorvidt forslaget er vedtatt eller forkastet til 23. juni.

For videre å ta stilling til den foreliggende situasjon innkalles forbundets representantskap til møte 20. juni kl. 12.»

For om mulig å skaffe arbeiderne ved veiarbeidsdriften lønnsforhøielse fra 1. juli og for å opnå en forbedring i meglingsmannens forslag av 29. mai blev saken forelagt for samarbeidskomitéen mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti den 18. juni.

Fra komitéens møte for behandling av saken blev opsatt følgende protokoll:

«Møte i Samarbeidskomitéen fredag den 18. juni kl. 12.30 på Landsorganisasjonens kontor.

Til stede av Samarbeidskomitéen: Olav Hindahl, Oscar Torp, Torbj. Henriksen, Einar Gerhardsen og Martin Tranmæl. Dessuten møtte I. B. Aase.

Fra Arbeidsmandsforbundet møtte: Alb. Karlsen og Johs. M. P. Ødegård.

Tariffrevisjonen for Statens Veivesen.

Karlsen redegjorde for de førte forhandlinger og meddelte at det av meglingsmannen fremsatte forslag var forkastet med $\frac{2}{3}$ flertall.

Skrivelsen fra Riksmeglingsmannen av 17. juni til Norsk Arbeidsmandsforbund referertes. I skrivelsen meddeltes at Finansdepartementet, under forutsetning av Stortingets tilslutning, godtar Riksmeglingsmannens forslag. Karlsen meddelte at under den avholdte megling var det forutsatt at meglingsmannens forslag vilde bli behandlet av Regjeringen og vedtatt ved kongelig resolusjon. Når nu forslaget er vedtatt, under forutsetning av Stortingets godkjennelse, blev det nødvendig å få en konferanse med statsministeren for om mulig å få forbedret en del av de laveste lønnssetser. En heving av forskuddsbetalingen for de lavest lønnede, i alt 15 fylker, ansåes som den eneste utvei for forslagens vedtagelse. Etter en del debatt enedes man om at Hindahl og Ødegård konfererer med statsminister Nygaardsvold for om mulig å få ham til å anbefale nevnte forhøielse.

På grunnlag av beslutningen i Samarbeidskomitéen blev der på ny gjort henvendelse til statsministeren og meglingsmannen den 19. juni for å opnå forhøielse i de lønnssetser som var foreslått godkjent av Stortinget.

Den 20. juni var forbundets representantskap samlet for å ta stilling til hvad der videre skulde foretas i saken. Med 13 mot 2 stemmer besluttet representantskapet følgende:

«På grunnlag av den foreliggende situasjon i forbindelse med forkastelsen av meglingsmannens forslag til lønninger ved veiarbeidsdriften bemyndiger representantskapet forbundsstyret til å søke lønnssetser i meglingsforslagets laveste lønnsjoner forhøiet.

Efter at revisjon av lønnssetsene er forsøkt, forelegges saken på ny for representantskapet som da vil ta stilling til om meglingsforslaget skal erklæres vedtatt eller forkastet.»

I de forhandlinger og meglinger som blev optatt på grunnlag av representantskapets beslutning deltok følgende representanter for forbundet og veiarbeiderne: Johs. M. P. Ødegård, Alb. Karlsen, Knut Hartmark og Olav Sletten.

Fra statsministerens side blev det antydnet at departementet var villig til å anbefale et tillegg på forskuddslønnen av 2 øre pr. time til meglingsmannens forslag for de 13 lavestlønnede fylker under forutsetning av at forbundet godkjente en 2-årig lønnsperiode med indeksregulering i tilfelle prisstigning eller prissenkning.

Det av statsministeren antydende forslag blev forelagt for representantskapet, som enstemmig besluttet at en 2-årig lønnsperiode med de nu stipulerte lønnssetser ikke kan godtas, idet man måtte forbeholde sig adgang til å søke veiarbeidernes reallønninger forhøiet allerede inneværende år.

I meglingsmøte den 22. juni meddelte meglingsmannen at departementet vil forelegge et meglingsforslag med anbefaling om godkjennelse for Stortinget som går ut på en forhøielse av samtlige lønnssetser med 1 øre pr. time i tillegg til meglingsmannens forslag av 29. mai 1937, men dog under den uttrykkelige forutsetning at et revidert meglingsforslag måtte vedtas straks for at det kunde forelegges for Stortinget.

Det antydende forslag blev forelagt representantskapet som med 12 mot 3 stemmer fattet følgende beslutning:

«Under henvisning til den foreliggende situasjon og det tilbud som nu foreligger fra statsmyndighetene gjennom meglingsmannen som går ut på at samtlige lønnssetser for de 13 fylkers vedkommende som ligger på laveste lønnsone forhøies med 1 øre pr. time vedtar representantskapet meglingsmannens forslag av 29. mai 1937 med de forandringer som foran er angitt.

Representantskapet forutsetter videre at der høsten 1937 optas nye forhandlinger om revisjon av de reglementsmessige bestemmelser samt revisjon av de lønnsbestemmelser som i henhold til meglingsmannens forslag gjøres gjeldende fra 1. juli 1937.»

Representantskapet besluttet videre enstemmig at forbundets formann og sekretær skulde meddele meglingsmannen at dennes endrede forslag er vedtatt av forbundet.

I overensstemmelse med meglingsmannens reviderte forslag av 22. juni og representantskapets beslutning blir lønnssetsene for de 13 fylker

som i meglingsmannens forslag av 29. mai er på laveste lønnsone følgende:

Forskudd i akkord	kr. 0.72 pr. time.
Timelønn i dagarbeide	« 0.92 —
Timelønn for formenn og spesialarbeidere	« 1.02 —
Veivoktere	« 0.97 —
Vedlikeholdsarbeidere	« 0.92 —
Chauffører, maskinførere og høvelkjørere	« 1.24 —

Minste månedslønn for veivoktere kr. 194.00 pr. måned.

Den samme forhøielse, 1 øre pr. time, gjøres også gjeldende for leiet bil, samt hest og mann.

De øvrige bestemmelser i meglingsforslaget av 29. mai opprettholdes.

De nye lønnsbestemmelser trer i kraft fra 1. juli 1937.

*

Som det fremgår av foranstående redegjørelse var forbundets representantskap i den stilling at det måtte erklære meglingsmannens reviderte forslag vedtatt, da der ved denne anledning ikke var tid til å få det nye forslag forelagt for medlemmene til ny avstemning.

Vi gjør foreningene og medlemmene videre oppmerksom på den tvangssituasjon som forbundet og forbundets representantskap ved denne anledning var i.

Hadde representantskapet utsendt forslaget til ny avstemning så hadde meglingsforslaget av 29. mai vært forelagt Stortinget og sannsynligvis blitt vedtatt, og derved hadde arbeiderne i de 13 fylker som omfattes av meglingsmannens siste forslag, ikke fått de kr. 200 000.00 i lønnsforhøielse som meglingsmannens reviderte forslag innebærer.

Hadde representantskapet tatt bestemmelse om å erklære forslaget forkastet, vilde det derved automatisk inntrådt arbeidsstans for anleggsarbeidere og andre grupper uten opsigelsesfrist, mens veivoktere og andre grupper med inntil 3 måneders opsigelsesfrist måtte fortsette i arbeidet og muligens i enkelte tilfelle måttet utføre arbeide som de streikende veiarbeidere tidligere hadde utført.

Dertil kommer at man måtte være oppmerksom på at en lønnskonflikt som iverksettes etter at stortingsesongen er avsluttet ikke kan løses før Stortinget på ny kommer sammen, idet Stortinget i 1936 fattet formell beslutning om at enhver lønnsregulering må forelegges og avgjøres av Stortinget.

Regjeringen har således ikke adgang til uten Stortingets samtykke å gå med på en generell lønnsøkning.

Av denne grunn måtte representantskapet erklære meglingsforslaget vedtatt.

Fra forbundets side vil det i overensstemmelse med representantskapets beslutning bli krevet optatt nye lønnsforhandlinger i høst, så et eventuelt lønnsforslag kan bli forelagt for Stortinget sammen med det nye budgettforslag for utgifter til Statens Veivesen.

Blir man så under forhandling eller megling om nye lønnssetser m. v. ikke enig, har forbundet da anledning til å opsi plassene for de med

inntil 3 måneders opsigelsesfrist, så konflikten ved veiarbeidsdriften kan iverksettes og bli effektiv for alle arbeidsgrupper samtidig.

Vi håper at medlemmene vil forstå at det av hensyn til veiarbeiderne selv var en ufravikelig nødvendighet at meglingsforslaget nu måtte vedtas, og henstiller vi derfor til hver enkelt forening og medlem om å medvirke til ytterligere utbygging av organisasjonen blandt arbeiderne ved veiarbeidsdriften.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Forhandlinger om overenskomst høsten 1937.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften blev utsendt følgende, datert

Oslo, den 23. august 1937.

Cirkulære nr. 34.

Til forbundets avdelinger ved veiarbeidsdriften, veiarbeidernes stedlige styrer og de faglige distriktsorganisasjoner.

Ad valg av forhandlere.

Som meddelt i cirkulære nr. 24, datert 25. juni 1937, fra vårt forbund til foranstående organisasjoner besluttet forbundets representantskap i møte den 22. juni i forbindelse med vedtagelsen av meglingsmannens forslag til lønninger ved veiarbeidsdriften at der skal optas forhandlinger på ny høsten 1937 om revisjon av lønns- og arbeidsbestemmelser for arbeiderne ved veiarbeidsdriften.

I overensstemmelse hermed og den av Stortinget uttalte forutsetning ved vedtagelsen av meglingsforslaget av 22. juni har vårt forbund tilskrevet Veidirektoratet og Arbeidsdepartementet følgende:

Oslo, 21. august 1937.

Veidirektoratet, her.

Ad revisjon av lønns- og arbeidsbestemmelser ved veiarbeidsdriften.

I forbindelse med vedtagelsen av meglingsmannens forslag av 22. juni i år til lønninger m. v. ved Statens veiarbeidsdrift har veiarbeiderne og vårt forbund besluttet å stille krav om å få optatt forhandling mellom representanter for Staten og vårt forbund og arbeiderne om revisjon av en del bestemmelser i de reglementsmessige bestemmelser og forhøielse av lønnssettsene.

Vi er oppmerksom på den uttalelse som kom fra Stortingets administrasjonskomité og Stortinget i forbindelse med vedtagelsen av meglingsmannens forslag av 22. juni i år om å overveie spørsmålet om en tidsbestemt overenskomst, og at forhandling om revisjon av lønnsbestemmelser bør optas så et resultat av disse kan foreligge i forbindelse med opstillingen av budgettene for stat og fylker.

I overensstemmelse hermed vil der fra vårt forbund i forhandling med Statens representanter, som vi forutsetter blir optatt i oktober måned, bli fremlagt et forslag til overenskomst.

Under henvisning til foranstående ber vi det ærede Veidirektorat nærmere bestemme tiden og stedet for forhandlingsmøte.

Ærbødigst
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Idet man forutsetter at der blir optatt forhandling i overensstemmelse med vårt krav, anmoder man om, i likhet med fremgangsmåten ved valg av forhandlere etter cirkulære nr. 24, at foreningene ved veiarbeidsdriften medvirker til valg av en representant for veiarbeiderne i hvert fylke til å representere arbeiderne under forhandlingene, samt fremkomme med forslag som foreningene anser rimelige og mener kan gjennomføres innenfor rammen av gjeldende veilov og det nuværende Storting og fylkesveistyrers bestemmelsesrett.

Valget av representanten fra hvert fylke administreres av veiarbeidernes stedlige styrer og foretas etter innstilling fra foreningene.

I de fylker hvor veiarbeiderforeningene ikke har fylkesvis stedlige styrer anmodes de faglige distriktsorganisasjoner (samorganisasjoner) om å administrere valget av veiarbeidernes representant for fylket.

Idet man forutsetter at der som representant for veiarbeiderne i hvert fylke velges representant som er i beskjeftigelse ved veiarbeidsdriften, ber vi den som blir valgt å skaffe sig best mulig oversikt over lønns- og arbeidsforhold ved veiarbeidsdriften i fylket.

Den organisasjon (stedlig styre eller samorganisasjon) som administrerer valget av representanten for fylket, må innsende fullmakt for vedkommende representant med varamann, som må være innkommet til forbundet senest lørdag 2. oktober 1937.

Da man ved denne anledning må regne med megling i lønnstvistene må foreningene samtidig som de behandler dette cirkulære for valg av forhandler, foreta avstemning over om de gir forbundet fullmakt til å opsi plassene til fratredelse og erklære konflikt ved veiarbeidsdriften.

Spesielt anmodes veivokter- og vedlikeholdsarbeiderforeningene som har medlemmer som kontraktsmessig er bundet til lengere opsigelsestid enn den almindelige — 14 dager — å gi forbundet bemyndigelse til å foreta kollektiv opsigelse.

Fullmakt til plassopsigelse sendes direkte til forbundets kontor, og fullmakten skal inneholde oppgave over hvor mange og hvilke arbeidergrupper det gjelder.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

På foranledning av forbundets krav til Veidirektoratet ved skrivelse av 21. august, blev forhandling optatt mandag den 15. november.

Om resultatet av forhandlingene og partenes stilling er foreningene ved veiarbeidsdriften underrettet ved cirkulære nr. 43 den 3. desember.

I overensstemmelse med de beslutninger som er gjengitt i cirkulæret har forbundet opsagt samtlige arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift og arbeiderne ved fylkenes veiarbeidsdrift, samt veivoktere og vedlikeholdsarbeidere ved de kommuners veiarbeidsdrift som forbundet har overenskomst med, med 3 måneders forutgående opsigelsesfrist til fratredelse 15. mars 1938 forsåvidt der ikke innen den tid er oppnådd en ordning.

Videre har Norsk Kommuneforbund, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Norsk Transportarbeiderforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund etter krav fra Norsk Arbeidsmandsforbund opsagt sine medlemmer som beskjeftiges ved veiarbeidsdriften til fratredelse samtidig som Arbeidsmandsforbundets medlemmer.

Oslo, den 3. desember 1937.

Om resultatet av forhandlingene blev gitt meddelelse i cirkulære nr. 43:

*Til forbundets avdelinger ved veiarbeidsdriften.
Ad forhandlinger og frivillig megling om revisjon av lønns- og arbeidsbestemmelser ved Statens og fylkenes veiarbeidsdrift.*

Som tidligere meddelt i cirkulære til foreningene angående forhandling med Staten om revisjon av lønns- og arbeidsvilkår for de forskjellige grupper av arbeidere ved veiarbeidsdriften, møtte de av veiarbeiderne i hvert enkelt fylke valgte representanter på forbundets kontor fredag den 12. november 1937 for å ta stilling til det forslag som skulde fremlegges i forhandlingsmøte med Statens representanter som arbeidernes forhandlingsgrunnlag.

På grunnlag av de fra foreningene innsendte forslag til lønnsbestemmelser med videre, enedes arbeidernes forhandlingsutvalg om å foreslå opprettet overenskomst med lønnsbestemmelser m. v. i overensstemmelse med de bestemmelser som gjelder for Statens jernbaneanlegg.

Direkte forhandling blev optatt mellom partenes forhandlere den 15. november 1937 og fortsatte i møter til 24. november, da forhandlingene blev brutt.

Fra forhandlingsmøtene mellom arbeidernes og Statens forhandlingsutvalg blev opsatt følgende protokoll:

Lønnsforhandlinger med Statens veiarbeidere.

Protokoll.

Møte den 15. november 1937 kl. 11.

Efter anmodning av Norsk Arbeidsmandsforbund i skrivelse til veidirektøren av 21. august 1937 er det idag optatt forhandlinger med forbundet om gjennomførelse av lønnsforbedringer og revisjon av de «reglementsmessige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift».

For arbeiderne møtte følgende representanter:
Sekretær Alb. Karlsen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Fra fylkene:

Østfold: Olaf Sletten, Mysen.
 Akershus: Thv. Thorstensen, Vestby.
 Hedmark: Gunder Rønningen, Elverum.
 Opland: Sigurd Melum, Skrautvål i Valdres.
 Buskerud: Arne Horgen, Krokstadelven.
 Vestfold: Karl Malmberg, Ramnes.
 Telemark: Ludvik Larsen, Øvregt. 12, Skien.
 Aust-Agder: Anders Storøygaard, Søgneled.
 Vest-Agder: Knut Hartmark, Nedre Malmø pr. Mandal.
 Rogaland: Thorvald Mydland, Bråsund, Rekefjord, Sogndal.
 Hordaland: Martin Dyrseth, Etne, Sunnhordland.
 Sogn og Fjordane: Johan Skrede, Skei i Jølster.
 Møre og Romsdal: Julius Hagerup, Tornes i Romsdal.
 Sør-Trøndelag: Jon Nergård, Heimdal.
 Nord-Trøndelag: Gudmund Sævik, Harran.
 Nordland: Konrad Jensen, Mo i Rana.
 Troms: Sigvart Sakariassen, Ramfjord, Tromsøysund.
 Finnmark: Osvald Værriø, Kirkenes.

Som Statens forhandlerer var av veidirektøren opnevnt følgende utvalg:

Fra Veidirektørkontoret:

Veidirektør A. Baalsrud.
 Overingeniør K. Nicolaisen.
 Avdelingsingeniør T. Backer.
 Avdelingsingeniør H. W. Paus.
 Fra Finansdepartementet: Sekretær Ofstad.

Fra distriktene:

Overingeniør A. Korsbrekke, Akershus fylkes veivesen.
 Overingeniør A. Torp, Sogn og Fjordane fylkes veivesen.
 Ved protokollen assistent S. Bøk.

Veidirektøren åpnet møtet, hvorefter sekretær Karlsen forlangte ordet. Han fremla et forslag til overenskomst mellom Statens Veidirektorat og Departementet for de Offentlige Arbeider på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger på den annen side angående arbeidsordningen og lønnsbestemmelser ved veiarbeidsdriften. Kfr. vedlagte bilag 1.

Sekretær Karlsen gjennomgikk derefter hele overenskomsten, og uttalte sig om arbeidernes syn på enkelte forandringer i de nu gjeldende reglementsmissige bestemmelser, bl. a. anciennitetsspørsmålet som anses for et av de viktigste.

Lønnsoverenskomsten skulde også omfatte en tidsbestemt ordning.

Veidirektøren meddelte derefter at det intet kunde uttales om det fremlagte forslag før det var nærmere behandlet av Statens forhandlere, hvorefter møtet blev hevet. Man bestemte nytt møte tirsdag den 16. november 1937 kl. 11.

Møte tirsdag 16. november 1937 kl. 11.

Man gjennomgikk nu felles de forskjellige paragrafer i den foreslåtte overenskomst, hvorved de forskjellige representanter fikk anledning til å fremkomme med sine meninger.

Møtet avsluttet kl. 8.30 aften.

Møte onsdag den 17. november 1937 kl. 1.

Fortsatt diskusjon om de forskjellige paragrafer, hvorav anciennitetsspørsmålet optok den meste tid.

Møtet avsluttet kl. 3.30 em.

Møte den 18. november 1937 kl. 1.

Fortsatt diskusjon om reglementet. En del paragrafer blev ordnet. Møtet avsluttet kl. 9 aften.

Møte fredag den 19. november kl. 12.30.

Statens forhandleres forslag til «Almindelige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift» blev fremlagt og diskutert. Møtet avsluttet kl. 3.

Møte mandag den 22. november 1937 fra kl. 11.

Man fortsatte behandlingen av overenskomsten til kl. 1.

Nytt møte kl. 6 em. I dette møte var sekretær Evensen fra Landsorganisasjonen til stede.

Fortsatt diskusjon om det av Statens forhandlere fremsatte forslag om «Almindelige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift».

Det var fremdeles en del paragrafer man ikke var enige om, nemlig §§ 1, 6, 9, 16, 17 og 20.

Arbeidernes forhandlere henstillet til Statens forhandlere å vedta arbeidernes redaksjon av disse paragrafer.

Statens forhandlere utdelte sitt forslag til overenskomst og nye lønnsbestemmelser. Kfr. vedlagte bilag 2.

Møtet sluttet kl. 9 em.

Møte tirsdag den 23. november 1937 kl. 12.30.

Man gjennomgikk nu på ny de enkelte paragrafer i «Almindelige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift» for om mulig å komme til enighet. Dette lyktes dog ikke.

I det av Statens forhandlere fremsatte forslag til «Almindelige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift» er det ikke opnådd enighet om følgende paragrafer:

- § 1. Akkordlags dannelsen m. v.
- § 6. Akkorders utsettelse.
- § 9. Ordinær arbeidstid.
- § 10. Overtids- og helligdagsarbeide.
- § 16. Henvendelse fra arbeiderne.
- § 17. Tillitsmenn.
- § 18. Brakker og spiseboder.
- § 20. Ferie, forsåvidt angår punkt 1.

Man gjennomgikk derefter det av Statens forhandlere fremsatte forslag til «overenskomst».

Arbeidernes forhandlere fant ikke å kunne godta den benyttede redaksjon og fant heller ikke å kunne godta det fremsatte forslag til nye lønnsbestemmelser, men henstillet til Statens forhandlere å gå med på arbeidernes forslag til overenskomst i sin helhet.

Dette kunde ikke Statens forhandlere gå med på. Da man således ikke kunde opnå enighet, meddelte sekretær Karlsen i Norsk Arbeidsmandsforbund at han vilde konferere med sine representanter om hvad de på sin side videre skulde foreta sig i saken. Man blev enig om å opsette en protokoll over sakens gang, som undertegnes av partene i nytt møte onsdag den 24. november kl. 1.

Møtet sluttet kl. 4.30.

Møte 24. november 1937 kl. 1 em.

Foranstående protokoll oplestes og godkjentes.

Statens forhandlere forespurte arbeidernes forhandlere om de vilde være med på å anmode om frivillig megling under lovens tvungne former.

Arbeidernes forhandlere svarte at de ikke kunde gi svar på dette før fredag den 26. november 1937 formiddag.

Til å underskrive protokollen bemyndiges for Statens forhandlere veidirektør A. Baalsrud og for Norsk Arbeidsmandsforbund sekretær Alb. Karlsen.

A. Baalsrud.

Alb. Karlsen.

Bilag I.

Arbeidernes forslag til

overenskomst

mellem

Statens Veidirektorat og Departementet for de offentlige Arbeider på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger på den annen side angående arbeidsordningen og lønnsbestemmelser ved veiarbeidsdriften.

§ 1.

Overenskomstens virkeområde.

Overenskomsten omfatter Statens og fylkenes veiarbeidsdrift, og ingen arbeider kan beskjeftiges på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst bestemmer.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

I. Lønssatser.

a) Forskudd og minstelønn i akkord	kr.	1.05	pr. time.
b) Timelønn for almindelig dagarbeide	«	1.35	—
c) Timelønn for formenn, fag- og spesialarb. «		1.45	—

d) Timelønn for maskinførere, chauffører og høvelkjørere	kr.	1.50	—
e) Timelønn for asfalt- og stenbroleggere og arbeidere som beskjeftiges med legging av veidekker	«	1.55	—
f) Timelønn for veivoktere	«	1.45	—
g) Månedslønn for veivoktere som er ansatt på måneds- eller årslønn	«	290.00	pr. mnd.

II. Lønnsbestemmelser for leiet bil og chauffør, samt hest og mann.

Leiet bil med chauffør betales en minste timelønn efter følgende skala:

a) Inntil 1½ tonns lasteevne	kr.	3.35	pr. time.
1½ tonn og inntil 2½ tonns lasteevne	«	3.60	—
2½ tonn og derover	«	3.85	—
b) Leiet hest og mann betales en minste timelønn av	«	1.65	—

III. Diéttillegg, høifjellstillegg, sykkelgodtgjørelse og minste tjenestetid for veivoktere.

- Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at de må overnatte utenfor sitt almindelige bosted, gis et diéttillegg av minst kr. 3.00 pr. døgn i tillegg til sin ordinære lønn.
- Arbeidere som beskjeftiges på høifjellsstrekninger skal ha et høifjellstillegg av 10 øre pr. arbeidet time.
Høifjellstillegget utbetales hver ordinær lønning som tillegg til den ordinære forskudds- eller timelønn.
- Veivoktere som bruker sykkel i tjenesten skal ha en sykkelgodtgjørelse av kr. 60.00 pr. år.
- Veivokteres årlige samlede arbeidstid skal ikke være under 1 600 timer pr. år.
- De arbeidere som har høiere lønn enn de under I og II nevnte lønnsatser, skal bibeholde sin nuværende lønn.

§ 3.

Inntagelse av arbeidere og akkordlags dannelse.

- Ved inntagelse og beskjeftigelse av arbeidere skal der under ellers like vilkår i første rekke beskjeftiges de arbeidere som har lengst tjenestetid ved veiarbeidsdriften i vedkommende fylke.

Ved inntagelse av arbeidere skal der konfereres med arbeidernes tillitsmenn.

- Når et akkordlag skal dannes bestemmer arbeidsbestyreren lagets størrelse og sammensetning under hensyntagen til § 3 a.

Akkordlaget velger selv sin formann.

Efter akkordlagets fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten akkordlagets samtykke.

Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes treffes avtale herom forsåvidt ikke det allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 4.

Avskjedigelse.

Deltagere i akkordlag eller arbeidere kan av arbeidsbestyreren avskjediges når vedkommende arbeider i høi grad gjør sig skyldig i slett forhold.

Forsettlig fusk som forringer arbeidets soliditet, samt nektelse eller undlatelse av å følge gitte forskrifter o. s. v., skal som regel medføre vedkommende arbeiders avskjed.

Før avskjedigelse finner sted skal arbeidernes valgte representanter gis anledning til å uttale sig.

Avskjedigede arbeidere utlønnes så vidt mulig helt ved avgangen. Kan dette ikke skje, skal resttilgodehavende tilstilles vedkommende snarest mulig.

§ 5.

Utvotering av akkordlag.

Når minst $\frac{2}{3}$ av akkordens deltagerer finner at formannen eller en arbeider bør fjernes på grunn av uskikkethet for arbeidet eller slett forhold, kan de henvende sig til arbeidsbestyreren med begjæring derom.

Dersom denne efter undersøkelse finner klagen beføiet, blir vedkommende å fjerne fra laget.

§ 6.

Arbeidsbok.

For hver arbeider utstedes en arbeidsbok inneholdende navn, fødselsår og dato, samt angivelig hjemstavn.

I arbeidsboken innføres opplysning om når arbeideren har begynt og sluttet ved de forskjellige arbeider, og om hvad slags arbeide han hovedsakelig har utført.

Har vedkommende forrettet som akkordformann, skal boken inneholde opplysning derom.

Boken opbevares hos arbeidsbestyreren og utleveres arbeideren ved hans avgang fra anlegget.

Overflyttes arbeideren til et annet offentlig arbeide, utleveres ikke boken, men sendes rekommandert til arbeidsbestyreren ved det arbeide hvortil arbeideren flytter.

Før avreisen skal arbeidsboken på begjæring forevises arbeideren.

§ 7.

Akkorders utsettelse.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord, og akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidsbestyreren og akkordlaget ved dets formann. Akkordprisen forutsettes beregnet å gi en akkordfortjeneste av minst 45 pct. tillegg til den faste forskuddslønn. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden godtas.

Akkorder utsettes enten som et innen et visst område begrenset og til en viss sum beregnet arbeide, som skal utføres for akkordbeløpet (akkorder med forutbestemt sum), eller efter enhetspriser med påfølgende

opmåling og oppgjør (akkorder med enhetspriser). Akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren.

Akkordprisen fastsettes ved arbeidets begynnelse, eller senest 8 dager efter at akkorden er påbegynt, såfremt ikke begge parter er enig om å utsette fristen for akkordprisens fastsettelse nogen tid.

Kan forhandling om akkordpris ikke komme i stand før akkordseddel er utskrevet, og laget er misfornøyd med akkorden, skal arbeidsbestyrerens stedfortreder (i tilfelle opsynsmannen) og akkordformannen komme sammen til forhandling på stedet, hvorefter arbeidsbestyrerens endelige avgjørelse innhentes.

Ethvert akkordlag gis ved akkordens overtagelse en akkordseddel eller akkordbok, som inneholder de bestemmelser der gjelder for akkorden.

Masseseddel utleveres laget med oppgave over masse pr. kjede efter de for arbeidet foreliggende profiler.

For akkorder med forutbestemt beløp, skal den tillike inneholde en gjenpart av den for akkorden oppgjorte beregning.

Opdages det ved sådanne akkorder — efter at akkorden er utsatt og påbegynt — feil i akkordberegningen, skal fornøden beriktigelse av akkordbeløpet finne sted, når feilen er til skade for akkordlaget.

For akkorder med enhetspriser anføres disse. Enhetsprisene gjelder kun hvad der ved akkordens utsettelse er forutsatt, ikke uberegnete arbeider (se ekstraarbeide).

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal efter begjæring av akkordlaget forevises.

Akkorder skal som regel ikke strekke sig utover 6 uker.

§ 8.

Akkorders avbrytelse.

Når forandring i arbeidsplan eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uhell inntreffer, eller når arbeidet utføres utilfredsstillende, har bestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis betaling, idet det ved oppgjøret tas hensyn så vel til det utførte som det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget når arbeidet innstilles for lengere tid.

§ 9.

Ekstraarbeide.

Ved ekstraarbeide forståes arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte akkord, mens det er beskjeftiget med denne. Herunder inngår arbeide med snerydding, ishugging, vannlensning, transport av redskap og materiell til og fra arbeidsstedet, hugging av sviller, samt legging av skinnegang m. v.

Laget plikter på anleggsbestyrerens forlangende å utføre sådant arbeide mot særskilt betaling, som efter omstendighetene tillegges akkordbeløpet ved oppgjøret eller oppjøres særskilt.

Hvor ekstraarbeidet er av nogen større utstrekning, skal det om mulig utsettes tilleggsakkord.

Er arbeidet av mindre betydning, eller akkord ikke har kunnet utsettes, betales den timelønn hvormed akkorden utlønnes, forsåvidt det ikke på forhånd er avtalt en bestemt timelønn for arbeidet.

Hvor særskilt godtgjørelse skal ydes for ekstraarbeidet med uttagning av masser utenfor profilet som følge av «slepper» eller lignende (overfjell), ler- eller jordras o. s. v., skal så vidt mulig på forhånd fastsettes enhetspriser, som anføres i akkordboken eller på akkordseddelen.

Arbeidsskift av lengere varighet enn 1 time på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell godtgjøres for inntil ett dagsverk med vanlig forskuddsbetaling, forsåvidt der ved anlegget ikke kan anvises annet arbeide.

§ 10.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke.

Den daglige arbeidstid inndeles likt for det hele anlegg eller arbeidssted, og kan inndeles med 8½ time i ukens 5 første virkedager og 5½ time på lørdager, eller med 8 timer pr. dag i ukens virkedager.

§ 11.

Overtids- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide som faller utenfor den for vedkommende arbeidsplass fastsatte ordinære arbeidstid.

For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg i ukens 5 første virkedager.

For overtidarbeide på lørdager og dager før helligdager, samt arbeide på søn- og helligdager inntil siste helligdags aften kl. 22 betales 100 pct. tillegg.

Hvor der ved akkordens utsettelse er bestemt at der skal arbeides med dobbelt skift, betales nattskift likt dagskift.

Når der ved igangværende akkordarbeide, som er forutsatt å skulle drives som dagskift, går over til dag- og nattskift, skal der for nattskiftet gis 25 pct. tillegg.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

§ 12.

Redskapshold.

Veivesenet skaffer de nødvendige redskaper m. v.

Ved arbeide som utføres på akkord, betaler arbeiderne forbrukssaker og spader med deres selvkostende på arbeidsstedet.

Den forringelse som de av anlegget utleverte stålredskaper har lidt ved benyttelsen godtgjøres efter vekt, likesom hvessing og reparasjoner av disse betales av laget.

Andre gjenstander som utleveres laget, benyttes av dette uten slitningsgodtgjørelse.

Alt transportmateriell, såsom skinner, vogner, trillebører og planker, decauvillemateriell, kraner o. l. anskaffes av anlegget og benyttes av akkordlagene uten slitningsgodtgjørelse.

Redskaper m. v. og transportmateriell som er bortkommet eller bevislig har tatt skade ved skjødesløs behandling, betales av laget.

Ved enhver akkord føres en materialbok, hvori ved utlevering innføres alle materialer og redskaper som akkordlaget mottar, enten anskaffelsen skjer for veivesenets eller akkordlagets regning.

Ved opslag eller i materialboken skal meddeles opgave over de for anlegget fastsatte priser for redskapsmink, forbrukssaker og smedarbeide.

Snekkere og tømmermenn, som holder sig selv med det almindeligste verktøi, godtgjøres herfor med minst 2 øre pr. time.

Ved særlig smussig arbeide såsom tjærearbeide, holder anlegget vareklær. Ved fundamenteringsarbeide o. l. holder anlegget, hvor dette er nødvendig, vadestøvler.

§ 13.

Formannspenger.

Formannspenger utbetales av anleggets midler utenom akkordbeløpet med minst 2 øre for hver time i akkorden, formannens og kjøretimer iberegnet.

Ved vanskelige mur- eller andre arbeider, som fordrer særegen kyndighet, kan dog formannspengene forhøies, hvilket også kan skje når en formann tildeles et lag av uøvede arbeidere.

§ 14.

Akkorders oppgjør.

Efter at arbeidet er ferdig og godkjent, oppgjøres akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordformannen og en mann av laget gis anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at enighet opnåes ved forhandling, skal eftermåling snarest finne sted.

Ved sådan eftermåling skal som regel en ingeniør og en opsynsmann tillikemed 2 mann av laget, hvoriblandt formannen, være til stede. Laget skaffer de fornødne håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulig feil ved et oppgjør rettet, hvis ikke forlangende herom fremsettes senest innen 6 virkedager efter at akkordsummen er utbetalt.

Et arbeidslag som slutter, kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av anlegget på et omforenet sted.

Hvis en arbeider eller et akkordlag uten gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide forinnen dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller i første tilfelle laget, og i siste tilfelle det lag som utfører akkorden. Dog utbetales fortjenesten til vedkommende arbeider selv, når han har forlatt arbeidet med samtykke av laget og arbeidsbestyreren.

§ 15.

Voldgift.

Hvor det i anledning av oppgjør oppstår meningsforskjell, og denne ikke utjevnes ved forhandling (eftermåling m. v.), skal spørsmålet avgjøres av en voldgiftsrett sammensatt av et medlem for hver av partene. Blir voldgiftsmennene ikke enig, velger de en oppmann. Blir de heller ikke enig om oppmann, opnevner distriktets sorenskriver denne.

Omkostningene ved avsikten av voldgiftskjennelsen bæres med en halvdel av hver av partene, uansett til hvilken side kjennelsen går.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter.

Retten bestemmer selv hvor meget det skal erlegges som godtgjørelse til voldgiftsmennene.

§ 16.

Utbetaling av lønninger.

Enhver arbeiders tilgodehavende utbetales på de bestemte lønningsdager — hver 14. dag. Oppgjør til akkordlaget utbetales til lagets formann og en av dets arbeidere, som begge kvitterer for mottagelsen.

Det blir lagets egen sak å etterse akkordboken, og påse at dets medlemmer får hvad de tilkommer, idet anleggets forpliktelse ophører ved den til formannen og arbeiderne stedfunne betaling.

I tilfelle av formannens forfall, skjer utbetalingen til to av lagets medlemmer, som er bemyndiget til å motta lønningen.

§ 17.

Tillitsmenn.

De organiserte arbeideres tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter i spørsmål av felles interesse.

Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.

Arbeidsbestyreren skal være underrettet om hvem der til enhver tid er arbeidernes tillitsmenn.

§ 18.

Boliger, brakker og spiseboder.

For arbeidere som beskjeftiges ved veiarbeidsdriften utenfor vedkommendes hjemsted, skal veivesenet sørge for boliger etter følgende regler:

Brakker skal ikke ha større belegg enn 4 mann i hvert rum. Hvert soverum skal inneholde et minimum luftrum av 10 kbm. pr. mann.

Det skal bare anvendes enkeltmannskøier, og overkøier skal mest mulig undgås.

I hver brakke innredes de fornødne rum til opbevaring av mat og klær, samt kjøkken, spise-, vaske- og tørkerum.

Anlegget holder det nødvendige inventar samt lys, brenne, renhold og sengklær. Herfor betaler hver arbeider en leie av 20 øre pr. dag.

Sengklærne utleveres til hver mann og innleveres av vedkommende ved avgang, hvorefter de blir forsvarlig rengjort og desinfisert.

Ved sommerbrakker kan det foretas lempninger i ovennevnte bestemmelser.

Hvor brakker ikke bygges og tjenlig hus ikke kan skaffes i rimelig nærhet av arbeidsplassen, bekoster anlegget transport av arbeiderne til og fra arbeidsplassen.

Overskrides i de tilfeller reisetiden pr. dag med mer enn ½ time betales reisetiden med den vanlige timelønn.

På de arbeidsplasser hvor arbeiderne forlanger det og hvor det viser sig påkrevet, skal det være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

Opvarmning av spisebodene betales av veivesenet med 1 time pr. dag etter den gjeldende timelønn.

Bodene skal være lune og tette og være forsynt med kokeovn, samt bord og benker av høvlede materialer.

Faste smier skal opføres med tette vegger og tak.

§ 19.

Godtgjørelse for skifting av arbeidsplass.

Når en arbeider beordres fra et arbeidssted til et annet, skal vedkommende ha vanlig timelønn i den tid som medgår til flytningen. Likeså er vedkommende berettiget til fri reise.

§ 20.

Ferie.

1. Enhver arbeider som i ferieåret har en sammenlagt arbeidstid på minst 192 timer ved veiarbeidsdriften, tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn som beregnes etter arbeidstiden (utførte arbeidstimer + legitimert sykdomsfravær). I arbeidstiden medregnes også tjeneste som er anvendt ved offentlig veiarbeide for øvrig (bygdeveianlegg), men arbeidstid her kommer ikke i betraktning ved beregningen av den ferielønn som utredes av Statens og fylkenes veiarbeider treffes bestemmelse av vedkommende herreder. Er det til disse arbeider ydet statsbidrag, deltar Staten med sin kvotadel.
2. Et ferieår regnes fra 1. april til 30. mars neste år.
3. Lønnen for ferietiden beregnes for almindelige veiarbeidere etter det for hovedveianlegg i vedkommende distrikt gjeldende forskudd med tillegg av 40 pct. av dette, multiplisert med 5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer i ferieåret.
For spesialarbeidere beregnes ferielønn etter den for vedkommende person fastsatte timelønn ganger 5 pct. av antall arbeidstimer.
4. Tidspunktet for ferien bestemmes av arbeidsbestyreren efter samråd med vedkommende arbeider.

Ferien skal kunne anordnes som fellesferie for en del eller samtlige arbeidere ved et anlegg.

5. Blir nogen arbeider opsagt, eller han slutter efter eget ønske før han benytter en optjent ferie, tilkommer han den til hans arbeidstid svarende ferielønn.
6. Fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes i arbeidstiden, dog ikke utover en samlet tid av 12 uker i ferieåret.
7. Lønn for feriedagene utbetales ved feriens begynnelse, og ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september.
8. Lønn for feriedagene utbetales ikke med mindre vedkommende arbeider virkelig tar ferie fra offentlig anlegg.

§ 21.

Tvistens behandling.

I tilfelle av at det opstår tvist mellom arbeidsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelsen av reglementets bestemmelser eller om krav som grunner sig på dette, skal det optas forhandlinger mellom overingeniøren eller den han dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning. Dersom enighet ikke opnåes, skal spørsmålet innbringes til fortsatte forhandlinger mellom veidirektøren og den hovedorganisasjon angjeldende arbeider eller arbeidere er tilsluttet. Opnåes heller ikke enighet ved disse forhandlinger, kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved Arbeidsretten.

Den av Arbeidsretten trufne ordning er endelig og bindende for begge parter.

§ 22.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1. april 1938 og gjelder til 1. april 1939 og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig opsies av en av partene med 3 måneders forutgående varsel.

Oslo, den 193

For Statens Veidirektorat og Departementet for de offentlige Arbeider.

For Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og
Norsk Arbeidsmandsforbund.

Bilag II.

Veidirektørens forslag til

overenskomst

mellem

Departementet for de offentlige Arbeider og veidirektøren på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift.

§ 1.

Overenskomsten omfatter Statens veiarbeidsdrift.

§ 2.

Ingen arbeider som er over 19 år kan i ordinært arbeide beskjeftiges på ringere vilkår enn i denne overenskomst bestemt.

For arbeidere med nedsatt arbeidsevne på grunn av alder, sykdom eller vanførhet fastsettes lønnen etter nærmere avtale med vedkommende arbeider. Overenskomsten omfatter for lønnsbestemmelsens vedkommende ikke arbeidere hvis lønn er fastsatt ved kommunale lønnsavtaler. Den omfatter heller ikke Statens arbeide for ungdom.

§ 3.

*Lønnsbestemmelser.*I. *Lønnsatser.*a) *Forskuddslønn i akkord og timelønn i dagarbeide.*

Fylke :	Forskudd i akkord	Timelønn i dagarbeide for alm arbeidere	Timelønn for veivoktere	Timelønn for formenn og spesial- arbeidere	Timel. for chauffører, valse- og høvelkjørere
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Østfold	0.87	1.08	1.13	1.18	1.36
Akershus	0.87	1.08	1.13	1.18	1.36
Hedmark	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Opland	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Buskerud	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Vestfold	0.87	1.08	1.13	1.18	1.36
Telemark	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Aust-Agder	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Vest-Agder	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Rogaland	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Hordaland	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Sogn og Fjordane	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Møre og Romsdal	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Sør-Trøndelag	0.78	0.99	1.04	1.09	1.31
Nord-Trøndelag	0.78	0.99	1.04	1.09	1.31
Nordland	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Troms	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27
Finnmark	0.74	0.95	1.00	1.05	1.27

- b) Veivoktere på års- eller månedslønn:
 I Akershus, Østfold og Vestfold kr. 226.00 pr. mnd.
 I Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag « 208.00 —
 I de øvrige 13 fylker « 200.00 —
- c) Leiet bil med chauffør betales en minste timelønn efter følgende skala:
 Inntil 1½ tonns lasteevne kr. 2.00 pr. time.
 1½ tonns lasteevne inntil 2½ tonn « 3.10 —
 2½ tonns lasteevne og derover « 3.30 —
- d) Leiet hest og mann betales en minste timelønn av kr. 1.20.

II. Forskjellige bestemmelser.

- a) Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at de må overnatte utenfor sitt almindelige bosted, gis et diéttillegg av kr. 2.25 pr. døgn i tillegg til sin ordinære lønn.
- b) Arbeidere som beskjeftiges på høifjellsstrekninger skal gis et høifjellstillegg av 10 øre pr. arbeidet time.
 Høifjellstillegget utbetales hver ordinær lønning.
- c) Veivoktere som med veivesenets samtykke bruker sykkel i tjenesten, gis en sykkelgodtgjørelse av kr. 50.00 pr. år.
- d) Veivokteres årlige samlede arbeidstid skal ikke være under 1 200 timer pr. år.
- e) Som spesialarbeidere ansees smeder, faglærte snekkere og tømmermenn samt arbeidere som beskjeftiges med legging av faste veidekker som har minst 2 sesongers øvelse.
- f) Til gruppen chauffører, høvelkjørere m. v. kan henføres maskinpassere for større maskiner (pukkverk).
- g) De arbeidere som nu har høyere lønn enn de foran nevnte satser betinger, skal bibeholde sin lønn så lenge de innehar sin nuværende stilling.

§ 4.

Arbeidsvilkår.

Med hensyn til arbeidsvilkårene henvises til «Reglementsmissige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift».

Disse bestemmelser inngår i nærværende overenskomst og har i sin nu vedtagende ordlyd samme varighet som overenskomsten.

§ 5.

Tristers behandling.

Enhver tvist som oppstår mellom partene, skal søkes løst ved forhandlinger mellom disse. Opnåes ikke enighet ved disse forhandlinger, kan hver av partene innbringe vedkommende tvist til løsning ved Arbeidsretten.

§ 6.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft 1. juli 1938 og gjelder til 1. juli 1940, og videre 1 år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig opsies av en

av partene med 3 måneders forutgående varsel. Hvis Det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostningene pr. 15. mars 1939 viser en stigning av 5 point eller et fall av 5 point, har arbeiderne i tilfelle stigning og veivesenet i tilfelle av fall adgang til å kreve lønningene forandret overensstemmende med forandringene i indekstallet, regnet fra utgangspunktet november indeks 1937 (171).

I tillegg til veidirektørens forslag (bilag 2, inntatt foran) var medtatt forslag til «Almindelige bestemmelser», som i alt vesentlig var bygget på de nu gjeldende «Reglementsmissige bestemmelser». Dog med den forandring at der for bestemmelsen om ferie var foreslått en annen ordning med hensyn til optjeningsretten for å være ferieberettiget.

Veidirektørens nye forslag går ut på at man i motsetning til tidligere skal legge den oparbeidede fortjeneste til grunn og ikke som nu da arbeiderne må ha 600 arbeidstimer i ferieåret for å være berettiget til ferie og ferielønn. Veidirektøren foreslår nu at de som har en arbeidsinntekt av kr. 600.00 i ferieåret skal være berettiget til ferie og ferielønn efter 5 pct. av den i ferieåret oparbeidede fortjeneste.

Forslaget til feriebestemmelse forutsetter ingen forringelse av den ferieordning som nu er, men vil på den annen side bety en betraktelig forenkling i veivesenets regnskapsmessige administrasjon.

Under forhandlingene med Statens representanter opnåddes enighet om følgende paragrafer og bestemmelser: Opsigelse, Avskjedigelse, Utvotering av akkordlag, Arbeidsbok, Akkorders avbrytelser, Ekstraarbeide, Overtids- og helligdagsarbeide, Redskapshold, Formannspenger, Akkorders oppgjør, Voldgift og akkordoppgjør, Utbetaling av lønninger og Godtgjørelse for skiftning av arbeidsplass.

De andre bestemmelser i arbeidernes forslag var det ikke mulighet for å opnå enighet om, hvorfor forhandlingene mellom partenes forhandlere blev avbrutt.

Den frivillige megling.

I forhandlingsmøte den 24. november (se forhandlingsprotokoll 24. november) anmodet veidirektøren på Statens representanters vegne om å få tvistesporsmålene innbragt for frivillig megling.

Forhandlingsutvalget og forbundsstyret fattet beslutning om at de ikke vilde motsette sig at frivillig megling blev forsøkt, og megling blev optatt søndag den 28. november under ledelse av Riksmeglingsmannen og fortsatte den 29. november, da meglingen blev avbrutt uten resultat.

Forhandlingsutvalget og forbundsstyret beslutter å opsi plassene.

Efter at meglingen var avbrutt holdt veiarbeidernes forhandlingsutvalg møte for å ta stilling til hvad som skal foretas fra organisasjonens side for å fremtvinge en ordning.

Fra møtet blev opsatt følgende protokoll:

Møte den 29. november 1937 i veiarbeidernes forhandlingsutvalg.

I henhold til tidligere beslutninger hvor flertallet i forhandlingsutvalget besluttet å gå med på frivillig megling, blev det i dagene 28. og 29. november ved Riksmeglingsmannen forsøkt megling mellom partene.

Da det etter to dagers megling konstateres at partene stod så langt fra hverandre at det ikke var nogen utsikt til at partene kunne enes, blev meglingen brutt den 29. november.

Forhandlingsutvalget kom i anledning den foreliggende situasjon sammen til møte den 29. november.

Karlsen redegjorde for de to meglingsmøter og åpnet debatten om hvordan man videre skulde forholde sig med hensyn til opsigelse av plassene m. v.

Som innstilling for forbundsstyret og for videre effektivering blev følgende forslag enstemmig vedtatt:

På grunnlag av beslutning i veiarbeidernes forhandlingsutvalg den 24. november, som er godkjent av forbundsstyret i møte den 25. november, er det optatt frivillig megling i tvist om lønns- og arbeidsvilkår ved veiarbeidsdriften søndag den 28. november som fortsatte mandag den 29. november.

Som engere meglingsutvalg er av veiarbeidernes forhandlingsutvalg valgt Thv. Thorstensen, Akershus, Arne Horgen, Buskerud, Martin Dyrseth, Hordaland, John Nergård, Sør-Trøndelag, Konrad Jensen, Nordland, og Osvald Værrø, Finnmark. Lars Evensen fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Alb. Karlsen fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

I meglingen har arbeidernes forhandlere fremlagt de paragrafer i det av forhandlingsutvalget utarbeidede forslag, som man ikke er blitt enig om i forhandling direkte med Statens forhandlere.

De paragrafer, som det har vært megling om og hvorom der ennå er tvist, er:

- § 1. Overenskomstens virkeområde.
- § 2. Lønnsbestemmelser.
- § 3. Inntagelse av arbeidere og akkordlags dannelse, derunder ansiennitetsbestemmelser.
- § 7. Akkorders utsettelse.
- § 10. Ordinær arbeidstid.
- § 17. Tillitsmenn.
- § 18. Boliger, brakker og spiseboder.
- § 20. Ferie.

På grunnlag av arbeidernes krav og det tilbud som blev gitt av veidirektøren på Statens vegne meddelte meglingsmannen i møte den 29. november, at han ikke fant grunnlag til å fortsette den frivillige megling.

Arbeidernes forhandlingsutvalg sammen med sekretær Lars Evensen fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og sekretær Karlsen i Norsk Arbeidsmandsforbund samt forbundets formann har på ny behandlet den situasjon som har opstått etter at meglingen blev brutt. For løsning av de tvistesporsmål som foreligger vil forhandlingsutvalget innstille til forbundsstyret at der fattes sådan beslutning:

I overensstemmelse med de fullmakter som foreligger fra foreningene på foranledning av anmodning i sirkulære nr. 34, datert 23. august 1937, opsiges plassene til fratredelse og blokade og konflikt ved veiarbeidsdriften erklæres, forsåvidt der ikke ved megling eller på annen måte er opnådd et resultat som arbeiderne kan godkjenne innen den 15. mars 1938. Forhandlingsutvalget anbefaler videre at der foretas opsigelse ved fylkenes veiarbeidsdrift og de kommuners veiarbeidsdrift som forbundet har overenskomst med. Enn videre forutsetter forhandlingsutvalget at forbundsstyret gjør henvendelse til Norsk Kommuneforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om å opsi plassene for sine medlemmer ved veiarbeidsdriften, til utløpstid samtidig med den som er fastsatt i opsigelsen som gjelder medlemmer av Norsk Arbeidsmandsforbund. Til orientering for forbundsstyret erklærer forhandlerne, som er valgt av arbeiderne i de enkelte fylker, at de på grunnlag av de fullmakter som foreligger anser sig bemyndiget til å fremme foranstående innstilling.

Innstillingen fra veiarbeidernes forhandlingsutvalg blev forelagt forbundsstyret til behandling i møte den 2. desember som enstemmig besluttet å godkjenne innstillingen, samtidig som det blev besluttet å søke om Landsorganisasjonens godkjennelse på å foreta opsigelse av samtlige arbeidere ved Statens og fylkenes veiarbeidsdrift den 15. desember til fratredelse ved arbeidstidens slutt den 15. mars 1938 forsåvidt det ikke innen den tid er opnådd en ordning.

Som orientering for medlemmene om årsaken til at der ved denne anledning er benyttet så lang opsigelsesfrist som 3 måneder, kan meddeles at det i enkelte fylker er veivoktere og andre grupper av vedlikeholdsarbeidere som i sine ansettelsesvilkår er bundet til 3 måneders opsigelse, og for å få en samlet aksjon av de forskjellige grupper av veiarbeidere i tilfelle det blir nødvendig måtte en opsigelsesfrist av 3 måneder benyttes.

Opsigelsen vil bli sendt skriftlig til Arbeidsdepartementet og Veidirektoratet, samt til fylkesveistyrene og fylkesveikontorene.

For de kommuners vedkommende som vil bli berørt av en eventuell veikonflikt, vil opsigelsen bli sendt direkte til kommunene i den utstrekning som Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i samråd med de interesserte forbund bestemmer det, enten direkte av vedkommende forbund, eller gjennom forbundenes lokale avdelinger.

Så snart det foreligger en forandring i situasjonen eller tvungen megling blir berammet skal foreningene bli underrettet.

Med solidarisk hilsen

For Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

ARBEIDSRETTSDOM.

Dom avsagt av Arbeidsretten som voldgiftsrett 30. juni 1937 i sak nr. 24/1937: Norsk Arbeidsmandsforbund mot Statens Veidirektorat.

Dom:

Saksøker: Norsk Arbeidsmandsforbund.

Saksøkt: Statens Veidirektorat.

I henhold til kgl. res. av 28. februar 1936 utferdiget Arbeidsdepartementet «Reglementmessige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift». Reglementet er blitt til etter forhandlinger mellom Veidirektoratet og Arbeidsmandsforbundet og blev godkjent av dette før det blev vedtatt av departementet, men det er ikke en tariffavtale i arbeidstvistlovens forstand. Imidlertid inneholder reglementets § 21 bestemmelse om at enhver tvist om forståelsen av reglementets bestemmelser eller om krav som grunner sig på dette, skal innbringes til forhandling mellom Veidirektøren og forbundet og — hvis enighet ikke opnåes — innbringes til «løsning ved voldgift av Arbeidsretten». I henhold hertil har Arbeidsmandsforbundet anlagt nærværende voldgiftsrettssak.

Våren 1936 blev det drevet forhandlinger mellom Veidirektoratet og Arbeidsmandsforbundet om veiarbeidernes lønnsforhold under ledelse av Riksmeglingsmannen, hvis forslag blev godtatt av Arbeidsmandsforbundet og derefter vedtatt av Stortinget som gjeldende fra 1. juli 1936.

Partene er enige om at de spørsmål som er reist i denne sak også forsåvidt de gjelder de nevnte lønnsbestemmelser skal overlates Arbeidsretten til voldgift.

Saken gjelder fire forskjellige tvistes spørsmål.

Norsk Arbeidsmandsforbund har nedlagt sådan påstand:

1. Veiarbeidernes feriegodtgjørelse for 1936 skal beregnes på grunnlag av de forskuddssatser som er angitt i det vedtatte forslag fra Riksmeglingsmannen av 17. desember 1935.
2. Veivoktere, som har en sammenlagt arbeidstid i året av minst 600 timer ved Statens veiarbeidsdrift, har krav på ferie og ferielønn i henhold til bestemmelsene i reglementets § 20, hvad enten deres lønn beregnes pr. time, pr. måned eller pr. år, og i siste tilfelle uansett hvilke terminer årslønnen utbetales i.
3. Veivoktere skal lønnes med minst 30 øre utover de gjeldende forskuddssatser, forsåvidt de utfører formannsarbeide.
4. Arbeidere som deltar med kjøretøi i veiarbeide ved Statens veiarbeidsdrift i tilsammen minst 600 timer (kjøretimene medregnet) har krav på ferie i henhold til bestemmelsen i reglementets § 20.
5. Veidirektoratet plikter å påse at det som er betalt for lite til veiarbeiderne i henhold til post 1—4 blir etterbetalt.
6. Veidirektoratet bærer omkostningene ved denne saks behandling.

Veidirektoratet har nedlagt påstand på at direktoratet frifinnes og at forbundet bærer sakens omkostninger.

I. Beregning av ferielønnen for ferien 1936.

Reglementets § 20 inneholder følgende bestemmelser:

1. Enhver arbeider som i ferieåret har en sammenlagt arbeidstid av minst 600 timeverk ved Statens veiarbeidsdrift tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn som beregnes etter arbeidstiden (utførte arbeidstimer + legitimert sykdomsfravær).
2. Et ferieår regnes fra 1. april til 31. mars det næste år.
3. Lønnen for ferietiden beregnes for almindelige veiarbeidere etter det for hovedveianlegg i vedkommende distrikt gjeldende forskudd med tillegg av 40 pct. av dette, multiplisert med 5 pct. av det hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer i ferieåret.

6. Fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes i arbeidstiden, dog ikke utover en samlet tid av 12 uker i ferieåret.

Det blev videre bestemt at reglementet skulde tre i kraft straks etter at det var akseptert av Arbeidsdepartementet. Videre heter det:

«Reglementets § 20, feriebestemmelsene trer — forsåvidt angår optjeningstiden til ferie — i kraft samtidig. Ved utregningen av optjeningstid og ferielønn for 1936 gjøres de i nærværende reglement fastsatte regler gjeldende med tilbakevirkende kraft fra 1. april 1935.»

Veidirektøren gav i en rundskrivelse til overingeniørene av 7. juli 1936 ordre til at ferielønnen for 1936 skulde beregnes etter det gjeldende forskudd + 40 pct. i ferieåret 1. april 1935 til 30. mars 1936. «De nye lønnsatser» — heter det — «skal ikke anvendes ved utregningen av ferie i år, da disse først er gjort gjeldende fra 1. juli d. å.»

Arbeidsmandsforbundet hevdet derimot at de nye feriebestemmelser skulde gis tilbakevirkende kraft fra 1. april 1935 og at ferielønnen derfor skulde beregnes etter det gjeldende forskudd etter de nye lønnsatser.

Arbeidsretten finner at reglementets § 20 må forståes slik, at man skal beregne ferielønnen etter det gjeldende forskudd i ferieåret 1. april 1935 til 30. mars 1936 på samme måte som i de lønnsavtaler som bestemmer at en viss procent av lønnen i ferieåret avsettes og innsettes i bank til disposisjon for arbeideren.

At denne fortolkning er riktig bekreftes også derav at den med begge parters samtykke blev anvendt ved gjennomførelsen av reglementet av 1932.

Aust-Agders Samorganisasjon krevet den gang at ferielønnen skulde beregnes etter det gjeldende forskudd i ferieåret 1931—32, ikke etter de nye lønnsatser som lå lavere, og dette erklærte overingeniøren i Aust-Agder sig enig i. Veidirektøren, som fikk sig saken forelagt, sendte overingeniøren en skrivelse av 29. juni 1932, hvori han gav klart uttrykk for den her nevnte fortolkning av reglementet.

Det er oplyst at man i enkelte andre fylker beregnet ferielønnen i 1932 etter de nye lønnsatser, men det må ha kommet av, at hverken overingeniøren eller arbeiderorganisasjonene i disse fylker har vært opmerksom på den av Veidirektoratet og Aust-Agder Samorganisasjon hevdede fortolkning av reglementet.

Arbeidsmandsforbundet hevder imidlertid at der i 1936 blev truffet en annen ordning av dette spørsmål ved de overfor nevnte overgangs-

bestemmelser, hvorefter det nye reglement skulde gjelde «med tilbakevirkende kraft fra 1. april 1935».

Men Arbeidsretten kan ikke anta at det har vært meningen med disse overgangsbestemmelser å forrykke selve grunnlaget for ferielønnens beregning ved å sette de nye lønnsatser inn i beregningen.

De nevnte overgangsbestemmelser er uklare i sin form, men de gir dog god mening. Først heter det at feriebestemmelsen «forsåvidt angår *optjeningstiden*» trer i kraft samtidig med reglementet for øvrig. Optjeningstiden blev ved reglementet nedsatt fra 1 000 timer til 600 timer. Deretter heter det at «ved utregningen av optjeningstid og ferielønn» gjøres de nye regler «gjeldende med tilbakevirkende kraft fra 1. april 1935». Dermed siktes til at ferieåret blev forandret fra 15. mai—15. mai i det forrige reglement til 1. april—30. mars i det nye og til at fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom etter det nye reglement skal medregnes i arbeidstiden inntil en samlet tid av 12 uker i ferieåret.

1. Innst. S nr. 145 blev reglementets § 20 forelagt Stortinget sammen med de nye lønnsbestemmelser og det fremgår av Veidirektørens fremstilling at han ikke regnet med andre forandringer i feriebestemmelsen enn den at optjeningstiden er nedsatt fra 1 000 til 600 timer og at legitimerede sykedager skal regnes som arbeidsdager. Disse endringer av feriebestemmelsene anslår han til et årlig merkostende av ca. kr. 150 000.00. Hadde Veidirektøren ment at de nye lønnsatser skulde legges til grunn for beregningen av ferielønnen, måtte han ha nevnt dette og beregnet omkostningene ved det.

Arbeidsretten er derfor kommet til det resultat at punkt 1 i Arbeidsmandsforbundets påstand ikke kan tas til følge.

2. Veivokternes rett til ferie og ferielønn.

En del av veivokterne har personlige kontrakter, hvor det er fastsatt forskjellige lønningmåter. Det er fremlagt i saken tre forskjellige kontrakter med følgende bestemmelser:

- a) Arne Horgen har en lønn av kr. 200.00 pr. måned i alle årets måneder og plikter for denne godtgjørelse å føre tilsyn med og arbeide på veiene hver virkedag — om nødvendig også enkelte helligdager — «dog kun med halv arbeidstid i juli og august samt januar og februar etter veivesenets nærmere bestemmelse». Det er opplyst at han får fri enkelte dager eller uker, når det er lite å gjøre, men at han alltid må stå til tjeneste i påkommende tilfelle, medmindre han får permisjon.
- b) Sigurd Syvertsen har en lønn av kr. 2 250.00 pr. år som utbetales med kr. 225.00 i 10 måneder av året, idet han er forpliktet til å føre tilsyn med og arbeide på veiene i tilsammen 10 måneder av året, fordelt etter forholdene og nærmere bestemmelse av lensmannen.
- c) Arthur Skreppen har en lønn av kr. 0.90 pr. anvendt timeverk, som utbetales månedsvis. Han plikter å føre tilsyn med og arbeide på veiene etter behov og ordre, kfr. instruks.

Det er på det rene mellom partene at veivokterne i almindelighet er å regne for arbeidere og har krav på ferie etter reglementets § 20.

Veidirektøren skrev 29. juli 1936 til Arbeidsmandsforbundet og henviste til sitt cirkulære til overingeniørene av 8. februar 1930, hvor det heter:

«Den almindelige feriebestemmelse antas å måtte gjøres gjeldende for veivoktere, forsåvidt det ikke i kontrakt eller overenskomst er forutsatt noget særskilt med hensyn til ferie.»

Under henvisning til det her nevnte forbehold har veivesenet i 1936 ansatt en del veivoktere med personlige kontrakter, blandt annet de tre ovenfor nevnte, uberettiget til ferie.

I tilsvaret i nærværende sak har Veidirektoratet gått med på å utbetale veivokterne Syvertsen og Skreppen ferielønn for 1936, men hevder fremdeles at Horgen ikke har krav på ferie, fordi han etter sin kontrakt har ferie i 2 måneder med full lønn.

Arbeidsretten finner at alle disse tre veivoktere har krav på ferie. Horgen har som ovenfor nevnt ikke ordentlig ferie i de 2 måneder han har «halv arbeidstid», og retten kan ikke finne at han står i nogen annen stilling enn Syvertsen av den grunn at hans lønn fordeles på alle årets 12 måneder istedenfor på de 10 han er i fullt arbeide.

Påstandens punkt 2, kfr. punkt 5, vil derfor bli tatt til følge, dog således at Arbeidsretten ikke vil uttale sig om andre veivoktere enn de tre hvis kontrakter er fremlagt.

3. Formannsgodtgjørelse til veivoktere.

Ifølge lønnsbestemmelsenes punkt III «Vedlikehold» skal veivoktere og almindelige arbeidere som timelønn ha den i punkt I fastsatte forskuddslønn med tillegg av 20 øre pr. time, mens formann skal ha forskuddslønn med tillegg av 30 øre pr. time.

Arbeidsmandsforbundet hevder at veivoktere når de utfører formannsarbeide skal lønnes som formenn, altså med 30 øres tillegg til forskuddslønnen.

Veidirektoratet hevder at det normalt hører med til en veivokters arbeide å føre tilsyn med og kontrollere veiarbeidernes arbeide, altså å utføre en formanns gjerning, uten at han derfor skal ha høyere lønn enn fastsatt for veivoktere.

Arbeidsretten må gi Veidirektoratet medhold i denne opfatning. Påstandens punkt 3 vil derfor ikke bli tatt til følge.

4. Feriegodtgjørelse til kjørere og chauffører.

Veidirektoratet har under prosedyren for Arbeidsretten erklært sig enig med Arbeidsmandsforbundets opfatning og har tiltrådt det tilsvarende punkt i forbundets påstand, som derfor vil bli tatt til følge.

Da Arbeidsretten i denne sak fungerer som voldgiftsrett, må partene in solidum betale omkostningene ved sakens behandling ved Arbeidsretten. Dommernes honorarer og kontorutgifter fastsettes til kr. 400.00.

Efter det resultat retten er kommet til bør partene hver bære sine omkostninger og halvparten av omkostningene ved Arbeidsretten.

Domsslutning:

1. Veivokterne Horgen, Syvertsen og Skreppen har ferierett efter reglementets § 20 og Horgen har krav på å få etterbetalt ferielønn for 1936.

2. Arbeidere som deltar med kjøretøi i veiarbeide ved Statens veiarbeidsdrift i tilsammen minst 600 timer (kjøretimene medregnet) har krav på ferie i henhold til bestemmelsen i reglementets § 20.
For øvrig frifinnes Veidirektoratet.

Norsk Arbeidsmandsforbund og Statens Veidirektorat betaler en for begge og begge for en til Arbeidsretten kr. 400.00 — fire hundre kroner.

Hver av partene betaler sine omkostninger og halvparten av omkostningene ved voldgiftsretten.

Emil Stang.

*Erling Broch. Sverre Grette. Karl Blom. Bjarne Nissen.
Fred. Karlsen. Alf Hansen.*

Fylkenes veiarbeidsdrift.

ØSTFOLD FYLKE

Ordning av tvistesaker.

På foranledning av veiarbeidernes stedlige styre i Østfold, som på grunn av krav fra de enkelte foreninger hadde anmodet Østfold veikontor om en konferanse for ordning av tvistesaker, holdtes møte på Østfold veikontor den 10. mai 1937.

For Østfold veikontor møtte avdelingsingeniørene L. Bang og Holger Brudal.

For forbundet og arbeiderne møtte Alb. Karlsen, Olaf Sletten, Kolbjørn Olsen og Kristian Johansen.

Fra veiarbeidernes stedlige styre var innsendt følgende krav:

1. Krav om å få akkorder utsatt i overensstemmelse med Reglementets § 6.
2. Krav om reglementsmessig timelønn og overtidsbetaling for dem som har utført trafikkteiling.
3. Krav om at formannspenger skal utbetales også for kjøretimer i akkorden.
4. Krav om at barakkeforholdet på Rødnesanlegget bringes i orden etter reglementets § 18, og at der på anlegget opsettes spiseboder.
5. Krav om at akkordoppgjør i alle tilfelle skal oppjøres i overensstemmelse med reglementets forutsetninger.
6. Krav om utbetaling av overtidstillegget.
7. Krav fra tidligere veivoktere om mere sammenhengende arbeide, også i vintermånedene.

Arbeidernes representanter gav i møtet en nærmere redegjørelse for de opstilte krav.

Til de opstilte krav gav avdelingsingeniørene følgende svar:

Ad

1. Arbeidernes krav skal bli tatt hensyn til, og akkorder vil i den utstrekning det er mulig bli utsatt i overensstemmelse med reglementets forutsetning.
2. Timelønn vil bli utbetalt i overensstemmelse med de gjeldende lønnsbestemmelser, og etterbetaling vil bli gjort for dem som dokumenterer å ha fått for lite utbetalt lønn.
3. Formannspenger skal utbetales også for kjøretimer som inngår i akkorden.

For kjøretimer som *ikke inngår* i den samlede akkord og lønnes direkte utenom akkorden, betales ikke formannspenger.

4. Der er fra veikontoret allerede gitt ordre til opsynsmannen om å få barakker ved Rødnesanlegget rengjort. De påklagede barakkeforhold vil bli ordnet.

I den utstrekning det er nødvendig vil spiseboder bli opsatt.

5. Det stilte krav tar sikte på akkordoppgjør i de tilfelle hvor der ikke foreligger reell akkordseddel, og at akkordlaget også i de tilfelle skal utlønnes med den forutsatte akkordfortjeneste.

Reelle akkorder i overensstemmelse med reglementets § 6 vil herefter bli benyttet i størst mulig utstrekning.

I de tilfelle hvor reelle akkorder ikke kan praktiseres og arbeidet må utføres etter muntlig avtale (proformaakkord) vil akkordoppgjøret bli oppgjort etter forutsetningen for den forutsatte akkordfortjeneste i akkord.

6. Overtidstillegg for utført overtidsarbeide vil bli utbetalt i overensstemmelse med reglementets § 9.

De arbeidere som dokumenterer å ha utført overtidsarbeide uten å få utbetalt overtidstillegget, vil få optjent overtid etterbetalt.

Vedrørende vedlikeholdsarbeide m. v. vil lensmennene få beskjed fra veikontoret om reglementets bestemmelse.

7. De tidligere veivoktere har vært holdt i arbeide i den utstrekning arbeidsbudgjetten har gitt adgang til det.

Der vil også for fremtiden tas hensyn til å holde dem i beskjeftigelse i størst mulig utstrekning.

I tilslutning til foranstående ønsket avdelingsingeniørene gjort arbeiderne og akkordtagerne oppmerksom på bestemmelsene i reglementets §§ 16 og 17, således at uoverensstemmelser om forskjellige spørsmål kan avgjøres i konferanse direkte mellom arbeiderne og arbeidsledelsen på arbeidsplassen.

Forbundets og det stedlige styres representanter er enig i denne opfatning, at alle de små uoverensstemmelser som ikke kan undgås, ordnes i tillitsfull konferanse mellom arbeiderne og arbeidsledelsen på arbeidsplassen på grunnlag av de reglementsmessige bestemmelser.

OVERENSKOMST ØSTFOLD VEIVESENS VERKSTED.

År 1937 den 7. juli holdtes møte på Veikontoret til forhandling om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved Østfold veivesens verksted.

Som forhandlere møtte: For fylket det opnevnte forhandlingsutvalg, herrene Andersen, Ous og Arvesen samt overingeniør Dannevig og avdelingsingeniør Brudal. For arbeiderne møtte som forhandlere: Sekretær i Norsk Arbeidsmandsforbund hr. Albert Karlsen, Olaf Sletten og Ole Næristorp.

I.

Partene enedes om følgende:

1. Fra 1. juli 1937 betales fagarbeiderne ved verkstedet kr. 1.55 pr. time.
2. For hjelpearbeidere kr. 1.35 pr. time.
3. Fylkets veivesen forbeholder sig ved inntredende behov å benytte maskinførere som arbeidere i verkstedet, dog med lønn som for maskinførere bestemt.

Likeledes forbeholder man sig å innta hjelpearbeidere i den utstrekning det er nødvendig.

Fortrinsberettiget er til enhver tid de ovenfor nevnte maskinførere.

II.

De reglementsmessige bestemmelser for Statens veiarbeidsdrift med hensyn til arbeidstid, overtid- og helligdagsarbeide, redskapshold, ferie, tillitsmenn — og tvisters behandling m. v. gjøres gjeldende i sin helhet for arbeidere som beskjeftiges ved fylkets verksted.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1. juli 1937 og til 30. juni 1938 og ansees fornyet for 1 år ad gangen medmindre en av partene opsier den skriftlig med 3 — tre — måneders forutgående varsel.

Protokolltilførsel.

For mekaniker Kr. Melgaard's vedkommende skal hans nuværende timelønn forhøies med 30 øre pr. time fra 1. juli 1937.

Kr. Arvesen. Emil Andersen. Klaus Ous.
Alb. Karlsen. Olaf Sletten. Ole Næristorp.

OVERENSKOMST ØSTFOLD FYLKES VEIARBEIDSDRIFT.

Lønnsbestemmelser m. v.

for arbeidere ved anlegg og vedlikehold ved Østfold fylkes veiarbeidsdrift.

Den av fylkestinget valgte forhandlingskomité, tiltrådt av overingeniøren og avdelingsingeniør Brudal, i forhandlingsmøte med representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund og arbeiderne, den 7. juli er enig om følgende:

De reglementsmessige bestemmelser for Statens veiarbeidsdrift og de av Departementet og Stortinget godkjente lønnsbestemmelser for

Statens veiarbeidsdrift, gjøres gjeldende i sin helhet, for de arbeidere som beskjeftiges ved fylkets veiarbeidsdrift.

Moss den 7. juli 1937.

Kr. Arvesen. Emil Andersen. Klaus Ous.
Alb. Karlsen. Olaf Sletten. Ole Næristorp.

AKERSHUS FYLKE.

Krav om særoverenskomst.

På fellesmøte av representanter for veiarbeiderforeningene i Akershus fylke på Folkets Hus i Lillestrøm den 14. februar besluttet å stille krav til Akershus Fylkesveistyre om å få optatt forhandlinger for gjennomførelse av nye lønnsbestemmelser svarende til de som overenskomstmessig var fastsatt for statens jernbaneanlegg, samt gjennomførelse av en tidsbestemt kollektivt virkende overenskomst for alt veiarbeide i fylket.

Arbeidernes krav blev av forbundet oversendt Fylkesveistyret den 27. februar.

Ved skrivelse fra fylkesmannen i Akershus datert den 19. mars blev arbeidernes og forbundets krav avslått, med den motivering at fylket ikke har adgang til å forhandle om forhøielse av lønningene ved Statens og kommunenes veiarbeidsdrift i fylket, men at forhandlingene i tilfelle måtte optas med Arbeidsdepartementet og de interesserte kommuner.

I samme skrivelse gav fylkesmannen erklæring for at de lønnsbestemmelser som gjelder for Statens veiarbeidsdrift skal gjøres gjeldende for ordinært arbeide ved fylkets veiarbeidsdrift og arbeide på bygdeveier.

I skrivelse av 22. mars protesterte forbundet mot fylkesveistyrets avgjørelse og stilte påny krav om å få optatt forhandlinger om en særoverenskomst for Akershus. På grunnlag av de gjeldende lovbestemmelser for veiarbeidsdriften blev forbundets krav også ved denne anledning avslått.

HEDMARK FYLKE.

På grunnlag av tvist om akkordfortjeneste, diéttillegg og ansiennitetsbestemmelser, holdtes forhandling med administrasjonen for Hedemark fylkes veivesen og følgende resultat av forhandlingene blev meddelt veiarbeiderforeningene ved rundskrivelse datert den 13. januar 1937, utsendt gjennom Hedemark Faglige Samorganisasjon.

1. Ved akkordarbeide skal prisene fastsettes ut fra det grunnlag at arbeiderne skal kunne tjene minst 95 øre pr. time. For øvrig skal alle akkorders utsettelse skje efter regulativets § 6.

2. Utetillegget gjelder for alle vedlikeholdsarbeidere og anleggsarbeidere hvis disse tas vekk fra et allerede påbegynt arbeide og beordres til arbeide så langt vekk at de må overnatte utenfor hjemstedet.

Utetilleggets størrelse fastsettes til 25 øre pr. time.

Ved arbeide hvor man stadig må skifte losji, således at man ikke kan bo minst 6 dager på hvert sted, skal tillegget være 35 øre pr. time.

3. Ved opsigelse og inntagelse av arbeidere, skal dette i alle tilfelle hvor det er mulig, foretas i henhold til arbeidernes ansiennitet.

Denne bestemmelse gjelder ikke for arbeidere som ikke har vært knyttet til veivesenet i ett år.

Akkordlagene har rett til selv å anta de kjørere de har behov for.

OPLAND FYLKE.

Ved skrivelse datert 3. august 1937 fremmet forbundet krav til Fylkesveistyre om at de lønninger og arbeidsbestemmelser som gjelder for Statens veiarbeidsdrift i fylket skal gjøres gjeldende også for arbeidere ved fylkes veiarbeidsdrift og arbeidere på bygdeveier.

I anledning forbundets krav besluttet fylkesutvalget i møte den 4. september følgende:

«*Lønns- og arbeidsvilkår ved fylkets veiarbeidsdrift og ved bygdeveiene.*

I møte den 4. september 1937 av fylkesutvalget sammen med fylkesveistyre er fattet sådant vedtak:

«Fylkesutvalget med tilslutning av fylkesveistyre vedtar enstemmig på fylkeskommunens vegne å gjøre det av Stortinget vedtatte meglingsforslag av 22. juni 1937 vedkommende nye lønnsbestemmelser for statens veiarbeidere gjeldende for fylkesveivedlikeholdet fra 1. juli 1937.

Merutgiftene i terminen 1937—38 forutsettes opført til etterbevilgning i fylkets veibudgett for 1938—39.

For bygdeveier savner fylkeskommunens myndigheter anledning til å treffe nogen bestemmelse. Derom må henvises til de enkelte kommunestyre.»

Carl Crøger (sign.)»

BUSKERUD FYLKE.

Ved skrivelse av 2. august 1937 fremsatte forbundet krav for Buskerud fylkesveistyre om at de til enhver tid gjeldende lønninger og arbeidsvilkår for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift i fylket skal gjøres gjeldende i sin helhet for fylkets veiarbeidsdrift.

På grunnlag av forbundets krav fattet Fylkesveistyre i møte den 5. august følgende beslutning:

«Statens lønns- og reglementsbestemmelser for riksveiene gjøres gjeldende for arbeidere og veivoktere på fylkesveiene.

J. Hundseid (sign.)»

VESTFOLD FYLKE.

Den 8. april tilskrev forbundet Fylkesveistyre med krav om å fatte formell beslutning om at lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift i fylket skal gjøres gjeldende for arbeidere ved fylkets veiarbeidsdrift og arbeidere ved kommunenes veiarbeidsdrift hvor der ikke tidligere er opprettet bindende overenskomst.

Kravet blev av veistyre forelagt overingeniøren for veivesenet, som i skrivelse av 22. april i prinsippet erklærte sig enig i det fremsatte krav, men fremholdt at saken måtte avgjøres av Fylkestinget.

I overensstemmelse med overingeniørens innstilling fattet Fylkesveistyre i møte den 12. mai følgende beslutning:

«Fylkesveistyre er av den mening at saken hører under Fylkestingets avgjørelse. Men da Fylkestinget for i år allerede er avholdt, blir saken å forelegge for Fylkestinget 1938.»

TELEMARK FYLKE.

På foranledning av krav fra Norsk Arbeidsmandsforbund om at de lønns- og arbeidsbestemmelser som gjelder for statens veiarbeidsdrift i Telemark skal gjøres gjeldende for fylkets og kommunenes veiarbeidsdrift holdtes forhandlingsmøte mellom fylkesveistyre og forbundet og arbeiderne den 11. februar. I dette møte opnåddes ikke endelig ordning i det fylkesveistyre forbeholdt sig å forelegge saken for fylkestinget.

Den 16. april holdtes nytt møte mellom partenes representanter. Heller ikke i dette møte opnåddes enighet, hvorfor partene besluttet å oversende tvistesaken til meglingsmyndighetene med henstilling om å opta frivillig meglings under lovens tvungne former.

Meglings ble optatt den 27. april under ledelse av kretsmeglingsmannen Harald Julsrud som fremsatte følgende forslag:

Forslag til ordning

mellem

Telemark fylkesveistyre på den ene side

og

Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side.

1. Det forslag som fylkesveistyre fremsatte i forhandlingsmøte den 1. februar 1937 gjøres gjeldende for veiarbeidsdriften i Telemark
2. Fylkesveistyre retter gjennom fylkets veikontor en forespørsel til samtlige herredsstyre om at de for kommunenes vedkommende vil etterkomme en henstilling fra meglingsmannen om at de «*Reglementsmissige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift*», samt de av Arbeidsdepartementet og Stortinget ved-

tatte lønnsbestemmelser gjøres gjeldende for kommunenes veiarbeidsdrift undtatt beiteveier, bureisings-, seter- og skogsveier og lignende anlegg.

3. Protokolltilførsel.

Partene er enige om at de reglementsmessige bestemmelser og lønnsbestemmelsene gjøres gjeldende fra 1. mai 1937 for fylkets vedkommende jfr. 1. Som utgangspunkt for ferieåret regnes 1. april 1936.

Svar gis skriftlig til riksmeglingsmannens kontor innen tirsdag den 1. juni fk. kl. 14.

Møtet varte fra kl. 9.30 til 17.

Harald Julsrud (sign.) kretsmeglingsmann.

Meglingsmannens forslag blev anbefalt av fylkesveistyret og ved behandling i kommunene blev det av fylkets 25 kommuner vedtatt av 22 kommuner. De 3 kommuner som forkastet meglingsforslaget var Sannidal, Skåtøy og Siljan.

Efter at lønnsforhøielsen blev gjennomført for Statens veiarbeidsdrift i fylket fra 1. juli 1937 var det en del kommuner som protesterte mot å gjennomføre den samme lønnsforhøielse for arbeidere ved den kommunale veiarbeidsdrift. Efter konferanse med meglingsmannen blev der tilsendt fylkesveistyret og kommunene i Telemark følgende:

Ad lønns- og arbeidsbestemmelser ved fylkets og kommunenes veiarbeidsdrift.

Fra enkelte kommuner i Telemark har det vært tvil om hvorvidt det lønnstillegg som er gjennomført for Statens veiarbeidsdrift efter meglingsmannens forslag av 22. juni 1937 fra 1. juli i år automatisk skulde gjøres gjeldende for fylkets og de kommuners veiarbeidsdrift som har vedtatt meglingsmannens forslag av 27. april 1937.

I påtegningskrivelse fra vårt forbund den 17. ds. til meglingsmannen og fylkesmannen i Telemark har vi i overensstemmelse med meglingsmannens tidligere avgjørelse anført følgende:

Sakens dokumenter tilbakesendes til meglingsmannen for videre ekspedisjon til Telemark fylke, og vi har bemerket oss innholdet av fylkesmannens påtegningskrivelse av 13. september, og vil til det som anføres av fylkesmannen få henvise til meglingsmannens skrivelse av 10. september 1937 til Telemark fylkes veikontor angående denne sak hvor meglingsmannen skriver:

«Sendes Telemark fylkes veikontor idet der meddeles at efter min opfatning ikke kan vært tvilsomt at det er den *til enhver tid* gjeldende overenskomst for Statens veiarbeidsdrift i Telemark som må gjelde for de kommuners vedkommende som har vedtatt meglingsforslaget.»

Av ovenstående uttalelse fra meglingsmannen fremgår at han i likhet med vår organisasjon har gått ut fra at enhver regulering av

lønns- og arbeidsbestemmelser ved Statens veiarbeidsdrift i Telemark automatisk gjøres gjeldende ved fylkets og kommunenes veiarbeidsdrift, og den lønnsforhøielse som er gjennomført for Statens veiarbeidsdrift fra 1. juli 1937 skal i overensstemmelse hermed også gjøres gjeldende for fylket og kommunene.»

Idet vi sender denne meddelelse til orientering, går vi ut fra at lønninger blir utbetalt i overensstemmelse med vår påtegningskrivelse til meglingsmannen og fylkesmannen.

Oslo, den 18. september 1937.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Alb. Karlsen.

På grunnlag av forbundets rundskrivelse til kommunene foranlediget fylkesmannen at der blev avholdt et meglingsmøte om lønnstvist.

Meglingsmøtet blev holdt i riksmeglingsmannens kontor den 8. oktober, hvor der blev opsatt en protokoll i overensstemmelse med forbundets krav. Protokoll blev anbefalt vedtatt av fylkesveistyret og oversendt de kommuner som hadde vedtatt meglingsmannens forslag av 27 april til formell vedtagelse av de nye lønnsatser.

AUST-AGDER FYLKE.

Efter anmodning fra forbundet blev der gjennom Aust-Agder faglige Samorganisasjon fremmet krav til fylkesveistyret og fylkestinget om å få gjennomført de samme lønninger og arbeidsbestemmelser for fylkets og kommunenes veiarbeidsdrift som for Statens veiarbeidsdrift i fylket.

Fylkestinget nektet å ta stilling til det innsendte krav, med den begrunnelse at forslaget ikke var innsendt til fylket innen den frist som fylket hadde fastsatt for innlevering av forslag som skulde behandles på fylkestinget.

Kravet besluttet optatt på fylkestinget 1938.

VEST-AGDER FYLKE.

På foranledning av innrapporterte tvister ved veiarbeidsdriften i Vest-Agder blev det holdt forhandling med veivesenets administrasjon den 5. juli. Efter forhandlingsmøtet blev der utsendt følgende rapport til veiarbeiderforeningene:

Rapport.

År 1937 den 5. juli holdtes i overensstemmelse med beslutning på veiarbeidernes fellesmøte i Kvinesdal forhandlingsmøte på veikontoret i Vest-Agder.

For partene møtte:

For veivesenet overingeniør Fred. Barth, avdelingsingeniørene Omdal og Willumsen.

For arbeiderne og forbundet sekretær Alb. Karlsen og veivokter Konrad Valand.

På vegne av arbeidere og veivoktere som beskjeftiges med legning av tjæredekker stilte arbeidernes representanter krav om at disse arbeidere i alle av fylkets distrikter skal lønnes som spesialarbeidere, da de utfører arbeide med tjæredekker, samt at de skal ha godtgjørelse for vareklær.

Efter en del diskusjon om lønnsbestemmelsene for disse arbeidere erklærte overingeniøren med støtte av avdelingsingeniørene at de arbeidere som det her gjelder ved førstkommende lønning skal få utbetalt og etterbetalt for de arbeidstimer de har i inneværende år til 1. juli efter følgende satser:

Formenn, derunder også veivoktere som fungerer som formenn ved tjærearbeide kr. 1.25 pr. time, deri inkludert godtgjørelse for vareklær.

Almindelige arbeidere kr. 1.00 pr. time inklusiv godtgjørelse for vareklær.

Man var videre enig om at foranstående lønnsatser fra 1. juli 1937 skal forhøies med 5 øre pr. time.

For almindelig veivokterarbeide utenom tjærearbeide lønnes efter bestemmelsen i meglingsmannens forslag.

Utenom foranstående sak behandledes lønnstvist om timelønn i dagarbeide for anleggsarbeidere som tidligere hadde 90 øre pr. time, men som for mars lønning 1937 var lønnet efter kr. 0.86 pr. time.

Overingeniøren erklærte at alle de som hadde høiere lønn tidligere enn meglingsmannens forslag skal bibeholde sin personlige timelønn og de påklagede forhold skal bli undersøkt, og forsåvidt der er gjort en feil skal forholdet bli rettet.

Revisjon av lønns- og arbeidsbestemmelser for fylkets veiarbeidere.

Efter lønnsforhøielsen for arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift i Vest-Agder blev der fra fylkesveivokterne reist krav om å få optatt forhandling om lønns- og arbeidsbestemmelser for veivoktere og arbeidere ved fylkets veiarbeidsdrift.

Kravet blev gjennom forbundet oversendt fylkesveistyret ved skrivelse av 14. desember.

Arbeidernes krav blev forelagt fylkestinget våren 1938 som fattet beslutning om at de samme lønninger og arbeidsvilkår som gjelder for arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift i fylket skal gjøres gjeldende for arbeidere ved fylkets veiarbeidsdrift.

HORDALAND FYLKE.

På foranledning av en rekke tvistekrav ved veiarbeidsdriften i Hordaland blev der berammet forhandlingsmøte på veikontoret den 9. august.

På forhandlingsmøtet blev opsatt følgende protokoll:

År 1937 den 9. august holdtes der på Hordaland veikontor konferanse i henhold til arbeidsreglementets §§ 17 og 21 mellem representanter for veivesenet, Norsk Arbeidsmandsforbund og arbeidere fra veianleggene Tysse—Dysvik og Øystese—Eide.

Til stede var: For veivesenet avdelingsingeniørene Ødegaard og Glambek, for Norsk Arbeidsmandsforbund, sekretær Albert Karlsen, for veianlegget Tysse—Dysvik de valgte tillitsmenn Nils Kjoberg, Nils Rosvold og Kristoffer Brekke samt for veianlegget Øystese—Eide, Johan Aldahl og Nils Stavenes.

Representanten for Norsk Arbeidsmandsforbund fremla spørsmålet om formen for praktiseringen av arbeidsreglementets § 6. Der blev gitt tilsagn om at opsynsmennene skulde tilskrives om at når akkordsedler blev dem tilsendt fra anleggsbestyreren, skulde de snarest mulig overleveres akkordlaget ved formannen. Såfremt formannen tok imot sedlen uten bemerkning, var dette å forstå således at laget godtok de i akkordsedlen opstilte betingelser. Såfremt akkordformannen hadde noget å bemerke til akkordvilkårene, skulde han gi opsynsmannen beskjed herom. Efter at der ved forhandling mellem opsynsmannen og akkordformannen var bragt størst mulig klarhet i akkordlagets stilling til akkordvilkårene, skulde eventuelle tvistespørsmål snarest mulig forelegges anleggsbestyreren.

Ad § 18. Med hensyn til spisebarakker ved veianlegget Tysse—Dysvik oplyste anleggsbestyreren at der var bygget en barakke for 24 mann og at anlegget var villig til å betale leien for lokaler som man kunde få leiet i samme øiemed. Arbeidernes tillitsmenn lovet å være behjelpelige med å få leiet rum.

Med hensyn til spørsmålet om forståelsen av bestemmelsene om renholdet av barakker lovet veivesenets representanter at saken skulde bli forelagt veidirektøren. Inntil veidirektørens avgjørelse forelå skulde der ved veianlegget Øystese—Eides barakke ved Ålvik praktiseres på samme måte som tidligere ved barakken i Åreflot. Videre lovet anleggsbestyreren at der skulde bli sørget for matbod ved barakkene i Ålvik. Likeså lovet anleggsbestyreren at han nærmere skulde undersøke forholdet vedrørende transport av arbeiderne ved veianlegget Tysse—Dysvik med hensyn til anleggets deltagelse i de dermed forbundne utgifter.

Arbeidernes representanter fremholdt at akkordforskuddet ved Øystese—Eide måtte bli å heve fra 70 til 75 øre pr. time i henhold til lønnsoverenskomstens V. Arbeidsmandsforbundets representant meddelte at der i et lignende tilfelle for Buskeruds vedkommende, hvor der tidligere var benyttet en forskuddssats av 70 øre pr. time, nu fra 1. juli får overensstemmende med meglingsmannens forslag var gitt 5 øre tillegg til denne sats.

Efter denne opplysning lovet anleggsbestyreren at forskuddet skulde bli øket til 75 øre pr. time fra førstkommende lønning.

Der blev anket over at den nu brukte sats for smedlønninger ved samme anlegg — kr. 1.15 pr. time — ligger så lavt at det kommer under gjennemsnittsførtjenesten i akkord ved anlegget. Veivesenets representanter kan medgi at det er lite rimelig at smedlønningene ligger under den almindelige arbeiders førtjeneste ved anlegget og lovet å ta saken under nærmere overveielse.

*O. Ødegaard. Ingolf S. Glambek. Alb. Karlsen. Nils Kjøberg.
Nils Rosvold. Kristoffer Brekke. Johan Aldahl. Nils Stavenes.*

SOGN OG FJORDANE FYLKE.

Da arbeidere ved fylkets veiarbeidsdrift og arbeidere på bygdeveier i Sogn og Fjordane har ringere lønninger og arbeidsbestemmelser enn de som gjelder for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift i fylket, blev der fra forbundet ved skrivelse av 30. mars stilt krav til fylkesveistyre, eventuelt fylkestinget, om å fatte formell beslutning om at de lønninger og arbeidsbestemmelser som gjelder for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift også skal gjøres gjeldende for arbeidere ved fylket og arbeidere på bygdeveier.

Forbundets krav er ikke imøtekommet av fylkesveistyre, og av den grunn er kravet påny optatt av forbundet våren 1938.

MØRE OG ROMSDAL FYLKE.

Efter vedtagelse av meglingsmannens forslag av 22. juni 1937 om lønnsbestemmelser m. v. for Statens veiarbeidsdrift, stilte forbundet krav om at de samme bestemmelser skulde gjennomføres også for fylkets og kommunenes veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal.

I anledning kravet blev der berammet forhandlingsmøte i Molde den 14. september. Fra forhandlingene opsattes følgende protokoll:

Utskrift

fra Møre og Romsdals fylkesveistyres forhandlingsprotokoll.

År 1937 den 14. september holdtes møte i fylkesveistyre på fylkeskontoret. Tilstede var samtlige medlemmer og overingeniør Grønning-sæter.

Da behandledes:

Sak nr. 109. *Henvendelse fra Norsk Arbeidsmandsforbund om lønnsavtale med fylkesveistyre, forsåvidt angår fylkeskommunens veiarbeidsdrift og arbeidet på bygdeveiene.*

Under denne saks behandling deltok sekretær Albert Karlsen som representant for Norsk Arbeidsmandsforbund, og videre Kristian Olsen som representant for Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon, Julius

Hagerup som representant for Veiarbeidernes fellesstyre for Møre og Romsdal og Tore Ingeborgvik for bygdeveiarbeiderne.

Efter at saken var diskutert blev man enig om følgende forslag som akseptertes av alle tilstedeværende:

1. For den arbeidsdrift som i sin helhet utføres for midler av fylkeskommunen, jfr. utgiftspost 2 og 5 i overingeniørens budgettforslag for inneværende termin, godkjenner fylkesveistyre de lønninger og arbeidsbestemmelser som gjelder for Statens veiarbeidsdrift i fylket. Denne bestemmelse trer i kraft straks og gjelder for arbeide som herefter utføres.
2. For veiarbeider som utføres på bygdeveiene hvortil ydes bidrag fra stat og fylke fastsettes fra 1. oktober 1937 og inntil videre en forskuddsbetaling i akkord av kr. 0.65 pr. time og en timebetaling av kr. 0.80.
3. Norsk Arbeidsmandsforbund forbeholdt sig rett til å ta op arbeide for at lønns- og arbeidsvilkår for bygdeveiene blev overensstemmende med statens lønns- og arbeidsvilkår for øvrig. Man blev enig om, at Norsk Arbeidsmandsforbund skulde innsende et begrunnet andragende herom til fylkesveistyre, som så fylkesveistyre efter nærmere bearbeidelse skal forelegge først avholdende fylkesting. Søknaden og fylkestingets uttalelse blir derefter å forlegge samtlige herredsstyres.

*Trygve Utheim. Albert Karlsen. Julius Hagerup.
Kristian Olsen. Tore Ingeborgvik. J. E. Halle. Knut Stadheim.*

I overensstemmelse med siste avsnitt av den opsatte forhandlingsprotokoll fra møte den 14. september, tilskrev forbundet fylkesveistyre den 14. desember følgende:

Fylkesveistyre for Møre og Romsdal,
v/ herr fylkesmann Trygve Utheim, Molde.

Ad lønns- og arbeidsbestemmelser for anleggs- og vedlikeholdsarbeidere på veifonds- og bygdeveier.

Idet man refererer til vedlagte utskrift av forhandlingsprotokoll fra forhandlingsmøte den 14. september 1937 med fylkesveistyre for Møre og Romsdal angående lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere som beskjeftiges på bygde- og veifondsveier, tillater man sig herved under henvisning til protokollens punkt 3 på ny å forelegge for fylkesveistyre og senere fylkestinget vårt krav om, at *de til enhver tid gjeldende lønns- og arbeidsvilkår som gjelder for Statens og fylkets veiarbeidsdrift, skal gjøres gjeldende for kommunenes veiarbeidsdrift.*

Som motivering for vårt krav skal anføres:

Så vidt forbundet bekjent er det ingen av landkommunene i Møre og Romsdals fylke som har eget ingeniørvesen som administrerer kommunenes veiarbeidsdrift, hvorfor de kontrollerende og administrative

organer er de som er nevnt i lov om veivesenets §§ 3, 4 og 12. (Fylkesveistyret og fylkesveikontoret.)

Den almindelige praksis både er og må være at anleggsarbeidere og tilfeldige vedlikeholdsarbeidere kan få sin årlige arbeidstid og arbeidsinntekt fordelt på Statens, fylkets og herredenes veiarbeidsdrift.

Det vil derfor være urettferdig mot arbeiderne som beskjeftiges på bygdeveier, og det skaper administrative vanskeligheter for veivesenets administrasjon så lenge det opprettholdes systemet om uensartede lønns- og arbeidsbestemmelser ved Staten og fylkets veivesen og kommunenes veivesen.

Om en arbeider den ene uke beskjeftiges på en hovedvei, og den andre uke overføres til en bygdevei så er hans arbeide av samme karakter og under samme ledelse og bør av den grunn ikke betinge ringere betingelse for arbeidet på bygdeveier.

Det samme argument som er nevnt foran for anleggs- og tilfeldige vedlikeholdsarbeider, gjelder også for veivoktere, idet stat og fylke også for vedlikeholdet av bygdeveier deltar med en nærmere bestemt kvotadel av vedlikeholdsutgiftene. (Veivokterlønn og ferielønn).

Under henvisning til foranstående tør vi på ny henstille til fylkesveistyret, eventuelt fylkestinget, om i likhet med den ordning som er oppnådd i flere andre fylker, at der fremmes innstilling for de respektive kommuner om å godkjenne den ordning som vi foran har stillet krav om.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

TROMS FYLKE

Efter krav fra forbundet blev forhandlinger med fylkesveistyret optatt og følgende protokoll opsatt:

Utskrift av protokoll for forhandlinger ved Troms fylke.

År 1937, onsdag den 10. november kl. 17 holdtes forhandlingsmøte på fylkeskontorets møteværelse mellom Troms fylke på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side.

Til stede for Troms fylke: d'herr. fylkesmann Bassøe, ordfører L. K. Aa, ordfører Alfons Johansen og overingeniør Th. Smidt Sunde.

Til stede for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon sekretær Elias Volan.

Til stede for Norsk Arbeidsmandsforbund: Ole Hauan og Alf Olsen, fra Troms Fylkes faglige Samorganisasjon, og for veiarbeiderne i fylket møtte Haakon Antonsen, Tromsøysund.

Til dirigent for møtet valgtes fylkesmannen og til sekretær Alf Olsen.

Sak: Krav fra Norsk Arbeidsmandsforbund og Troms fylkes faglige Samorganisasjon om at de til enhver tid gjeldende lønns- og arbeidsbestemmelser ved Statens veiarbeidsdrift gjøres gjeldende for bygdeveianlegg og veivedlikeholdet.

Efter at partene hadde drøftet saken blev man enige om nytt møte torsdag den 11. ds. kl. 12.00.

Protokollen oplest.

Møtet hevet.

Haakon Antonsen. Lorents K. Aa. Th. Smidt Sunde. Elias Volan. Alf Olsen. Alfons Johansen. Gerckens Bassøe. Ole Hauan.

År 1937, den 11. november kl. 12.00 fortsattes forhandlingene på Troms fylkeskontors møteværelse angående arbeidsbetingelsene for veiarbeiderne.

De samme representanter for partene til stede som i møte den 10. ds.

Efter at saken på forhånd var drøftet i særmøter, blev forhandlerne enige om å anbefale for sine respektive mandanter å vedta følgende forslag til bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår for veiarbeiderne i Troms fylke:

1. For bygdeveier med statsbidrag og eller fylkesbidrag samt for fylkets vedlikeholdsarbeide godtas de bestemmelser som til enhver tid gjelder for Statens veiarbeidsdrift i Troms fylke med følgende endringer:
 - a) § 1 i Statens arbeidsreglement for veiarbeidsdriften.
Efter første setning tilføies:
«En av kommunen opnevnt representant medvirker ved dannelsen av lagene. Såfremt akkordformannen ikke er organisert, har fagforeningen adgang til å opnevne en representant som medvirker ved dannelse av lagene.»
 - b) § 15 i Statens arbeidsreglement for veiarbeidsdriften.
I første setning innskytes efter ordet «betales»: «så vidt mulig».
2. Bestemmelsene trer i kraft fra 1. juli 1938.
3. Rene kommunale anlegg (anlegg uten stats- og uten fylkestilskudd), bureisingsveier, gårdsveier, seterveier, skogsveier og arbeide som utføres for krisemidler (nødsarbeide) kommer ikke inn under bestemmelsene i punkt 1.

Fylkets forhandlere erklærte at saken måtte forelegges fylkestinget til avgjørelse. Fylkestingets behandling av saken forutsettes å foreligge før 1. juli 1938.

Nytt møte holdes idag kl. 17.30 til endelig gjennomgåelse av forslaget og underskrift av forhandlingsprotokollen.

Gerckens Bassøe.

Alf Olsen.

Nytt møte holdtes kl. 17.30.

Til stede: De samme forhandlere fra begge parter som i formiddagsmøtet.

Man foretok en endelig gjennomgåelse av forslaget til arbeidsbestemmelser for veiarbeiderne i Troms fylke.

Partenes forhandlere hadde intet å bemerke til forslaget.

Protokollen oplest.

Møtet hevet.

Gerckens Bassøe. Alf Olsen. Elias Volan. Haakon Antonsen. Ole Hauan. Th. Smidt Sunde. Alfons Johansen. Lorents K. Aa.

Statens Fyr- og Merkevesen.

Revisjon av lønnsbestemmelser m. v.

På grunnlag av det i 1936 oprettede reglement om lønninger og arbeidsbestemmelser ved Fyr- og Merkevesenet blev det etter krav fra forbundet ved skrivelse av 4. februar 1937 til Statens Fyr- og Merkevesen optatt forhandling den 15. februar.

Som partenes forhandlere var:

Overingeniør Jacobsen, kommandørkaptein Askim, ingeniør Meinich for Fyr- og Merkevesenet, samt sekretær Ofstad for Finansdepartementet.

For arbeiderne og forbundet møtte sekretær Alb. Karlsen, Olav Velle og A. Rønnestad.

Forhandling mellom partenes representanter pågikk fra og med den 15. til og med den 24. februar om et av forbundet fremlagt forslag til nye lønninger og arbeidsbestemmelser.

Om de *Almindelige bestemmelser* opnåddes enighet under forhandlingene direkte mellom partene, derunder også bestemmelsen om nedsettelsen av arbeidstiden fra 54 til 48 timer pr. uke.

Om lønnsbestemmelsene opnåddes ikke enighet, hvorfor forhandlingene blev enig om å innbringe lønnstvistene for frivillig meglingsmann.

Megling blev optatt den 2. mars under ledelse av kretsmeglingsmann Julsrud, som fremsatte følgende forslag:

Forslag til lønnsbestemmelser for Statens Fyr- og Merkevesen.

De nuværende lønnsatser prolongeres, idet der gis full lønnskompensasjon for arbeidstidens nedsettelse fra 54 timer til 48 timer pr. uke.

Satsene blir:

a) Smeder	kr.	1.49	pr. time
b) Fortrinsberettigede arbeidere i skøitelag og landlag	«	1.32	—
c) Andre arbeidere i skøitelag og sesonglag:			
1. år	«	1.20	—
2. år	«	1.26	—
3. år	«	1.32	—
d) Andre arbeidere fra distriktet til mindre arbeider:			
Øvede	«	1.13	—
Uøvede	«	0.90	—
e) <i>Mannskap på ingeniørfartøiene:</i>			
Dekksmenn	«	280.00	pr. mnd.
Motormenn	«	290.00	—
f) <i>Tillegg for arbeidsskøiter:</i>			
Flaggskipper	«	15.00	—
Motormann	«	15.00	—

g) *Kokker:*

1. Med stuertskole på arbeids- og ingeniørfartøier	kr.	290.00	pr. mnd.
2. Uten stuertskole og over 19 år på arbeidsfartøier	«	250.00	—
stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00.			
3. På vedlikeholdsfartøier	«	230.00	—
4. Kvinnelige kokker på større landlag (over 10 menn)	kr.	150.00—200.00	—
5. Kvinnelige kokker på mindre landlag (inntil 10 mann)	«	100.00—150.00	—
6. Hjelpekokker på større landlag	«	75.00—150.00	—

Foranstående lønnsbestemmelser gjøres gjeldende fra sesongens begynnelse 1937.

Harald Julsrud, kretsmeglingsmann.

Meglingsmannens forslag blev vedtatt av arbeiderne og forbundet. Forslaget blev også anbefalt vedtatt av Fyrdirektøren, Handelsdepartementet og Finansdepartementet og forelagt Stortinget til endelig vedtagelse.

Under behandling i Stortinget av meglingsmannens forslag, blev forslaget vedtatt med den reservasjon at det bare skulde gis kompensasjon for nedsettelse av arbeidstiden fra 54 til 50 timer pr. uke.

Nye forhandlinger høsten 1937.

På grunn av Stortingets beslutning i forbindelse med vedtagelsen av meglingsforslaget av 2. mars, blev det ved skrivelse av 6. september fra Norsk Arbeidsmandsforbund stillet krav om å få optatt forhandlinger om en tidsbestemt kollektiv overenskomst.

Forhandling om overenskomst blev optatt den 29. november og fortsatte i møter til og med 11. desember da forhandlingene blev avbrutt.

For å fremtvinge en ordning og for å undgå den samme behandling på ny i Stortinget som våren 1937, opsa forbundet plassene for samtlige arbeidere ved Fyr- og Merkevesenet med 3 måneders opsigelse til fratredelse ved arbeidstidens slutt den 15. mars forsåvidt det ikke innen den tid var opnådd en ordning.

Megling blev optatt og overenskomst blev opprettet våren 1938.

STATENS HAVNEVESEN

Som det vil fremgå av forbundets beretning for året 1936 fremsatte meglingsmannen den 21. desember 1936 forslag til lønnsbestemmelser

m. v. for Statens Havnevesens anleggsdrift, mudderapparater, vedlikeholdsstasjoner og fartøier.

Efter at forslaget ved avstemning i foreningene var vedtatt blev foreningene underrettet om stillingen ved følgende cirkulære:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 5. mars 1937.

Cirkulære nr. 6.

Til foreningene ved Statens havneanlegg.

Ad arbeidsbestemmelser og lønnsatser ved Statens Havnevesens arbeidsdrift.

De forandringer som blev gjort i de tidligere reglementsmessige bestemmelser under forhandlingene med Statens Havnevesen, desember 1936, samt Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser for Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøier, blev ved uravstemning i foreningene vedtatt av arbeiderne med 173 mot 27 stemmer.

Efter pålegg av Riksmeglingsmannen skulde partene avggi svar hos Riksmeglingsmannen den 1. februar 1937 om forslagene var vedtatt eller forkastet. Vårt forbund avgav svar i overensstemmelse med resultatet av avstemningen at Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser m. v. var vedtatt. Handelsdepartementet avgav svar på Regjeringens vegne at de foreslåtte forandringer til lønnsbestemmelser m. v. var vedtatt under forbehold av Stortingets senere godkjennelse. Dessuten knyttet Regjeringen den forutsetning til vedtagelsen at de på inneværende og kommende budgetterminer opførte beløp ikke måtte overskrides.

Da vårt forbund gjennom Riksmeglingsmannen fikk meddelt den klausul som fra Regjeringens side var vedheftet vedtagelsen av lønnsforslaget måtte forbundet anse forslaget vedtatt med reservasjoner som ikke kunde godtas fra forbundets side. Forbundets opfatning blev meddelt Riksmeglingsmannen.

For å bringe vedtagelsen av de nye lønns- og reglementsbestemmelser i orden tilskrev forbundet Handelsdepartementet den 1. mars med anmodning om å få en erklæring hvori tydelig og greit gis meddelelse om hvorvidt Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser er vedtatt eller ikke.

På forbundets skrivelse har departementet sendt følgende svar:

«Under henvisning til det ærede forbunds skrivelse av 1. ds. og til underhåndskonferanse idag, bekreftes at Handelsdepartementets skrivelse av 15. f. m. til Riksmeglingsmannen er å forstå på den måte som fremholdt av det ærede forbund, idet departementet antar at spørsmålet om driften skal oprettholdes i den nuværende utstrekning ikke vedkommer forholdet til Norsk Arbeidsmandsforbund eller Riksmeglingsmannen. Man bekrefter således at Regjeringen under forbehold av Stortingets senere godkjennelse har vedtatt de under forhandlingene mellom Staten og Norsk Arbeidsmandsforbund omforente forandringer i reglementet for

Statens Havnevesens anleggsdrift m. v. samt Riksmeglingsmannens forslag av 21. desember 1936 om lønnsbestemmelser, og at Handelsdepartementet vil anbefale de nye bestemmelser vedtatt av Stortinget.

Man vedlegger gjenpart av skrivelse av idag til Riksmeglingsmannen.

Oslo, den 4. mars 1937.

Alfred Madsen.

Egil Hammel.

Som det fremgår av departementets svar er de reglementsmessige bestemmelser og riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser vedtatt av Regjeringen, og vil bli forelagt Stortinget til godkjennelse.

I overensstemmelse med Riksmeglingsmannens forslag skal de nye lønnsatser gjøres gjeldende fra sesongens begynnelse 1937, og det blir medlemmenes og foreningenes sak å påse at de nye bestemmelser blir respektert.

For at de enkelte medlemmer skal få kjennskap til de nye lønns- og reglementsmessige bestemmelser kan de lokale foreninger få tilsendt det trykte reglement ved rekvisisjon fra forbundet i den utstrekning de har behov for det ved arbeidssesongens begynnelse våren 1937.

Med solidarisk hilsen

For Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Krav om lønnskompensasjon for nedsettelse av arbeidstiden til 48 timer.

Foreningene blev underrettet om stillingen ved følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 2. juli 1937.

Cirkulære nr. 26.

Til foreningene ved Statens Havnevesen.

Ad reglements- og lønnsbestemmelser for arbeidere ved Statens Havnevesen.

Som meddelt i cirkulære nr. 6 av 5. mars 1937 til foreningene ved Statens Havnevesen var det nye reglement samt Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser vedtatt av arbeiderne og forbundet på den ene side og av Handelsdepartementet og Regjeringen på den annen side under forbehold av Stortingets godkjennelse og skulde gjøres gjeldende fra sesongens begynnelse 1937.

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser var i overensstemmelse med reglementets § 3 bygget på en arbeidstid av 50 timer pr. uke.

Da arbeidet sattes i gang våren 1937 var den nye arbeidervernlov trådt i kraft, og Havnevesenet gav i overensstemmelse med Socialdepartementets beslutning beskjed om at arbeidstiden måtte nedsettes i overensstemmelse med loven til 48 timer pr. uke.

For at de timelønnede arbeidere skulde opnå den samme fortjeneste på 48 timers uke som forutsatt etter 50 timer i Riksmeglingsmannens forslag stillet vårt forbund ved skrivelse av 26. april krav om kompensasjon for nedsettelse av arbeidstiden således at *timelønssatsene måtte forhøies med 4 à 5 øre pr. time.*

Forbundets krav om kompensasjon blev anbefalt av Havnevesenet, Handelsdepartementet og Finansdepartementet og forelagt Stortinget til godkjenning.

Ved sakens behandling i Stortingets administrasjonskomité blev det fra komitéens borgerlige medlemmer reist sterke innvendinger mot Riksmeglingsmannens forslag til lønnsforhøielse, som til sist resulterte i at komitéens borgerlige flertall med advokat Eyvind Getz som formann foreslo for Stortinget at meglingsmannens oprinnelige forslag burde vedtas, men anbefalte Stortinget å forkaste kravet om kompensasjon for nedsettelse av arbeidstiden fra 50 til 48 timer pr. uke.

Vårt forbunds krav om kompensasjon blev av administrasjonskomitéens mindretall (Arbeiderpartiets representanter) optatt og foreslått vedtatt av Stortinget, men ved voteringen i Stortinget den 17. juni blev vårt krav om kompensasjon for den nedsatte arbeidstid forkastet med 67 mot 64 stemmer.

Stortinget har således vedtatt meglingsmannens forslag som forutsetter lønn for 50 timers arbeidsuke, og *efterbetaling vil finne sted fra sesongens begynnelse 1937 efter de lønnsatser som er anført i meglingsforslaget.*

Efter Stortingets beslutning blev det fra vårt forbund søkt forhandling med Havnedirektøren for om mulig å få innvilget lønnskompensasjon for de 2 timer pr. uke mindre arbeidstid som arbeiderne har hatt fra sesongens begynnelse og til midten av juni, forsåvidt angår de time-lønnede arbeidere (de månedslønnede må selvsagt få utbetalt sin månedslønn uansett om arbeidstiden var nedsatt), men det viste sig helt umulig å kunne opnå en ordning ad administrativ vei, idet at så vel Havnedirektoratet som departementet er bundet av Stortingets beslutning.

Vår organisasjon var ved denne anledning maktesløs likeoverfor den av Stortingets flertall fattede beslutning.

Man kunde heller ikke erklære konflikt og arbeidsstans for å fremtvinge en ordning av vårt krav av den grunn at den eneste instans som kan forandre en stortingsbeslutning er Stortinget selv, og Stortinget stod på det tidspunkt foran sin oppløsning.

En konflikt på dette tidspunkt måtte man være opmerksom på ikke kunde løses før januar 1938, da Stortinget samles til ny sesong.

Vårt forbund har derfor allerede nu i møte med Havnedirektøren gitt beskjed om at forhandling om nye lønnsatser på grunnlag av 48 timers arbeidsuke må optas i høst og så vidt tidlig at et nytt lønnsfor-slag kan komme med i havnevesenets budgettfor-slag.

Forbundet må derfor anmode om foreningens bemyndigelse til å opsi plassene for dem som har lengere opsigelsesfrist enn 14 dager, så man allerede fra Stortingets begynnelse, januar 1938, kan stille departementet og Stortinget overfor den kjensgjerning at nye lønnsbestemmelser

må være vedtatt før arbeidssesongen begynner 1938 for ikke på ny å risikere en vilkårlig behandling av Stortinget.

Foreningene anmodes derfor om allerede nu å opta en fortegnelse over månedslønnede arbeidere som kommer inn under lønnsbestemmel-sene for Statens Havnevesen og gi oss disses bemyndigelse til å opta for-handling og eventuelt bemyndigelse til å opsi plassene for at forbundet i tilfelle skal ha adgang til å erklære arbeidsstans for så vel månedslønnede som timelønnede arbeidere samtidig.

Så snart forbundet i konferanse med Havnedirektøren får tatt stil-ling til når forhandling skal optas, vil der bli gitt foreningene under-retning derom og i samme forbindelse valg av forhandlere.

Med solidarisk hilsen

For Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

For å bringe arbeidstidsspørsmålet i overensstemmelse med lov om arbeidervern og for å bedre lønns- og arbeidsvilkår for Havnevesenets arbeidere, besluttet forbundsstyret den 3. september å tilskrive Havne-direktøren og Handelsdepartementet med krav om å få optatt for-handling.

Forhandling blev optatt den 25. oktober og fortsatte i møter til og med 3. november da forhandlingene blev avbrutt.

Under forhandlingene var arbeiderne og forbundet representert ved sekretær Alb. Karlsen, Harder Olsen, Odin Hærø, Knut Velle og Olav Eikrem.

Da der ved forhandlingene mellom partene ikke opnåddes enighet besluttet forbundet etter tidligere innhentet fullmakt fra medlemmene å opsi plassene til fratredelse ved sesongens begynnelse 1. april 1938 for-såvidt det ikke innen den tid var opnådd en ordning.

Statens Vassdragsvesens Forbygningsarbeider.

Efter forutgående forhandling mellom overingeniøren for Vassdrags-vesenet og forbundets sekretær tilskrev forbundet Vassdragsvesenets Forbygningsavdeling 7. september med krav om at den lønnsforhøielse som fra 1. juli 1937 var gjennomført for arbeidere ved Statens vei-arbeidsdrift skulde gjennomføres fra samme tid for arbeidere ved Vass-dragsvesenets Forbygningsarbeider.

På forbundets krav mottok vi skrivelse den 11. november, hvori med-deltes at det ved kongl. resolusjon av 29. oktober er bestemt at arbei-derne ved Vassdragsvesenet skal ha de samme lønninger og arbeidsvilkår som fastsatt ved meglingsmannens forslag av 22. juni for Statens vei-arbeidsdrift.

Lønnsforhøielsen blev gjort gjeldende fra 1. oktober 1937.

Norsk Arbeidsgiverforening. (Asfaltfirmaene.)

I anledning krav om overenskomst med asfaltfirmaene som beskjeftiger arbeidere med legning av veidekker blev utsendt følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Cirkulære nr. 29.

Oslo, den 23. juli 1937.

Til veiarbeidernes stedlige styrer og samorganisasjonene.
Ad lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved firmaer som utfører
asfalt- og tjærebetongdekker.

Ved skrivelse av 2. juli 1937 oversendte vårt forbund til firmaet A/S Sigurd Hesselberg, Oslo forslag til overenskomst og krav om forhandling for ordning av overenskomstforholdet for de arbeidere som firmaet beskjeftiger med legning av tjæredekker for veivesenet.

Før vårt krav blev fremmet hadde Norsk Bygningsarbeiderforbund optatt forhandling og megling om overenskomst for faste arbeidere hos følgende asfalteringsfirmaer:

A/S Sigurd Hesselberg, Nordiske Destillationsverker A/S, A/S Takas og A/S Norbit.

På foranledning av de krav som forelå besluttet foranstående firmaer å tilmelde sig Norsk Arbeidsgiverforening, og vårt forbund fikk skriftlig meddelelse om at for det firma vi hadde krevet overenskomst med, måtte forhandling optas direkte med Arbeidsgiverforeningen.

Imidlertid forkastet Bygningsarbeiderforbundet det forslag som forelå til overenskomst for Bygningsarbeiderforbundets medlemmer ved asfalteringsfirmaene, og konflikt utbrøt den 12. juli.

For ordning av overenskomstforholdet såvel for vårt forbund som for Bygningsarbeiderforbundet holdtes samtidig konferanse mellom representanter for de 2 forbund og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon den 13. juli. Ved konferansen blev opsatt protokoll i overensstemmelse med vedlagte avskrift.

I forhandlingsmøte i Norsk Arbeidsgiverforening den 21. juli for løsning av konflikten og ordning av overenskomstforholdet deltok representanter for de 2 interesserte forbund og Landsorganisasjonen. Arbeidsgiverforeningen erklærte ved dette forhandlingsmøte at overenskomstforholdet først måtte ordnes for Norsk Bygningsarbeiderforbund og forbundets medlemmer ved asfaltfirmaene som hadde erklært streik, og etter at konflikten var ordnet, skal der snarest og om mulig innen 8 dager optas forhandling mellom Norsk Arbeidsgiverforening, Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og vårt forbund om overenskomstspørsmålet for Norsk Arbeidsmandsforbunds medlemmer hos asfaltfirmaene tilsluttet Arbeidsgiverforeningen.

Den av Arbeidsgiverforeningen anførte ordning er i overensstemmelse med den hovedavtale som gjelder mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og de til Landsorganisasjonen tilsluttede forbund.

I overensstemmelse hermed har vårt forbund påny ved skrivelse av 22. juli under henvisning til Hovedavtalens § 11. 2. anmodet om forhandlingsmøte for ordning av overenskomstforholdet.

Forhandling må derfor påny optas en av de første dager, og forsåvidt der ikke opnåes enighet ved forhandling skal tvisten etter hovedavtalens bestemmelse avgjøres av en nevnd på grunnlag av den tidligere overenskomst med vedkommende arbeidsgiver. (Bygningsarbeiderforbundets overenskomst med asfaltfirmaene). Nevnden består i tilfelle av 3 mann. Hver av partene velger sin representant, og opmannen opnevnes av Riksmeglingsmannen.

Så snart avgjørelse foreligger skal foreningene bli underrettet.

Vi henstiller videre til de stedlige styrer og samorganisasjonene om å holde de arbeidere det her gjelder underrettet om foranstående, da arbeidet forutsettes optatt straks.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Albert Karlsen.

Protokoll.

År 1937 den 13. juli kl. 14 avholdtes konferanse på Landsorganisasjonens kontor.

Tilstede fra Landsorganisasjonen: Nordahl. Fra Norsk Arbeidsmandsforbund: Albert Karlsen. Fra Norsk Bygningsarbeiderforbund: Mørkhagen.

Til behandling forelå sak nr. 6—96 — Asfaltfirmaene i Oslo.

Konferansen var sammenkalt etter henstilling fra Norsk Arbeidsmandsforbund, da Norsk Bygningsarbeiderforbund hadde erklært konflikt ved asfaltfirmaene. Av disse er nu 4 firmaer tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, nemlig:

Nordiske Destillationsverker A/S, Sigurd Hesselberg A/S, Takas A/S. (Høienhal's fabrikk), samt A/S Norbit.

Forholdet er imidlertid at maskinfolkene og enkelte andre spesialarbeidere er medlemmer av Norsk Bygningsarbeiderforbund mens de fleste av de øvrige arbeidere som brukes er medlemmer i Norsk Arbeidsmandsforbund, og for disse er der ikke foretatt plassopsigelse, da der ikke har vært noget samarbeid mellom de 2 forbund om iverksettelse av konflikten.

Efter at saken var diskutert enedes konferansen om at Norsk Arbeidsmandsforbund opsier sine medlemmer ved de veianlegg hvor Norsk Bygningsarbeiderforbund har erklært konflikt. Betingelsen er da at Norsk Bygningsarbeiderforbund ikke avslutter tariffavtale før Norsk Arbeidsmandsforbund's medlemmer er sikret gjeninntagelse, samt ordnede lønns- og arbeidsforhold.

Da konflikten ved asfaltfirmaene ikke blev ordnet i overensstemmelse med protokoll av 13. juli 1937 mellom Landsorganisasjonen, Bygningsarbeiderforbundet og Arbeidsmandsforbundet blev det utsendt følgende:

Cirkulære.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 7. august 1937.

*Til veiarbeidernes stedlige styrer og samorganisasjonene.**Ad lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved firmaer som utfører
asfalt- og tjærebetongdekker.*

Idet vi henviser til vårt cirkulære nr. 29 angående foranstående sak, hvorav fremgår at det i forbindelse med løsning av konflikten ved foranstående firmaer forsåvidt angår Norsk Bygningsarbeiderforbund var forutsetningen at lønnstvisten vedrørende Norsk Arbeidsmandsforbunds medlemmer skulde avgjøres i overensstemmelse med Hovedavtalens § 11, 2. kan meddeles, at Norsk Arbeidsgiverforening ved skrivelse av 30. juli i år har gjort gjeldende at de ikke kan gå med på at lønnstvisten i dette tilfelle ordnes i overensstemmelse med forutsetningen i Hovedavtalens § 11, 2., og av den grunn er det avholdt forhandlingsmøte mellom Norsk Arbeidsgiverforening og vårt forbund 3. august i år, for om mulig å opnå enighet om lønnsbestemmelsene, idet vi har stilt krav om en timelønn av kr. 1.55 for hjelpearbeidere som inntas på stedet.

Norsk Arbeidsgiverforening og de til Arbeidsgiverforeningen tilsluttede firmaer vil ikke akseptere vårt krav, hvorfor saken blev forelagt for forbundsstyret i møte 5. august, og forbundsstyret fattet beslutning om å opsi plassene til fratredelse ved arbeidstidens slutt lørdag den 21. august, forsåvidt det ikke innen den tid ved forhandling eller meglings er oppnådd en ordning.

Under henvisning til foranstående ber vi de stedlige styrer, samorganisasjoner og lokale foreninger, som får dette cirkulære tilsendt, om hver i sitt distrikt å underrette arbeiderne som beskjefliges ved firmaene A/S Sigurd Hesselberg, Nordiske Destillationsverker A/S, A/S Takas og A/S Norbit.

Vi forutsetter at meglings blir optatt og eventuelt meglingsforslag vil da bli forelagt arbeiderne hos vedkommende firmaer og foreningene i de distrikter vi har oversikt over at vedkommende firmaer utfører arbeide.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Alb. Karlsen.

Efter at plassene var opsagt blev meglings berammet. Fra meglings foreligger følgende protokoll og meglingsforslag som blev vedtatt:

Sak 1009—37. Norsk Arbeidsgiverforening, Nordiske Destillationsverker A/S, A/S Takas, A/S Sigurd Hesselberg, A/S Norbit.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

År 1937 den 23. august blev holdt meglingsmøte i Riksmeglingsmannens lokale under ledelse av kretsmeglingsmannen for Østlandet, dommer Julsrud.

Tilstede: For N. A. F., sekretær Paasche, for bedriftene, direktør Rottwitt, ing. Saxegaard, ing. Corum og kapt. Østeraas. For Norsk Arbeidsmandsforbund, sekretær Albert Karlsen. For arbeiderne, Fredr. Eliassen og Ole Nysted.

Meglingsmannen fremla skrivelse 18. august 1937 fra Riksmeglingsmannen.

Karlsen fremstillet saken for arbeiderne.

Paasche likeså for N. A. F. og bedriftene.

Efter forhandlinger i fellesmøte og særsmøter antydte meglingsmannen et forslag til løsning av tvisten.

Arbeidsgiverne bad om å få overveie saken til imorgen.

Møtet varte fra 9.30—12.

Harald Julsrud.

År 1937 den 25. august fortsatte meglings.

Tilstede de samme som i møte den 23. august undtagen Rottwitt og Karlsen. Isteden møtte Wetlesen for arbeidsgiverne og Ødegaard for Norsk Arbeidsmandsforbund.

Efter fortsatte forhandlinger i fellesmøte og særsmøter fremsatte meglingsmannen følgende forslag til overenskomst mellom partene.

For inneværende sesong gjelder følgende ordning for de asfalt-firmaer som er medlemmer av Norsk Arbeidsgiverforening:

For hjelpearbeidere for vei- og gatearbeider betales i Akershus, Østfold og Vestfold fylker kr. 1.38 pr. time. I Nord- og Sør-Trøndelag fylker kr. 1.25 pr. time. I de øvrige 13 fylker kr. 1.20 pr. time.

Disse satser betales fra 24. juli d. å.

Individuelle timelønninger bibeholdes med et tillegg av 5 øre pr. time.

Med hensyn til akkorden forholdes som hittil praktisert.

For øvrig gjelder overenskomsten mellom N. A. F. og angjeldende firmaer på den ene side og Norsk Bygningsarbeiderforbund på den annen side, dog med den endring i § 5 at arbeidere som sendes utenfor sitt hjemsted således at nattophold blir nødvendig tilkommer en godtgjørelse av kr. 3.00 pr. døgn.

Svar gis skriftlig til Riksmeglingsmannens kontor innen lørdag den 28. august førstk. kl. 12.

*Harald Julsrud.***A/S Mineral.**

Ifølge den protokoll som blev opsatt den 12. august 1936 var det partenes forutsetning at forhandlinger om en endelig overenskomst skulde optas i 1ste halvdel av mars 1937.

Da man imidlertid i denne tid var optatt med den store tariff-revisjon for bergverkene kom ikke forhandlinger i stand før 8. mai. Efter den protokoll som der blev satt op blev senere en lønnsoverenskomst utarbeidet. Den går ut på følgende:

Lønnsoverenskomst
mellem A/S Mineral, Mo og selskapets arbeidere.

Efter førte forhandlinger er mellem A/S Mineral, Mo, og selskapets arbeidere, representert ved de valgte forhandlere herrene *Konrad S. Kilvik* og *Jacob Edvardsen*, Rendalsvik — inngått sådan overenskomst:

1. De almindelige bestemmelser i Landsoverenskomsten for Bergverksindustrien skal gjelde også ved A/S Mineral.
2. Minstelønnen for arbeiderne skal være kr. 0.90 — nitti øre — pr. time og for fagarbeidere kr. 1.05 — en krone og fem øre — pr. time. Nevnte minstelønn gjelder fra *1. juni 1937*.
3. Samtlige selskapets arbeidere tilkommer for 1937 9 — ni — dagers ferie.
4. Nærværende overenskomst gjelder til *1. juni 1938*.
Mo i Ranen, 12. juli 1937.

A/S Mineral,
Tr. Kr. Rygh.

Rendalsvik, den 1937.
For A/S Minerals samtlige arbeidere iflg. meddelt bemyndigelse.
Konrad S. Kilvik. *Jacob Edvardsen.*

A/S Røros Kobberverk.

Fagforeningenes Forretningsutvalg, Røros besluttet å møte den 3. januar å anmode forbundet om den nødvendige assistanse for å få opprettet en tariff med det nye A/S Røros Kobberverk. Da forbundets tillitsmenn ikke hadde anledning til å møte i forhandlinger blev Trøndelag faglige Samorganisasjon anmodet om å assistere.

Den 18. juni avholdtes forhandlingsmøte hvor man enedes om et forslag til overenskomst som senere blev vedtatt av begge parter.

Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellem A/S Røros Kobberverk på den ene side og Grubearbeidernes og Hyttarbeidernes fagforeninger av Norsk Arbeidsmandsforbund på Røros på den annen side omfattende lønns- og arbeidsvilkår vedkommende A/S Røros Kobberverks arbeidsdrift på og omkring Røros.

§ 1.

Ingen arbeidere kan beskjeftiges på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst bestemmer.

§ 2.

- a) Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Anvendes det under dagen 8 timers arbeidsdag uten fast middags-hvil, er det arbeiderne tillatt i de under arbeidet falne pauser å nyte medbragt mat.
- b) Lønningsmåten er ukentlig som hittil. Månedsopgjør for foregående måned innen 15. i næstfølgende måned.

§ 3. *Overtidsarbeide og nattskift.*

- a) Overtidsarbeide kan anvendes i den utstrekning som gjeldende lov hjemler. Overtidsarbeide bør innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
- b) Arbeiderne bør også innenfor rammen av den i loven fastsatte begrensning av adgangen til overtidsarbeide enkeltvis være berettiget til fritagelse for overtidsarbeide ved særlige anledninger som møter m. v. samt også av andre private grunner.
- c) Med overtidsarbeide forståes arbeide som forlanges utført utover den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales i de 5 første virkedager i uken 25 pct. tillegg for de 2 første arbeidstimer og for øvrig 50 pct. tillegg.
For overtidsarbeide som begynner etter kl. 21 og ikke faller i flukt med ordinært arbeide betales 100 pct. tillegg. Det betales minst for 1 time selv om arbeidet varer kortere.
- d) For arbeide som bare kan utføres om natten og ikke går inn under skiftarbeide betales et tillegg av 50 pct.
Når den normale, daglige arbeidstid av særlige grunner må deles, betales for arbeide som utføres i tiden mellom kl. 18 og 6 et tillegg av 50 pct.
- e) *Helligdagsarbeide.*
Herunder regnes arbeide som utføres utenom ordinært skiftarbeide fra kl. 18 før en søn- eller helligdag til neste dag eller når 2 eller flere helligdager følger på hinannen til den siste helligdagsaften kl. 22. For helligdagsarbeide betales 100 pct. tillegg. Hvor regnlært nattskift påbegynnes på helligdag, begynner arbeidet kl. 22. For ordinært skiftarbeide på forannevnte dager betales 50 pct. tillegg.

I sin almindelighet gjelder for øvrig:

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegg går ut med.

For utført arbeide kan på samme tid ikke tilberegnes mere enn ett av ovennevnte procenttillegg.

Foranstående bestemmelser kommer ikke til anvendelse på arbeidere som har fast måneds- eller årslønn.

§ 4.

Akkordlags dannelse m. v.

Akkordlag dannes enten på den måte at en del arbeidere som er blitt enige om å gå sammen, velger en formann og fremstiller sig for arbeidsbestyreren eller ved at denne henvender sig til en arbeider som han anser skikket til akkordformann, og anmoder ham om å medvirke til dannelse av lag. I alle tilfelle må såvel formannen som arbeiderne godkjennes av bestyreren.

Når formannsplassen av en eller annen grunn blir ledig, foreslår laget ny formann, som ansettes hvis bestyreren finner ham skikket dertil. I motsatt fall velger bestyreren ny formann.

Arbeidsbestyreren bestemmer lagets størrelse. Etter akkordens fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten vedkommende akkordformanns samtykke. Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes, treffes avtale herom for så vidt så ikke allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 5.

Akkorders utsettelse.

Ved akkorders utsettelse skal det utskrives akkordseddel ved arbeidets påbegynnelse eller senest innen 4 dager, med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser samt måten hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved arbeidets begynnelse med mindre begge parter er enige om å utsette hermed i nogen tid. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Akkorder utsettes enten med utregnet sum eller etter enhetspriser med påfølgende opmåling. Akkord med utregnet sum skal fortrinnsvis søkes anvendt.

Opdages feil i akkordberegningen skal beriktigelse finne sted når feilen er til skade for akkordlaget.

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen skal på anmodning forevises.

Akkorder skal som regel begrenses til 1 måneds varighet. Dog kan akkorden utstrekkes til et lengere tidsrum hvis praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enige herom.

§ 6.

Tilleggsarbeide (ekstra-arbeide).

Laget plikter på arbeidsbestyrerens forlangende å utføre arbeide som ikke omfattes av hovedakkorden mot ekstrabetaling enten ved særskilt akkord eller mot den i overenskomsten fastsatte timelønn for dagarbeide, 80 øre. Hvor avtale herom undtagelsesvis ikke er truffet, betales pr. time den pris hvormed akkorden utlønnes.

Arbeidsskift på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell av lengere varighet enn 1 time godtgjøres med samme beløp pr. time som utbetales som forskudd i akkord inntil bedriften kan anvises annet arbeide.

Godtgjørelse bortfaller hvis ikke melding straks er sendt eller hvis bedriften bevislig ikke kan anvises annet arbeide ved bedriftsstans av lengere varighet. Betalingen for tilleggsarbeidet anføres særskilt i akkordboken eller på den til akkordformannen utleverte gjenpart av akkordoppgjøret og tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

§ 7.

Redskapshold og verktøigodtgjørelse.

- a) Bedriften holder nødvendige redskaper, materialer og håndverktøi.
- b) Trearbeidere som selv holder tilstrekkelig håndverktøi får herfor en godtgjørelse av 4 øre pr. arbeidet time.

§ 8.

Akkordens avbrytelse.

Når forandringer av arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uheld inntreffer eller arbeidet utføres utilfredsstillende, har arbeidsbestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet det foretas opmåling og derhos ved oppgjøret tas fornuddent hensyn såvel til det utførte som til det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet må innstilles for en lengere tid.

§ 9.

Akkorders oppgjør.

Efter at arbeider er ferdig og godkjent oppgjøres og utbetales akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordlaget ha anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell uten at enighet opnåes ved forhandling skal eftermåling straks finne sted.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulige feil ved et oppgjør rettet hvis ikke forlangende herom fremsettes for arbeidsledelsen senest innen 4 virkedager etter at akkordsummen er utbetalt laget.

Et arbeidslag som slutter kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av verket på et omforenet sted.

Når flertallet av akkordens deltagere finner at formannen eller en arbeider bør fjernes på grunn av uskikkethet for arbeidet eller slett opførsel kan de henvende sig til arbeidsbestyreren med begjæring herom. Dersom denne efter undersøkelse finner klagen befoiet, blir vedkommende å fjerne fra laget.

§ 10.

Ferier.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 9 virkedager med ferielønn i henhold til efterfølgende bestemmelser.

Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie efter arbeidsbestyrerens bestemmelse.

- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften kan driftsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeidene skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger driftsbestyreren. Arbeiderne som deltar i en fellesferie tilkommer ferielønn i den utstrekning som den er optjent.
- c) Enhver arbeider som har vært beskjeftiget ved bedriften i et sammenhengende tidsrum av 6 måneder godskrives ferielønn fra tiltrædelsesdagen.

- d) Ferielønnen tilsvarende den gjennomsnittlige optjente arbeidsfortjeneste i ferieåret, som regnes fra 1. april det foregående år til 1. april det år ferietiden er inne med avrundning opad til hele dager.

Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes den tid sykdomsfraværet har vært som arbeidstimer med 8 timer pr. arbeidsdag, dog ikke utover 12 uker i ferieåret.

Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse. Ingen arbeider kan få ferielønn uten at vedkommende virkelig tar ferie.

- e) Når en arbeider slutter utbetales den ham tilkommende ferielønn. Når en arbeider overflyttes utleveres til ham en opgave over oparbeidede timer i ferieåret.
- f) Ferielønn utbetales ikke under streik eller lockout.
- g) Hvis en arbeider med forsørgelsesbyrde dør uten å ha fått den ferie han tilkommer, blir den i henhold til ovenstående bestemmelse optjente ferielønn å utbetale til den avdødes etterlatte. I tvilstilfelle etter samråd med stedets lensmann.

§ 11.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for disse. Disse tillitsmenn skal være beskjefte ved verket. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles bedriftslederen.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til driftsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- d) Angående tillitsmennes forhold på arbeidsplassen for øvrig forholdes som i hovedtavtalen mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 12.

Twisters behandling.

Enhver tvist som opstår mellom bedriftsledelsen og arbeiderne skal først søkes løst ved forhandling mellom bedriftslederen og vedkommende arbeidere, de sistnevnte ved sine tillitsmenn. Tvister som angår denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten, såfremt partene ikke blir enig om å la saken avgjøre av en voldgiftsrett på 3 medlemmer, hvorav hver av partene opnevner et medlem og formannen opnevnes av distriktets sorenskriver eller Riksmeglingsmannen.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter. Retten fastsetter selv sin godtgjørelse, som utredes av hver av partene med en halvdel.

§ 13.

Innskrenkninger og gjeninntagelse.

Ved innskrenkninger skal bedriftsledelsen på forhånd konferere med tillitsmennene herom.

Gjeninntagelse samt inntagelse av arbeidere for øvrig foretas i konferanse med kommunenes arbeidsledighetsnevnder, og tillitsmennene ved de forskjellige arbeidsplasser. Det skal således ved så vel opsigelse som gjeninntagelse tas hensyn til arbeidsledighet og forsørgelsesbyrde.

§ 14.

Lønninger.

For almindelige dagsarbeidere betales 80 øre pr. time, for spesielle fagarbeidere, herunder selvstendige snekkere, tømmermenn, elektrikere, smeder, sjakthuggere, skifteformenn og maskinpassere betales 90 øre pr. time, minstelønn i akkord 70 øre pr. time.

§ 15.

Det optas forhandling mellom Hyttarbeidernes Fagforening og driftsledelsen om et akkordsystem gjeldende for smeltehytten.

§ 16.

Den gjensidige opsigelsesfrist for time- og ukelønnede arbeidere er 14 dager.

§ 17.

Overenskomstens varighet.

Nærværende overenskomst trer i kraft fra 1. september 1937 og varer til 28. februar 1938. Den fortsetter videre utover 28. februar 1938. Den kan opsies med 2 måneders skriftlig varsel fra hver av partene, tidligst 31. desember 1937. Forhandling om ny overenskomst skal optas hurtigst mulig etter at opsigelse er gitt.

Protokolltilførsel.

Angående ferien for 1937 forholdes som i Dep.s skrivelse av 19. april d. å. og for øvrig som i § 10 i nærværende overenskomstforslag.

Røros, den 4. november 1937.

p. p. A.s Røros Kobberværk,
K. L. Bøckman.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Johs. M. P. Ødegård.

Grubearbeidernes Fagforening, Røros,
Jens Hånes, formann.

Hyttarbeidernes Fagforening, Røros,
Ingar Værness, formann.

KOBBERNOTERINGER 1937.

	<i>Elektrolyt.</i>	<i>Best selected.</i>
Januar	56½ — 57	55 ¹⁵ / ₁₆ — 57 ³ / ₁₆
Februar	64¾ — 66⅛	64¾ — 66
Mars	75¾ — 77½	76¼ — 77½
April	66 ⁷ / ₈ — 68¾	67 ⁷ / ₁₆ — 68 ¹¹ / ₁₆
Mai	63 ¹¹ / ₁₆ — 65 ⁹ / ₁₆	64 ⁵ / ₁₆ — 65 ⁹ / ₁₆
Juni	61¾ — 63 ⁹ / ₁₆	62¼ — 63½
Juli	62 ¹¹ / ₁₆ — 64	62¾ — 63 ¹⁵ / ₁₆
August	63⅛ — 64 ¹ / ₁₆	62 ¹³ / ₁₆ — 64 ¹ / ₁₆
September	59¼ — 60 ⁵ / ₈	59 ⁵ / ₁₆ — 60 ¹⁰ / ₁₆
Oktober	50½ — 52¼	51 — 52¼
November	44 — 45¼	44½ — 45¾
Desember	43⅞ — 45¼	44 — 45¼

Bergverksindustrien.*(Landsoverenskomsten.)*

Efter sågodtsom enstemmig beslutning i foreningene om at overenskomsten av 1935 skulde opsies til utløp 31. mars i år blev opsigelse i overensstemmelse hermed fremmet. For bearbeidelse av de krav man fant måtte fremme besluttet forbundsstyret å innkalle en konferanse av representanter fra samtlige bedrifter som var interessert i tariff-revisjonen.

Konferansen avholdtes 25. januar i Oslo og i samme anledning var forbundets representantskap innkalt.

I felles møte av representantskapet og grubearbeiderforeningenes representanter gikk man i alt vesentlig inn for å fremme saken i overensstemmelse med arbeidernes krav.

Den 4. februar blev det optatt forhandlinger mellom Arbeidsgiverforeningen og Bergverkenes Landssammenslutning på den ene side og forbundet og de interesserte foreninger ved samtlige bedrifter på den annen side.

Forhandlingene fortsatte 5. og 6. februar med gjennomgåelse av det fremlagte forslag.

Videre forhandlinger utsattes til 11. februar og fortsatte også 12. s. m.

I møtene 11. og 12. februar fremla arbeidsgivernes representanter sine forslag til endringer i overenskomsten, idet de erklærte at arbeidernes krav ikke kunde aksepteres.

Arbeidsgivernes forslag kunde heller ikke aksepteres av arbeiderne, og det viste sig at standpunktene lå langt fra hverandre. Videre forhandlinger fortsatte 19. februar.

Under den tid som forhandlingene har pågått har spørsmålet opstått om overenskomst for elektrikerne ved Sulitjelma gruber. Elektrikerne ved nevnte bedrift er tilsluttet Elektrikerforbundet.

Da det i henhold til landskongressens beslutning av 1923 kun skal være en organisasjon representert ved en og samme bedrift, fant forbundet og arbeidernes representanter, at dette spørsmål måtte forelegges Landsorganisasjonens sekretariat til avgjørelse.

Man fant derfor i forhandlingsmøte den 19. februar å måtte anføre følgende til protokolls:

Arbeidsmannsforbundets representanter ønsket protokollert følgende:

«Man anser det nødvendig at forhandlingene utsettes inntil videre, bl. a. av den grunn at Arbeidsmannsforbundet ønsker Landsorganisasjonens avgjørelse med hensyn til spørsmålet om opprettelse av overenskomst for elektrikerne i Sulitjelma.

Dersom Landsorganisasjonen kan akseptere at det opprettes overenskomst mellom B. V. L. og Elektrikerforbundet angående Sulitjelma forlanges denne overenskomst gjort gjeldende for samtlige bergverk som omfattes av overenskomstforholdet.»

Arbeidsgivernes representanter fant å kunne gå med på å utsette forhandlingene til tirsdag 9. mars.

Spørsmålet om overenskomstforholdet for elektrikerne blev av forbundet forelagt Landsorganisasjonens sekretariat til avgjørelse.

Sekretariatet besluttet at der hvor Elektrikerforbundet hadde majoriteten av medlemmene blandt elektrikerne skulde det gis adgang til å opprette overenskomst.

For bergverksindustriens vedkommende er der for tiden ikke andre steder enn i Sulitjelma som Elektrikerforbundet har overenskomst ved.

Sekretariatet besluttet videre at den mellom Elektrikerforbundet på den ene side og Norsk Arbeidsgiverforening, Sulitjelma Gruber A/S på den annen side opprettede overenskomst skulde gå inn som et ledd i den mellom Norsk Arbeidsmannsforbund, Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på den ene side og Norsk Arbeidsgiverforening, Bergverkenes Landssammenslutning på den annen side opprettede overenskomst.

Arbeidsmannsforbundet har ikke vært representert i de forhandlinger som har funnet sted om overenskomst vedkommende elektrikerne.

I henhold til de av Landsorganisasjonen fattede beslutninger er således elektrikeroverenskomsten blitt gjort gjeldende for samtlige bedrifter som har elektrikerne i beskjeftigelse.

Tirsdag 9., onsdag 10. og torsdag 11. mars fortsattes forhandlingene.

I disse møter blev det fra arbeidernes representanters side fremlagt et omarbeidet forslag.

Det vesentligste punkt i det omarbeidede forslag var at man frafalt kravet om nedsettelsen av arbeidstiden, så at de videre forhandlinger skulde skje på basis av 48 timers arbeidsuke. Hvad ferien angår oprettholdtes kravet om 12 arbeidsdager.

Som generelle lønnskrav blev stillet krav om ca. 20 pct. lønnsforhøielse.

Det viste sig at det ikke var mulighet å opnå enighet i noget punkt, hvorfor forhandlingene blev avbrutt som resultatløse.

I samråd med Landsorganisasjonen og de andre interesserte forbund blev det besluttet å foreta opsigelse av arbeidsplassene til fratredelse 31. mars. Opsigelsen omfattet i alt ca. 2 920 arbeidere, hvorav 2 408 organiserte.

Den 12. mars blev saken optatt til megling ved Riksmeglingsmannen.

På samme tid som meglingsforhandlingene pågikk blev det ført særkonferanser mellom partenes representanter fra de forskjellige bedrifter om visse særkrav.

Meglingsforhandlingene pågikk i flere dager uten at det lot sig gjøre å komme til enighet.

Den 30. mars blev meglingen begjært avsluttet og arbeidsstans kunde inntre 4 dager derefter.

Riksmeglingsmannen fortsatte med særmøter og fellesmøter, men innen fristens utløp meddelte Riksmeglingsmannen at han ikke fant grunnlag for å fremsette noget meglingsforslag.

Efter henstilling fra Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon blev meglingen fortsatt og fredag den 9. april fremsatte Riksmeglingsmannen forslag.

Anm.: Riksmeglingsmannens første forslag blev forkastet og har man derfor ikke gjengitt forslaget i beretningen.

Svar på Riksmeglingsmannens forslag skulde avgis 20. april.

Den 10. april avholdtes fellesmøte av forhandlingsutvalget og forbundsstyret for å ta stilling til Riksmeglingsmannens forslag til lønnssetser m. v.

Fellesmøtet behandlet Riksmeglingsmannens forslag punktvis. I sakens anledning blev det av formannen fremsatt følgende forslag til innstilling for foreningene:

«Fellesmøtet av forhandlingsutvalget for bergverksindustrien og forbundsstyret har behandlet Riksmeglingsmannens forslag til lønnsrevisjon m. v. og vil til orientering og innstilling for medlemmene uttale:

De omfattende krav som fra arbeiderne og forbundets side i år blev stilt ved tariffrevisjonen er i Riksmeglingsmannens forslag ikke imøtekommet i den utstrekning som forhandlingsutvalget og forbundsstyret

hadde forutsatt, idet prisstigningen i leveomkostningene og konjunkturerne i industrien burde foranlediget en større lønnsforhøielse.

Da meglingsmannens forslag gir kompensasjon for prisstigningen og ved indeksregulering gir garanti for at arbeidernes levestandard ikke skal senkes i tilfelle ytterligere prisstigning, samt gir arbeiderne en forlenget ferie med lønn i 12 virkedager, som er et varig socialt gode, finner forhandlingsutvalget og forbundsstyret å måtte anbefale forslaget vedtatt av medlemmene og derved medvirke til at den bedrede situasjon på arbeidsmarkedet kan skaffe beskjeftigelse til flere arbeidere.»

For foranstående innstilling stemte Ødegård, Karlsen, Lien, Henriksen, Røste, Hersleb, Simensen, Benjaminsen, Tveit, Myren, Litland og Rengård.

Adam Johansen fremsatte følgende forslag til innstilling for foreningene:

«Forhandlingsutvalget uttaler: Da Riksmeglingsmannens fremsatte forslag til overenskomst i bergverksindustrien ikke tilsier akkordarbeiderne noget generelt lønnstillegg i likhet med øvrige arbeidere *kan ikke forhandlingsutvalget på det nuværende tidspunkt anbefale forslaget til vedtagelse blandt medlemmene.*

Utvalget mener at spørsmålet angående akkordarbeidernes lønnstillegg bør optas til forhandling på hver arbeidsplass, og kun på bekreftelse av at akkordprisene forhøies tilsvarende som for øvrige arbeidere kan forslaget anbefales til vedtagelse blandt medlemmene.»

For Adam Johansens forslag stemte følgende: Rekve, Berntsen, Knaben, Wein, J. B. Johansen, Åvidsland og Adam Johansen.

I anledning Adam Johansens forslag satte fellesmøtet sig ved forbundets formann i forbindelse med Riksmeglingsmannen for å bringe på det rene at akkordprisene skulde reguleres i overensstemmelse med den almindelige lønnsforhøielse i minstelønn og timelønn.

Telefonsamtalen er bekreftet i følgende skrivelse:

«Oslo, den 10. april 1937.

Her Riksmeglingsmannen.

Ad tariffrevisjon 1937 ved bergverkene.

Refererende til telefonsamtale med herr Riksmeglingsmannen den 10. ds. angående spørsmålet om akkordarbeidernes lønnsregulering.

Riksmeglingsmannen uttalte at forslaget var således å forstå at akkordarbeidernes lønninger (priser) skulde reguleres således at der opnåes en lønnsforbedring som motsvarte den almindelige lønnsstigning som Riksmeglingsmannens forslag forutsatte, således som skjedd ved tidligere revisjoner hvor der er gitt lønnstillegg.

Videre henvises til at der for Raffineringsverket A/S (hytten) er det i Riksmeglingsmannens forslag utelatt en lønnsset, 3) «Øvrige ar-

beidere», som nu har kr. 1.03 pr. time. Vi forutsetter at dette er en inkurie og at denne sats fremdeles skal stå i overenskomsten.

I sammenligning med reguleringen av de øvrige satser for hytten skulde 3. sats nu bli kr. 1.14 pr. time.

Ærbødigst
Johs. M. P. Ødegård.»

Da avstemningsresultatet forelå viste det følgende resultat:

Avd. nr.	Forening	For	Imot	Tils.
23.	Ålens Grubearbeiderforening	49	16	65
32.	Knaben Grubearbeiderforening	16	197	213
69.	Malmo Grubearbeiderforening	47	113	160
101.	Mo Arbeiderforening	2	6	8
125.	Mofjellets Grubearbeiderforening	20	58	78
92.	Bjørkåsen Grubearbeiderforening	75	66	141
206.	Skaland Grafittverksarbeiderforening ..	2	58	60
34.	Stord Arbeiderforening	88	80	168
	Sulitjelma	473	148	621
103.	Nordlyset	12	10	22
77.	Evje Nikkelverk Arbeiderforening	11	107	118
7.	Flåt Grubearbeiderforening	13	103	116
205.	Hosanger Grubearbeiderforening	21	19	40
10.	Vignes Grubearbeiderforening	4	56	60
		833	1037	1870

Herav fremgår at Riksmeglingsmannens forslag er forkastet.

I møte hos Riksmeglingsmannen 20. april blev det foretatt et par mindre endringer og for å få tid til sakens drøftelse på ny ved et par bedrifter blev tiden for det endelige svars avgivelse fastsatt til 29. april. Det fremkom ingen endring blandt medlemmene med hensyn til standpunktet mot forslaget og dette blev erklært forkastet.

Arbeidsstans inntrådte 1. mai. Den 18. mai innkalte Riksmeglingsmannen partene til ny megling, og den 20. mai fremsattes Riksmeglingsmannens reviderte forslag.

Ved annen gangs behandling blev forslaget vedtatt av medlemmene.

Det var i alt avgitt 1 735 stemmer, hvorav 1 006 for og 729 imot.

Det vesentligste i Riksmeglingsmannens forslag var forlengelse av ferien fra 9 til 12 arbeidsdager og lønnsforbedringene.

Til orientering for medlemmene sendtes foreningene følgende cirkulære:

Cirkulære nr. 17.

Til foreningene som omfattes av landsoverenskomsten i bergverksindustrien.

Idet man henviser til forbundets cirkulære nr. 9 av 8. april d. å. skal meddeles at Riksmeglingsmannen innkalte til nye meglingforhandlinger den 18. mai for om mulig å finne frem til en ordning til bileggelse av den nu i bergverksindustrien pågående konflikt.

Samme dag avholdtes møte i forhandlingsutvalget, hvor man drøftet de spørsmål som var grunnlaget for forkastelsen av Riksmeglingsmannens forslag av 8. april, hvilket vesentlig angikk minstelønningenes størrelse, regulering av akkordprisene og de individuelle lønnstillegg til de arbeidere som utelukkende er beskjeftiget på timelønn, eksempelvis arbeidere i flotasjonsverkene.

Forhandlingene fortsatte hos Riksmeglingsmannen den 19. og 20. handlinger skulde konsentrere sig om de her nevnte spørsmål.

Forhandlingene fortsatte hos Riksmeglingsmannen den 19. og 29. mai.

Den 20. mai avholdtes fellesmøte mellom forhandlingsutvalget og forbundsstyret for å drøfte den foreliggende situasjon, idet man da hadde bragt på det rene i hvilken utstrekning Riksmeglingsmannen vilde foreslå endringer i sitt tidligere forslag.

Efter inngående drøftelse i fellesmøte av forhandlingsutvalget og forbundsstyret besluttet enstemmig å tilråde Riksmeglingsmannen å fremsette nytt forslag.

Riksmeglingsmannens endrede forslag er sådan:

Riksmeglingsmannens forslag

til overenskomst mellom Norsk Arbeidsgiverforening, Bergverkenes Landssammenslutning samt de i Riksmeglingsmannens forslag av 8. april 1937 nevnte bedrifter på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side.

Riksmeglingsmannens forslag av 8. april 1937 med beriktigelse som nevnt i protokollen for møte hos Riksmeglingsmannen den 21. april 1937 gjøres gjeldende som tariffavtale med følgende forandringer:

Ad § 3 g.

Ordene «og borhvessing» i den hittil gjeldende tariffavtale bibeholdes.

Ad III.

De under III. Lønnssatser m. v. nevnte minstelønns- og normal-lønnssatser forhøies med 2 — to — øre, undtagen satsene for mannlige arbeidere under 19 år og kvinner kr. 0.50 og kr. 0.68, som forblir uforandret.

Ad IV.

De i Riksmeglingsmannens forslag av 8. april 1937 for hytten Evje nevnte satser kr. 1.19 og kr. 1.17 og kr. 1.14 forhøies til henholdsvis kr. 1.21 og kr. 1.19 og kr. 1.16.

For hytten Sulitjelma.

De i Riksmeglingsmannens forslag av 8. april 1937 nevnte satser kr. 1.34 og kr. 1.27 forhøies til henholdsvis kr. 1.36 og kr. 1.29.

Lønnsbestemmelser.

De i forslaget av 8. april 1937 under lønnsbestemmelser nevnte satser 9 øre og 6 øre forhøies til 10 øre og 7 øre.

V. Varighet.

Denne overenskomst gjelder til 31. mars 1939 og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies med 2 — to — måneders forutgående varsel.

Hvis Det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. desember 1937 viser en stigning til 165 eller et fall til 157, har arbeiderne i tilfelle av stigning og arbeidsgiverne i tilfelle av fall, adgang til å kreve lønningene forandret overensstemmende med forandringen i indekstallet, regnet fra utgangspunkt mars indeks (161). I fall der ved forhandling herom ikke opnåes enighet, har den av partene som har hatt rett til å kreve lønnsforandring, adgang til å si op overenskomsten med en måneds varsel.

Hvad angår forhøielsen av individuelle lønninger og utsettelse av akkorder, henvises til Riksmeglingsmannens protokoll for møte den 20. mai 1937.

Oslo, den 20. mai 1937.

Andr. Claussen.

I tilknytning til foran refererte forslag foreligger følgende protokoll:

«År 1937 den 20. mai kl. 20 holdtes fellesmøte, hvor Riksmeglingsmannen meddelte at han fremsatte forslag.

Partene var enig om at det i Riksmeglingsmannens protokoll skulde tilføies følgende:

Ved Evje og Hosanger forhøies de individuelle timelønninger for betjening av flottasjonsmaskineri med 13 — tretten — øre.

Ved Skaland forhøies de individuelle timelønninger for betjening av flottasjonsmaskineri, herunder tørkeri og sikter, med 13 — tretten — øre.

Ved Fosdalen forhøies de individuelle timelønninger for betjening av flottasjonsmaskineri med 15 — femten — øre.

Akkordene ved arbeidets gjenoptagelse utsettes på vanlig måte etter denne tariffs bestemmelser innen lørdag den 29. mai.»

Med hensyn til lønnsattsene vil disse etter Riksmeglingsmannens forslag bli følgende:

III.
Lønnsatts m. v.

	De nugjeldende satser		De fremtidige satser etter riksm. mannens forslag		Prosentvis tillegg	
	Akk.	D. arb.	Akk.	D. arb.	Akk.	D. arb.
1) a. Arb. under dagen						
1. Sjakthugning:						
a. De første 12 mnd.	0.77	0.95	0.86	1.05	11.7	10.5
b. Fullt utlærte	0.86	1.04	0.95	1.15	10.5	10.6
2. Takrenskning utenfor løpende akkord			0.93	1.12		
3. Øvrige arb.	0.77	0.95	0.86	1.05	11.7	10.5
b. Arbeidere i dagen:						
1. Betjening av vaskekasser, herder og flottasjonsmaskineri			0.81	1.00		
2. Mannlige arb. over 19 år	0.70	0.87	0.78	0.97	11.4	11.5
3. Mannlige arb. under 19 år og kvinner	0.45	0.62	0.50	0.68	11.1	9.7
c. Spesialarbeidere:						
Lokomotivkjørere, heis og kompressorkjørere samt skinnleggere	0.77	1.00	0.86	1.11	11.7	11.0
2) Fagarbeidere m. v.						
Ad. a. Minstelønn:		0.95		1.07		12.6
		0.84		0.96		14.3
Ad. b. Normallønn		1.18		1.30		10.2
Ad. c. Læregutter. Satsene forhøies med 8 — åtte — procent. Brøk av øre avrundes opad eller nedad til nærmeste halve øre.						
3) Barakker ved alle bergverk tilføies: „som trekkes i lønnen“.						

I fellesmøtet av forhandlingsutvalget og forbundsstyret den 21. ds. behandledes spørsmålet om hvorvidt forhandlingsutvalget og forbundsstyret skulde anbefale det av Riksmeglingsmannen av 20. mai fremsatte forslag, og blev følgende protokoll opsatt:

«År 1937 den 21. mai avholdtes fellesmøte av forhandlingsutvalget og forbundsstyret til behandling av det av Riksmeglingsmannen av 20. ds. fremsatte endrede forslag til overenskomst i bergverksindustrien.

Til stede var samtlige representanter i forhandlingsutvalget samt forbundsstyrets medlemmer med undtagelse av Chr. Henriksen som hadde forfall.

Fellesmøtet besluttet med 18 mot 3 stemmer å forelegge forslaget for medlemmene med anbefaling om vedtagelse.

De 3 representanter som stemte imot forslaget var Th. Josdal, Knaben, M. Wein, Vigsnes og Olav Tveit, Flåt gruber.

Begrunnelsen for deres stemmeavgivning var at de ikke vilde ta endelig standpunkt til forslaget førenn resultatet av de stedlige forhandlinger i henhold til Riksmeglingsmannens protokoll av 20. ds. forelå.»

Man vil henstille til foreningene om snarest mulig å medvirke til at der blir optatt forhandlinger om regulering av akkordprisene i overensstemmelse med det i Riksmeglingsmannens protokoll av 20. mai protokollerte, nemlig: «Akkordene ved arbeidets gjenoptagelse utsettes på vanlig måte etter denne tariffs bestemmelser innen lørdag den 29. mai.»

Det er forutsetningen at disse forhandlinger skal finne sted og være avsluttet før der foretas avstemning over det av Riksmeglingsmannens endrede forslag. Saken bedes behandlet snarest mulig.

Svar om hvorvidt Riksmeglingsmannens forslag er vedtatt eller forkastet skal meddeles Riksmeglingsmannen tirsdag 1. juni kl. 12 og henstiller man om at foreningens svar sendes forbundets kontor den 31. mai.

Med hensyn til behandlingen må henvises til hovedavtalens § 14 fra og med I til og med VIII.

Husk endelig å opgi nøiaktig stemmetall for og imot.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Johs. M. P. Ødegård.

Riksmeglingsmannens protokoll av 20. mai, hvortil henvises i sirkulæret, er følgende:

Anm.: Riksmeglingsmannens protokoll av 20. mai 1937:

«De individuelle lønninger for mannlige arbeidere over 19 år i dagarbeide skal forhøies med 10 — ti — øre, for mannlige arbeidere under 19 år og kvinner med 7 — syv — øre, forsåvidt ikke minst tilsvarende tillegg fåes ved forhøielsen av minstelønnssatsene. Dette tillegg gjelder ikke de timelønnssatser hvis forhøielse er særskilt nevnt. Denne bestemmelse gjør ikke noget inngrep i den nuværende praksis til i tariffperioden å kunne øke eller senke lønningene.»

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsatser for Sulitjelma (smeltehytten) var følgende:

1. Menn ved elektrisk ovn og bessemering	kr. 1.36 pr. time.
Øvrige arbeidere i hytten	« 1.29 —

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsatser for Raffineringsverket A/S (smeltehytten) var følgende:

1. Førstemenn	kr. 1.21 pr. time.
2. Skiftarbeidere	« 1.19 —
3. Øvrige arbeidere	« 1.16 —

A/S TITANIA.

A/S Titania var ikke medlem av Norsk Arbeidsgiverforening. Overenskomsten som man hadde med bedriften løp ut 1. september og blev opsagt såvel av bedriften som av forbundet. Bedriften meddelte

videre at den hadde tilsluttet sig B. V. L. og Norsk Arbeidsgiverforening. I den anledning blev forhandlingene ført gjennom B. V. L. hvorfra det foreligger protokoll:

24. august 1937 avholdtes forhandlingsmøte i anledning overenskomstforholdet for A/S Titania.

Til stede: For Norsk Arbeidsmandsforbund: Forretningsfører Ødegård og sekretær Henriksen.

For arbeiderne ved Titania: D'hr. Aug. Pettersen, Leif Skagen og Johan Wik.

For Norsk Arbeidsgiverforening: Kontorchef Røgstad.

For Bergverkenes Landssammenslutning: Direktør Giertsen.

For A/S Titania: Direktør Knudsen, ingeniør Mølbach og ingeniør Brun.

Partene er under henvisning til hovedavtalens § 11, pkt. 1 gjensidig enige om at B. V. L.s tariffavtale i sin helhet gjøres gjeldende for A/S Titania fra 1. september d. å.

Man drøftet forskjellige forhold ved bedriften, og enedes om at bedriften og arbeidernes representanter skulde avholde en konferanse neste dag, hvor bedriften vilde fremkomme med forskjellige timelønnssatser den hadde tenkt sig.

I henhold til siste avsnitt i ovenstående protokoll avholdtes møte mellom arbeidernes forhandlere og bedriften vedrørende timelønnssatsene.

Fra dette møte opsattes følgende protokoll:

Protokoll.

År 1937 den 25. august holdtes en konferanse i Oslo angående overenskomstforholdet ved A/S Titania, hvor representanter fra bedriften og arbeiderne drøftet fastsettelsen av individuelle timelønnssatser i dagarbeide for de forskjellige grupper av arbeidere.

Til stede: For arbeiderne ved Titania: Aug. Pettersen, Leif Skagen og Johan Wik.

For A/S Titania: Direktør Knudsen, direktør Mølbach og ingeniør Brun.

Bedriftens representanter uttalte at de vilde foreslå for sitt styre at man ved fastsettelsen av de individuelle timelønninger for dagarbeide søker å ordne det således, at lønnsnivået ved Titania såvidt mulig kommer til å ligge likt med lønnsnivået ved grubene (tilsluttet B. V. L.) for øvrig. Der hvor de individuelle timelønninger ved Titania f. t. ligger under den gjennomsnittlige timelønn ved bergverkene for øvrig, er bedriften villig til å rette på dette. For de grupper av arbeidere hvor Titanias timelønninger ligger over eller på høide med den gjennomsnittlige timefortjeneste ved bergverkene for øvrig, vil Titania oprettholde de nuværende timelønnssatser.

I betraktning herav meddelte bedriftens representanter at den individuelle timelønn for dagarbeide for de forskjellige grupper av selskapets nuværende arbeidere vil bli følgende:

I.

a) Arbeide under dagen.

1. Skjakthuggere:			
a) De første 12 måneder	kr. 1.15	pr. time.	
b) Fullt utlærte	» 1.25	»	»
2. Takrenskning utenfor løpende akkord	» 1.20	»	»
3. Øvrige arbeidere	» 1.15	»	»

b) Arbeide i dagen:

1. Betjening av knusemaskiner, separatorer og vaskebord, samt smørere	kr. 1.17	pr. time.	
2. Mannlige arbeidere over 19 år:			
Røskning	» 1.15	»	»
Bremsere	» 1.10	»	»
Sjauerarbeide	» 1.10	»	»
Lastearbeide	» 1.10	»	»

c) Spesialarbeidere:

Kompressorkjørere	kr. 1.25	pr. time.	
Lokomotivførere	» 1.20	»	»
Skinneleggere	» 1.15	»	»

II.

Fagarbeidere m. v.

1. Reparatører, mekanikere, smeder, snekkere og malere	kr. 1.25	pr. time.	
2. Hjelpearbeidere for fagarbeidere	» 1.00	»	»
3. Elektrikere	» 1.25	»	»
4. Hjelpearbeidere for elektrikere	» 1.00	»	»

Det er for øvrig en forutsetning at personlige lønnstillegg utover de ovenfor nevnte individuelle lønninger for fagarbeideres og elektrikernes vedkommende gis i den utstrekning som ledelsen i Sogndal finner begrunnet. — Det samme gjelder for taubanebetjeningen og ekspeditørene i materiallageret.

KONGSBERG SØLVVERK. (Grubevirksomheten).

I henhold til krav fra Sølvverksarbeidernes fagforening blev der optatt forhandlinger med Sølvverkets representanter med krav om forhøielse av lønnssetene i det gjeldende regulativ.

I nevnte møte blev der opsatt sådan protokoll:

Protokoll.

År 1937, den 9. desember kl. 12.30 holdtes møte i Handelsdepartementet til drøftelse av lønnsregulativet for Kongsberg Sølvverk efter det endrede lønnskrav som er fremsatt i skrivelse av 11. oktober 1937 fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

Tilstede: For Handelsdepartementet: Konsulent Høegh-Omdal.

For Sølvverket: Direktør Dalset.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretær C. Henriksen.

For avdelingen: Bjarne Antonsen og S. Ormaasen.

Begge parters forhandlere var enige om å anbefale de lønnsseter som er opstillet i skrivelse av 11. oktober 1937 fra Norsk Arbeidsmandsforbund. Med hensyn til spørsmålet om at regulativet skulde gjøres gjeldende fra 5. juli av, fastholdt forbundet bestemt det krav, idet forbundet gjorde gjeldende at arbeiderne ikke kunde undgjelde fordi at behandlingen av denne sak hadde tatt så lang tid. Handelsdepartementets representant gjorde oppmerksom på at når Finansdepartementet hadde gått med på ikke å gjøre noen innvendinger mot det lønnskrav som var fremsatt i skrivelse av 11. oktober 1937 fra Norsk Arbeidsmandsforbund, så var det skjedd under den forutsetning at arbeidsdriften ved Sølvverket kan legges slik an at lønnsforhøielsen ikke bevirker nogen overskridelse av verkets utgiftsbudgett for inneværende eller neste termin, og Handelsdepartementets representant mente at under de omstendigheter så måtte Handelsdepartementet fralegge sig ethvert ansvar for de konsekvenser som eventuelt måtte opstå ved at man aksepterte det krav som Forbundet fastholder, nemlig etterbetaling fra 5. juli 1937.

Med den bemerkning vilde Handelsdepartementets representant og Sølvverksdirektøren ikke reise nogen innvendinger mot at det endrede regulativ gjøres gjeldende fra 5. juli 1937, og vilde således anbefale at man imøtekommer kravet.

S. K. Høegh-Omdal. Chr. Henriksen. Bjarne Antonsen.
E. Dalset. S. Ormaasen.

I henhold til denne protokoll mottok man fra departementet sådan skrivelse:

Norsk Arbeidsmandsforbund, Møllergaten 3, Oslo.

Lønnsregulativet ved Kongsberg Sølvverk.

Til underretning sender man vedlagt avskrift av kgl. resolusjon av 23. ds.

Oslo, den 28. desember 1937.

I henhold hertil er de nye lønnsseter i regulativet følgende:

Ved kgl. resolusjon av 23. desember 1937 er det bestemt:

I medhold av den ved Stortingets beslutning av 26. april 1926 gitte bemyndigelse bestemmes at § 1 i lønnsregulativet for Kongsberg Sølvverks arbeidere med virkning fra 5. juli 1937 forandres overensstemmende med et utkast som er tatt inn i Handelsdepartementets foredrag av 23. desember 1937, sålydende:

Arbeidsklasser:	Minstelønn i akkord	Dagarbeide
A. Arbeidere under 20 år	60 øre	71 øre
B. Arbeidere over 20 år		
1. Arbeidere i dagen, ved sjeiding (opberedning m. v.) samt vartere	77 »	97 »
2. Arbeidere i grubene, håndverksvenner, lokomotivførere, maskinkjørere og ved hyttedriften	86 »	105 »
3. Håndverkere, sjakthauere, smelttere, halvsjeidere, ertsleitere og fast chauffør	95 »	120 »

KONGSBERG SØLVVERK. Mynten.

Myntens arbeidere stod tidligere tilsluttet Sølvverksarbeidernes fagforening. Imidlertid gikk de ut og dannet sin egen forening, og krevet der skulde opprettes et selvstendig lønnsregulativ for Mynten. I den anledning blev det 16. juni optatt forhandlinger med Finansdepartementet. Forhandlingene resulterte i at der blev opprettet eget lønnsregulativ for Mynten som blev vedtatt av begge parter, og går ut på følgende:

Lønnsregulativ for Myntens arbeidere.

§ 1.

Klasse I. Gutter og piker under 18 år.

Timelønnen fastsettes av myntmesteren, og skal ligge mellom 40 og 50 øre.

Klasse II. Kvinnelige arbeidere over 18 år.

1. år i klassen	kr. 0.50	pr. time
2. —»—	» 0.65	» »
3. —»—	» 0.75	» »
4. —»—	» 0.80	» »

Klasse III. Mannlige arbeidere over 18 år.

Mellom 18—19 år	kr. 0.60	pr. time
— 19—20 »	» 0.75	» »
— 20—21 »	» 0.87	» »
Over 21 »	» 0.97	» »

Dessuten 3 tillegg av 5 øre pr. time etter 1, 2 og 3, derefter 3 tillegg av 6 øre pr. time etter 4, 5 og 6 års tjenestetid etter fylte 21 år.

Sølvverksdirektøren kan i særlige tilfelle tilstå forhøielse i den reglementerte lønn.

Uttrykket *arbeider* omfatter såvel mann som kvinne.

For fast ansatte arbeidere som er gifte eller har forsørgelsesplikt, betales et husleiebidrag av kr. 90.00 pr. år. For tidligere gifte personer regnes husholderske som forsørget.

§ 2.

Akkordarbeide skal uhindret kunne anvendes når myntmesteren eller justermesteren finner det tjenlig. Akkordprisen skal såvidt mulig fastsettes før arbeidet påbegynnes, med mindre begge parter er enig om å utsette med dette nogen tid.

Arbeiderne er ved en akkord sikret sin timelønn.

§ 3.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Den daglige arbeidstid legges i tiden mellom kl. 6 og kl. 18 for de 5 første virkedager i uken, og lørdag i tiden mellom kl. 6 og kl. 14.

§ 4.

Overtidsarbeide og nattskift.

Overtidsarbeide kan anvendes i den utstrekning som gjeldende lov hjemler.

Overtidsarbeide bør innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.

1. Hvor det arbeides dobbelt skift, betales nattskift som for overtids- og nattarbeide.
2. Arbeide som forlanges utført i tiden fra kl. 18 lørdag eller dag før helligdag og til kl. 22 søn- eller helligdag, betales med 100 pct. tillegg.
3. Arbeide som forlanges utført i tiden mellom en arbeiders almindelige ukentlige arbeidstid og helligdagstid ifølge punkt 2, betales med 50 pct. tillegg.
4. For avbrutt nattarbeide hvorved forstås arbeide som forlanges påbegynt etter kl. 21 eller senere og før kl. 4, betales med 100 pct. inntil kl. 4, derefter 50 pct. til den ordinære arbeidstids påbegynnelsen.
5. Overtidsarbeide, hvorved forstås arbeide som forlanges utført som tillegg til det almindelige daglige eller ukentlige arbeide, betales med 25 pct. tillegg for de første 2 timer og for øvrig med 50 pct.

Mere enn ett av ovennevnte procenttillegg kan ikke beregnes samtidig.

6. For de faste vartere betales ikke procenttillegg for søn- eller helligdager.

De som avløser de faste vaktmenn på søn- og helligdager skal betales som under punkt 5 bestemt.

§ 5.

Smelttere, valsere og glødere holdes med tilstrekkelige briller, hansker, asbestvotter og, hvor det er nødvendig, tresko, samt vareklær til smelttere, beisere og glødere. For arbeide av særlig smussig og sundhetsfarlig art kan betales tillegg etter nærmere overenskomst.

§ 6.

- a) Enhver arbeider som har vært ansatt ved Mynten i et sammenhengende tidsrum av 6 måneder, har rett til en sammenhengende ferie på 2 arbeidsuker. Arbeideren må godtgjøre at han i kalenderåret ikke har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.
- b) Ferien skal gis som sommerferie, og ferie og (eller) feriegodtgjørelse gis i tidsrummet 15. mai til 15. september, da ferietiden er ute. Tiden for ferien skal som regel være de 2 første uker av juli. Er bedriftsmessige hensyn til hinder for dette, blir tidsrummet for ferien å fastsette ved særskilt overenskomst. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriftens leder.
- c) I ferien skal arbeideren ha en lønn (feriegodtgjørelse) som — hvad enten det arbeides på timelønn eller akkord — skal utbetales etter den timelønnsats som er gjeldende for vedkommende arbeider ved feriens inntreden. Fredag før ferien utbetales inntil 3-dobbelt ukeforskudd.
- d) Blir en arbeider sagt op til fratredelse i tiden 15. mai—15. september før han har fått anledning til å benytte en optjent ferie, tilkommer det ham feriegodtgjørelse. Er det fra optjeningsdatoen til 15. september mindre enn to uker, tilkommer vedkommende kun betaling for de virkedager som er igjen til 15. september. Hvis en arbeider har måttet delta i en fellesferie før han har vært 6 måneder i bedriftens tjeneste, tilkommer det ham feriegodtgjørelse på 6-månedersdagen for hans tjenestetid, når han godtgjør at han i kalenderåret ikke tidligere har fått feriegodtgjørelse.
- e) Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:
 1. En lockout eller streik, som er besluttet eller godkjent henholdsvis av Finansdepartementet eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
 2. En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
 3. Ordinær militærtjeneste som ikke strekker sig utover en rekruttskole og en regimentsamling.
 4. Legitimert sykdomsforfall, dog ikke over 3 måneder. Den tid hvori stansen eller ledigheten varer, regnes da ikke med i tjenestetiden.
- f) Foruten 2 ukers sommerferie med lønn skal arbeiderne ha følgende fridager med bibehold av lønn:
 1. 1. mai og 17. mai, når de faller på virkedager.
 2. Skjærtorsdag, langfredag, påskeaften og 2. påskedag.
 3. Lørdager etter bededag.
 4. Eftermiddagsøkten julaften, når den faller på virkedag.
 5. Lørdag mellom jul og nyttår, når den faller mellom 2 helligdager.
- g) For fridager betales lønn, som svarer til ordinær arbeidstid på vedkommende dag.

Spesielle bestemmelser.

Arbeiderne tilståes under fravær på grunn av legitimert sykdom av minst 14 dagers varighet i inntil 3 måneder fra sykdommens begynnelse 25 pct. av sin daglønn.

Sykelønn i ferien.

Oppebæres sykelønn (skadebot) i den almindelige sommerferie av en ferieberettiget, ordnes ferierettigheten når vedkommende kommer tilbake til arbeidet.

Lønn undr utførelse av borgerplikt.

For arbeidstid som forspilles ved deltagelse i ombud som vedkommende arbeider ikke lovlig kan undslå sig for og som gjelder kommunale eller andre offentlige hverv eller borgerplikter, beregnes almindelig timelønn med fradrag av erstatning som erholdes for utførelsen av vedkommende hverv.

Dog må ikke i et kalenderår beregnes for fridager og for spilt arbeidstid i videre utstrekning enn for tilsammen 30 dager. Spørsmålet om lønn for lengere tid må forelegges departementet.

Lønn under militærtjeneste.

1. Arbeider som har rett til ferie, tilståes feriegodtgjørelse i den del av militærtjenesten som faller sammen med den ordinære ferie ved Mynten i samme år.
 2. I det tidsrum som utførelsen av verneplikt strekker sig ut over det til den ordinære ferie svarende tidsrum, utbetales det til:
 - a) Arbeider som har forsørgelsesbyrde, lønn som svarer til feriegodtgjørelsen med fradrag av det eventuelt tilkommende militære familietillegg.
 - b) Arbeider uten forsørgelsesbyrde $\frac{1}{3}$ av feriegodtgjørelsen.
- Forutsetningen for utbetalingen av den under punkt 2 nevnte lønn er at vedkommende har vært i Myntens tjeneste minst 1 sammenhengede år og at han på forhånd skriftlig forplikter sig til å fortsette i Myntens tjeneste minst $\frac{1}{2}$ år etter militærtjenesten.
- Forsåvidt angår militærtjeneste av ekstraordinær varighet, blir spørsmålet om lønn under denne i hvert enkelt tilfelle å forelegge departementet.

Arbeidernes tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som representanter og talsmenn for disse.
De valgte navn skal innen 8 dager meddeles bedriftens leder.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til overfor sin organisasjon eller arbeidskamerater så vel som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmenne skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til bedriftens leder eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.

- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn, inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften, dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

Ordning av tvistespørsmål.

Enhver tvist mellom bedriften og dens arbeidere, som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandling mellom vedkommende bedriftsleder og arbeider, de sistnevnte ved sine tillitsmenn.

Hvis enighet ikke opnåes, skal forhandling optas mellom vedkommende arbeideres representanter og departementet, forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etter at skriftlig krav herom er fremkommet.

Opnåes heller ikke nu enighet, kan saken av hver av partene henvises til voldgift ved Arbeidsretten eller ved en for leiligheten sammensatt voldgiftsmenn velger opmannen. Blir de ikke enige, opnevnes opmann av Riksmeglingsmannen.

DEGERNES GRUBER.

Den gjeldende overenskomst blev opsagt fra foreningen og forbundets side. I den anledning blev der optatt forhandlinger om ny overenskomst. Under forhandlingene kom man til enighet om ny overenskomst som går ut på følgende:

Overenskomst

mellom Stryger og Julsrud Feltspatgruber (F. Bapterosses & Co., Frankrike) på den ene side — Norsk Arbeidsmandsforbund og dets lokale forening, Degernes Grubearbeiderforening på den annen side.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

1. Selskapet forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.
2. Arbeidere under 19 år samt arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, betales etter overenskomst mellom selskapet og den enkelte arbeider.

§ 2.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer om uken. Arbeidstiden fastsettes til 8½ time pr. dag, undtatt lørdag, hvor den er 5½ time, og inndeles således: Arbeidstiden er fra kl. 7 til 9.30 — fra kl. 10 til 13 — fra kl. 14 til 17 og på lørdager fra kl. 7 til 9.30 og fra kl. 10 til 13. Arbeiderne i gruben har morgen og aften 5 min. anfangstid.

§ 3.

Overtidsarbeide og nattskift.

- a) Overtidsarbeide kan anvendes i den utstrekning som gjeldende lov hjemler. Overtidsarbeide bør innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
- b) Arbeiderne skal også innenfor rammen av den i loven fastsatte begrensning av adgangen til overtidsarbeide enkeltvis være berettiget til fritagelse for overtidsarbeide ved særlige anledninger som møter m. v. samt også av andre private grunner.
- c) Overtidsarbeide betales med følgende tilleggspocenter: Overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager etter kl. 2, samt på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10, betales med 100 pct. av timelønnen. Arbeidere, hvis ordinære skift ender før kl. 2 eftermiddag på lørdager og dager før helligdager, betales for overtidsarbeide mellom skiftets slutt og kl. 2 em. 50 pct. Overtidsarbeide utenfor denne tid betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer, for øvrig med 50 pct.

For overtidsarbeide som ikke skjer i fortsettelse av vedkommende ordinære arbeidstid og påbegynnes senere enn 3 timer derefter, betales vanlig overtidsprocenttillegg inntil kl. 9 em. og derefter 100 pct.

- d) Ved skiftarbeide regnes skifttiden for ordinær hvad enten den faller om dagen eller om natten, på hverdager eller på søn- og helligdager.

For ordinært skiftarbeide på søn- og helligdager gis enhver arbeider et tillegg av 50 pct. av timelønnen. Med søn- og helligdagsarbeide forståes arbeide fra kl. 10 aften på lørdager og dager før helligdager inntil kl. 10 søn- eller siste helligdagsaften. For skiftarbeide fra nyttårsaften kl. 10 til 1. nyttårsdagsaften kl. 10, fra påskeaften kl. 10 til 2. påskedagsaften kl. 10, fra pinseaften kl. 10 til 2. pinsedagsaften kl. 10 og fra julaften kl. 2 em. til 2. juledagsaften kl. 10 betales et tillegg av 100 pct.

- e) Som overtidsarbeide regnes alt arbeide utenfor den for vedkommende arbeider fastsatte ordinære arbeidstid med fradrag av den til spising og hvile medgatte tid.

§ 4.

Bestemmelse om lønn.

Timelønn kr. 1.00 pr. time.

Maskinborer erholder et tillegg av 5 øre til timelønnen.

For nyinntatte arbeidere settes lønnen til kr. 0.80 pr. time for et tidsrum av inntil 2 måneder.

I tilfelle akkord benyttes, skal den gjeldende timelønn være garantert som forskudd.

§ 5.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn skal være ansatt ved bedriften. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles bedriftens leder.

- b) Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et godt og rolig samarbeide på arbeidetsstedet.
- c) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til verkets bestyrer, eller i hans fravær, til den han dertil bemyndiger.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften, dog forutsettes at tillitsmennene ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

§ 6.

Attester.

Når en arbeider forlater bedriften, enten det skjer efter eget ønske eller han blir opsagt, uansett av hvilken grunn, skal det gis ham en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet. Bevidnelsen skal kun inneholde:

1. Navn, fødselsår og dato.
2. Når begynt i bedriften.
3. Når sluttet (uten anførelse av årsak).
4. Fag.
5. Tiden for siste ferie eller feriegodtgjørelse.
6. Timelønn da han forlot sitt arbeide.

§ 7.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie på 12 virkedager i henhold til efterfølgende bestemmelse:

- a) Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie efter arbeidsbestyrerens bestemmelse. For å være berettiget til ferie eller feriegodtgjørelse må vedkommende godtgjøre at han ikke tidligere i bedriftsåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.
- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriften.
- c) Enhver arbeider som har vært ansatt ved bedriften i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen.
- d) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det i vedkommende arbeidsgivers tjeneste utførte antall arbeidstimer.
- e) Ferielønnen betales ved feriens begynnelse. Hvis en arbeider slutter før han får anledning til å benytte en optjent ferie, utbetales han ved fratredelsen den optjente ferielønn. Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:
 1. Midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
 2. Militærtjeneste.
 3. Legitimert sykdomsforfall.

§ 8.

Tvistens behandling.

Enhver tvist mellom en arbeidsgiver og hans arbeider, som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandling mellom vedkommende bedriftsleder og dens arbeidere, de sistnevnte ved sin tillitsmann.

Hvis enighet ikke opnåes, skal forhandling optas mellom bedriften og Norsk Arbeidsmandsforbund. Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager efterat skriftlig krav herom er fremkommet fra en av partene.

Tvist som angår denne overenskomst, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

Ovenstående bestemmelser innskrenker ikke bedriftens eller arbeidernes rett til uten forutgående forhandling å delta i en arbeidsstans, som er besluttet eller godkjent på organisasjonsmessig måte.

§ 9.

Utløpstid.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1. juli 1937 og gjelder til 30. juni 1938 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies innen 1. juni.

Oslo—Degernes, den 9. juli 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Chr. Henriksen.

F. Bapterosses & Co.

Harald Thiis.

Det er videre opprettet overenskomst med Peder Watvedt feltspatgruber i Degernes som er likelydende med den overenskomst som er opprettet med Degernes gruber.

OVERNS GRUBEDRIFT, *Åmot på Modum.*

I 1935 anmodet man bedriften om forhandlinger som beskjefliget i alt 7 organiserte arbeidere. Dette resulterte i at arbeiderne som var organisert blev opsagt og arbeidet fortsatte med Overn selv og hans sønner og tildels med streikebrytere. Da det ikke lykkedes å komme til nogen ordning søkte man N. Kjemisk Industriarbeiderforbund som sympatistreik for Fjellhammar Bruks vedkommende hvor bedriften leverer den serpentinsten som denne produserer. I skrivelse av 9. februar meddelte Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Papirindustriens Arbeidsgiverforening at plassene var opsagt til sympatistreik til fratredelse 24. februar.

Bedriften erklærte nu imidlertid å ville opta forhandlinger. Fra disse forhandlinger foreligger følgende protokoll:

År 1937 den 25. februar avholdtes møte på Norsk Arbeidsmandsforbunds kontor i anledning spørsmålet om overenskomst ved Erik K. Overns grubedrift, Åmot på Modum.

Man fortsatte å drøfte spørsmålet på grunnlag av protokoll opsatt på møte på Modum, den 20. februar d. å.

Til stede for bedriften, overrettssakfører I. C. Heuch Bugge, Erik K. Overn, Hans E. Overn og fru Overn.

Til stede for forbundet, sekretær Chr. Henriksen.

Til stede for V. Spone Grubearbeiderforening, Tore Veum.

Man drøftet saken og besluttet å avholde nytt møte den 26. februar.

Den 26. februar avholdtes nytt møte.

De samme til stede som foregående møte. Dertil deltok forbundets formann, Johs. M. P. Ødegård.

Man fortsatte å drøfte spørsmålet og blev man enig om å søke saken innbragt for meglingsmyndighetene.

Megling søkes avholdt torsdag den 4. mars d. å.

I henhold hertil erklærte forbundets representanter at den varslede sympatistreik ved Fjellhammer Bruk vilde bli utsatt til etter at megling har funnet sted.

Man var enige om at de almindelige bestemmelser i det av forbundet i møte den 20. ds. fremlagte forslag til overenskomst kunde aksepteres, dog således at man inntar en bestemmelse om bedriftens adgang til å drive akkordarbeide.

Det som man vilde søke megling for er lønsspørsmålet og bestemmelse om gjeninntagelse av arbeiderne.

Bedriftens eier erklærte at han forbeholdt sig å undersøke lovligheten av den bebudede sympatiaksjon i relasjon til Arbeidstvistlovens bestemmelser innen meglingen påbegyntes.

For bedriften:

I. C. Heuch Bugge. E. K. Overn.

For Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård. Chr. Henriksen.

For Spone Grubearbeiderforening

Tore Veum.

Under de videre forhandlinger kom man frem til enighet om overenskomstens almindelige bestemmelser. Når det gjelder lønssatsene blev disse fastsatt under megling og følgende forslag fremkom:

Meglingsmannens forslag til overenskomst
vedrørende Overns grubedrift på Åmot i Modum.

Det under meglingen fremlagte forslag vedtas som overenskomst mellom partene med den endring at timelønssatsen i § 4 fastsettes til *kr. 0.70* istedenfor *kr. 1.00*.

Oslo, den 9. mars 1937.

L. Kruse-Jensen, meglingsmann.

Dette blev da vedtatt av begge parter.

Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellem N. Overn Serpentinbrudd på Åmot i Modum på den ene side — Norsk Arbeidsmandsforbund og dets lokale forening Vestre Spone Grubearbeiderforening på den annen side.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Bedriften forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

§ 2.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Anvendes det under dagen 8 timers arbeidsdag uten fast middagshvil, er det arbeiderne tillatt i de under arbeidet fallende pauser å nyte medbragt mat.

§ 3.

Overtidsarbeide og nattskift.

- a) Overtidsarbeide kan anvendes i den utstrekning som gjeldende lov hjemler. Overtidsarbeide bør innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
- b) Arbeiderne skal også innenfor rammen av den i loven fastsatte begrensning av adgangen til overtidsarbeide enkeltvis være berettiget til fritagelse for overtidsarbeide ved særlige anledninger som møter m. v. samt også andre private grunner.
- c) Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter:

Overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager efter kl. 2 samt på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10, betales med 100 pct. av timelønnen. Arbeidere hvis ordinære skift ender før kl. 2 eftermiddag på lørdager og dager før helligdager betales for overtidsarbeide mellom skiftets slutt og kl. 2 em. 50 pct. Overtidsarbeide utenfor denne tid betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer, for øvrig med 50 pct.

For overtidarbeide som ikke skjer i fortsettelse av vedkommende ordinære arbeidstid og påbegynnes senere enn 3 timer deretter, betales vanlig overtidsprocenttillegg inntil kl. 9 em. og deretter 100 pct.

- d) Ved skiftarbeide regnes skifttiden for ordinær hvad enten den faller om dagen eller om natten, på hverdager eller på søn- og helligdager. For ordinært skiftarbeide på søn- og helligdager gis enhver arbeider et tillegg av 50 pct. av timelønnen. Med søn- og helligdagsarbeide forståes arbeide fra kl. 10 aften på lørdager og dager før helligdager inntil kl. 10 søndag- eller siste helligdagsaften. For skiftarbeide fra nyttårsaften kl. 10 til første nyttårsdagsaften kl. 10, fra påskeaften kl. 10 til 2. påskedagsaften kl. 10, fra pinseaften kl. 10 til 2. pinsedagsaften kl. 10 og fra julaften kl. 2 em. til 2. juledagsaften kl. 10 betales et tillegg av 100 pct.
- e) Som overtidarbeide regnes alt arbeide utenfor den for vedkommende arbeider fastsatte ordinære arbeidstid med fradrag av den til spising og hvile medgatte tid.

§ 4.

Bestemmelse om lønn.

Timelønn kr. 0.70 pr. time.

I tilfelle akkord benyttes skal den gjeldende timelønn være garantert som forskudd.

§ 5.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn skal være ansatt ved bedriften. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles bedriftens leder.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til verkets bestyrer, eller i hans fravær, til den han dertil bemyndiger.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften, dog forutsettes at tillitsmennene ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

§ 6.

Attester.

Når en arbeider forlater bedriften, enten det skjer efter eget ønske eller han blir opsagt, uansett av hvilken grunn, skal der gis ham en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet.

Bevidnelsen skal kun inneholde:

1. Navn, fødselsår og datum.
2. Når begynt i bedriften.

3. Når sluttet (uten anførsel av årsak).
4. Fag.
5. Tiden for siste ferie eller feriegodtgjørelse.
6. Timelønn da han forlot sitt arbeide.

§ 7.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie på 12 virkedager i henhold til etterfølgende bestemmelser:

- a) Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie efter arbeidsbestyrerens bestemmelse. For å være berettiget til ferie eller feriegodtgjørelse må vedkommende godtgjøre at han ikke tidligere i bedriftsåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.
- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriften.
- c) Enhver arbeider som har vært ansatt ved bedriften i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltrædelsesdagen.
- d) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det i vedkommende arbeidsgivers tjeneste utførte antall arbeidstimer.
- e) Ferielønnen betales ved feriens begynnelse. Hvis en arbeider slutter før han får anledning til å benytte optjent ferie, utbetales han ved fratredelsen den optjente ferielønn. Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:
 1. Midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
 2. Militærtjeneste.
 3. Legitimert sykdomsfravær.

§ 8.

Tvistens behandling.

Enhver tvist mellem en arbeidsgiver og hans arbeider, som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandling mellem vedkommende bedriftsleder og dens arbeidere, de sistnevnte ved sin tillitsmann.

Hvis enighet ikke opnåes, skal forhandling optas mellem bedriften og Norsk Arbeidsmandsforbund. Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager efter at skriftlig krav herom er fremkommet fra en partene. Tvist som angår denne overenskomst, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

Foranstående bestemmelser innskrenker ikke bedriften eller arbeidernes rett til uten forutgående forhandling å delta i en arbeidsstans som er besluttet eller godkjent på organisasjonsmessig måte.

§ 9.

Utløpstid.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1. april 1937 og gjelder til 31. mars—1938 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opses med en måneds gjensidig varsel.

Oslo, den 9. mars 1937.

E. K. Overn.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Chr. Henriksen.

STATENS ANLEGG. (*Jernbaneanleggene*).

Den gjeldende overenskomst som hadde varighet til 31. mars var av foreningene og forbundet opsagt. Forhandlinger om ny overenskomst blev påbegynt. I disse forhandlinger blev der opsatt følgende protokoll:

Utskrift av forhandlingsprotokoll.

År 1937, den 22. april, holdtes etter anmodning fra Norsk Arbeidsmandsforbund og innhentet samtykke fra Arbeidsdepartementet, forhandlingsmøte i Hovedstyrets kontorer. Som Statens forhandlere møtte banedirektør Aubert, overingeniørene Støren, Sørlandsbanen Ø. og Langeland, Nordlandsbanen. For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte: Sekretær Chr. Henriksen.

Arbeiderne: Tor Hogga, J. P. Karlsrud, Sørlandsbanen V, Lars Bergundhaugen, Flåmsbanen, Lars Heksem, Rørosbanens ombygging, Lars Bakken, Didrik Isaksen, Nordlandsbanen, Herman Skutle, Vestfoldbanens ombygging, Nils Bakken, Dobbeltsporet Ljan—Ski.

Arbeidsmandsforbundets representanter fremsatte formulert forslag til forandringer i den tidligere overenskomst. Forslaget vedlegges protokollen. De forskjellige spørsmål blev foreløbig diskutert.

Nytt møte blev berammet til fredag den 23. kl. 11.

Norsk Arbeidsmandsforbunds forslag til forandringer i overenskomsten ved jernbaneanleggene 22. april 1937.

§ 1.

Uforandret.

§ 2.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 42 timer pr. uke o. s. v.

§ 3.

Minstelønn i akkord forandres fra kr. 0.95 til kr. 1.30 med kr. 0.10 i tillegg for fagarbeidere. Dagarbeide forandres fra kr. 1.30 til kr. 1.75. I tillegget til § 3 strykes ordene: «og hvis arbeidsevne er nedsatt». Etter 2. passus i *dagarbeide* tilføies: For lossing, lastning og stabling av sviller, samt skinnemateriell betales 25 pct. til den gjeldende timelønn i dagarbeide.

§ 4.

Uforandret.

§ 5.

1. passus uforandret. 2. passus utgår og skal lyde: Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren efter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann i lagets påhør ved arbeidets begynnelse, dog senest innen 6 dager. Dersom akkordseddel ikke er utstedt innen 12 arbeidsdager, forutsettes arbeidet utført for minstelønn i akkord + 50 pct. tillegg. Undtagelse herfra er bare hvor begge parter er enige om å utsette med akkordprisen nogen tid.

Ved fastsettelse av akkordpris må forutsetningen alltid være at laget skal kunne tjene minst 50 pct. i tillegg til minstelønnen. Ved større arbeider hvor laget har erholdt oppgjør uten at arbeidet er fullført, gjelder den gamle akkordpris, såfremt ny pris ikke er avtalt innen den ovenfor nevnte tidsfrist.

Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas. I 3. passus skal efter ordene «påfølgende opmåling» tilføies «og oppgjør så snart som det arbeide som omfattes av akkordseddelen er utført». Ellers som før.

Som ny passus 4. (Den nuværende blir passus 5 o. s. v.): Ved arbeide som utføres under driften (ombyggingsarbeide) og hvor alle hensyn til dennes driftssikkerhet skal gå foran, skal der tas tilbørlig hensyn til de ulemper som arbeiderne herved pålegges ved akkorders utsettelse. I siste passus forandres 2 måneder til 6 uker.

§ 6.

I passus 1 utgår ordene «mot ekstrabetaling enten ved særskilt akkord eller» —

Innskytes efter ordet «hovedakkorden». Heri også iberegnet fjellrensk, som betinger arbeidernes sikkerhet under inndriften. Det vil si den rensk som er nødvendig regnet fra 5. m. fra stuffen og utover.

§§ 7, 8 og 9.

Uforandret.

§ 10.

I 1. passus utgår ordene «formannens dyktighet og».

§ 11.

Uforandret.

§ 12.

Ordene «3 arbeidsuker» forandres til 15 arbeidsdager. Dernæst tilføies: «dog således at der ikke under nogen omstendighet blir innestående mer enn en uke.

§§ 13, 14, 15 og 16.

Uforandret.

§ 17.

Krav om forandring av denne paragraf vil bli fremsatt under forhandlingene.

100

§ 18.

Punkt a) 12 virkedager forandres til 15 virkedager.
Punkt d) 5 pct. forandres til 6 pct.

§ 19.

Uforandret.

§ 20.

Punkt 1.

Antall fribilletter forandres fra 4 til 6 for gifte arbeidere.

Ugifte arbeidere som har arbeidet ved samme anlegg de siste 12 uker har rett til 3 billetter som kan benyttes også i de nærmeste 6 dager etter opsigelse.

Punkt 2 utgår.

§§ 21, 22 og 23.

Uforandret.

Møte fredag 23. april kl. 11. Alle tilstede.

Arbeidsmandsforbundets representanter meddelte at dersom Statens forhandlere ikke finner å kunne gå med på det fremlagte krav i § 2 om 42 timers arbeidsuke — hvorom banedirektøren uttalte at det ikke kunde være spørsmål — vilde de opta krav om 45 timers arbeidsuke. Heller ikke dette forslag kunde Statens forhandlere gå med på. Etter en særkonferanse meddelte Arbeidsmandsforbundets representanter at de fant å måtte frafalle kravet om forandring i § 2, under hensyntagen til de øvrige krav som forelå. De enkelte paragrafer blev videre behandlet.

Nytt møte fastsattes til lørdag den 24. kl. 12.

Møte lørdag den 24. april kl. 12. Alle til stede. De enkelte spørsmål blev videre diskutert. Nytt møte mandag kl. 11.

Møte mandag 26. april kl. 11. Alle tilstede. Diskusjonen fortsattes. Nytt møte tirsdag kl. 11.

Møte tirsdag 27. april kl. 12. Alle til stede.

Ved de stedfunne forhandlinger enedes man om følgende: *ad* § 6. Banedirektøren lovet at administrasjonen skulde opta til særskilt behandling spørsmålet om fjellrensk i akkorden, og tilskrive anleggene om dette, idet det i en tariff ikke vil kunne inntas bestemmelser som rammer alle forekommende tilfelle.

ad § 10. Uttrykket «formannens dyktighet og» kan utgå.*ad* § 12. 1. avsnitt skal lyde:

«Lønning avholdes hver 14. dag med fornøden regulering av hensyn til fridager og de store høitider. I siste tilfelle reguleres lønningsterminene efter nærmere avtale i god tid i forveien mellom anleggsledelsen og arbeidernes tillitsmenn.»

ad § 17. Administrasjonen vil opta spørsmålet om anordning av bad for anleggsarbeiderne som særskilt sak.

For § 20 fremsatte Statens forhandlere følgende forslag:

«Gifte arbeidere som har arbeidet ved samme anlegg de siste 12 uker i sammenheng får 4 billetter (frem og tilbake mellem 2 bestemte stasjoner) for sig eller familie (d. e.: hustru og barn under 18 år) i kalenderåret. Ugifte arbeidere får på samme måte 2 billetter i kalenderåret.

Arbeidere som opsies og eventuelt har billetter til gode, har adgang til å benytte disse inntil 6 dager fra avgangen.»

Den øvrige del av paragrafen uforandret.

Efter de i de forskjellige møter avholdte diskusjoner meddelte Statens forhandlere at de ikke kunde anbefale forhøielse av lønnsatsene ut over den stigning i leveomkostningene som hadde funnet sted i løpet av den siste tariffperiode.

Ad § 18. Statens forhandlere kunde heller ikke anbefale forlengelse av ferien fra 12 til 15 virkedager.

Møte 28. april kl. 18. Alle til stede.

Arbeidsmandsforbundets representanter meddelte at de godtok Statens forhandlers forslag for § 20.

Arbeidernes representanter erklærte at da det ikke var lykkedes å komme til enighet om § 3 om lønningen, og § 5, om akkorder, og videre § 18 om forlengelse av ferien, fant man det nytteløst å fortsette forhandlingene.

Forhandlingene blev derefter avsluttet.

Otto Aubert. O. Støren. Arne Langeland. Chr. Henriksen.
Nils Bakken J. P. Karlsrud. Herman Skutle. Didrik Isaksen.
Lars Bakken. L. Bergundhaugen. Tor Hogga. Lars Heksem.

Birger Kolsrud.

Man kom således ikke til nogen enighet og det blev i henhold hertil foretatt plassopsigelse. Der blev nedlagt forbud mot arbeidsstans og megling optatt 25. mai. Meglingsmannen fremsatte følgende forslag:

Utskrift av kretsmeglingsmannens protokoll.

Sak: 547/37. Norges Statsbaner, jernbaneanleggene, Norsk Arbeidsmandsforbund.

År 1937 den 25. mai holdtes møte.

Til stede de samme som i møte den 18. mai d. å. (direktør Aubert, overingeniør Støren og avdelingsingeniør Kolsrud, Henriksen, Nils Bakken, Lars Heksem, Lars Bergundhaugen, Didrik Isaksen, Herman Skutle, Lars Bakken, Karlsrud og Thor Hogga).

Der blev holdt fellesmøte og særmøter.

Banedirektør Aubert erklærte at administrasjonen vilde anse arbeide med lossing, lastning og stabling av sviller samt skinnemateriell

som arbeide der betinger en høiere betaling efter overenskomstens § 3, Dagarbeide, annet avsnitt, forsåvidt arbeidet ikke settes bort på akkord. Likeledes var administrasjonen villig til å holde passende vareklær for den slags arbeide.

Videre erklærte banedirektør Aubert at der fra Hovedstyret vil bli sendt anleggene som rettesnor for utsettelse av akkorder en skrivelse om at der bør tilstrebnes prisansettelser som med en normal arbeidsydelse kan gi et akkordoverskudd omkring 50 pct.

Meglingsmannen fremsatte derefter følgende

Forslag til overenskomst

vedkommende Statens jernbaneanlegg.

Den hittil gjeldende overenskomst prolongeres til 1. april 1939 med indeksregulering pr. 15. desember 1937 som av Riksmeglingsmannen foreslått for bergverkene og med følgende endringer og tilføielse:

1. Det som partenes forhandlere under partsforhandlingene i tiden 22.—28. april 1937 er blitt enige om gjøres gjeldende i overenskomsten.
2. I § 3, *lønnsbestemmelser*, økes minstelønnsatsen i akkord fra kr. 0.95 til kr. 1.03 og satsen for fagarbeidere m. v. fra kr. 1.05 til kr. 1.13. Dagarbeidersatsen økes fra kr. 1.30 til kr. 1.35.
3. § 3, *siste ledd* gis følgende tilføielse:
«Mener arbeideren at hans lønn er satt for lavt, skal tillitsmannen ha anledning til å konferere nærmere med arbeidsbestyreren herom.»
4. I § 5 *utgår* annet ledd og erstattes med:
«Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved eller senest innen 12 arbeidsdager efter arbeidets begynnelse — med mindre begge parter er enige om ytterligere utsettelse. Såfremt ekstraordinære forhold er til hinder for at akkordpris fastsettes innen ovennevnte frist, blir arbeidet eventuelt å fremme som dagarbeide på nærmere avtalte vilkår, idet bestemmelsen i § 3, Dagarbeide, annet ledd, får anvendelse.

Akkordformannen har rett til å ta med en mann av laget under forhandlingene og skal høre lagets mening før akkorden vedtas.»

5. Overenskomsten trer i kraft 1. juni 1937.

Svar avgis onsdag den 9. juni 1937 kl. 14.

Møtet varte kl. 9.30—13.30.

Harald Julsrud.

Den 9. juni da svar skulde avgis var forslaget vedtatt av begge parter.

Det blev fra forbundets side også denne gang reist krav om lønn under sykdom og en forbedret pensjonsordning for arbeiderne ved jernbaneanleggene.

Det blev fra Statens representanters side uttalt at de hadde sympati for tanken om en pensjonsordning men spørsmålet kunde ikke løses i forbindelse med nærværende tariffrevisjon.

Når det gjelder spørsmålet om pensjon blev der fra statens representanters side meddelt at der fra Hovedstyret for Statsbanenes side var utarbeide en pensjonsordning for arbeiderne ved jernbaneanleggene, og dette forslag var oversendt departementet. I henhold til denne meddelelse fant arbeidernes forhandlere å måtte godta det av Hovedstyret foretatte i saken.

Imidlertid viste det sig at departementet og regjeringen ikke fant å kunne ta Hovedstyrets forslag tilfølge og fremkomme med en proposisjon i Stortinget.

Dette spørsmål var således uløst ved årets utgang.

Den gjeldende overenskomst for jernbaneanleggene går ut på følgende:

Overenskomst

mellom Departementet for de offentlige Arbeider og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger om arbeidsordningen ved Statens Jernbaneanlegg.

§ 1.

Ingen arbeider kan beskjefliges på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst bestemmer.

§ 2.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

Arbeidstimenes fordeling fastsettes i almindelighet likt for det hele anlegg.

§ 3.

Lønnsbestemmelser.

Forskudd i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord. I akkord er arbeiderne garantert en minstelønn av kr. 1.03 pr. time som utbetales som forskudd.

For fagarbeidere, smeder, snekkere, tømmermenn og stenhuggere kr. 1.13 pr. time.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med kr. 0.10 pr. time.

Dagarbeide.

Arbeide som ikke passende kan utføres på akkord, utføres efter time-lønn og betales med kr. 1.35 pr. time. Fagarbeidere som ovenfor nevnt betales med kr. 1.45 pr. time i dagarbeide.

Hvis arbeidet er av særlig art eller av lengere varighet, har arbeidsbestyreren adgang til å yde høiere betaling.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med kr. 0.10 pr. time.

Så vel for akkordarbeide som for dagarbeide gjelder at arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt betales etter overenskomst. Mener arbeideren at hans lønn er satt for lavt, skal tillitsmannen ha anledning til å konferere nærmere med arbeidsbestyreren herom.

§ 4.

Akkordlags dannelse m. v.

Akkordlag dannes enten på den måte, at en del arbeidere, som er blitt enige om å gå sammen, velger en formann og fremstiller sig for arbeidsbestyreren, eller ved at denne henvender sig til en arbeider som han anser skikket til akkordformann, og anmoder ham om å medvirke til dannelse av lag. I alle tilfelle må så vel formannen som arbeiderne godkjennes av bestyreren.

Når formannsplassen av en eller annen grunn blir ledig, foreslår laget ny formann, som ansettes hvis bestyreren finner ham skikket dertil, i motsatt fall velger bestyreren ny formann.

Arbeidsbestyreren bestemmer lagets størrelse. Etter akkordens fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten vedkommende akkordformanns samtykke. Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes, treffes avtale herom, forsåvidt så ikke allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 5.

Akkorders utsettelse.

Ved akkorders utsettelse skal det utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser samt måten, hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved eller senest innen 12 arbeidsdager etter arbeidets begynnelse, medmindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid. Såfremt ekstraordinære forhold er til hinder for at akkordpris fastsettes innen ovennevnte frist blir arbeidet eventuelt å fremme som dagarbeide på nærmere avtalte vilkår, idet bestemmelsen i § 3, dagarbeide, 2. ledd kommer til anvendelse. Akkordformannen har rett til å ta med en mann av laget under forhandlingene og skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Akkorder utsettes enten med utregnet sum eller etter enhetspriser med påfølgende opmåling. Akkord med utregnet sum skal fortrinnsvis søkes anvendt.

Opdages feil i akkordberegningen, skal beriktigelse finne sted, når feilen er til skade for akkordlaget.

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal på anmodning forevises.

Akkorder skal som regel begrenses til 2 måneders varighet. Dog kan akkorden utstrekkes til et lengere tidsrum, hvis praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enige herom.

§ 6.

Tilleggsarbeide (ekstraarbeide).

Laget plikter på arbeidsbestyrerens forlangende å utføre arbeide som ikke omfattes av hovedakkorden mot ekstrabetaling enten ved særskilt akkord eller mot den i overenskomsten fastsatte timelønn for dagarbeide. Hvor avtale herom undtagelsesvis ikke er truffet, betales pr. time den pris hvormed akkorden utlønnes.

Arbeidsskott på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell av lengere varighet enn 1 time godtgjøres med samme beløp pr. time som utbetales som forskudd i akkord, inntil anlegget kan anvise annet arbeide.

Godtgjørelsen bortfaller, hvis ikke melding straks er sendt.

For tilleggsarbeide med uttagning av masser utenfor profilet fastsettes på forhånd enhetspriser, hvis ikke annen avtale treffes. Herom skal akkordseddelen inneholde fornøden bestemmelse.

Betalingen for tilleggsarbeidet anføres særskilt i akkordboken eller på den til akkordformannen utleverte gjenpart av akkordoppgjøret og tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

De arbeidere som er beskjeftiget ved overbygningsarbeide betales for kjøretid ut over 1 time pr. dag med arbeidstog samme beløp pr. time som utbetales som forskudd i akkord. Tiden og beløpet beregnes pr. påbegynt kvarter ut over forannevnte 1 time, og særskilt for hver mann.

§ 7.

Redskapshold og smiearbeide.

Anlegget anskaffer de nødvendige redsgaper og materialer.

Ved akkordarbeide gjelder angående forvaltningen av disse redskaper og materialer følgende:

- a) Laget betaler helt:
 1. Spader, ammunisjon, oljer, undtagen smøreoljer for maskiner, karbid, kull, blikkrør, grease, hengelåser, fjellkiler, luntetenger, salt (dog ikke under «tilleggsarbeider») og snorer,
 2. alle utleverte gjenstander, som er bortkommet, eller reparasjoner, nødvendiggjort ved bevislig skjødesløs behandling,
 3. for hvessing og reparasjon av minerings- og murverktøi, spett, hakker o. l.
- b) Laget betaler slitningsgodtgjørelse etter vekt for av anlegget utlevert borstål, feisler, slegger, spett, jordhakker og jordkiler, uten hensyn til om vedkommende redskap fremdeles er brukbart som sådant eller ikke.
- c) Laget betaler *intet* for benyttelse av transportmateriell, såsom skinner, vogner, trillebårer, dechauvillemateriell samt gjenstander og verktøi, som ikke er omhandlet ovenfor, selv om vedkommende gjenstander eller verktøi ved ordinær benyttelse blir helt utjenlig for sitt øiemed.
- d) Anlegget holder fri smie og smieverktøi. Hvor en smed arbeider i flere smier, betaler anlegget for den tid, som medgår til å gå mellom

disse efter samme timelønn som han tjener i akkorden, eller efter nærmere avtale.

- e) Snekkere og tømmermenn som holder sig selv med det almindeligste verktøi, godtgjøres herfor med minst 4 øre pr. time.
- f) Priser på forbrukssaker og materialer, som i henhold tli ovenstående skal betales av akkordlaget, fastsettes en gang om året av vedkommende anleggsleder likt for hver avdeling. Priser for smiearbeide fastsettes likt for det hele anlegg.
- g) Ved enhver akkord føres materialbok, hvori ved utleveringen innføres alle materialer og redskaper, som akkordlaget mottar, hvad enten trekk skal finne sted eller ikke.
- h) De fastsatte priser for materialer og redskaper samt for smiearbeide skal meddeles ved opslag eller i materialboken.
- i) Arbeiderne er forpliktet til å behandle alle redskaper og materialer med omhu og påpasselighet.

§ 8.

Akkorders avbrytelse.

Når forandring av arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilte uhell inntreffer eller arbeidet utføres utilfredsstillende, har arbeidsbestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet det foretas opmåling og derhos ved oppjøret tas fornødent hensyn så vel til det utførte som til det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet må innstilles for en lengere tid.

§ 9.

Akkorders oppgjør.

Efterat arbeidet er ferdig og godkjent, oppjøres og utbetales akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordlaget ha anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at enighet opnåes ved forhandling, skal eftermåling straks finne sted.

Ved sådan eftermåling skal en ingeniør og en opsynsmann tillike med minst to mann av laget, hvoriblandt formannen, være til stede. Laget skaffer de fornødne håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulige feil ved et oppgjør rettet, hvis ikke forlangende herom fremsettes for arbeidsbestyreren senest innen 6 virkedager etter at akkordsummen er utbetalt laget.

Et arbeidslag som slutter kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av anlegget på et omforenet sted.

§ 10.

Formannspenger.

Formannspengene betales av anlegget og fastsettes efter lagets størrelse fra kr. 0.10 til kr. 0.15 pr. formannstime.

Under særegne forhold eller ved vanskeligere arbeider, som fordrer større kyndighet, kan formannspengene ytterligere forhøies.

Formannspengene kan nedsettes for lag på 3 eller færre mann.

§ 11.

Overtids-, natt- og helgedagsarbeide.

Alt arbeide utføres såvidt mulig på dagskift og i den for anlegget fastsatte ordinære arbeidstid.

Hvis ikke dette kan skje, gjelder følgende:

- a) *Overtidsarbeide.* Hermed forståes arbeide, som forlanges utført ut over den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales i de 5 første virkedager i uken 25 pct. tillegg for de 2 første arbeidstimer og for de øvrige 50 pct. tillegg.

For overtidarbeide som påbegynnes efter kl. 21 og således ikke faller i flukt med ordinært arbeide betales 100 pct. tillegg. Der betales minst for 1 time selv om arbeidet varer kortere.

- b) *Nattarbeide.* Hermed forståes ordinært arbeide som faller mellom kl. 18 og kl. 6, dog således, at hvor det arbeides med dobbelt skift, regnes alltid det ene som nattskift. Ordinært nattarbeide betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift annordnes ved akkordens utsettelse eller senere.

For arbeide som bare kan utføres om natten og ikke går inn under skiftarbeide betales et tillegg av 50 pct.

Når den normale, daglige arbeidstid av særlige grunner må deles, betales for arbeide som utføres i tiden mellom kl. 18 og kl. 6 et tillegg av 50 pct.

- c) *Helgedagsarbeide.* Herunder regnes arbeide som utføres fra kl. 18 før en søn- eller helgedag til næste dags eller, når 2 eller flere helgedager følger på hinannen, til den siste helgedags aften kl. 22. For helgedagsarbeide betales 100 pct. tillegg. Hvor regulært nattskift påbegynnes på helgedag, begynner arbeidet kl. 22.

I sin almindelighet gjelder for øvrig:

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

For utført arbeide kan på samme tid ikke tilberegnes mere enn ett av ovennevnte procenttillegg.

Foranstående bestemmelse kommer ikke til anvendelse på arbeidere som har fast måneds- eller årslønn.

§ 12.

Utbetaling av lønninger.

Lønning avholdes hver 14. dag med fornøden regulering av hensyn til fridager og de store høitider. I siste tilfelle reguleres lønningstermi-

nene efter nærmere avtale i god tid i forveien mellem anleggsledelsen og arbeidernes tillitsmenn. Lagets tilkommende utbetales til formannen, som til lønningen kan medta et av lagets medlemmer. Formannen kvitterer.

Det blir lagets egen sak å etterse akkordboken eller de til akkordformannen utleverte gjenparter av lønningslisten og påse at dets medlemmer får hvad de tilkommer, idet anleggets forpliktelser i så henseende ophører ved den til formannen stedfunne betaling.

I tilfelle av formannens forfall skjer utbetalingen til 2 av lagets medlemmer.

Akkordlag som helt utfører et arbeide på timelønn, så vel som alle øvrige dagarbeidere utlønnes helt ved hver lønning og gis skriftlig oppgjør.

I den kolde årstid skal det på lønningsstedene sørges for opvarmet rum for de møtende arbeidere.

§ 13.

Opsigelse.

Når derom ikke er truffet særskilt overenskomst, gjøres for arbeiderne ingen opsigelsesfrist gjeldende.

Hvis en arbeider eller et akkordlag uten gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide, forinnet dette er bragt til avslutning, utbetales bare almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller i første tilfelle laget og i siste tilfelle det lag, som fullfører akkorden. Dog utbetales fortjenesten til vedkommende arbeider selv, når han har forlatt arbeidet med samtykke av hele laget og dette begjærer fortjenesten utbetalt til ham.

§ 14.

Avskjedigelse.

Arbeidsbestyreren kan med kort varsel avskjedige arbeidere, som gjør sig skyldig i slett forhold, såsom drukkenskap eller upassende opførsel. Nektelse eller undlatelse av å følge gitte forskrifter kan likeledes medføre vedkommende arbeiders avskjedigelse.

Arbeidsbestyreren er berettiget til å forflytte, eventuelt fjerne arbeidere, som viser sig uskikket for arbeidet.

Avskjedigede arbeidere utlønnes helt ved avgangen. Hvis dette ikke lar sig gjøre, skal vedkommende få sitt tilgodehavende tilstillet snarest mulig.

§ 15.

Utvotering av akkordlag.

Når flertallet av akkordens deltagere finner at formannen eller en arbeider bør fjernes på grunn av uskikket for arbeidet eller slett opførsel, kan de henvende sig til arbeidsbestyreren med begjæring derom. Dersom denne efter undersøkelse finner klagen beføiet, blir vedkommende å fjerne fra laget.

§ 16.

Arbeidsbok.

For enhver arbeider utstedes en arbeidsbok, inneholdende navn, fødested og datum samt angivelig hjemstavn.

I denne arbeidsbok innføres bare opplysning om, når vedkommende arbeider har begynt og sluttet sitt arbeide, samt hvad slags arbeide han hovedsakelig har utført. Har vedkommende arbeider vært formann, skal dette anmerkes.

Likeså anmerkes om og i hvilken utstrekning arbeideren har hatt ferie og fått billetter. Videre skal eventuell stedfunnen misbruk av billett anmerkes.

Boken oppbevares hos arbeidsbestyreren og utleveres arbeideren ved hans avgang fra anlegget. Hvis arbeideren overflyttes til et annet offentlig anlegg, utleveres boken ikke til ham, men sendes rekommandert til arbeidsbestyreren ved det anlegg, hvortil arbeideren overflyttes. Før avreisen skal arbeidsboken forevises arbeideren, hvis han ønsker det.

§ 17.

Boliger, spiseboder, smier og forsamlingslokaler.

Brakker skal ikke ha større beleg enn 4 mann i hvert rum. Hvert soverum skal inneholde et luftrum av minst 10 m.³ pr. mann.

Det skal bare anvendes enkeltmannskøier. Overkøier skal mest mulig undgås.

I hver brakke innredes fornødne ytre rum til opbevaring av mat og klær, samt kjøkken-, spise-, vaske- og tørkerum.

Hvor dertil er rimelig anledning, innlegges vannledning og anordnes bad.

Anlegget holder nødvendig inventar, samt lys, brenne og sengklær. Herfor betaler hver enkelt arbeider en leie av 20 øre pr. dag.

Sengklærne utleveres til hver mann og innleveres av vedkommende ved avgang, hvorefter de blir forsvarlig rengjort og desinfisert. Anlegget bekoster også den almindelige hovedrengjøring.

På de arbeidsplasser, hvorfra arbeiderne ikke kan rekke hjem til måltidene, skal det være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

Bodene oppføres med dobbelte vegger med papp imellem og dobbelt gulv.

De skal forsynes med kokeovn og med de nødvendige bord og benker forarbeidet av hølvede materialer.

Anlegget bekoster lys og oppvarming samt daglig rengjøring.

Anleggets smier oppføres av tre eller sten.

Arbeidernes vedkommende skal underrettes om når og hvor brakker, spiseboder og smier skal oppføres og skal ha anledning til under byggetiden å fremkomme med henstillinger til arbeidsbestyreren om rettelser og utbedringer av mulige mangler i utførelsen.

Før brakkene overtas og tas i bruk, skal der avholdes en vanlig overtagelsesforretning, til hvilken arbeiderne har adgang til å sende en representant.

På steder, hvor arbeiderne ikke har lempelig adgang til å få leiet lokale til sine møter og sammenkomster, skal anlegget hvor dertil er rimelig adgang — etter samråd med arbeidernes organisasjon — la opføre sådanne midlertidige lokaler. For disse lokaler betaler arbeiderne en nærmere stipulert leie til anlegget.

§ 18.

Ferier.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser.

Ferien kan anordnes enkeltvis eller som felleferie etter arbeidsbestyrerens bestemmelse.

- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften, kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en felleferie tilligger arbeidsbestyreren. Arbeidere som deltar i en felleferie tilkommer ferielønn i den utstrekning som den er optjent.
- c) Enhver arbeider som har vært beskjeftiget ved Statens anlegg i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltreddelsesdagen.
- d) Ferielønn beregnes av den ved feriens begynnelse gjeldende forskuddsbetaling med tillegg av 40 pct. multiplisert med 5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer i ferieåret, som regnes fra 15. mai det ene år til 15. mai det neste år.

Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom, medregnes den tid sykdomsfraværet har vart som arbeidstimer med 8 timer pr. arbeidsdag, dog ikke utover 12 uker i ferieåret.

Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse.

Ingen arbeider kan få ferielønn uten at vedkommende virkelig tar ferie.

- e) Når en arbeider slutter, utbetales den ham tilkommende ferielønn. Når en arbeider overflyttes, utleveres der ham en opgave over oparbeidede timer i ferieåret.
- f) Ferielønn utbetales ikke under streik eller lockout.
- g) Hvis en arbeider med forsørgelsesbyrde dør uten å ha fått den ferie han tilkom, blir den i henhold til ovenstående bestemmelser optjent ferielønn å utbetale til den av avdødes etterlatte som etter anleggslederens opfatning er berettiget til å motta beløpet.

§ 19.

Godtgjørelse m. v. ved skiftning av arbeidsplass.

Ved overflytning fra et offentlig anlegg til et annet erholder arbeiderne fri befordring på statsbanene samt fri jernbanefrakt for sitt innbo samt lønn for reisedager. Gifte arbeidere får ved overflytning også fri befordring for hustru og barn under 18 år.

Lønnen beregnes på samme måte som ovenfor for ferier bestemt og utbetales av det anlegg, hvorfra vedkommende arbeider overflyttes. Arbeidsbestyreren ved dette anlegg bestemmer reisedagenes antall etter samråd med vedkommende arbeider.

Ved skiftning av arbeidsplass innen samme anlegg eller anleggsavdeling utreder anlegget flytningsomkostningene samt lønn (beregnet som for ferier bestemt) for den tid, som må medgå til flytningen. Denne tid fastsettes av arbeidsbestyreren etter samråd med vedkommende arbeider.

§ 20.

Fri befordring på statsbanene.

Gifte arbeidere som har arbeidet ved samme anlegg de siste 12 uker i sammenheng får 4 billetter¹ (frem og tilbake mellom 2 bestemte stasjoner) for sig eller familie (o: hustru og barn under 18 år) i kalenderåret. Ugifte arbeidere får på samme måte 2 billetter i kalenderåret.

Arbeider som opsies og eventuelt har billett til gode, har adgang til å benytte disse inntil 6 dager fra avgangen. Arbeidere som slutter etter eget ønske tilkommer ikke billett.

Enkemenn med barn under 18 år inngår under ovenstående bestemmelser for gifte arbeidere. Enkemenn med barn som alle er over 18 år inngår under bestemmelsene for ugifte arbeidere.

Enkemenns husbestyrerinne kan bare få billett for reiser innen ett enkelt trafikkdistrikt og da et som støter til eller ligger nær vedkommende anlegg.

For fraskilte eller separerte arbeidere gjelder samme regler som for enkemenn.

Hvis nogen arbeider har overdratt sin billett til andre, mister han sin rett til billetter for et tidsrum av inntil 3 år. Herom gjøres anmerking i arbeidsboken.

§ 21.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som representanter og talsmenn for arbeiderne. Disse tillitsmenn skal være beskjeftiget ved anlegget. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles anleggslederen.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor anlegget å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved anlegget, og kan således heller ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

¹ Herved forstås 4 voksne billetter. Vedkommende kan istedenfor voksne billetter erholde barnebilletter til samlet verdi av lik 4 voksne billetter.

§ 22.

Tvisters behandling.

Enhver tvist som opstår mellem anleggsledelsen og arbeiderne skal først søkes løst ved forhandling mellem anleggslederen og vedkommende arbeidere, de sistnevnte ved sine tillitsmenn.

Tvister som angår denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

§ 23.

Voldgift.

Hvor der i anledning av arbeidsavtale opstår meningsforskjell, og denne ikke utjevnes ved forhandling mellom arbeidsbestyreren og akkordlaget eller arbeidernes valgte tillitsmenn (se om eftermåling § 9), nedsettes en voldgiftsrett sammensatt av ett medlem for hver av partene samt en formann, som opnevnes av distriktets sorenskriver.

Retten fastsetter selv godtgjørelsen til voldgiftsdommerne og hvorledes utgiftene skal fordeles på partene.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter.

§ 24.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft 1. juni 1937 og varer til 31. mars 1939, og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene opsies med 2 måneders skriftlig varsel.

Hvis Det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. desember 1937 viser en stigning til 165 eller et fall til 157, har arbeiderne i tilfelle av stigning og arbeidsgiverne i tilfelle av fall, adgang til å kreve lønningene forandret overensstemmende med forandringen i indekstallet, regnet fra utgangspunkt mars indeks (161). Ifall det ved forhandling herom ikke opnåes enighet, har den av partene som har rett til å kreve lønnsforandring, adgang til å si op overenskomsten med 1 måneds varsel.

Vedtas.

Oslo, den 29. juni 1937.

Departementet for de offentlige Arbeider,

Johan Nygaardsvold.

Arne Drøvdal.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Chr. Henriksen.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Sekretariatet,

Konrad Nordahl.

*Protokolltilførsel:**Kjørere.*

Vagg- og stenkjørere i akkordlag er å anse som anleggets arbeidere i sin almindelighet.

Sesongarbeidere.

Hvor det er adgang til beskjeftigelse gjennom vinterhalvåret av flere arbeidere enn svarende til den faste arbeidsstyrke, skal innen de enkelte anlegg og under hensyntagen til arbeidets art de sesongarbeidere som har den lengste tjenestetid som regel være fortrinsberettiget.

For øvrig er det videre en forutsetning at de forskjellige anlegg tilgodeser anleggsarbeidernes sønner med arbeide i den utstrekning dette er mulig.

Gjennomsnittsfortjenesten 1937.

	Gj.sn. fortjeneste pr. time 1. kv. 1937.		
	Akk.arb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.534	1.338	1.487
Ombyggingen Grovane—Kristiansand	1.407	1.320	—
Sørlandsb. V. Krossen—Trondviken..	1.870	1.370	1.610
Nordlandsbanen. Grong—Mo	1.532	1.268	1.421
Flåmsbanen	1.571	1.402	1.514
Oslo Ø. utvidelse	—	1.408	1.553
Vestfoldbanens ombygging	1.529	1.266	1.491
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.715	1.410	1.511
Rørosbanens ombygging	1.293	1.135	1.376
I gjennomsnitt	1.650	1.323	1.524

	Gj.sn. fortjeneste pr. time 2. kv. 1937.		
	Akk.arb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.640	1.370	1.538
Ombyggingen Grovane—Kristiansand	1.654	1.342	1.485
Sørlandsb. V. Krossen—Trondviken..	1.65	1.39	1.53
Nordlandsbanen. Grong—Mo	1.584	1.311	1.644
Flåmsbanen	1.625	1.430	1.525
Oslo Ø. utvidelse	—	1.414	1.59
Vestfoldbanens ombygging	1.567	1.373	1.448
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.916	—	1.485
Grimstad—Rise	—	1.14	—
Rørosbanens ombygging	1.403	1.197	1.394
I gjennomsnitt	1.615	1.337	1.498

Gj.sn. fortjeneste pr. time 3. kv. 1937.

	Akk.arb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.624	1.444	1.568
Ombyggingen Grovane—Kristiansand	1.574	1.426	1.506
Kristiansand—Moibanen	2.030	1.440	1.780
Nordlandsbanen. Grong—Mo	1.671	1.370	1.500
Flåmsbanen	1.678	1.586	1.602
Vestfoldbanens ombygging	1.654	1.455	1.509
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.924	1.440	1.533
Ombygging Grimstad—Rise	—	1.096	—
Rørosbanens ombygging	1.483	1.283	1.454
I gjennemsnitt	1.792	1.444	1.645

Gj.sn. fortjeneste pr. time 4. kv. 1937.

	Akk.arb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.728	1.442	1.626
Ombyggingen Grovane—Kristiansand	1.617	1.550	1.514
Kristiansand—Moibanen	2.130	1.480	1.760
Nordlandsbanen. Grong—Mo	1.691	1.401	1.519
Flåmsbanen	1.677	1.535	1.694
Vestfoldbanens ombygging	1.638	1.289	1.527
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.850	1.422	1.514
Ombyggingen Grimstad—Rise	—	1.225	—
Rørosbanens ombygging	1.456	1.290	1.489
I gjennemsnitt	1.7992	1.444	1.645

A/S HØYER ELLEFSEN.

Med nevnte firma er der gjennom Entreprenørenes Landssammenlutning opprettet overenskomster ved følgende anlegg:

1. Dalevasdraget, Høyanger.
2. Bjølvefossen, Indre Ålvik, Hardanger.
3. Langlivassdraget i Aker.
4. Evenstad Kraftanlegg, Arendal.
5. Flyveplassen, Kjevik, Kristiansand.

Overenskomsten for Dalevasdraget i Høyanger inntas nedenfor og overenskomstene for de øvrige anlegg er likelydende, når det gjelder de almindelige bestemmelser, og videre at overenskomstene gjelder til anleggets fullføring. Videre er lønnsattsene litra a og b for Kjevik, Langeli og Bjølvefossen og Evenstad henholdsvis 10 øre høiere enn for Dalevasdragets vedkommende. I overenskomstene er hovedavtalen inntatt.

§ 1.

Dalevasdraget.

Arbeidsgiveren forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

For arbeidere under 19 år og arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, gjelder ikke de i nærværende overenskomst fastsatte lønnsatser. Lønnen for disse arbeidere fastsettes etter nærmere avtale mellom arbeidsgiveren eller dennes representant og hver enkelt arbeider. Hvis arbeideren mener at hans lønn settes for lavt, skal det konfereres med en av tillitmennene.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

Det fastsettes følgende lønnsatser:

- a) For forskalere, pussere, jernbindere, gråstensmurere og alle øvrige fagarbeidere kr. 1.50 pr. time
- b) For øvede jord-, fjell- og cementarbeidere m. v... « 1.40 —
- c) Det fastsettes videre et fjelltillegg stort 5 år pr. arbeidet time til alle arbeidere, i tillegg så vel til timelønnen som til akkorder.

Overenskomsten forutsettes å omfatte alle arbeidere (fag-, hjelpe- og øvrige arbeidere), som arbeider ved anlegget, og som er nødvendige for dettes fremdrift og fullføring.

§ 3.

Akkordarbeide.

Akkordarbeide anvendes, hvor dertil er anledning, i den utstrekning som anlegget finner tjenlig, og det har full frihet til å bestemme antallet av arbeidere, som det finner mest hensiktsmessig i hvert akkordlag.

Akkordprisene fastsettes gjennom fri forhandling mellom arbeidsgiveren og vedkommende akkordformann og en av lagets arbeidere eller det hele akkordlag. Akkordtageren bør konferere med sine arbeidskamerater før akkorden endelig vedtas.

Akkordprisen skal fastsettes før arbeidet påbegynnes, medmindre parter er enige om å utsette hermed noen tid.

Ved akkordens utsettelse skal det utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av lagets størrelse, arbeidets art, omfang og masse, samt måten hvorpå det skal utføres.

Akkorder skal som regel ikke strekke sig utover en måned. Dog kan akkorder utstrekkes til et lengere tidsrum hvis begge parter er enige herom.

Opnåes ikke enighet om prisen med nogen arbeider, og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, betales efter gjeldende timelønn.

Efter akkordens fastsettelse skal det ikke uten overenskomst med akkordlaget innsettes et større antall arbeidere enn anført på akkordseddelen, for såvidt arbeidet ikke må forseres. Hvis akkorden herved forringes, skal det gis et forholdsvis tillegg til akkordsummen. Opnåes ikke

enighet om tilleggets størrelse, kan akkorden avbrytes mot forholdsvis betaling for det utførte arbeide.

Enhver arbeider har rett til å få skriftlig oppgjør for det utførte arbeide. Oppgjør foretas hurtigst mulig etter hvert akkordarbeides avslutning.

Ved akkordarbeide er arbeideren garantert en minstelønn av kr. 1.25 pr. time, som hver lønnsdag utbetales som forskudd på akkord.

Bortsett fra hvad det offentlige pålegger kan i forskuddslønn intet annet fradrag gjøres enn for brakkeleie, og for hvad arbeiderne har oppebåret in natura til eiendom.

Når forandring i arbeidsplan krever det, eller når arbeidet utføres utifredsstillende, har arbeidslederen rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis betaling for det utførte arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet for en lengere tid må innstilles.

Hvis en arbeider uten gyldig grunn eller et akkordlag forlater et omforenet akkordarbeide, forinnan dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling.

Slutter derimot en arbeider med lagets samtykke, tilstilles ham hans akkordoverskudd ved oppgjøret.

Hvis det på arbeidsgiverens forlangende arbeides overtid på et akkordarbeide, og dette ikke er forutsatt i akkordseddelen, tilkommer det arbeiderne vanlige overtidsprocenter på timelønnen.

§ 4.

Ekstraarbeide.

Ved ekstraarbeide forstås arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte hovedakkord, mens det er beskjeftiget med denne. Herunder inngår arbeide såsom snerydding, ishugging, vannlesning, transport av redskaper og materiell til arbeidsstedet, samt legging av skinnegang.

Laget plikter på arbeidsledelsens forlangende å utføre sådant arbeide mot ekstrabetaling, forsåvidt partene ikke er enige om at ekstraarbeide inngår i hovedakkorden, hvilket i så fall skal være anført i akkordseddelen.

Ekstraarbeide skal i almindelighet utføres som akkordarbeide. Der- som enighet herom ikke opnåes, utføres ekstraarbeide på almindelig timelønn.

Når arbeidet må stanse på grunn av mangel på materialer eller redskaper, som bedriften skal fremskaffe, betales arbeideren sin forskuddslønn for den tid han har måttet gå ledig, såfremt laget på sin side har gjort anmeldelse herom hurtigst mulig. Dette gjelder dog ikke stans som er forårsaket ved strømbrudd foranlediget ved kortslutning i kraftstasjon, på kraftledninger, eksplosjon i oljebryter, gjennomslag i transformator eller motor, brudd i kompressor eller andre maskiner etc. som byggherren ikke har kunnet hindre, eller som arbeideren har fått beskjed om 3 dager før, og heller ikke hvis bedriftens leder anviser ham annet arbeide med samme timelønn. Arbeiderne er forpliktet til å utføre hvilket som helst arbeide, som de anvises av arbeidsledelsen.

Betaling for ekstraarbeide, samt godtgjørelse for ovennevnte ufor- skyldte skoft anføres særskilt i akkordboken, og tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

§ 5.

Redskapshold.

Arbeidsgiveren holder alle fornødne redskaper m. v. og transport- materiell.

Ved arbeide som utføres på akkord betaler arbeideren forbrukt ammunisjon, karbid, forsåvidt intet annet blir avtalt.

Alle redskaper og transportmateriell, som tiltrenges til arbeidets utførelse, erholdes arbeideren fritt uten trekk. Redskapene m. v. skal behandles med skjønnsomhet.

Redskaper og transportmateriell, som er bortkommet eller repara- sjoner av sådant, nødvendiggjort ved bevislig skjødesløs behandling, betales av laget.

De til enhver tid gjeldende priser på ammunisjon, karbid og øvrige materialer skal meddeles ved opslag eller i materialboken.

Snekkere (også forskalere) og tømmermenn, som holder sig selv med tilstrekkelig håndverktøy, får herfor en godtgjørelse av 4 øre pr. arbeidet time.

§ 6.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Overtidsarbeide skal finne sted i den utstrekning som rasjonell drift eller spesielle arbeidets utførelse nødvendiggjør, med den begrensning som den til enhver tid gjeldende lovgivning medfører. Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter til timelønnen:

Arbeide i de 5 første virkedager i uken betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer. For øvrig 50 pct.

Arbeide på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid, og arbeide på søn- og helligdager inntil siste helligdag kl. 22, betales med 100 pct.

For avbrutt nattarbeide som forlanges påbegynt etter kl. 21 betales 100 pct. Det betales for minst 1 time, selv om arbeidet varer kortere.

Når det ved arbeide på timelønn arbeides på regulære skift, betales 25 pct. tillegg for nattarbeide. Ved arbeide på 2 skift regnes det ene skift som nattarbeide. Ved arbeide på 3 skift regnes alt arbeide mellom kl. 18 og kl. 6 morgen som nattarbeide.

§ 8.

Lønningenes utbetaling.

Lønningsterminen utløper hver annen lørdag, og lønningen blir å betale senest den følgende torsdag. Denne ordning skal dog ikke være til hinder for annen ordning som partene måtte bli enige om.

§ 9.

Opsigelse.

Når derom ikke er truffet særskilt overenskomst, eller det foreligger ufravikelige lovbestemmelser gjøres for de ved anlegget ansatte arbeidere ingen opsigelsesfrist gjeldende.

§ 10.

Barakker.

Anlegget holder barakkene i forsvarlig stand, og skal belegget i nyopbyggede barakker ikke overstige 4 mann i hvert rum. Hvert rum skal inneholde et minimum av luftrum på 10 m.³ pr. mann. Det skal kun anvendes enkeltmannskøier.

Det innredes de ytre rum til opbevaring av mat og klær, samt kjøkken, spise-, vaske- og tørkerum.

Hvor dertil er rimelig anledning innlegges vannledning og anordnes styrtbad.

Anlegget skaffer det nødvendige inventar som trenges i barakkene, samt lys og brenne, madrass og hodepute. Herfor betaler arbeiderne en leie av 15 øre pr. arbeidsdag. De arbeidere som bor i barakker har fri transport av proviant på anlegget.

§ 11.

Sykepenger m. v.

For de arbeidere som ikke kommer inn under Kretssykekassen holder anlegget fri læge og medisin, samt sykepenger og sykehusbehandling efter de til enhver tid gjeldende regler ved Statens Jernbaneanlegg.

§ 12.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlige ferie av 12 arbeidsdager. Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse. Ferien bør som regel gis innenfor tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften, kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forhånd gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriftens leder. Arbeidere som deltar i en fellesferie tilkommer feriegodtgjørelse i den utstrekning den er optjent. Bedriften skal, hvis ikke særlige grunner hindrer det, gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.
- b) Enhver arbeider som har vært ansatt ved anlegget i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrummet 15. mai det ene år til 15. mai det påfølgende år.
- c) Feriegodtgjørelse nberegnes med 4.2 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det av ham i anleggets tjeneste utførte antall arbeidstimer.

Ved feriens inntreden utbetaler anlegget ham kontant de av ham ved anlegget optjente feriepenger i tiden inntil 15. mai.

- d) Hvis en arbeider slutter på lovlig måte, beregner bedriften hans feriegodtgjørelse inntil fratredelsesdagen og utleverer arbeideren en anvisning lydende på feriepengenes beløp. Bedriften innsetter beløpet i bank med angivelse av vedkommende arbeiders navn og adresse.

Fjorten dager før feriens inntreden kan arbeideren forlange disse anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes fordi arbeideren ikke lenger er ansatt ved nogen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpet utbetalt den 1. september.

- e) Det er forutsetningen at ferien ydes og benyttes som ferie.

§ 13.

Overenskomstens varighet.

Nærværende overenskomst gjelder til 31. desember 1938, til hvilken tid anleggsvirksomheten er beregnet å være tilendebragt. Skulde forsinkelse inntre, så anlegget ikke kan bli fullført innen den forutsatte tid, forlanges overenskomsten ytterligere til arbeidet er ferdig.

Overenskomsten må skriftlig opsies med 1 måneds gjensidig opsigelsesfrist.

Hvi Det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. desember 1937 viser en stigning til 165 eller et fall til 157, har arbeiderne i tilfelle av stigning og arbeidsgiverne i tilfelle av fall adgang til å kreve lønningene forandret overensstemmende med forandringen i indekstallet, regnet fra utgangspunkt mars indeks (161). Ifall det ved forhandling herom ikke opnåes enighet, har den av partene som har hatt rett til å kreve lønnsforandring adgang til å si op overenskomsten med en måneds varsel.

Protokolltilførsler.

1. Bedriftens representant meddelte at de arbeidere som entreprenørfirmaet ikke kan skaffe barakkeplass til, vil få fri transport til og fra arbeidet. Herfor vil bli beregnet barakkeleie kr. 0.15 pr. dag.
2. I de barakker hvor belegget kommer til å bli under 12 mann vil entreprenørfirmaet delta i utgiftene til kokken med kr. 6.50 pr. måned pr. mann under 12. Tilskuddet utbetales mot kvittering til barakkechefen.

Oslo den 24. mai 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Johs. M. Ødegård.

Norsk Arbeidsgiverforening.

Finn Dahl.

Entreprenørens Landssammenslutning.

H. Ad. Gløersen.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
Sekretariatet.

Konrad Nordahl.

ENTREPRENØRFIRMAET EEG-Henriksen & Diderich Lund A/S.

Ovennevnte firma hadde et større utvidelsesarbeide ved Nygårds-vassdraget ved Narvik, og i den anledning blev der opprettet overenskomst med firmaet med de samme almindelige bestemmelser som i overenskomstene med Entreprenørenes Landssammenslutning.

Lønnsattsene for fagarbeidere er kr. 1.60 og øvrige arbeidere kr. 1.50 pr. time. Høifjellstillegg pr. arbeidet time i timelønn 10 øre og pr. arbeidet time i akkord 5 øre. Overenskomstens varighet blev satt til arbeidets fullføring, samt indeksregulering i mars 1938.

GLOMMEN OG LÅGENS BRUKSEIERFORENING.

(Osenreguleringen).

Den for anlegget gjeldende overenskomst som utløp ved årets utgang var av arbeiderne opsagt og blev der i den anledning avholdt forhandlingsmøte hvor der blev opsatt sådan protokoll:

Protokoll

over møte i Oslo den 10. og 11. desember 1937 mellom representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund ved d'herrens sekretær Henriksen, Harald Hermansen og Kristian Nystuen samt Glommens og Lågens Brukseierforenings adm. direktør, i anledning revisjon av overenskomsten vedr. anleggsarbeiderne ved Osenreguleringen av 16. oktober 1936, hvilken var opsagt fra Arbeidsmandsforbundets side pr. 16. november 1937.

Forbundet fremsatte sådanne krav:

§ 3.

Lønningene.

1. Satsene forhøies fra kr. 1.40 til kr. 1.65, og
2. Satsene forhøies fra kr. 1.30 til kr. 1.55.

Minstelønnsattsene for akkord fra kr. 1.15 til 1.30.

Bestemmelsen om fangdamstillegget gis til samtlige arbeidere som er beskjeftiget med dette arbeide.

§ 4.

Videre krevdes forandringer i § 4 p. 5 om at helligdagsprocenten blir forandret slik at den gjøres gjeldende fra den ordinære arbeidstids slutt på lørdager under hensyntagen til den skiftende arbeidstid vinter og sommer.

beidernes representanter krevet forhandlingene avsluttet.

beidernes forhandlere krevet forhandlingene avsluttet.

T. Johannesen. Chr. Henriksen. Harald Hermansen. Kr. Nystuen.

Da man således ikke kunde komme til enighet ved forhandlingene blev der optatt megling om saken. Meglingsmannen fremsatte følgende forslag som blev vedtatt av begge parter:

Protokoll.

År 1937 den 22. desember blev holdt meglingsmøte hos kretsmeglingsmannen for Østlandet, dommer Julsrud, vedkommende arbeidstvist mellom Glommen og Lågens Brukseierforening og Norsk Arbeidsmandsforbund angående Osenreguleringen.

Til stede: For Brukseierforeningen direktør P. Johannesen. For Arbeidsmandsforbundet Chr. Henriksen. For arbeiderne Kr. Nystuen og Harald Hermansen.

Meglingsmannen fremla:

1. Skrivelse av 15. desember 1937 fra Riksmeglingsmannen. Henriksen fremstilte saken for forbundet og arbeiderne.
2. Den hittil gjeldende overenskomst.
3. Forslag til fornyelse av denne.

Direktør Johannesen fremstilte saken for Brukseierforeningen.

Efter forhandlinger i fellesmøte fremsatte meglingsmannen følgende forslag til overenskomst mellom partene:

«Den hittil gjeldende overenskomst av 16. oktober 1936 prolongeres til 1. januar 1939 med samme opsigelses- og fornyelsesvilkår som før med følgende endringer:

Satsene i § 3, punkt 1, skal heves fra kr. 1.40 til kr. 1.60, og i samme § punkt 2, fra kr. 1.30 til kr. 1.50. Minstelønnsattsene i akkord heves fra kr. 1.15 til kr. 1.25.»

Forbundets og arbeidernes representanter erklærte at de vilde anbefale forslaget vedtatt.

Meglingsmannen tilførte protokollen at forbundets og arbeidernes forhandlere erklærte at alt skogsarbeide som måtte drives av Brukseierforeningen er denne tariff og anleggsarbeiderforeningen uvedkommende.

Svar gis skriftlig til Riksmeglingsmannens kontor innen onsdag 5. januar 1938.

Møtet varte kl. 9.30—11.30.

Harald Julsrud.

A/S BETONGBYGG og TRONDHEIMS CEMENTSTØPERI. ..

Disse firmaer fikk Funna Kraftanlegg, Meråker, til utførelse i entrepriser, og blev der i den anledning optatt forhandlinger om overenskomst som resulterte i et forslag. Overenskomstens almindelige bestemmelser er likelydende med de øvrige overenskomster som er inntatt ovenfor vedrørende Entreprenørenes Landssammenslutning.

Lønnsattsene går ut på litra a kr. 1.50 og litra b kr. 1.40, minstelønn i akkord kr. 1.25 og overenskomstens varighet fra 1. juli 1937 til 31. desember 1938 og videre bestemmelser om indeksregulering pr. 1. mars 1938.

Med A/S Betongbygg er der videre avsluttet overenskomst for reguleringsarbeider ved Follafoss. Denne overenskomst er også enslydende med ovennevnte overenskomst.

HYTTEFOSSEN KRAFTANLEGG. *Trondheims kommune.*

Overenskomsten for ovennevnte anlegg blev opsagt fra forbundets side. Der blev i den anledning optatt forhandlinger med Trondheims kommune i anledning revisjon av overenskomsten.

Under forandlingene enedes man om et forslag til ny overenskomst som blev vedtatt av begge parter. Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

*vedr. anleggsarbeidet ved Hyttefossen Kraftanlegg
(Grindstad og Svean).*

§ 1.

Arbeidstid.

Arbeidstiden er ukentlig 48 timer, som fordeler sig i tiden fra og med søndag til og med lørdag efter arbeidsledelsens nærmere bestemmelse og under hensyntagen til følgende regler for ordinær arbeidstid:

- a) Dagarbeide henlegges til tiden fra og med mandag til og med lørdag og fra kl. 7.00 form. alle dager til kl. 4.00 em. de fem første dager i uken og til kl. 1.00 em. lørdag.
- b) Skiftarbeide som avbrytes i helgene, henlegges til tiden mellom kl. 3 em. søndag og kl. 4 em. lørdag. Avbrytelse før helligdag i uken begynner kl. 4 em. dagen før helligdagen og varer til kl. 3 em. helligdagen etter den siste helligdag, hvis det er flere sammenhengende helligdager.
- c) Skiftarbeide som holdes gående kontinuerlig, eksempelvis vannlensning og driften av de derhen hørende maskinanlegg, fordeles over hele døgnet på samtlige ukens 7 dager.

§ 2.

Lønningstermin.

Lønningsterminen regnes fra og med søndag til og med lørdag. Utbetaling av lønninger finner sted ukentlig hver onsdag etter lønningsterminens utløp ved den ordinære arbeidstids slutt om aftenen, men i arbeidstiden.

§ 3.

1. mai samt helligdager i uken.

1. mai er fridag.

For skjærtorsdag, langfredag, Kristi Himmelfartsdag, bededag, samt en av juledagene og for 1. mai, når nevnte dag faller på en hverdag, utbetales lønn som i § 12 for ferie bestemt.

§ 4.

Timelønn.

For arbeidere under gruppe I betales kr. 1.55 pr. time.

Til denne gruppe hører smeder, elektrikere, jernbindere, forskalingsnekkere, bygningssnekkere, tømmermenn og kranførere.

For arbeidere under gruppe II betales kr. 1.45 pr. time. Til denne gruppe hører alle øvrige arbeidere samt heiskjørere og kompressorkjørere.

Dessuten betales i tillegg:

- a) For arbeidsformenn 20 øre pr. time.
 - b) For dem som selv holder fullt utstyr av snekkerverktøi 4 øre pr. time.
 - c) For dykkere kr. 1.50 pr. dykkertime.
- For arbeidere under 19 år og for praktikanter bestemmes lønnene av arbeidsledelsen i hvert enkelt tilfelle.

§ 5.

Arbeidslønn ved tilleggsarbeide.

Ved tilleggsarbeide forstås arbeide som utføres av et akkordlag utenfor den utsatte hovedakkord, mens laget er beskjeftiget med hovedakkorden. Herunder inngår arbeide med snerydning, ishugging, vannlensning, transport av redskaper og materiell til arbeidsstedet med undtagelse av hvad der kan medtas på almindelig gangtid, hovedreparasjon av skinnegang og sprengning av skytenisjer m. v.

Laget plikter på arbeidsledelsens forlangende å utføre sådanne arbeider for særskilt betaling bestemt enten i form av akkordsum eller for en betaling svarende til de i § 4 for ordinært arbeide med faste lønnsatser bestemte lønninger.

§ 6.

Lønn ved ufrivillig arbeidsstans.

Arbeidsskott på grunn av maskinskade eller materialmangel av lengere varighet enn en time godtgjøres inntil arbeidsledelsen kan an vise annet arbeide etter den i § 4 bestemte timelønn.

Godtgjørelsen bortfaller, hvis melding ikke straks avgis til arbeidsledelsen.

§ 7.

Arbeidslønn ved overtidsarbeide.

Ved overtidsarbeide beregnes arbeidslønnen pr. arbeidet time, og det betales et tillegg av 100 pct. for tiden fra den ordinære arbeidstids slutt dagene før søn- og helligdager til den ordinære arbeidstids begynnelse næstfølgende virkedag. Ved annen overtid betales et tillegg av 25 pct. for de to første timer og 50 pct. for de øvrige timer.

Hvor det arbeides 3 skift betales 25 pct. tillegg for tredje skift.

§ 8.

Sykeunderstøttelse.

Arbeider som har arbeidet i kommunens tjeneste i et sammenhengende tidsrum av minst 3 måneder, utbetales under sykdomsforfall full lønn for annen og tredje dag, og for de følgende dager differensen mellom vedkommendes lønn og sykepengene fra trygdekassen og efter de samme regler som er fastsatt for disses utbetaling, dog ikke ut over et

sammenhengende tidsrum av 3 måneder i kalenderåret, selv om sykdomsforfallet vedvarer fra det ene kalenderår til det følgende. Hvis trygdekassen eller Rikstrygdeverket istedenfor sykepenger yder fri forpleining på sykehus, sanatorium o. l. skal familieforsørgere når de er berettiget til lønn, oppebære denne uavkortet, dog med fradrag av det familietillegg som kassene måtte yde.

Det samme gjelder for sesongarbeidere. Har en sesongarbeider oparbeidet rett til lønn under sykdom, beholder han retten i de følgende sesonger. Dog må retten på nytt oparbeides etter at han en sesong har vært borte fra arbeide i etaten, med mindre fraværet skyldes legitimert sykdomsforfall.

Under sykdomsforfall som skyldes ulykkestilfelle under arbeide, erholder den skadede uansett tjenestetid utbetalt lønn i 3 måneder, herunder også for første sykedag. I tilfelle langvarig skade kan det under særlige forhold erholdes lønn inntil 6 måneder. Skadebot av Rikstrygdeverket og sykepenger fra trygdekassen går fra.

Ved sykdomsforfall ut over 3 måneder kan formannskapet gi vedkommende yttreligere inntil 9 måneders tjenestefrihet med lønn som ovenfor nevnt.

Hvis sykdomsforfall inntreffer i opsigelsestiden, bortfaller lønn av kommunen ved opsigelsestidens utløp, såfremt ikke forfallet har sin grunn i bedriftsulykke.

Med lønn menes den tariffbestemte, ordinære dag- eller timelønn (beregnet etter 8 timer pr. dag), som vedkommende arbeider oppebærer umiddelbart før sykdomsforfallets begynnelse.

I lønn under sykdom medregnes ikke formannstillegg, som vedkommende måtte ha oppebåret før sykdomsforfallet, undtagen for formenn som har oppebåret formannstillegg i minst 3 måneder i sammenheng umiddelbart før sykdomsforfallet.

Sykdomsforfall kan kreves legitimert av en av administrasjonen utpekt kontroll-læge.

§ 9.

Akkordarbeide.

Ved utsetning av akkord skrives akkordseddel som inneholder opgave over arbeidets art, omfang og så vidt mulig masse, samt måten hvorpå arbeidet skal utføres, og dessuten pris enten i rund sum eller som enhetspris, samt bestemmelse om hvilke forbruksaker og redskaper som er gjenstand for trekk.

Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas. Akkordseddelen skal være utstedt innen 4 dager etter arbeidets påbegynnelse forsåvidt ikke partene finner å ville sette en lengere frist.

Som forskuddslønn og minstelønn i akkord utbetales kr. 1.30 pr. time.

Efter akkordens fastsettelse skal det ikke uten overenskomst med akkordlaget inntas et større antall arbeidere enn anført på akkordseddelen, hvis ikke arbeide må forseres. Hvis akkorden derved forringes, skal det gis et forholdsvis tillegg til akkordsummen. Opnåes ikke enighet om tilleggets størrelse kan akkorden avbrytes mot forholdsvis betaling for det utførte arbeide.

Hvis enighet om prisen ikke opnåes og bedriften allikevel ønsker arbeidet utført, betales efter timelønn som nevnt i § 4.

I tilfelle det er forhold som ikke kan legges arbeideren til last, som er årsak i at det ikke opnåes en fortjeneste minst svarende til ordinær timelønn efter § 4, utlønnes overensstemmende med sistnevnte paragrafs bestemmelse.

§ 10.

Underbringelse.

De arbeidere som bor i anleggets hus, forsynes med ved, som de selv må hugge og bære inn, og erholder hver seng med madrass og pute samt låsbart klæskap. Dessuten holder anlegget fullt kjøkkenutstyr i hvert hus.

Som avgift herfor betaler hver mann pr. løpende dag 25 — femogtyve — øre, som trekkes ved utbetaling av lønningene.

Ved de arbeidssteder hvorfra arbeiderne ikke kan rekke til sine bosteder til måltidene, skal det anordnes spiserum med oppvarming. Anlegget bekoster disse spiserum rengjort en gang pr. uke.

§ 11.

Tillitsmenn.

Arbeiderne ved hver av avdelingene Grindstad og Svean velger innen sin midte 2 tillitsmenn som sine representanter. Byggeledelsen underrettes om hvem der til enhver tid er arbeidernes tillitsmenn.

Tillitsmennene skal henvende sig direkte til byggeledelsen, når de har noget å fremføre på arbeidernes vegne.

Ved eventuelle forhandlinger som blir sammenkalt på foranledning av bedriften, skal utgiftene til skyss og tapt arbeidsfortjeneste utredes av bedriften.

Opsigelse eller avskjedigelse av tillitsmenn kan ikke skje uten saklig grunn.

Kommunen plikter ved individuell opsigelse av en tillitsmann å gi ham minst 4 ukers varsel. Forøvrig inntar tillitsmennene ingen særstilling.

Er opsigelsen begrunnet med arbeidsmangel, blir varsel til tillitsmennene de samme som for de øvrige lønnstagere.

Når kommunen går til opsigelse eller avskjedigelse av en tillitsmann, skal det om vedkommende tillitsmann fremsetter ønske herom, konfereres med tillitsmennene om den saklige grunn som foreligger.

§ 12.

Ferie.

Det tilstås ferie med full lønn efter følgende bestemmelser: Tiden for ferien bestemmes av arbeidsledelsen og skal så vidt mulig falle mellom 15. mai og 15. september.

Det er forutsetningen at tilstått ferie virkelig benyttes som ferie. Ved tilståelse av ferie og ved fratredelse gis det avsluttende oppgjør med full utbetaling for tilgodehavende feriegodtgjørelse, således at det

ikke senere skal kunne reises krav om feriegodtgjørelse vedkommende den tid som ligger foran dagen for dette oppgjør. Godtgjørelsen beregnes derfor i sin helhet fra dagen for tiltredelsen etter sist erholdte ferie eller fra dagen for tiltredelsen i bedriften og til dagen for avsluttet ferie eller dagen for fratredelsen tillagt de optjente feriedager.

Feriegodtgjørelsen beregnes med den i § 4 bestemte timelønn multiplisert med 8 (timer) og produktet multiplisert med tjenestetidens antall kalendermåneder.

Ved ferieberegningen innføres deles av kalendermåneder med en trettiendedel for hver løpende dag av tjenestetiden i bedriften.

Ved permisjon eller fravær som sammenlagt ikke overstiger 1 måned i ferieåret, gjøres intet fradrag ved beregning av ferie.

§ 13.

Twistigheter.

Hvis det mellom byggeledelsen og arbeiderne oppstår tvist som ikke kan bilegges ved direkte forhandling mellom partene, henvises saken til avgjørelse ved arbeidsretten overensstemmende med lovens bestemmelser herom.

§ 14.

Beskyttelsesklær.

Når man i tunnelen passerer partier med vanntilslig av sådant omfang at oljetrøier er påkrevet, eller det kreves utført arbeide på steder hvor generende vanndybde nødvendiggjør anvendelsen av gummistøvler, skal arbeiderne få utlånt nevnte beklædningsgjenstander avgiftsfritt hos anlegget.

§ 15.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra og med 1. mai 1937 til 30. april 1938. Er overenskomsten til den tid ikke opsagt av en av partene med 2 — to — måneders varsel, gjelder den fremdeles ett år ad gangen med samme gjensidige opsigelsesfrist.

Protokolltilførsler.

- I. Ved skattetrekk oppgis det trukne beløp samt hvilken skattepost trekket gjelder.
- II. Nærværende overenskomst omfatter også anleggsarbeidere ved de igangværende kraftanlegg og reguleringsanlegg i Strinda, Tiller og Klæbu.

Trondheim, 26. juni 1937.

Styret for Trondheim Gassverk og Elektrisitetsverk.

O. M. Kobbe.

Oslo, 26. juni 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Chr. Henriksen.

HEIMDALSMYRANS FLYVEPLASS. *Trondheims kommune.*

Overenskomsten som utløp 1. juli blev opsagt av forbundet. Man kom frem til et nytt forslag til overenskomst som blev godtatt av begge parter. Overenskomstens almindelige bestemmelser er lik de øvrige overenskomster for anlegg. Lønnsbestemmelsene går ut på følgende:

Minstelønn i akkord kr. 1.13, fagarbeidere kr. 1.23. Dagarbeide kr. 1.38 pr. time. Dagarbeidere kr. 0.48 pr. time. Varighet til 1. juli 1938.

OSLO KOMMUNE.

I henhold til beslutninger i Oslo kommunale administrasjon skulde det tidligere ekstraordinære vinterarbeide opphøre og ordinært arbeide settes i gang fra høsten 1937.

Heri lå også at arbeidet skulde utføres kontinuerlig og det rasjonnerte arbeide opphøre. På dette grunnlag blev det optatt forhandlinger med kommunen og man kom der frem til et forslag som blev vedtatt av begge parter. Overenskomsten går ut på følgende:

OVERENSKOMST FOR ANLEGGSSARBEIDE MED FORNEBU FLYVEPLASS m. m.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere betingelser enn hvad nedenfor er fastsatt. Ved inntagelse av nye arbeidere skal hjemstavsberettede foretrekkes.

Ingen arbeider skal uten arbeidsledighetskomitéens bemyndigelse kunne ansettes uten at vedkommende har stemplet sitt arbeidsledighetskort ved Oslo Arbeidskontor.

Hvor intet annet skriftlig er fastsatt, er den gjensidige opsigelsesfrist 14 dager.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

- a) Timelønningen fastsettes til kr. 1.55, som også er forskuddsbetaling i akkord. I forskuddet skal intet fradrag gjøres utenom erstatning for hvad der av redskaper måtte være ødelagt ved bevislig skjødesløshet.

Håndverkere og smeder som ved sitt arbeide ikke er delaktig i akkorden, får et tillegg til sin lønn av 10 øre pr. time.

- b) Brakketjenning betales med kr. 1.55 pr. time.

Brakkemannskapet er forpliktet til etter arbeidsledelsens ordre også å utføre annet arbeide.

Ved avtale med laget kan arbeidsledelsen istedenfor å ansette brakkemann godtgjøre laget to timer pr. dag for brakketjenesten.

- c) Akkordformannen (basen) representerer laget og mottar ordre og instruks av arbeidsledelsen. Basen får en godtgjørelse stor 15 øre pr. time.
- d) For unge arbeidere mellom 17 og 21 år som anvises spesielt ungdomsarbeide, fastsettes lønnen og arbeidsvilkårene for øvrig ved særskilte regler.

§ 3.

Hvileboder.

Ved arbeidsplasser skal nødvendige hvileboder oppettes, og disse skal være rummelige og trekkfri. Disse rum skal være forsynt med ovn, bord og benker. Fullt kyndig diakon ansettes ved større arbeidsplasser. I bodene bør som regel innrettes et eget tørrerum for arbeidstøi.

§ 4.

Bestemmelse om arbeidstid, reise- og gangtid.

- a) Den ukentlige arbeidstid er 48 timer. Arbeidstidens inndeling fastsettes av arbeidsledelsen etter konferanse med arbeidernes tillitsmenn.
- b) Er arbeidsstedet beliggende så langt utenfor bygrensen at transportmidler må anvendes, skal kommunen skaffe fri reise frem og tilbake.

Hvor praktiske hensyn tilsier det, kan fremmøtestedene henlegges innenfor bygrensen og da til omforenet tid, før den ordinære arbeidstid.

For arbeidere som bor i brakke på arbeidsstedet, ydes reise- eller reisegodtgjørelse til og fra arbeidsstedet én gang ukentlig. Denne bestemmelse kommer kun til anvendelse for arbeidssteder i Oslo omegn.

§ 5.

Overtid.

Arbeide utover den fastsatte arbeidstid er overtidsarbeide, og betales det for sådant arbeide i ukens fem første dager etter endt ordinær arbeidstid et tillegg av 25 pct. for de første to arbeidstimer, senere 50 pct. tillegg. For overtidsarbeide etter endt ordinær arbeidstid lørdager og dager før helligdager, samt for arbeide på alle søn- og helligdager, betales 100 pct. tillegg.

§ 6.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som arbeidsledelsen finner det tjenlig. Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes ved arbeidets begynnelse av arbeidsledelsen etter fri forhandling mellom den og vedkommende akkordbas samt lagets tillitsmann, med mindre begge parter er enig om å utsette hermed nogen tid. Akkordbasen skal ha lagets tilslutning, før akkorden vedtas. Ved akkordens utsettelse skal der utferdiges akkordseddel med tydelig angivelse av priser, lagets størrelse, arbeidets art og omfang, samt måten hvorpå det skal utføres.

- b) I den utstrekning forholdene ligger til rette herfor, kan der mellom arbeidsledelsen og arbeidernes tillitsmenn også for hele anlegget forhandles om faste grunnpriser for utsprenning og transport av fjell eller jordmasser.
- c) Når forandring i arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uhell inntreffer eller når arbeidet utføres utilfredsstillende, har arbeidsledelsen rett til å avbryte eller opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet der foretas opmåling og derhos ved oppgjøret tas nødvendig hensyn til såvel det utførte som det gjenstående arbeide. Sådant opmåling kan også kreves av okkordlaget, når arbeidet for en tid skal avbrytes. Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende akkordlaget til annet arbeide (f. eks. vedlikeholdsarbeide), lønnes arbeiderne herunder med ordinær timelønn eller etter særskilt omforenet akkord. Bliir noget nær timelønn eller etter særskilt omforenet akkord. Bliir noget akkordlag påbudt arbeide ut over det som er beregnet i akkorden, skal dette søkes ordnet gjennom tilleggsakkord, likeså for ufor skyltdt ras av fjell og jord. For tekniske hindringer som måtte inntreffe, som manglende lufttilførsel og maskinell skade, betales godtgjørelse i form av almindelig timelønn, når arbeidet er blitt helt avbrutt i 1/2 time, og arbeiderne ikke kan skaffes annen beskjeftigelse.
- d) Hvor sådan ordning ikke er hensiktsmessig, betales pr. time den lønn som opnåes i akkorden. Fortjenesten ved ekstraarbeide bliir å tillegge akkorden og deles likt på laget.
Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende enkelte av akkordlaget til arbeide utenom akkorden, lønnes arbeiderne herfor med den fortjeneste som opnåes i akkord.
Hvis en arbeider uten arbeidslederens tillatelse eller annen gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide før dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller laget, men skal, når laget ønsker det, utbetales vedkommende når akkorden er ferdig og oppgjort. Flytning fra den ene arbeidsplass til den annen betales av kommunen.
- e) Akkordoverskudd utbetales senest annen lønningdag etter akkordens opmåling.

§ 7.

Utlønning.

Utlønning skjer hver fredag i arbeidstiden, for såvidt intet annet er avtalt. Akkordlagets lønning utbetales som regel til lagets bas og en av arbeiderne som lagets tillitsmenn.

§ 8.

Redskapshold m. m.

Arbeidslagene betaler selv sin ammunisjon etter en prisliste som er fastsatt for tariffperioden etter forhandling mellom arbeidsledelsen og arbeidernes tillitsmenn. Den leveres av kommunen på arbeidsplassen.

Redskaper m. v. samt transportmateriell skaffes av kommunen.

For utlevering og ansvar for redskaper gjelder reglement av 26. februar 1936.

§ 9.

Smussig arbeide.

Ved særlig smussig arbeide og ved arbeide hvorved arbeiderne på grunn av arbeidets art er utsatt for å få sine klær ødelagt, får arbeiderne nødvendige vareklær til utlån.

§ 10.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 arbeidsdager. Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse. Ferien bør som regel gis innenfor tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften, kan arbeidsledelsen henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forhånd gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsledelsen. Arbeidere som deltar i en fellesferie, tilkommer feriegodtgjørelse i den utstrekning den er optjent. Arbeidsledelsen skal, hvis ikke særlige grunner hindrer det, gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.
- b) Enhver arbeider som har vært ansatt ved anlegget i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltrædelsesdagen. Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrummet 15. mai det ene år til 15. mai det påfølgende år.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4,5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det av ham i anleggets tjeneste utførte antall arbeidstimer.

Ved feriens inntreden utbetaler anlegget ham kontant de av ham ved anlegget optjente feriepengen i tiden inntil 15. mai.

- d) Hvis en arbeider slutter på lovlig måte, beregner arbeidsledelsen hans feriegodtgjørelse inntil fratredelsesdagen og utleverer arbeideren en anvisning lydende på feriepengenes beløp. Arbeidsledelsen innsetter beløpet i bank med angivelse av vedkommende arbeiders navn og adresse.

Fjorten dager før feriens inntreden kan arbeideren forlange disse anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes fordi arbeideren ikke lenger er ansatt ved nogen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpet utbetalt den 1. september.

- e) Det er forutsetningen at ferien ydes og benyttes som ferie.

§ 11.

Arbeidernes tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som talsmenn og representanter for de organiserte arbeidere. Disse tillits-

menn blir å velge blandt de anerkjent dyktige arbeidere. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsledelsen.

- b) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til ledelsen.
- c) Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn, inntar for øvrig ingen særstilling, dog kan disse ikke avskjediges, med mindre saklige grunner herfor er til stede.
- e) Avtaler mellom arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår kommunen, er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløse.

§ 12.

Twistbestemmelser.

- a) Enhver tvist mellom Oslo kommune og dens arbeidere som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandlinger mellom kommunens vedkommende og arbeiderne, de siste ved sine tillitsmenn.
- b) Hvis enighet ikke opnåes, skal forhandling optas mellom undertegnede forbund og Oslo kommune eller de som denne bemyndiger.
- c) Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etter at skriftlig krav herom fremkommer fra en av partene.
- d) Tvist som angår denne overenskomst, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for arbeidsretten.

§ 13.

Varighet.

Overenskomsten som omfatter anleggsarbeider iverksatt ved særlige bevilgninger til bekjempelse av arbeidsløsheten, trer i kraft umiddelbart etter vedtagelsen og har gyldighet til 1. september 1938.

Opsies ikke overenskomsten av en av partene innen 1. august 1938, skal den fortsatt være gjeldende et år ad gangen med 1 — en — månedens gjensidig opsigelse.

Protokolltilførsel.

Når 1. mai faller på en hverdag, er den fridag med tariffert timelønn.

Oslo, 15. desember 1937.

For Oslo kommune: Rådmannen for VII. avdeling:
Sverre Iversen.

For Norsk Arbeidsmandsforbund:
Johs. M. P. Ødegaard.

LØKKÅSEN PUKKVERK. *Sandvika.*

Overenskomsten som har vært gjeldende fra 13. oktober 1931 blev av arbeiderne opsagt.

I den anledning blev det avholdt forhandlingsmøte og derefter megling og der blev enighet om ny overenskomst på grunnlag av meglingsforslag av 25. oktober. Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst mellom Løkkeåsen Pukkverk, Sandvika på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling Bærum Sten-, Jord- og Cementarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 2.

Lønns- og akkordsatser.

1. Timelønn settes til kr. 1.30 som også forutsettes utbetalt som forskudds- og minstelønn i akkord.

2. *Akkordarbeide.*

Arbeidet forutsettes utført på akkord og følgende akkordsatser fastsettes:

Pukksten	kr. 2.70	pr. kbm. utkjørt fra silo
Kalksten	» 1.97	» tonn
Mursten	» 3.47	» kbm.
Kultsten	» 2.31	» »
Jordavtagning	» 1.16	» »

3. Dagarbeide på timelønn betales med den akkordfortjeneste pr. arbeidet time som fremkommer ved de 14-daglige oppgjør.

§ 3.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter. Arbeide i de første virkedager i uken betales med 25 pct. for de første 2 arbeidstimer etter endt arbeidstid og senere med 50 pct. For overtidarbeide etter kl. 2 lørdager og dager før helligdager samt alle søn- og helligdager betales med 100 pct. tillegg.

§ 4.

Lønning.

Lønning finner sted hver fredag. Lønningsuken løper ut hver torsdag. Denne bestemmelse skal ikke være til hinder for at der mellom bedriftens leder og dens arbeidere kan treffes avtale om annen lønningdag.

§ 5.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager i henhold til etterfølgende bestemmelser:

a) Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie etter arbeidetsbestyrerens bestemmelse.

For å være berettiget til ferie eller feriegodtgjørelse må vedkommende godtgjøre, at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.

b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriften.

c) Enhver arbeider som har vært ansatt ved bedriften i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltrædelsesdagen.

d) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4½ pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det i vedkommende arbeidsgivers tjeneste utførte antall arbeidstimer.

e) Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse. Hvis en arbeider slutter før han får anledning til å benytte en optjent ferie, utbetales han ved fratredelsen den optjente ferielønn. Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans, som skyldes:

1. En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
2. Militærtjeneste.
3. Legitimert sykdomsforfall.

§ 6.

Redskapshold m. v.

Bedriften plikter å skaffe ammunisjon og redskaper m. v. samt transportmateriell. Ammunisjon etc. leveres av bedriften på arbeidsplassen. Ved arbeide som utføres på akkord betaler arbeiderne forbrukt ammunisjon efter bedriftens innkjøpspriser. Alle andre redskaper samt alt transportmateriell, som trenges til arbeidets utførelse erholder arbeiderne fritt.

§ 7.

Spisebarakker.

Spisebarakkene skal være i ordentlig stand, så de gir den tilstrekkelige beskyttelse mot kulde og nedbør, og være forsynt med ovn, bord og benker og de nødvendige forbindelsessaker. Den må rengjøres minst en gang i uken. Arbeidsplassen forsynes med drikkevann.

§ 8.

Tillitsmenn.

Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som representanter og talsmenn for disse. Disse tillitsmenn blir å velge blandt arbeiderne ved bedriften. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig til bedriftens leder. Trakassering må ikke finne sted.

§ 9.

Twistebestemmelser.

Enhver tvist mellom bedriften og dens arbeidere, som omfattes av denne overenskomst skal først søkes løst ved forhandlinger mellom bedriftens vedkommende og arbeiderne, de sistnevnte ved sine tillitsmenn. Hvis enighet ikke opnåes skal forhandling optas mellom vedkommende forbund og bedriften. Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etter at skriftlig krav herom er fremkommet fra en av partene. Enhver tvist, som angår denne tariff kan ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

§ 10.

Arbeidsstans.

Inntre det av en eller annen årsak stans ved bedriften for kortere eller lengere tid, er de arbeidere, som har vært ansatt ved bedriften lengst fortrinnsberettiget til gjenoptagelsen av arbeidet i den tur og orden i hvilken de er ansttt.

§ 11.

Overenskomstens varighet.

Denne tariff gjelder fra 1. oktober 1937 til 1. oktober 1938 med en måneds forutgående opsigelse. Finner ingen opsigelse sted gjelder den ytterligere et år ad gangen.

Oslo den 17. november 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Chr. Henriksen.

Løkkeåsen Pukkverk:

Th. Hansen.

FRANZEFOSSE KALKMØLLE.

Overenskomsten blev opsagt av forbundet. Der blev i den anledning optatt forhandlinger 30. juli. Under disse forhandlinger blev man enige om et nytt forslag som blev vedtatt av begge parter. Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellom Franzefoss Bruk A.s., Sandvika, på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling Bærum Sten-, Jord og Cementarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved bedriften.

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

Den ordinære arbeidstid skal være fra kl. 7 til kl. 16.30 med spisetid fra kl. 9.00—9.30 og fra kl. 13 til kl. 13.30.

§ 2.

Ved inntagelse og innskrenkning skal der tas hensyn til den anciennitet hver enkelt arbeider har.

§ 3.

1. Almindelige arbeidere kr. 1.50 pr. time.
2. Skytebaser kr. 1.55 pr. time.
3. Chauffører og maskinpassere kr. 1.55 pr. time.

§ 4.

Akkordarbeide.

Akkord skal kunne anvendes i den utstrekning som bedriften finner det nødvendig etter fri forhandling mellom arbeidsbestyreren og arbeiderne.

Som forskudd i akkord utbetales den i overenskomsten fastsatte timelønn.

I møllen skal der alltid være 2 mann, hvorav den ene skal være maskinpasser. Videre forutsettes at skiftene hver for sig forestår den nødvendige oprydning (puss) på hver skift. Ved formaling av kalksten fra eget brudd, når dertil er anledning, kan den ene mann være behjelpelig med fremkjøring av sten.

Følgende priser gjelder for akkordarbeide:

Singelmaling kr. 3.50 pr. kbm.

Melmaling kr. 4.00 pr. tonn.

Melmaling i sekker kr. 0.30 pr. sekk.

§ 5.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter:

Arbeide de 5 første virkedager i uken betales med 25 pct. for de første 2 arbeidstimer etter endt arbeidstid, og senere 50 pct. For overtidsarbeide etter kl. 14 lørdag og dager før helligdager, samt alle søn- og helligdager, betales med 100 pct. tillegg.

§ 6.

Lønning.

Lønning finner sted hver fredag. Lønningsuken løper ut hver torsdag. Denne bestemmelse skal ikke være til hinder for at der mellom bedriftens leder og dens arbeidere kan treffes avtale om annen lønningdag.

§ 7.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie på maksimum 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:

- a) Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie etter arbeidsbestyrerens bestemmelse. For å være berettiget til ferie eller feriegodtgjørelse må vedkommende godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.

- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tilligger bedriften.

Arbeidere som deltar i en fellesferie, tilkommer ferielønn i den utstrekning som optjent.

- c) Enhver arbeider godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrummet 15. mai det ene år til 15. mai det påfølgende år.
- d) Feriegodtgjørelsen beregnes og utbetales med 4.5 pct. av den i ferieåret optjente lønn.
- e) Ferielønnen betales ved feriens begynnelse.
- f) Når en arbeider slutter eller overflyttes, utleveres det ham et bevis med oppgave over eventuelt optjent, men ikke utbetalt, ferielønn. Beløpet kan først kreves utbetalt den 1. september med mindre han i mellemtiden får ferien ved den tilflyttede arbeidsplass, hvilket han plikter å legitimere.

§ 8.

Spisebarakken.

Spisebarakken skal være i ordentlig stand, så den gir tilstrekkelig beskyttelse mot kulde og nedbør, og være forsynt med ovn, bord og benker, ved og vann og de nødvendige forbindelsessaker.

Den må rengjøres minst en gang i uken.

§ 9.

Tillitsmann.

- a) Den tillitsmann som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representant og talsmann for arbeiderne. Denne tillitsmann skal være beskjeftiget ved anlegget. Den valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidslederen.
- b) Tillitsmannen er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et godt og rolig samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmannen skal, når han som sådan har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren, eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- d) Den arbeider som er valgt til tillitsmann inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften og kan således heller ikke avskjediges med mindre saklige grunner er til stede.

§ 10.

Twisters behandling.

Enhver tvist som oppstår mellom arbeidsledelsen og arbeiderne, skal først søkes løst ved forhandling mellom arbeidsledelsen og vedkommende arbeidere, de sistnevnte ved sin tillitsmann.

Twister som angår denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

§ 11.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1. april 1937 til 31. mars 1938, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo—Sandvika, den 30. juli 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Chr. Henriksen.

pr. pr. Franzefoss Bruk A.s

Sverre Markussen.

NORE KRAFTVERK. (*Sesongarbeide.*)

Den 18. mai blev der optatt forhandlinger med representanter for Nore Kraftverk om lønningene for sesongarbeidere ved kraftverket.

Man kom ikke til nogen enighet under disse forhandlinger og blev som følge derav saken innbragt for meglingsmannen. I møte 25. mai fremsatte meglingsmannen sådant forslag, som blev vedtatt av begge parter:

Sak 676/37: *Statens Kraftverk, Nore — Norsk Arbeidsmandsforbund.*

Den 25. mai 1937 blev holdt forhandlingsmøte i Riksmeglingsmannens lokaler.

Til stede:

Kretsmeglingsmannen, dommer Julsrud.

For Nore Kraftverk: kraftverkschefen Collet Holst og overingeniør Baalsrud.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Henriksen.

For arbeiderne: Johan Hansen.

Meglingsmannen fremla:

1) skrivelse av 21. mai 1937 fra Riksmeglingsmannen.

Der blev holdt fellesmøter og særsmøter.

Meglingsmannen fremsatte derefter følgende forslag til lønnssetser for sesongsarbeidere ved Nore Kraftverk:

Almindelig dagsarbeide kr. 1.20 pr. time.

Fagarbeide kr. 1.30 pr. time.

Svar gis skriftlig til Riksmeglingsmannens kontor innen tirsdag den 1. juni kl. 14.

Møtet varte 13.30—14.30.

Harald Julsrud.

HARALD STANGE & CO. A/S.

Ved nevnte firma blev der 28. juni optatt forhandlinger om fornyelse av den gjeldende overenskomst. Under disse forhandlinger enedes man om følgende bestemmelser.

Protokoll.

År 1937 den 28. og 29. juni holdtes på foranledning av Norsk Arbeidsmandsforbund konferanse på A/S Harald Stange & Co.s kontor i Oslo i anledning lønns- og arbeidsvilkår ved Drag Feltspattsgruber.

For partene møtte:

For bedriften møtte overrettssakfører Throndsen. For Norsk Arbeidsmandsforbund og arbeiderne ved Drag møtte sekretær Alb. Karlsen og Nikolai Kristoffersen.

Bedriften tok ved møtets begynnelse følgende forbehold:

Disse konferanser forrykker ikke det faktiske forhold at bestemmelsene i den tidligere avtale mellom foreningen på Drag og bedriften fremdeles har gyldighet. Bedriften hevder at avtalen ikke er opsagt og forsåvidt man ikke blev enig skal det ikke kunne gjøres gjeldende den ting at bedriften allikevel har gått med på konferanse er å betrakte som en godkjennelse av at avtalens bestemmelser ikke lenger har gyldighet.

Forbundets og arbeidernes representanter fremla følgende krav som tillegg til den gjeldende overenskomst:

I. Ferie.

Enhver arbeider som har vært beskjeftiget i bedriftens tjeneste sammenhengende 192 arbeidstimer i ferieåret godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen med 5 pct. av den for tiden gjeldende timelønn.

Ferieåret (optjeningstiden for beregning av ferielønn) regnes fra 1. mai det ene år til 1. mai det annet år.

Ferien skal som regel gis som sommerferie i tiden fra mai til september.

Ferielønningen utbetales ved feriens begynnelse og beregnes på grunnlaget 5 pct. av timelønningen multiplisert med antall arbeidede timer i ferieåret.

Hvis en arbeider slutter eller får slutt før han har fått anledning til å ta ferie, utbetales den optjente ferielønn ved slutttoppgjøret.

For ferien 1937 beregnes ferielønningen etter utførte arbeidstimer fra 1. mai 1936.

II. Inntagelse av arbeidere.

§ 8 i overenskomst av 27. januar 1936 får følgende ordlyd:

Ved inntagelse og beskjeftigelse av arbeidere skal under ellers like vilkår i første rekke beskjeftiges de arbeidere som tidligere har vært beskjeftiget ved bedriften, således at de med lengst tjenestetid i første rekke søkes beskjeftiget.

Denne bestemmelse skal dog ikke komme i strid med den fortrinsrett som grunneierne har til arbeide ifølge leiekontrakt av 5. februar 1908.

III. Lønnsbestemmelser.

Timelønn og minstelønn og forskudd i akkord kr. 0.90 pr. time.

Timelønn for fag- og spesialarbeidere, derunder skeideformann, grubebaser, akkordformenn, lokomotivkjørere, heisekjørere, smeder, snekkere og tømmermenn kr. 1.00 pr. time.

Timelønn og minstelønn i akkord for skeidningsarbeidere kr. 0.75 pr. time.

De nuværende akkordpriser forhøies tilsvarende forhøielsen i timelønn.

Lokomotivkjørere erholder 2 kjeledresser pr. år.

IV. Bestemmelsenes ikrafttreden.

Foranstående bestemmelser trer i kraft fra 1. mai 1937 og gjelder til utløpstiden for overenskomsten av 27. januar 1936.

Efter forhandlinger mellom partene erklærte bedriften sig villig til å gå med på følgende forandringer:

Avsnitt I foran om «ferie» og avsnitt II om «inntagelse av arbeidere» aksepteres av bedriften, forutsatt at forbundet og foreningen på Drag aksepterer bedriftens forslag til nye lønnsbestemmelser og tiden for de nye bestemmelsers ikrafttreden.

Bedriften fremla følgende forslag til nye lønnssetser:

Nuværende timelønn der for almindelige arbeidere er 75 øre pr. time og for skeideformann, grubebaser, akkordformenn, lokomotivkjørere, motormaskinister og fagmessige smed- og trearbeidere er 85 øre pr. time forhøies med 5 øre til 80 respektive 90 øre pr. time. Lastningsarbeide, akkord 65 øre pr. tonn feltspatt og 55 øre pr. tonn kvarts + 5 pct. tillegg, eller timelønn 80 øre pr. time.

For skeidningsarbeide gjelder det samme som efter tidligere avtale, men satsene forhøies med 5 pct.

Lokomotivkjørere erholder 2 kjeledresser pr. år.

De nye bestemmelser trer i kraft fra 1. juli 1937 og gjelder til utløpstiden for overenskomsten av 27. januar 1936.

Asbjørn Trondsen.

Alb. Karlsen.

A/S SAUDEFALLENE.

Overenskomsten med A/S Saudafallene forsåvidt angår etter- og vedlikeholdsarbeide ved selskapets anlegg. Overenskomsten var opsagt av forbundet. Fra disse forhandlingsmøter foreligger følgende protokoll, og blev forslaget til ny overenskomst vedtatt av begge parter.

Protokoll.

År 1937 den 10. og 11. mai holdtes forhandlingsmøte i Bergen, hvor til stede var:

For A/S Saudefaldene d'hr. Bassøe, Bugge, Dahl og Oxaal.

For Norsk Arbeidsmandsforbund herr Chr. Henriksen.

For Sauda Anleggsarbeiderforening d'hr. E. Michalsen og O. Reklev.

Man enedes om forslag til overenskomst for de ikke fast ansatte arbeidere ved A/S Saudefaldenes anlegg hvilket forslag forhandlerne vil forelegge for sine respektive mandanter.

Svar avgis på advokat Bugges kontor lørdag den 22. mai kl. 12.

Wilhelm Bugge. John Oxaal. H. Dahl. C. Bassøe.

Chr. Henriksen. Otto Reklev. Elias Mikalsen.

Foruten de vanlige bestemmelser går lønnsatsene ut på fagarbeide kr. 1.65 pr. time, øvrige arbeidere kr. 1.60. Dertil 2 høifjells-tillegg, henholdsvis av 5 og 10 øre. Minstelønn i akkord kr. 1.40 og varighet fra 1. april 1937 til 31. mars 1939.

Videre bestemmelser om indeksregulering pr. 15. mars 1938.

NORSK VAKTSELSKAP og A/S GÅRDVAKT.

Den mellom ovennevnte selskaper og forbundet gjeldende overenskomst blev opsagt av forbundet.

I den anledning blev det optatt forhandlinger. Disse førte ikke frem til enighet, hvorefter der blev optatt meglingsmannen fremsatte forslag blev vedtatt av begge parter.

Overenskomsten er den samme for begge selskaper og går ut på følgende:

Overenskomst

mellem Norsk Vaktelskap på den ene side og Nattvaktmennenes Forening og Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Ingen kan ansettes på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst innebærer.

§ 2.

Arbeidstiden er for fast ansatte rundekjørere fra kl. 22 til kl. 6 med 1 times tvil innenfor denne arbeidstid og med en frinatt hvert 6. døgn. Fornøden repetisjon av rundebøkene forutsettes foretatt utenfor denne arbeidstid.

Arbeidstiden kan av selskapet forrykkes inntil 1 time frem eller tilbake under forutsetning av at det samlede timeantall bibeholdes.

§ 3.

a) Fast ansatte rundekjørere	kr. 305.00 pr. måned
b) Reserver:	
Begynnerlønn kr. 9.00 pr. natt eller kr. 1.15 pr. time.	
Efter 6 måneders tjeneste	kr. 10.50 pr. natt eller kr. 1.32 pr. t.
« 12 — — — — — «	11.00 — — — — « 1.38 —
c) Tilfeldige reserver	« 9.00 — — — — « 1.15 —
d) Standvakter	« 1.20 —
e) Godtgjørelse for tilsagt fremmøte i fritiden	
før kl. 12	« 4.00 —
mellom kl. 12 og 15	« 3.00 —
og etter kl. 15	« 2.00 —
På dagen etter frinatt	« 2.00 —
For fremmøte i utrengsmål	« 6.00 —

Fremmøte til instruksjon enkelte ganger inntil 1 time før den vanlige utrykning betales etter kr. 1.50 pr. time.

Godtgjørelsen bortfaller hvis fremmøte har vært nødvendig på grunn av feil fra vedkommende vaktmanns side.

§ 4.

Der skal alltid være så mange fast ansatte rundekjørere som det er antall faste hele runder i Norsk Vaktelskap, plus det nødvendige antall friavløserer, d. v. s. en mann for hver 5. rundekjørere. Disse ansettes så på månedslønn.

Enn videre skal det være minst 3 reserver som er knyttet til selskapet og som rykker op til fast ansettelse ved ledighet.

§ 5.

Lønning finner sted som regel hver 15. og siste i måneden om morgenen i arbeidstiden.

Inntreffer ovennevnte data på helligdager lønnes foregående virkedag om morgenen.

§ 6.

Selskapet holder uniform, for såvidt dette forlanges, et praktisk regnplagg, samt nødvendig vaktutstyr (såsom våben, lommelykt etc.) samt sykler uten utgift for vaktmennene.

§ 7.

Jul- og påskefri.

Fast ansatte vaktmenn (rundevakt som standvakt) erholder 2 frinetter med full lønn i løpet av vinteren, fortrinnsvis i julen og påsken.

§ 8.

Ferie.

De fast ansatte vaktmenn (rundevakt som standvakt) erholder en ferie på 14 dager plus de fridager som faller innenfor vedkommende ferie med full lønn som sommerferie og således at de 21 eldste fortrinnsvis får sin ferie i tiden 25. juni til 25. august.

Feriegodtgjørelsen i forbindelse med lengere fravær regnes dog kun etter 14 dager. For kortere tid enn 1 års tjeneste erholdes ferie etter samme regel som for reservene.

For reserver og standvakter beregnes feriegodtgjørelsen etter en sats av 4½ pct. av den optjente lønn inntil feriens inntreden uansett hvor lenge vedkommende har vært i bedriftens tjeneste.

Dette gjelder ikke ferieavløserer og tilfeldige avløserer.

§ 9.

Enhver fast ansatt vaktmann (standvakt som rundevakt) sykeforsikres og ulykkesforsikres etter nuværende ved Norsk Vaktelskap benyttede satser. For sykedager og enkelte ekstra frinetter trekkes kr. 10.00.

§ 10.

Standvakt.

Standvakt bør ikke opdeles for meget, men så vidt mulig fordeles standvaktene slik at der ikke blir under 48 timer pr. mann pr. uke.

§ 11.

Rangering.

Den fremlagte liste over vaktmenneses rangering etter ansienniteten godkjennes, dog med forbehold overfor folk utenfor listen med eldre ansiennitet i selskapet. Listen holdes à jour i tariffperioden.

§ 12.

Varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1. april 1937 til 1. april 1938, og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig sies op av en av partene med en måneds forutgående varsel.

Oslo, den 10. mai. 1937.

For Norsk Vaktselskap
A. Ringnes.

Norsk Arbeidsmandsforbund
Chr. Henriksen.

NORGES STATSBANER. *Rengjøringskvinnene Oslo Ø. og V.*

Den tidligere overenskomst blev opsagt av forbundet. Under forhandlingene kom man ikke frem til enighet om ny overenskomst. Saken blev innbragt for megling. I møte den 4. september fremsatte meglingsmannen forslag til overenskomst som blev godtatt av begge parter. Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellem Norges Statsbanen, Oslo og Drammen distrikter på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo Vask- og Rengjøringskvinners Forening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår for rengjøringskvinnene ved Oslo Østbanestasjon og Vestbanestasjon.

§ 1.

Den ordinære arbeidstid må ikke overstige 48 timer pr. uke og ikke over 8½ time pr. dag.

§ 2.

Lønnen settes til kr. 8.00 pr. løpende dag og nattskift. Vikarer som arbeider mindre enn en uke lønnes med kr. 9.30 pr. arbeidsdag.

§ 3.

Overtidsarbeide må innskrenkes til det minst mulige. Overtidsgodtgjørelse beregnes med 50 pct. tillegg pr. time til lønnen. Overtid pr. døgn regnes pr. minutt. Ved oppgjør pr. turnus avrundes sum overtid til nærmest hel time, således at inntil 30 min. bortfaller, mens over 30 min. regnes for hel time.

§ 4.

Ukentlige fridager, søn- og helligdagsfri tilståes efter de samme regler som for det fast ansatte personale, kfr. Hovedstyrets cirkulære 531, § 6.

Ved bare en dags fravær på grunn av sykdom eller godkjent permisjon i uken ydes allikevel en fridag pr. uke.

§ 5.

Arbeidet må fordeles mest mulig likt mellem de forskjellige kvinner.

§ 6.

Rengjøringskvinner med minst 1 års sammenhengende tjeneste erholder en årlig ferie på 14 arbeidsdager med full lønn. Med sammenhengende tjeneste av minst 10 år gis 3 ukers ferie, hvorved 14 dager samlet. Rengjøringskvinner som ikke har full dagstjeneste (under 8 timer pr. dag) men mere enn 1 års sammenhengende tjenestetid erholder en årlig ferie på 9 arbeidsdager.

For rengjøringskvinner som ikke er stadig tjenestgjørende (avløsningskvinner) gjelder følgende regler:

Ferie med lønn tilståes i 1 dag når vedkommende i kalenderåret har arbeidet 1 måned i sammenheng med minst 190 arbeidstimer. For hver overskytende måned med 190 arbeidstimer tilståes ytterligere 1 dags ferie med lønn. Helligdager og andre fridager som faller i uken utenfor søndager, medregnes i ferieberegningen som arbeidsdager à 8 timer. Er antallet av oparbeidede arbeidstimer under 95, regnes disse ikke med ved ferieberegningen; er tallet derimot over 95, regnes det som hel måned.

§ 7.

Lønn under sykdom tilståes rengjøringskvinner med minst 1 års sammenhengende tjeneste efter de herom til enhver tid gjeldende bestemmelser for ikke fast ansatt personale.

Disse regler er for tiden:

Det ekstrapersonale som er medlemmer av de almindelige trygdekasser tilkommer så lenge de oppebærer sykepenger av disse kasser, ingen lønn av jernbanen. Efter at trygdekassens ydelser er ophørt og i inntil ett år fra sykefraværets begynnelse, kan det stadig tjenestgjørende ekstrapersonale av administrasjonen tilståes 60 pct. av lønnen.

§ 8.

Overenskomsten gjelder fra 1. august 1937 til 1. juli 1938 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke sies op fra en av sidene med minst en måneds skriftlig varsel.

Oslo, 18. september 1937.

Norges Statsbaner
Oslo distrikt
Gotfr. Furuholmen.

Hans Dæhlie.

Drammen, 21. september 1937.

Norges Statsbaner
Drammen distrikt.
Waldemar Hoff.

Aril Tveten.

Oslo, 5. september 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund
Chr. Henriksen.

Oslo, 5. september 1937.

Oslo Vask- og Rengjöringekvinnerens Forening
Borghild Tharaldsen.

OSLO SAMVIRKELAG.

Den 8. november blev der optatt forhandlinger med Samvirke-
laget, idet den tidligere overenskomst var opsagt av forbundet.

Man enedes om å prolongere den tidligere overenskomst som utløp
1. oktober et år fremover med et tillegg fra kr. 200.00 til kr. 215.00
pr. md. og fra kr. 110.00 til kr. 125.00, og fra kr. 60.00 til kr. 67.50
for henholdsvis 8, 4 og 2 timer.

SILKEHUSET, Oslo.

Der er oprettet overenskomst ved ovennevnte bedrift som går ut på
følgende:

§ 1.

Arbeidstid. Lønn.

For fru Sjøberg og fru Pettersen settes arbeidstiden til 6 timer pr.
dag. Lønn kr. 180.00 pr. måned.

Det forutsettes at i denne lønn er inkludert årets hovedrengjöring.
For fru Olsen settes lønnen for det arbeide hun nu har + årets
hovedrengjöring til kr. 2 250.00 pr. år.

§ 2.

Ferie.

Enhver rengjöringskvinne erholder 14 dagers ferie med full lønn.

§ 3.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1. mars 1937 og gjelder til 1.
mars 1939 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene
opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo, den 18 mars 1937.

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Chr. Henriksen.

Silkehuset.
Rolf Halvorsen & Co.

Videre er der oprettet overenskomster ved følgende firmaer for
rengjöringsarbeide.

Herkules Konfeksjonsfabrikk, Kverner Bruk, Stavangerske Damp-
skibsselskap, Arendalske Dampskibsselskap, Nordenfjellske Damp-
skibsselskaps båter i Bergen, Johan O. Larsen, Oslo, Folketeatret, Oslo,
baker N. Johansen, Oslo, Oslo Jernbanetollsted, Oslo Sparebank og
Akers mek. Verksted.

Lønnsbevegelser

Løpe-nr.	Bedrift	Ant. arbeidere		Tidligere lønn	
		I alt	Derav medlemmer	Pr. time	Minstelønn i akkord
I. Bergverksindustri.					
1	A.s Titania (Eeg-Henriksen — Didrik Lund)	150	150	1.00-1.25	
2	Knaben nyanl., V. Agder	50	50	-	
3	Rausand gruber	96	96	82-97-77-92	
4	Røros Kobberverk	300	300	60-65-70	
5	C. P. Callins gruber i Jomås	20	20	0.75	
6	Peder Watvedts Feltspatgr., Degernes ..	5	5	0.60	
7	Stryger & Julsrud Feltspatgr.	24	24	0.85	
8	C. P. Callins gruber i Søndeled	10	7	0.75	
9	Sparsås gruber i Froland	16	16	-	
10	Kongsberg Sølvverk, Mynten	31	31	0.50-1.12	
11	Store Norske Spitsbergen Kullkompani	475	300	0.88-1.75	
12	Chr. Salvesen & Chr. Thams's Com. A.s	-	-	1.00	
13	Foldals Verk	320	270	0.66-0.92	
14	Fosdalen Bergverks-Aktieselsk.	2 920	2 408	0.45-1.04	
15	Killingdal Grube				
16	A.s Sulitjelma Gr. og Hytteanlegg				
17	A.s Stordø Kisgruber				
18	A.s Bjørkaasen Gruber				
19	Dunderland Iron Ore Co. Ltd.				
20	Raffineringsverket A.s Gruber og Hytteanlegg				
21	A.s Knaben Molybdængruber				
22	Bergverkselskapet N. Norge				
23	A.s Skaland Grafittverk				
24	A.s Vigsnes Kobberverk	10	10	-	
25	Erik K. Overns grubedrift				
II. Forskjellige virksomheter.					
26	Statens Fyrvesen	217	217	0.80-1.32	
27	Statens Jernbaneanlegg	3 000	-	1.30	
28	Statens Havnevesen	943	943	-	
29	Statens Veiarbeidsdrift	28 000	12 000	0.86-0.96	
30	Kåfjord Kraftverk	40	40	0.96	
31	A.s Saudefallene	63	63	1.45	
32	Funnavassdraget (Meråker)	71	71	-	
33	Evenstad Kraftanlegg	32	32	-	
34	Nygårdsanlegget, Trelldal	90	90	-	
35	A.s Harald Stange, Drag Feltspat	43	32	0.55-0.75	
36	Grøndals veianl. (Skorovass gruber) ..	73	73	-	
37	A.s Bjølvfossen (Høyer-Ellefsen)	60	60	-	
38	Heimdalsmyren Flyveplass	71	71	1.30-1.40	
39	Follafoss (A.s Betonbygg)	20	20	-	
40	Dalevassdraget (Høyer Ellefsen)	90	80	-	
41	Hovedarsen, Mag. Akersh. Ing.detachem.	17	17	1.00-1.25	
42	Nore Kraftanlegg	20	20	1.05	

avsluttet 1937.

Opnådd lønn		Arb.t. pr. u.		Tillegg for overtid natt- og hel.d.arb.		Ferie i dage		Blev overenskomst opprettet?	Var det overenskomst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning	
Pr. time	Minstelønn i akkord	Tidligere	Opnådd	Tidligere pct.	Opnådd pct.	Tidligere	Opnådd					
1.00-1.25		48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	ja	nei	Fra 1. sept. 37 er overensk med B.V.L. gjort gjeldende.	
1.40-1.50		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei		
0.50-1.15		48	48	25-50-100	25-50-100	9	12	ja	ja	nei	B.V.L.s overensk gjort gjeldende. Kun utløps-tiden forandret.	
0.70-0.80-0.90		48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	ja	nei	Tidligere særoverensk. Bare lønnsbest. rev.	
0.90		-	-	-	-	-	-	-	-	-		
0.85		48	48	Intet	25-50-100	-	9	ja	nei	nei		
1.00		48	48	25-50-100	25-50-100	9	12	ja	ja	nei		
0.90		48	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Arb. kun på timelønn.	
pr. dag 6.60		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Bedriften er ny.	
0.60-1.30		48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Lønnsregulativ.	
1.00-1.85		48	48	25-50-100	25-50-100	9	12	ja	ja	nei		
1.17		-	-	-	-	-	-	-	-	-		
0.69-0.99		48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	ja	nei		
0.50-1.15		48	48	25-50-100	25-50-100	9	12	ja	ja	ja	Arb.stans fra 1/5-4/6 1937.	
0.70		-	48	25-50-100	25-50-100	-	12	ja	nei	ja		
0.90-1.49		54	48	25-50-100	25-50-100	9	9-12	ja	ja	nei	Reglement.	
1.35-1.45		48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		
1.00-1.30		-	48	25-50-100	25-50-100	-	9-12	ja	nei	nei	—	
1.10-1.20		48	48	-	-	-	12	12	ja	ja	nei	—
1.60-1.65		48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei		
1.40-1.50		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Nytt anlegg.	
1.40-1.50		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	—	
1.50-1.60		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	—	
0.75-1.00		48	48	25	25	-	pct.	ja	ja	nei		
0.90		-	48	-	-	-	-	12	ja	nei	nei	—
1.40-1.50		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	—	
1.38-1.48		-	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		
1.35-1.45		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	—	
1.40-1.50		-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	—	
1.15-1.40		-	48	-	25-50-100	-	-	ja	nei	nei	—	
1.20-1.30		-	48	-	-	-	-	ja	ja	nei	—	

Lønnsbevegelser

Løpe-nr.	Bedrift	Ant. arbeidere		Tidligere lønn	
		I alt	Derav medlemmer	Pr. time	Minstelønn i akkord
84	Øvre Eiker kom. veiarb.	9	9	0.90-1.10	
85	Elverum kommune	41	41	-	
86	Furnes kommune	7	7	Årslønn 1800	
87	Flesberg kommune	13	13	0.70	
88	Nes kommune, Hedmark	10	10	-	
89	Nes kommune, Romerike	35	35	-	
90	Oppegård kommune	60	60	1.10-1.40	
91	Ski kommune	45	45	1.10-1.30	
92	Nesodden kommune	66	66	1.10-1.25	
93	Åmot kommune	16	16	Årslønn 2000	
94	Drammen kommune	150	150	1.00	
95	Grue kommune	5	5	1 200	
96	Sarpsborg kommune	47	47	1.45-1.60	
97	Torpa kommune	15	15	0.60	
98	Verdal kommune	20	20	0.40-0.60	
99	Vardal kommune	5	5	0.86	
100	Øvre Eiker kommune	9	9	0.90-1.10	
101	Hurdal kommune	17	17	1 800	
102	Brandbu kommune	7	7	0.86	
103	Hemnes kommune	60	20	0.80	
104	Åsgårdstrand kommune	10	10	-	
105	Haus kommune, Arna sogn	varierende		-	
106	Haus kommune, Osterøy	"		-	
107	Nannestad kommune	20	20	0.55	
Renholdsoverenskomster.					
108	Silkehuset Rolf Halvorsen A.s, rengj.kv.	3	3	-	
109	Folketeatret, rengj.kv.	8	8	-	
110	Akers mek. verksted	4	4	-	
111	Arendalske Dampskibsselskaps båter i Oslo	10	10	6.00 pr. dag	
112	Arendalske D.s og Det Stav. D.s postr.	12	12	5.00 —"	
113	Kronos Fabrikker A.s Wald. Jacobsen, Bergen	3	3	32 pr. uke	
114	Folkets Hus, Sarpsborg	1	1	30 —"	
115	N. Kooperative Landsforening	8	8	90 pr. mnd.	
116	Norges Statsbaner	174	150	7.25 pr. dag	
117	Oslo Jernbanetollsted	18	18	140 pr. mnd.	
118	Oslo Samvirkelag	50	50	pr. mnd. 60-110-200	
119	St. Lærerinneskole i Husstell, Stabekk	4	4	0.70	
120	A.s Wallendahl & Søn, Bergen	6	6	60 pr. mnd.	
121	A.s Forsikringsgården, Trondheim	5	11	80 —"	

avsluttet 1937. (Forts.)

Opnådd lønn		Arb.t. pr. u.		Tillegg for overtid natt- og held.arb.		Ferie i dage		Blev overenskomst opprettet?	Var det overenskomst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
Pr. time	Minstelønn i akkord	Tidligere	Opnådd	Tidligere pct.	Opnådd pct.	Tidligere	Opnådd				
1.00-1.15-1.40		48	48	25-50	50-100	8	12	ja	ja	nei	
1.25.-1.00		48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
2 160		50	48	-	-	-	12	ja	nei	nei	
0.90		48	48	-	-	-	12	ja	nei	nei	
0.92		-	48	-	-	-	12	ja	nei	nei	
0 86		-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Reglement for St. vei- arb. gj. gjeld.
1.18-1.55		48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
1.20-1.50		48	48	25-50-100	25-50-100	4 1/2 0/0	5 0/0	ja	ja	nei	
1.25-1.40		48	48	25-50-100	25-50-100	pct. vis	pct. vis	ja	ja	nei	
2 300		48	48	50-100	50-100	-	12	ja	ja	nei	
1.25			Innskr.	25-50-100	25-50-100	4 0/0	4 1/2 0/0	ja	ja	nei	
2 160		-	48	kompensa- sjon	i fritid	-	12	ja	nei	nei	
1.45-1.72		48	48	-	-	4 0/0	4 1/2 0/0	ja	nei	nei	
0.80-1.25		-	48	-	-	-	5 0/0	ja	nei	nei	
0-80-1.00-1.05		48	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
1.00		48	48	50-100	50-100	10	12	ja	ja	nei	
1.15-1.40		48	48	25-50	50-100	8	12	ja	ja	nei	
2 500		48	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	
0.97		48	48	-	50-100	-	12	ja	ja	nei	
0.80		48	48	-	25-50	-	5 0/0	ja	nei	nei	
0.95		48	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	
1.10-1.30		48	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	
0.90-1.20		-	48	-	50-100	-	12	ja	ja	nei	
0.75		-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	
0.70-0.90		-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	
180 pr. m.		-	36	-	-	-	14	ja	nei	nei	
112 —"		-	24	-	1.17 pr. t.	-	14	ja	nei	nei	
50-165-170		27	20-22	-	-	-	14	nei	nei	nei	
7.50 pr. dag		51	48	-	25-50	-	12	ja	nei	nei	
6.50 —"		51	48	-	25-50	-	12	ja	nei	nei	
-		41	41	-	25-100	12	12	ja	nei	nei	
-		-	48	-	-	-	3 u.	ja	nei	nei	
95 pr. m.		18	18	-	25-50-100	12	12-18	ja	nei	nei	
8 pr. dag		48	48	50 0/0	50 0/0	14-21	14	ja	ja	nei	
145 pr. m. pr. mnd.		36	24	-	25-50-100	-	18	ja	nei	nei	
67-50 125,215		48	48	1.75 pr. t.	1.75 pr. t.	18	18	ja	ja	nei	
1.00		ubst.	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
90 pr. m.		21	21	-	25-100	12	12	ja	nei	nei	
100 —"		15	15	-	-	-	12	ja	nei	nei	

Konflikter 1937.

Avd. nr.	Avdelingens navn	Bedriftens navn	Arbeidet nedlagt	Arbeidet optatt	Streik		Utbetalt under-støttelse
					Antall medl.	Antall under-støft.	
7	Flåt grubearb.	Falconbridge nikkelverk	4/9	9/10	1	35	70.00
10	Vigsnes grubearb.for.	Flåt gruber.	1/5	4/6	138	4830	11 786.60
19	Sulitjelma bygn.arb.for.	A/S Vigsnes kobberverk	14/9-36	17/1-37	3	378	973.80
20	Sulitjelma jernarb.for.	A/S Sulitjelma gruber.	1/5	"	72	2520	6 288.75
23	Aalen grubearb.for.	Killingdal gruber.	"	"	41	1435	2 599.08
32	Knaben grubearb.for.	Knaben molybdængruber.	"	"	78	2730	7 349.85
34	Stord arbeiderfor.	A/S Stordø kisgruber.	"	"	70	2450	7 897.80
66	Furulund arb.for.	A/S Sulitjelma gruber.	"	"	244	8540	20 139.00
69	Mahno grubearb.for.	Fosdalens Bergv.-Aktieselsk.	"	"	242	8470	22 261.20
70	Sandnes arb.for.	A/S Sulitjelma gruber	"	"	24	840	1 868.20
71	Fagerli arbeiderfor.	"	"	"	192	6720	16 801.35
73	Jakobsbakken grubearb.for.	"	"	"	127	4445	11 422.70
75	Gikens grubearb.for.	"	"	"	29	1015	2 644.78
77	Evje nikkelverksarb.for.	"	"	"	109	3815	10 793.10
78	Sagmo grubearb.for.	Rafineringsverket A/S	"	"	194	6790	19 951.20
79	Findeide og omg. arbeidsm.f.	A/S Sulitjelma gruber	"	"	136	4760	11 291.20
92	Bjørkåsen grubearb.for.	"	"	"	39	1365	4 102.70
101	Mo arb.for.	"	"	"	48	1680	4 206.20
123	Sjønstå arbeidsm.for.	A/S Bjørkåsen gruber	"	"	151	5285	13 719.50
125	Mofjellets grubearb.for.	Bergv.selsk. Nord-Norge A/S	"	"	10	350	981.00
128	Sulitjelma hyttearb.for.	A/S Sulitjelma gruber.	"	"	19	665	1 861.80
146	Hanken grubearb.for.	Bergv.selsk. Nord-Norge A/S	"	"	82	2870	7 987.80
205	Hosanger grubearb.for.	Sulitjelma gruber.	"	"	39	1365	3 863.80
206	Skaland grafittverks arb.for.	"	"	"	31	1085	3 420.90
131	Jomås grubearb.for.	Hosanger nikkelgruber	"	25/6	51	2856	7 484.70
45	Søndeled grubearb.for.	A/S Skaland grafittverk.	"	4/6	77	2695	3 534.60
250	Kyrkjebø veiarb.for.	C. P. Callins gruber i Froland	4/9	9/10	17	595	1 436.50
		Eydehavn og Arendal smeltev.	"	"	10	350	4444.75
		Norsk Aluminium Co. A/S	"	"			
		Høyanger.	"	"			
120	Gjerpen arbeidsm.for.	Porsgrunds Elektro-metallurgiske A/S	"	"	8	448	635.00
			"	"			
			"	"	1	35	92.50

97	Vennesla veiarb.for.	Vikeland bruk	5/9	23/10	1	49	71.26
327	K. Støylehommen ved Vikeland arb.forening. Kjem. fabr.	Vikeland bruk	"	"	1	35	84.00
21	Oslo og omegn arb.m.for.	Det Norske Zinkkom.	2/11-36	23/1	2	70	85.00
21	"	Kværner Brug A/S	24/5	8/8	4	280	244.00
237	Drammen arb.m.for.	"	13/7	26/7	1	77	264.00
179	Furnes og Ringsaker veiarb.f.	Hesselbergs asfaltanlegg	"	"	5	70	155.00
154	Skedsmo arb.m.for.	"	"	"	4	56	87.10
168	Nannestad veiv.for.	"	"	"	7	98	226.00
52	Follo veiarb.for.	"	"	"	1	14	25.80
136	Sarpsborg arb.m.for.	"	"	"	22	308	422.70
53	Nordens Klippe, Kirkenes	"	"	"	1	14	43.00
371	Råde veiarb.for.	A/S Pasvik Timber & Co,	1/7	17/7	3	63	180.00
208	Spjelkavik veiarb.for.	Jakobsnes	13/7	26/7	6	84	99.00
289	Sandefj. og omegn arb.m.for.	A/S Takas Asfalt i Råde	26/6	31/7	1	35	61.25
84	Eidsvoll arb.m.forening	Møller og Stokke	7/11	27/11	10	210	501.00
208	Spjelkavik veiarb.for.	Sandar kommune	1/7	1/9	16	1008	1 747.79
161	Vestre Spone grubearb.for.	Vegsund bro, Sunnmøre	24/10	6/11	11	154	228.34
102	Avd. 102, N. A. F.	Hans E. Overn	4/3	1/4	10	630	910.00
102	"	Bernh. A. Ellingsens kullfor.	9/9	8/5	1	66	76.00
102	"	Freia Chokoladefabrikk	28/6	6/10	2	56	92.00
102	"	Nidar	"	"			
102	"	Henry Andersens bygg i Østerlivn. 11	28/6	23/7	1	28	65.17
102	"	Sagdalen's Trevarefabrikk, L. Strøm	2/6	3/7	1	10	22.50
102	Oslo Vask- og Rengj.kv.for.	Nordiske Destillasjonsverker	12/7	23/7	2	28	61.93
5	"	Realbanken, Wergelandsvn. 5	14/3	5/9	2	350	383.00
5	"	Trondhjemsveien 110	15/5	5/7	1	63	67.75
91	Bærum Sten-Jord- og Cement- arb.forening	Hesselbergs kokeri på Snarøv.	12/7	25/7	1	14	40.00
333	Vågan veiarb.for.	Transportfor. i Henningsvær.	7/4	pågår	1	266	380.00
					2401	85553	214 533.95

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND
STIFTET 13. APRIL 1895

BERETNING
OM
FORBUNDETS VIRKSOMHET
1938

VED
JOHS. M. P. ØDEGÅRD
CHR. HENRIKSEN
ALB. KARLSEN

OSLO 1939
ARBEIDERNE'S AKTIETRYKKERI

Innledning.

Den gamle likevekt i Europa som ble opprettholdt og kontrollert av de demokratiske stater, har i året 1938 forandret karakter. Det er ikke lenger de demokratiske stater med England og Frankrike i spissen som har den avgjørende ledelse i det internasjonale liv, det er de diktatoriske stater og grupper som i det siste år har hatt den største innflytelse på utviklingen.

For arbeiderklassen har denne utvikling fått skjebnesvangre følger i en rekke land. Den frie faglige og politiske arbeiderbevegelse er blitt slettet ut i det ene land etter det andre. Hvor arbeiderklassen før hadde sterke faglige og politiske organisasjoner er disse av diktaturstatene slettet ut eller innlemmet i statens tjeneste for å tjene kapitalistklassen og fascismen.

Heldigvis har utviklingen i vårt land ikke gått i samme retning som utviklingen i de fasciststyrte land i Europa. I Norge har arbeiderklassen i det siste år ytterligere utbygget sin faglige og politiske organisasjon, og gjennom sin organisasjon skaffet sin innflytelse over det faglige, økonomiske og politiske liv.

For Norsk Arbeidsmandsforbund har året 1938 vært et godt år. Medlemsantallet og foreningenes antall er vokset. Nye lag av arbeiderklassen er kommet med i vår faglige bevegelse og nye grupper av befolkningen har gjennom sin faglige organisasjon skaffet seg innflytelse over de lønns- og arbeidsvilkår de skal arbeide under.

Forbundets medlemstall som ved årsskiftet 1937—38 var 25 000, er øket til 26 493 ved årsskiftet 1938—39, fordelt på 516 avdelinger.

Ved forbundskontoret er i året gjennomført et nytt individuelt kartoteksystem over forbundets medlemmer. Den individuelle kontroll medførte at det måtte foretas strykning av tusener av tidligere registrerte medlemmer som ikke hadde sitt medlemskap i orden. Den reelle økning i medlemstallet er således betraktelig større enn de foran angitte tall gir uttrykk for.

Forbundets medlemstall fordeler seg på følgende hovedgrupper:

Veiarbeidsdriften	13 027
Grubedriften	5 409
Jernbanearbeidere	3 150
Andre grupper av anleggsarbeidere som Statens Havnevesen, Fyr- og Merkevesenet, kraftanlegg og anlegg av flyplasser	2 150
Forskjellige grupper av arbeidere ved forskjellige statsinnretninger, rengjøringskvinner og vaktmenn	2 757

Hva angår lønnsbevegelser, revisjon av overenskomster og oppretting av nye har året 1938 også på det område vært et godt år, sett i forhold til den alminnelige økonomiske situasjon. Forbundet har i året 1938 hatt lønnsrevisjon for praktisk talt alle arbeidergrupper i forbundet. I alt er opprettet 153 overenskomster, derav 12 indeksreguleringer.

Revisjon av overenskomster og opprettelse av nye er for den alt overveiende del ordnet uten konflikt og arbeidsstans. I året 1938 har det vært 23 konflikter med arbeidsstans. Alle av mindre omfang.

Av det arbeid som er utført på den indre organisasjonsmessige utbygging vises det gode resultater. Blant en av de nyeste og største grupper i forbundet, veiarbeidsgruppen, er det tatt opp arbeid med sammenslutning av de mange små og mindre levedyktige foreninger til større og mer levedyktige foreninger omfattende et herred og i en rekke tilfelle enda større foreningsdistrikt, med videre samarbeid mellom foreningene fylkesvis i fylkesomfattende stedlige styrever.

Forbundets samarbeid med de tilsvarende forbund i de andre skandinaviske land har vært godt og fruktbringende. Vårt forbund har også i samsvar med vedtak på forbundets landsmøte søkt utvidelse av det skandinaviske samarbeid ved å oppta forhandling og gjennomføre gjensidighetsoverenskomst med det tilsvarende svenske forbund, Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet.

Av andre merkesaker i forbundet i 1938, kan nevnes forbundets landsmøte som ble holdt i Folkets Hus i Oslo i tiden 2. til 12. oktober. Det største av forbundets 19 landsmøter, idet det foruten forbundsstyret og representantskapets medlemmer, samt innbudte gjester fra organisasjoner i Norge og andre land, møtte i alt 323 valte representanter fra foreningene.

Av andre store spørsmål som meldte seg i slutten av beretningsåret, var spørsmålet om hvorvidt de overenskomster som var opprettet 1937 og 1938 med senere indeksreguleringer, men som kunne oppsies våren 1939, skulle oppsies, eller prolongeres enda et år. Den første gruppe som ved avstemning tok stilling til spørsmålet om prolongasjon av over-

enskomsten (voldgiftsdommen) var arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift, som med stort flertall vedtok ikke å oppsi voldgiftsdommen våren 1939, men søke å få gjennomført voldgiftsdommens bestemmelser også for herredskommunenenes veiarbeidsdrift.

De andre grupper fikk spørsmålet om prolongasjon av overenskomstene til behandling etter årsskiftet.

Med foranstående innledende bemerkninger til forbundets virksomhet for året 1938, henvises til beretningens enkelte avsnitt om de forskjellige saker som vil gi en nærmere forklaring på forbundets arbeidsoppgaver i beretningsåret.

Når det gjelder overenskomstene henvises til den i slutten av beretningen inntatte tabellariske oversikt over opprettede overenskomster 1938.

Forbundets representantskap.

Før landsmøtet.

Representantskapet har bestått av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Kristian Simensen, Hans Røste, Jørgen Hersleb, Simon Simonsen, Kristian Moljord, Lars Bergundhaugen, Johannes Togstad, Knut Hartmark, Olav Sletten, J. P. Karlsrud og Peder O. Moan.

Forbundsstyret.

Før landsmøtet.

Forbundsstyret har bestått av følgende: Johs. M. P. Ødegård, formann, Chr. Henriksen, viseformann, Alb. Karlsen, sekretær, Adolf K. Lien, Kristian Simensen, Hans Røste og Jørgen Hersleb.

Representantskapet.

Etter landsmøtet.

Representantskapet består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Simon Simonsen, Adolf K. Lien, Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Ludvik Larsen, Birger Eriksen, J. P. Karlsrud, Kristian Moljord, John Nergård, Kr. Almskår, Odin Herø, Gustav Berg, Andreas Rekve, Johannes Togstad, Didrik Isaksen, Martin Dyrseth, Tønnes Moi og Ludvik Karlstad.

Forbundsstyret.

Etter landsmøtet.

Forbundsstyret består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, formann, Chr. Henriksen, viceformann, Alb. Karlsen, sekretær, Simon Simonsen, kasserer, Adolf K. Lien, Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Ludvik Larsen og Birger Eriksen.

Skriv og sirkulærer 1938.

Til forbundet er i beretningsåret innkommet 4 237 journaliserte skriv, samt besvart og utsendt 3 596. Forbundet har i året utsendt 37 rundskriv til foreningene.

I tillegg til forannevnte korrespondanse kommer inn- og utgatte telegrammer, verdipost og skriv som ekspederes gjennom forbundets kassekontor og kartotek.

Forbundsstyre- og representantskapsmøter 1938.

Forbundsstyret har i året 1938 holdt 34 møter og behandlet i alt 257 A saker og 451 B saker.

Representantskapet har holdt 6 møter og behandlet 28 hovedsaker.

Det skandinaviske samarbeid.

Møtet i den skandinaviske gjensidighetskomité.

Den 26. og 27. juli holdtes møte i den skandinaviske gjensidighetskomité på Victoria Hotell, Lillehammer.

Norsk Arbeidsmandsforbund var på gjensidighetsmøtet representert ved Johs. M. P. Ødegård og Aksel Th. Ahlstrand.

Gjensidighetsoverenskomst med Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet.

I samsvar med vedtak på forbundets landsmøte i oktober 1938 i spørsmålet om det skandinaviske samarbeid tilskrev forbundet Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet den 11. november og anmodet om en konferanse for innledende samarbeid om de spørsmål som var av felles interesse for de to forbund.

På foranledning av forbundets anmodning holdtes konferanse mellom de to forbund på Hotell Gillet i Stockholm den 16. og 17. desember.

Fra konferansen ble satt opp følgende protokoll:

Protokoll.

År 1938 den 16. desember holdtes på foranledning av Norsk Arbeidsmandsforbund og senere innbydelse fra Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet konferanse i Stockholm på hotell Gillet mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet.

For forbundene møtte:

For Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet, Oscar Forslund, Erik Grahn og Erik E. Lindberg.

For Norsk Arbeidsmandsforbund, Johs. M. P. Ødegård, Alb. Karlsen og S. Simonsen.

På vegne av Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet ønsket Oscar Forslund velkommen til konferansen, som i overensstemmelse med henstilling fra Norsk Arbeidsmandsforbund skulle behandle spørsmål av felles interesse for de 2 forbund.

Konferansen ble konstituert med Oscar Forslund som ordfører og Alb. Karlsen og Erik Grahn som sekretærer.

Som grunnlag for konferansen ble det fra Norsk Arbeidsmandsforbund lagt fram en oversikt over medlemsbevegelsen i N. A. F. og forslag til gjensidighetsavtale mellom de 2 forbund.

I tilslutning til det fremlagte materiell ble det fra Johs. M. P. Ødegård og Alb. Karlsen gitt en orientering om lønns- og arbeidsvilkår, samt medlemsbevegelsen for de grupper i N. A. F. som tilsvarende grupper i Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet hvorom der nå søkes samarbeid.

Etter redegjørelsen fra N. A. F. ga Oscar Forslund en redegjørelse for lønns- og arbeidsvilkår for Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundets ca. 25 000 medlemmer. Forbundets representanter dokumenterte en flerhet av kollektivavtaler for de forskjellige grupper av forbundets medlemmer, samt ga meddelelse om hvordan forbundets medlemstall fordelte seg på de forskjellige arbeidsområder.

I den etterfølgende drøftelse omtaltes spesielle spørsmål til felles løsning, derunder spørsmål om revisjon av veilovene, revisjon av og gjennomførelse av pensjonsordning samt fremgangsmåten ved forhandling og revisjon av avtaler og overenskomster.

Til fremme av gjensidig samarbeid fremla Norsk Arbeidsmandsforbund et av forbundet utarbeidet forslag til gjensidighetsavtale.

Konferansen ble avsluttet kl. 17.10 i det man besluttet å fortsette i møte den 17. desember kl. 13.

Konferansen fortsatte lørdag den 17. desember kl. 13 med de samme deltakere som i forrige møte.

Det av N. A. F. fremlagte forslag til avtale besluttet lagte til grunn.

I forslaget § 3 a inntas følgende tilføyelse:

«En gang årlig avholdes ordinært møte. Det ordinære årsmøte bør etter nærmere bestemmelser om tid og sted avholdes i august eller senest første halvdel av september måned.

Ved de ordinære møter har hvert forbund rett til å være representert med 3 representanter.»

Det fremlagte forslag med det anførte tillegg ble besluttet forelagt de respektive forbunds styrer og forsåvidt det blir godtatt, forutsettes avtalen å tre i kraft fra 1. januar 1939.

Protokollen opplest og godkjent.

Stockholm, den 17. desember 1938.

*Johs. M. P. Ødegård. Oscar E. Forslund. S. Simonsen.
Erik E. Lindberg. Erik Grahn. Alb. Karlsen.*

Anmerkning til protokoll:

Det er representantenes forutsetning at Norsk Arbeidsmandsforbund innkaller til det første ordinære møte.

Alb. Karlsen.

Protokoll fra gjensidighetskonferansen ble forelagt forbundsstyret den 19. desember, og protokollen ble enstemmig godkjent. Følgende gjensidighetsavtale med Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet ble opprettet:

Gjensidighetsavtale

mellom Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund, forsåvidt angår de 2 forbunds medlemsgrupper som beskjefliges ved veivesen, offentlig eller privat anleggsvirksomhet, som jernbanearbeidere, vassdrags- og kraftverksarbeidere, fyr- og merkeanleggsarbeidere samt arbeidere ved havne- og moloanlegg.

§ 1.

Avtalens formål.

- a) Gjensidig samarbeid for fremme av medlemmenes økonomiske og sosiale interesser: Herunder tilveiebringe og utveksle materiell for fremme av krav om forbedring av lønnsbestemmelser, forkortelse av arbeidstiden, forbedring av feriebestemmelser, forbedring av pensjonsordning, samt revisjon av ufordelaktige lovbestemmelser for administrasjon av arbeidsdriften ved vei-, jernbane- og kraftverksarbeider.
- b) Fremme av enhetlige skandinaviske og internasjonale bestrebelser.
- c) Ordning av gjensidig overflytting av medlemmer fra et forbund til et annet.

§ 2.

Gjensidig understøttelse under konflikter.

- a) Kommer et av de gjensidige forbund i konflikt med arbeidsgiveren og konflikten omfatter — etterat arbeidsløse medlemmer er fratrukket — minst 25 pst. av medlemstallet i de arbeidsgrupper som omfattes av denne avtale, har dette forbund rett til økonomisk hjelp fra det annet forbund som omfattes av denne avtale, med kr. 0.50 pr. uke pr. medlem.

- b) Ved bidragets utbetaling beregnes det etter minste forbunds medlemstall (medlemstallet i de arbeidsgrupper som kommer inn under denne avtale).
- c) Er et forbund samtidig pliktig til å yte bidrag til et annet forbund som det står i solidarisk samarbeid med eller tilpliktet å betale ekstrakontingent til sin landsorganisasjon i anledning konflikter i sitt hjemland, skal bidraget nedsettes såleis at det tilsammen ikke overstiger kr. 1.50 pr. uke pr. medlem.
- d) Bidragsplikten bortfaller når det bidragsytende forbund sjøl har 33 $\frac{1}{3}$ av sine medlemmer i konflikt, eller når de i konflikt værende og arbeidsledige medlemmer tilsammen utgjør 50 pst. av forbundets medlemstall.
- e) Bidraget utbetales fra og med 3. konfliktsuke. Hvis konflikten varer over 8 uker, utbetales bidrag også for første og annen konfliktsuke.
- f) Når en konflikt under hvilken understøttelse i henhold til denne overenskomst er utbetalt, avsluttes, skal de gjensidige forbund utveksle regnskaper vedkommende konflikten.

§ 3.

Konferanser og informasjon.

- a) En gang årlig holdes ordinært møte. Det ordinære årsmøte bør etter nærmere bestemmelse om tid og sted avholdes i august eller senest første halvdel av september måned.

Ved de ordinære møter har hvert forbund rett til å være representert med 3 representanter.

I de tilfelle det kan tenkes å utbryte konflikter av det omfang at nærværende overenskomsts bestemmelser om økonomisk støtte kommer til anvendelse, skal det forbund, der konflikten forestår, sammenkalle til konferanse for drøfting av alle spørsmål i forbindelse med konflikten, som kan ansees å ha interesse for de gjensidige forbund. Herunder skal det gis redegjørelse for forbundets økonomiske stilling og i hvilken utstrekning det kan ansees å være behov for økonomisk hjelp utover hva overenskomsten foreskriver.

En skal også drøfte spørsmålet om eventuelle sympatiaksjoner, som kan tenkes å bidra til den best mulige gjennomføring av konflikten.

- b) Ved fremme av krav om forkortelse av arbeidstia eller andre sosiale forbedringer for de arbeidsgrupper som avtalen omfatter, skal det, før kravene fremmes, konfereres med det gjensidige forbund og om mulig ordnes såleis at samme krav fremmes samtidig i Sverige og Norge.
- c) Foruten de konferanser som skal finne sted i henhold til § 3, a og b, holdes konferanser så ofte et av de gjensidige forbund stiller krav herom.

Det av de gjensidige forbund som krever sådan konferanse avholdt, skal gi det andre forbund beskjed herom innen en rimelig tidsfrist og likeeins gi beskjed om hvilke spørsmål som ønskes behandlet på konferanser samt ledsaket med eventuelle forslag.

Forslag som settes fram eller beslutninger som fattes under disse konferanser, kan ikke tre i kraft før de gjensidige forbunds styre har gitt sin godkjennelse hertil.

§ 4.

Overføring av medlemmer.

Ved overflytning av medlemmer fra det ene lands forbund til det annet, erlegges ingen innskrivningskontingent såfremt medlemmene har sitt medlemskap i orden og tilhørt organisasjonen i sitt hjemland i minst 3 — tre — måneder, og erholder da rettigheter til understøttelser under konflikter i overensstemmelse med vedkommende organisasjons lover.

Med hensyn til rettigheter i arbeidsledighets- eller forsikringskasse forholdes som for nyinnmeldte medlemmer.

§ 5.

Fagblad og rapporter.

Gjensidig utveksling av fagblad, årsberetninger og regnskaper skal finne sted mellom de forbund som avtalen omfatter.

§ 6.

Avtalens varighet.

Denne avtale trer i kraft 1. januar 1939. Ønsker noen av de gjensidige forbund forandringer i avtalen eller opphevelse av samme, skal dette meddeles med 1 måneds varsel.

Oslo—Krylbo, den 16. februar 1939.

For Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet.
Oscar E. Forslund.

For Norsk Arbeidsmandsforbund.
Johs. M. P. Ødegård.

Bergverksindustrien.

Overenskomsten omfatter de bedrifter som er tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkernes Landssammenslutning.

I henhold til overenskomsten av 1937, § 11, skulle det i januar 1938 foretas indeksregulering således at det i tilfelle stigning i leveomkostningene skulle gis et tillegg til lønssatsene, og i tilfelle fall, et nedslag i lønssatsene.

Den 8. januar 1939 trådte representanter for organisasjonene sammen til behandling av saka, og det viste seg at indekstallet hadde endret seg fra 161 til 171 = 10 points stigning, som representerte et tillegg til lønssatsene av 6.2 pst.

Etter reguleringa ble lønssatsene følgende:

1. a) *Arbeide under dagen.*

1. Sjakthuggere:

a) De første 12 måneder	kr. 0.91	1.12
b) Fullt utlærte	« 1.01	1.22
2. Takrenskning utafør løpende akkord	« 0.99	1.19
3. Øvrige arbeidere	« 0.91	1.12

b) *Arbeide i dagen.*

1. Betjening av vaskekasser, herder og flotasjonsmaskineri	« 0.86	1.06
2. Mannlige arbeidere over 19 år	« 0.83	1.03
3. Mannlige arbeidere under 19 år og kvinner	« 0.53	0.72

c) *Spesialarbeidere.*

Lokomotivførere, heis- og kompressorkjører skinneleggere	« 0.91	1.18
---	--------	------

2. *Fagarbeidere m. v.*a) *Minstelønn.*

1. Jern- og metallarbeidere, borsmeder, snekkere, tømmermenn, malere, rørleggere i og ved graven og teglstensmurere	kr. 1.14
2. Hjelpearbeidere	« 1.02

b) *Normallønn.*

(Gjelder kun for bergverk hvor der tidligere har vært normallønn.)	
1. Snekkere og tømmermenn	« 1.38
2. Malere	« 1.38

Læregutter og gutter avlønnes etter følgende skala:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	halvår.
37.5	43.5	49.5	55	60.5	66.5	72	78	86	96	øre pr. time.

*Særbestemmelser.**For A.s Sulitjelma gruber.
Smeltehytten.*

1. Menn ved elektrisk ovn og bessemring	kr. 1.44
Øvrige arbeidere	« 1.37

*For Raffineringsverket A.s hytteanlegg:**For hytten, timelønn.*

1. Førstemenn	« 1.29
2. Skiftarbeidere	« 1.26
3. Øvrige arbeidere	« 1.23

A.s Sulitjelma Gruber.

Etter anmodning fra bedriften ble det den 16. juni 1938 avholdt forhandlingsmøte i Oslo angående spørsmålet om en lønnsreduksjon på grunn av den forholdsvis sterke nedgang i kopperprisene.

Under forhandlingene oppnåddes enighet om et framlegg som skulle forelegges arbeiderne til behandling. Innen en rakk å behandle framlegget var det inntrådt endringer i prisene så disse var over det nivå som forutsatte lønnsnedsettelse, så framlegget ble ikke tatt under avstemning. Prisene fortsatte å holde seg oppe så det ikke ble aktuelt å ta saka under behandling.

Orkla Grube-Aktiebolag, Orkla Metall-Aktiebolag og Chr. Salvesen & Chr. Thams Comm. A.s.

(Vi omtaler disse tre saker under ett da de har en nær sammenheng med hverandre.)

Overenskomsten med disse bedrifter av 1934 var oppsagt av arbeiderne til utløp våren 1938.

Det ble tidlig før utløpstiden opptatt forhandlinger om nye overenskomster (bedriftene stod utafør Norsk Arbeidsgiverforening).

Det viste seg imidlertid at selv etter langvarige forhandlinger kunne enighet ikke oppnås og arbeiderne hadde adgang til å foreta oppsigelse og gå til arbeidsstans.

Saka kom imidlertid ikke så langt, idet bedriftene tilmeldte seg Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkernes Landssammenslutning. Disse organisasjoner begjærte opptatt forhandlinger i henhold til hovedavtalens § 11. Forhandlingene ble opptatt i Oslo 26. april 1938. Den oppsatte protokoll lyder:

«År 1938, den 26. april, avholdtes i henhold til hovedavtalens § 11 forhandlingsmøte ang. overenskomstforholdet for Orkla Grube-Aktiebolag, Orkla Metal-Aktieselskap og Chr. Salvesen & Chr. Thams's Comm. A.s, for så vidt angår arbeid ved: Thamshavn dampskibskai og kiskeksportkai, Orkla Metal A.s's import- og eksportkai samt avlastning innenfor sagbrukets gamle tomter, slagg- og skjærstenstransporter og anleggsarbeid innen Orkla Metal-A.s's fabrikkområde samt anleggs- og ekstraordinært vedlikeholdsarbeid ved Thamshavnbanen, hvortil anleggsarbeidere, som vanligvis arbeider på Orkla Metal-A.s's fabrikkområde samt Thamshavn stasjon blir anvendt.

Til stede: For N. A. F. og B. V. L.: Kontorsjef Rogstad. For bedriftene: Sousjef Serck-Hanssen. For Norsk Arbeidsmandsforbund: Forretningsfører Ødegård. For arbeiderne: J. Togstad, A. Wormdahl, I. Togstad, O. Andersen og A. Øyamo.

Arbeidsgivernes representanter henviste til skrivelser til Norsk Arbeidsmandsforbund og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon av 8. og 9. april, hvori B. V. L.s tariffavtale var begjært gjort gjeldende for ovennevnte bedrifter som var opptatt som medlemmer av Norsk Arbeidsgiverforening.

Arbeidernes representanter framsatte forslag om at nevnte bedrifters tidligere gjeldende tariffavtaler ble polongert i forbindelse med en indeksregulering i lønningene således at disse ble forhøyet med 6.2 pst., hvilket motsvarte stigningen i leveomkostningene fra siste indeksregulering 15. mars 1937 (indekstall 161) til nå (indekstall 171).

Arbeidsgivernes representanter meddelte at man ikke kunne gå med på noen sådan indeksregulering under henvisning til at lønnsnivået ved nevnte bedrifter allerede nå lå atskillig høyere enn lønnsnivået for tilsvarende arbeid ved de øvrige bergverk.

Arbeidernes representanter uttalte at de for Orkla Metals vedkommende ikke kunne være enige i at denne bedrift var av samme art som smeltehyttene ved Sulitjelma og Evje, og at Orkla Metal derfor ikke kunne bringes inn under B. V. L.s tariffavtale. Det samme gjaldt det arbeid hos Salvesen & Thams det her er tale om. Salvesen & Thams måtte betraktes som en selvstendig entreprenørforretning som utfører forskjellig slags transportarbeid på den ene side og forskjellig slags anleggsarbeid på den andre sida for Orkla Metal og Orkla Grube-Aktiebolag. Det naturlige ville være at disse folk ble lønnet henholdsvis etter transporttariffen og entreprenørtariffen.

Bedriftens representant meddelte at det var en misforståelse at Salvesen & Thams var noen entreprenørforretning. Av rent praktiske grunner formidlet Salvesen & Thams det her nevnte arbeid for Orkla Metal og Orkla Grube-Aktiebolag som selv dekket arbeidsutgiftene.

Forhandlingene fortsatte 27. og 28. april.

Til stede de samme og dessuten driftssjef Tangen, Thamshavn, 28. april.

Partene var enige om at hva *Orkla Grube-Aktiebolag* angår var det på det rene at hovedavtalens § 11, 1 måtte kunne komme til anvendelse.

Hva *Orkla Metal-A.s* angår fastholder arbeidsgivernes representanter at også for denne bedrift kan hovedavtalens § 11, 1 gjøres gjeldende, idet dette smelteverk er av samme art som de B. V. L. tilknyttede smeltehytter. Man fant imidlertid å kunne gå med på å prolongere den tidligere avtales alminnelige bestemmelser, idet arbeidsgiverne for det tilfelle man ellers kom til enighet ville gå med på å la den tidligere feriebestemmelse som avviker fra B. V. L.'s feriebestemmelse fortsatt bli gjeldende. Det gjenstod for Orkla Metals vedkommende da bare lønnssetser og disse kunne mest hensiktsmessig avgjøres av den i § 11 i hovedavtalen omtalte nevnd, således at man i tilfelle ikke behøver å innbringe Orkla Metal for Arbeidsretten.

Hva endelig *Salvesen & Thams* angår fastholdt arbeidsgivernes representanter at arbeid av samme art også utføres ved de øvrige bergverk, og at hovedavtalen følgelig også kan gjøres gjeldende for dette arbeid. Man kunne imidlertid også i dette tilfelle tenke seg å gå med på å prolongere den tidligere tariffavtales alminnelige bestemmelser, således at det også her kun ble lønnssetsene som om fornødent måtte avgjøres av en nevnd.

Forhandlingene fortsatte 2. og 3. mai De samme til stede unnfatt driftssjef Tangen.

Etter å ha drøftet følgende forslag ble man enig om å ajournere møtet til tid som måtte bli å fastsette:

For samtlige voksne arbeidere gis 6 øres tillegg på de individuelle timefortjenester (ikke tillegg på tarifferte lønnssetser). For akkordarbeidere gis 6 øres tillegg til akkordfortjenesten. Gutter under 19 år 4 øre. Tillegget bortfaller automatisk pr. 1. april 1939, og den her nevnte ordning skal ikke kunne påberopes ved de neste år forestående forhandlinger om ny tariffavtale for bergverkene.

Angående de reiste særkrav er man enig om at det opptas forhandlinger på stedet mellom bedriften og vedkommende tillitsmenn.

For det tilfelle forslaget ikke blir vedtatt, forbeholder arbeidsgivernes representanter seg å bringe hovedavtalens § 11 i anvendelse overfor samtlige 3 bedrifter.

N. W. Rogstad. Johs. M. P. Ødegård.

12. mai holdtes nytt møte.

Til stede: For Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkernes Landsammenslutning: Kontorsjef Rogstad. For bedriftene: Sossjef Serck-Hanssen. For Norsk Arbeidsmandsforbund: Forretningsfører Ødegård. For arbeiderne: J. Togstad, A. Wormdahl, O. Andersen og A. Holm.

Partene meddelte at det foreliggende forslag til nye overenskomster var vedtatt.

Dessuten enedes man om at der i avtalen for Salvesen & Thams under § 3 skulle tilføyes en ny lønnsset:

Laste- og lossearbeid på timelønn som pågår mellom kl. 22 og kl. 6 for importkai, sboveleksportkai, nye slaggeksportkai og Thamshavn dampskibskai kr. 1.44

N. W. Rogstad. Kl. Serck-Hanssen.

Johs. M. P. Ødegård.

Johs. Togstad. Anders Holm. Oskar Andersen. Andr. Wormdahl.»

Arbeidsrettssaker.

Orkla Metal-Aktieselskap mot Norsk Arbeidsmandsforbund og Orkanger Arbeidsmannsforening.

Vinteren 1937 ble det kjent at det var meningen å overflytte en del arbeidere fra Løkken Verk til Orkla Metal-Aktieselskap.

Orkanger Arbeidsmannsforening fant at det hertil ikke var adgang når det var ledige arbeidere på Orkanger som tidligere har hatt beskjef-tigelse ved Orkla Metal. Denne oppfatning støttet foreningen på en protokoll oppsatt under tariff-forhandlingene 1934. Protokollen var såly-dende:

«Ved oppsigelse av arbeidere i tilfelle arbeidsinnskrenkning og ved gjeninntagelse av arbeidere vil bedriften unders ellers like vilkår og

under hensyntagen til bedriftens tarv ta hensyn til den enkelte arbeiders ansiennitet.»

Det ble bekreftet at bedriften hadde til hensikt å overflytte en del arbeidere fra Løkken til Orkla Metal.

Orkanger Arbeidsmannsforening fattet i anledning saka beslutning om å protestere mot denne overføring og videre besluttet, at dersom overføring fant sted ville det bli erklært arbeidsnedleggelse ved Orkla Metal med 24 timers varsel.

Denne beslutning fant bedriften tariffstridig og ulovlig, og opptok arbeid for å få beslutningens gyldighet og fortolkningen av protokollen om ansiennitet prøvet av Arbeidsretten.

De forutgående forhandlinger førte ikke til enighet. Saka ble inn-bragt for Trondheim Byrett som lokal arbeidsrett.

Retten bestod av byrettsjustitiarius Bruun, som rettens formann, driftsbestyrer Garstad, Trondheim og Ole Beck, Foldals Verk.

Retten avsa sin dom 15. januar.

Ingen av partene fant at Byrettens dom løste det omtvistede spørsmål og dommen ble anket inn for Arbeidsretten til videre rettsbehand-ling.

Den 22. mars 1938 behandledes saka i Arbeidsretten og utskriften av rettsboka er følgende:

«Arbeidsrettens dom av 22. mars 1938 i sak nr. 10—1938 (ankesak): Orkla Metal-Aktieselskap mot Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling nr. 147 — Orkanger Arbeidsmannsforening.

Dom:

Saka gjelder en anke over Trondheim Byretts dom av 15. januar 1938 i sak: Orkla Metal-Akteiselskap mot Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling nr. 147: Orkanger Arbeidsmannsforening.

Domsslutningen er sålydende:

- «1. Orkanger Arbeidsmannsforenings beslutning om å gå til arbeidsnedleggelse, dersom det blir overført folk fra Løkken til Orkla Metal-Aktieselskap, Thamshavn, kjennes ulovlig og tariffstridig.
2. Da det ikke foreligger noen arbeidsinnskrenking ved bedriften og følgelig ikke foreligger oppsigelse av arbeidere på dette grunnlag og heller ikke spørsmål om gjeninntagelse av arbeidere, men derimot spørsmål om oppsigelse av arbeidere til fordel for andre arbeidere, som ikke tidligere har arbeidet ved bedriften, får den i saka omhandlede protokoll ikke anvendelse på det foreliggende forhold, og denne kan således ikke danne grunnlag for saksøkerens øvrige påstander, og da partene utelukkende har bygd sine påstander på grunnlag av den nevnte protokoll, kan retten ingen videre avgjørelse treffe i saka.

Saksomkostninger tilkjennes ikke.»

Ankende part er: Orkla Metal-Aktieselskap.

Motparter er: Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling nr. 147: Orkanger Arbeidsmannsforening.

Byretten har i sine domsgrunner gjort rede for saksforholdet.

Anken gjelder post 2 i byrettens domsslutning og saksomkostninger.

Den ankende part mener, — at byrettens bevisvurdering er uriktig, — at byretten ikke har tolket protokollen av februar 1934 rett, og at den i virkeligheten ikke har avgjort det tolkingsspørsmål som den skulle løse.

Den ankende parts påstand er:

- «1. At Orkanger Arbeidsmannsforenings beslutning om å gå til arbeidsnedleggelse, dersom det blir overført folk fra Løkken til Orkla Metal-Aktieselskap, Thamshavn, kjennes ulovlig og tariffstridig.
2. At den ved avslutning av tariffavtale mellom partene i februar 1934 oppsatte protokoll om ansiennitetsrett ikke gir arbeidere ubetinget fortrinsrett til fornyet ansettelse, fordi om de har hatt ansettelse ved Orkla Metal-Aktieselskap.
3. At Orkanger Arbeidsmannsforening ikke har tariffmessig rett til å motsette seg at de folk som blir ledige ved innskrenking av knusningen på Løkken blir overflyttet til Orkla Metal-Aktieselskap.
4. At de saksøkte tilpliktes å erstatte saksøkeren sakens omkostninger for begge retter.»

Motpartene mener også at byrettsdommen ikke er riktig. De mener at byretten har tatt feil når den er kommet til at tvisten i denne sak faller utenfor protokollen av februar 1934.

Arbeidsretten er ikke enig med byretten i dens syn på protokollen av februar 1934. Det er så, at protokollen etter sin ordlyd bare har for øye hvordan Orkla Metal skal forholde seg når arbeidere må sies opp på grunn av arbeidsinnskrenking eller når arbeidere blir tatt inn. Men legger denne protokoll et visst bånd på Orkla Metal når den må si opp arbeidere fordi driften innskrenkes, må denne plikt så mye mer gjelde i et tilfelle som her, hvor det er spørsmål om å si opp en del av arbeidere fordi det konsern som Orkla Metal er knyttet til foretar arbeidsinnskrenking ved en annen av sine bedrifter og vil føre over til Orkla Metal de ledige arbeidere til fortrenghet for Orkla Metals egne arbeidere.

Arbeidsretten må derfor gi ankemotpartene medhold i at Orkla Metal ved en sådan overflytting av arbeidere fra Løkken er bundet av protokollen av februar 1934.

Om rekkevidden av denne protokoll har ankemotpartene nevnt at de er enig i den ikke gir ubetinget ansiennitetsrett. Ankemotpartene er således enig i post 2 i den ankende parts påstand.

Det tariffrettslige forhold mellom partene blir etter dette følgende: Ved overflytting av ledige Løkken-arbeidere til Orkla Metal er Orkla Metal bundet av protokollen av februar 1934 og plikter derfor i forhold til Orkla Metals egne arbeidere å ta hensyn til deres ansiennitet. Men på den annen side har Orkla Metal også rett til å legge vekt på kvalifikasjonene («ellers like vilkår») og hva «bedriftens tarv» krever. Og «be-

driftens tarv» vil også kunne omfatte det interessefellesskap som knytter Orkla Metal til Løkken Verk.

Hvordan etter dette resultatet vil bli for hver enkelt arbeider, er et spørsmål som ikke kan eller skal avgjøres under denne sak. Arbeidernes organisasjoner og tillitsmenn har sin rett etter protokollen til å holde fram Orkla Metals egne arbeideres ansiennitetsinteresse, og bedriften har på sin side rett til å gjøre sitt valg ut fra en vurdering av bedriftens tarv og de enkelte arbeideres kvalifikasjoner.

Med hensyn til post 1 i den ankende parts påstand har ankemotpartene vedgått at vedtaket om arbeidsstans var tariffstridig.

Ankemotpartenes påstand går ut på å frifinnes og tilkjennes saksomkostninger.

I samsvar med det som foran er sagt vil domsslutningen bli formet.

Partene bør bære hver sine omkostninger for byretten og Arbeidsretten.

Domsslutning:

1. Orkanger Arbeidsmannsforenings vedtak om å gå til arbeidsstans er tariffstridig.
2. Protokollen av februar 1934 gjelder for overflytting av arbeidere fra Løkken Verk til Orkla Metal, men gir ikke arbeiderne ved Orkla Metal en ubetinget ansiennitetsrett.
3. Partene bærer hver sine omkostninger.

*Paal Berg. Emil Stang. Erling Broch. Karl Blom. Alf Hansen.
Fred. Karlsen. Bjarne Nissen.»*

Veiarbeidsdriften.

Agitasjon og organisasjonens oppbygging.

Sjøl om der var en upåklagelig øking i organisasjonsprosenten ved veiarbeidsdriften i årene 1936 og 1937, så var det likevel et forholdsvis stort arbeiderantall ved Statens, fylkenes og herredenes veiarbeidsdrift i begynnelsen av selve arbeidssesongen 1938 som framleis var uorganisert. Dertil kom at det var, og framleis er, en stor organisasjonsmessig oppspaltning av veiarbeiderorganisasjonen i en rekke fylker.

Økingen av arbeiderantallet ved veiarbeidsdriften som kom som en naturlig følge av de økte arbeidsbudsjetter gjorde det nødvendig at forbundet måtte gjøre forsøk på å få veiarbeiderne samlet.

Forbundsstyret har for dette formål bevilget kr. 3 300.00 i 1937 og kr. 5 400.00 i 1938 til veiarbeidernes stedlige styrever og de faglige distriktsorganisasjoner i de fylker hvor veiarbeiderne ikke hadde stedlige fylkesomfattende sammenslutninger, forat de ved hjelp av disse midler skulle kunne bygge opp organisasjonen lokalt og fylkesomfattende.

Utenom de summer som er nevnt her har forbundet ytet refusjon til enkeltpersoner og lokale foreninger for utført agitasjon.

En del av planen for veiarbeidernes organisasjonsmessige samling var det forslag som vårt forbund fremmet for Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress i år, om at alle arbeidergrupper som har sin vesentligste arbeidsinntekt pr. år ved Statens, fylkenes eller kommunenes veiarbeidsdrift skal stå tilsluttet ett og samme forbund, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Forbundets forslag ble vedtatt av fagkongressen med stort flertall.

Forbundet har nå ca. 13 000 medlemmer fordelt på 321 avdelinger ved veiarbeidsdriften.

Etter det arbeiderantall som beskjeftiges og som har sin vesentligste arbeidsinntekt ved veiarbeidsdriften skulle medlemsantallet bringes opp i mellom 17 000 og 18 000, forsåvidt beslutningen på fagkongressen blir effektivt.

Lønnsforhandlinger, megling og voldgift ved veiarbeidsdriften.

Av forbundets beretning for 1937 framgår at lønnsforhandlinger ble opptatt med Veidirektoratet november måned 1937. Da enighet om et forslag som kunne sendes ut til avstemning ikke kunne oppnås ved forhandling eller fri megling, ble plassene etter fullmakt fra foreningene oppsagt til fratredelse 15. mars 1938.

Tvungen megling ble opptatt den 2. mars og fortsatte i møter den 4. mars da meglingen ble utsatt.

For om mulig å finne grunnlag for fortsatt megling besluttet arbeidernes forhandlingsutvalg å forelegge situasjonen for de organisasjonsinstanser som kunne øve innflytelse for å få megling opptatt på ny og derved komme fram til et meglingsforslag som kunne forelegges for medlemmene til avgjørelse.

I overensstemmelse med forhandlingsutvalgets beslutning ble spørsmålet forelagt for Samarbeidskomitéen mellom Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon den 7. mars, som sammen med representanter for forhandlingsutvalget og Regjeringa søkte å finne grunnlag for en ordning.

Megling ble så opptatt på ny den 10. mars og fortsatte i møter den 11. mars, da meglingen ble brutt, idet meglingsmannen framleis ikke fant grunnlag for å kunne sette fram forslag, idet differansen mellom arbeidernes lønnskrav og den lønnsforhøyelse som Statens forhandlere ville anbefale var alt for stor.

Under meglingen ble det overfor meglingsmannen antydnet av arbeidernes forhandlere at de ville anbefale vedtatt et meglingsforslag på 18.4 pst. lønnsstigning for de lavestlønnede grupper og 5.9 pst. lønnsstigning for de høyestlønnede grupper, under forutsetning av at de andre

bestemmelser i overenskomsten ble redigert i overensstemmelse med det som var oppnådd under forhandlingene og den redaksjon arbeidernes forhandlingsutvalg hadde anbefalt.

Statens forhandlere på sin side antydnet å ville anbefale en lønnsforhøyelse gjennomsnittlig tilsvarende ca. 8 pst. og erklærte samtidig at de fant det lite rimelig å innrømme veiarbeiderne en større prosentvis lønnsforhøyelse enn den arbeiderne i industrien for øvrig hadde oppnådd ved indeksreguleringa 1938.

Etter at meglinga var avsluttet hadde arbeidernes forhandlingsutvalg sammen med forbundsstyret møte for å ta stilling til hva som videre skulle foretas i den for arbeiderne ved veiarbeidsdriften ytterst vanskelige situasjon.

Under sakens behandling i fellesmøtet med forbundsstyret ble det fra flere representanter meget sterkt framholdt at veiarbeidernes interesser ved denne anledning ville være best tjent med en fredelig ordning.

Det forelå allerede på det tidspunkt ting som tydet på at en veikonflikt våren 1938 fra veiadministrasjonens, Statens og Stortingets side ville bli møtt med midler som kunne få de alvorligste konsekvenser for veiarbeiderne i første rekke og for den øvrige arbeiderklasse som helhet.

På den ene siden forelå det allerede som en kjensgjerning at veiadministrasjonen var innstilt på å holde veivedlikeholdet i de mest trafikerte strøk gående og ved den situasjon som da oppsto, skape grunnlag for en beslutning om å løse konflikten ved *tvungen voldgift*.

På den andre siden var en stor del av de organiserte veiarbeidere på grunn av arbeidets sesongmessige karakter, utafør arbeidsplassen da konflikten skulle settes i verk, og disse var ved den arbeidsledighetsperiode de hadde gjennomgått utarmet før konflikten.

Da spørsmålet om løsning av veikonflikten ved *voldgift* i en eller annen form var aktuell, var fellesmøtet av forbundsstyret og forhandlingsutvalget av den oppfatning at *frivillig voldgift var å foretrekke framfor en tvungen voldgift*, som organisasjonen ingen oversikt hadde over hvilke grupper av Statens arbeidere der kunne bli inndratt i en voldgiftsavgjørelse og hvorvidt voldgiftssituasjonen skulle bli en varig instans for en del grupper av Statens arbeidere.

Fellesmøtet besluttet derfor med 16 mot 9 stemmer å la medlemmene sjøl avgjøre hvorvidt frivillig voldgift skulle benyttes for løsning av tvisten og fattet i samsvar hermed følgende beslutning:

«Forbundsstyret sammen med veiarbeidernes forhandlingsutvalg har behandlet situasjonen etter at meglinga i lønns tvisten er avsluttet uten resultat.

Under hensyntagen til stillingen som den er, bemyndiges forbundskontoret å forelegge spørsmålet for medlemmene om at tvisten avgjøres ved frivillig voldgift.

Foreningens svar på om frivillig voldgift skal benyttes skal være innsendt til forbundskontoret senest tirsdag 29. mars.

Under henvisning til foranstående utstår arbeidsstansen til 1. april.»

Ved avstemningsfristens utløp var det med stort flertall av medlemmene besluttet å la lønnstvisten m. v. avgjøre ved frivillig voldgift.

Til orientering for foreningene og medlemmene ble følgende utsendt:

Sirkulære nr. 13.

Oslo, den 29. mars 1938.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften.

Ad løsning av lønnstvist m. v. ved frivillig voldgift.

På grunnlag av det avstemningsresultat som i overensstemmelse med sirkulære nr. 8 foreligger ved avstemningsfristens utløp den 29. mars har forbundet i dag sendt Arbeidsdepartementet følgende skrivelse:

Oslo, den 29. mars 1938.

Arbeidsdepartementet,

v/herr statsminister Johan Nygaardsvold, Akersgt. 42, her.

Ad oppsigelse av arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift og spørsmål om frivillig voldgift.

Idet man refererer til vår skrivelse av 14. mars og det ærede departements svar på samme, datert 22. mars 1938, meddeles herved at arbeiderne ved avstemningsfristens utløp 29. ds. har vedtatt å gi forbundet bemyndigelse til å søke lønnstvisten m. v. løst ved frivillig voldgift.

Idet vi forutsetter at departementet på sin side får Stortingets bemyndigelse til å la tvisten avgjøres ved frivillig voldgift og at voldgiftsretten blir oppnevnt og kan oppta sitt arbeid de første dager av april måned, har vi gitt meddelelse til arbeiderne og våre foreninger at arbeidsstans ikke iverksettes 1. april.

Skulle Stortinget mot formodning forkaste departementets innstilling om frivillig voldgift, vil arbeidsstans bli iverksatt i overensstemmelse med tidligere foretatt oppsigelse.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Alb. Karlsen.

Som det fremgår av skrivelsen til departementet og resultatet av avstemningen blir det ikke iverksatt arbeidsstans ved veiarbeidsdriften 1. april, da lønnstvisten m. v. skal avgjøres ved en av partene oppnevnt frivillig voldgift.

I samme forbindelse kan meddeles at vårt forbundsstyre har oppnevnt som arbeidernes representanter i voldgiftsretten jernbanearbeider Lars Bakken, Nordlandsbanen, og sekretær Gunnar Bråthen i Hedmark

faglige Samorganisasjon. Videre har forbundsstyret besluttet å anmode voldgiftsretten om å innkalle 4 av veiarbeidernes forhandlingsutvalg som vidner under saksbehandlingen i retten.

Vidnene bør representere de forskjellige lønnsgrupper og arbeidsgrupper ved veiarbeidsdriften, samt de forskjellige distrikter.

Som vidner har forbundsstyret utpekt Thv. Thorstensen, Akershus, for gruppa sjåførere. Veivokter Arne Horgen, Buskerud, for gruppa høvelkjørere og maskinførere. Anleggsarbeider Martin Dyrseth, Hordaland, for arbeiderne på kompensasjonsanleggene og de lavestlønnete fylker, samt anleggsarbeider John Nergård, Sør-Trøndelag, for arbeiderne i de fylker som nå er på en lønnsone mellom den laveste og høyeste.

Saka vil bli fremlagt og prosedert for voldgiftsretten av forbundets sekretær, Alb. Karlsen.

Så snart en får oversikt over voldgiftsrettens sammensetning for øvrig og resultatet av voldgiftsrettens behandling av saka, skal foreningene bli underrettet.

Til orientering for foreningene og medlemmene meddeles avstemningsresultatet om frivillig voldgift, hvorav fremgår at frivillig voldgift er besluttet med 3 690 mot 1 944 stemmer, eller nærmere med $\frac{2}{3}$ flertall.

Avstemningsresultatet er:

Fylke	Antall foreninger	Derav stemt	Ja	Nei	Antall medlemmer	Derav frammoett
Østfold	6	5	145	12	302	157
Akershus	22	19	282	159	967	441
Hedmark	21	21	204	101	471	305
Opland	24	23	455	67	850	522
Buskerud	25	20	197	153	806	350
Vestfold	8	6	110	77	353	187
Telemark	22	16	268	105	1 007	373
Aust-Agder	15	13	174	87	430	261
Vest-Agder	13	10	73	59	273	132
Rogaland	8	7	59	76	278	135
Hordaland	16	14	167	204	708	371
Sogn og Fjordane	20	15	369	62	927	431
M. og Romsdal	37	33	353	234	1 008	587
S. Trøndelag	2	2	142	95	462	237
N. Trøndelag	6	5	90	61	369	151
Nordland	36	27	420	176	1 421	596
Troms	20	15	148	116	704	264
Finnmark	11	5	34	100	418	134

Tilsammen 3 690 1 944 11 754 5 634

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Etterat veiarbeiderne hadde vedtatt at veikonflikten skulde løses ved frivillig voldgift, forela Arbeidsdepartementet spørsmålet for Stortinget i St. Prp. nr. 52 og fikk etter en del innvendinger fra de borgerlige partier Stortingets bemyndigelse til å medvirke til en løsning av konflikten ad den vei.

Som voldgiftsmenn ble oppnevnt:

Som upartiske dommere ble av Høyesterettsjustitiarius oppnevnt høyesterettsadvokat Einar Sunde, Oslo, formann, direktør for Det Statistiske Centralbyrå Gunnar Jahn, Oslo, og lagmann A. E. Soelseth, Bergen.

Som Statens representanter:

Fylkesmann Five, N. Trøndelag, og fløtningsdirektør Johansen, Oslo.

Som arbeidernes og forbundets domsmenn:

Sekretær Gunnar Bråthen, Hedmark, og jernbanearbeider Lars Bakken, Haran.

Voldgiftsretten trådte sammen den 21. april og fortsatte i møter til 30. april da dom ble avsagt.

For forbundet og arbeiderne ble tvistesakene framlagt og proseedert av sekretær Alb. Karlsen og for Staten av veidirektør A. Bålsrud.

Som vitner i retten var på arbeidernes side innkalt Thv. Thorstensen, Akershus, Arne Horgen, Buskerud, Martin Dyrseth, Hordaland, og John Nergård, Trøndelag.

Fra Statens side var innkalt overingeniørene Korsbrekke, Torp, Nicolaisen og Grønningsether, samt avdelingsingeniørene Backer og Paus.

Ved voldgiftsdommen ble det opprettet overenskomst som skal avløse det tidligere reglement. Overenskomsten gjelder fra 1. mai 1938 til 1. mai 1939.

Ved voldgiftsdommen ble det gjennomført en lønnsforhøyelse på ca. 8 pct. til de tidligere lønnssetser og for øvrig en del forbedringer i de paragrafer som omhandler de alminnelige arbeidsbestemmelser, som ferie, arbeidstid, overtid, boligspørsmål og akkorders utsettelse.

I overenskomsten opprettholdes framleis 3 forskjellige lønnszoner, hvorav 13 fylker kommer under laveste sone, Trøndelagsfylkene i en mellomzone, samt Østfold, Vestfold og Akershus i den høyeste lønnszone.

FYLKENES VEIARBEIDSDRIFT

I arbeidernes og forbundets krav under forhandlingene, megling og senere voldgiftsbehandling angående overenskomsten for Statens veiarbeidsdrift, var medtatt krav om at overenskomsten også skulle gjøres gjeldende for fylkenes veiarbeidsdrift.

Dette krav ble bestemt avvist av Statens representanter, og da kravet ble opptatt under voldgiftsbehandlingen ble kravet også avslått av voldgiftsretten, med den motivering at de anså seg ikke å ha fullmakt til å avsi voldgiftsdom også for fylkenes veiarbeidsdrift etter den form som St. Prp. nr. 52 har. Men voldgiftsretten uttalte seg for at voldgiftsdommen burde forelegges fylkene til uttalelse og vedtaing.

I samsvar med voldgiftsrettens forutsetning tilskrev forbundet samtlige 18 fylkesveistyrer og fylkenes veikontor den 6. mai og foreslo at for de fylkers vedkommende som ikke tidligere hadde fattet formelt vedtak om at de lønns- og arbeidsvilkår som til enhver tid gjelder for Statens veiarbeidsdrift også skal gjøres gjeldende for fylkets veiarbeidsdrift, fattes vedtak om at voldgiftsdommens bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår skulle gjøres gjeldende også for fylket i samsvar med voldgiftsrettens forutsetning.

Forbundets krav om at voldgiftsdommens bestemmelser også skal gjøres gjeldende for *fylkenes* veiarbeidsdrift er vedtatt av følgende fylkesveistyrer og for enkelte fylker av fylkestingene:

Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Vest-Agder, Møre, Sør-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Hordaland fylke, samt Sogn og Fjordane fylke har forkastet vårt krav om å gjøre voldgiftsbestemmelsen gjeldende for fylket.

Rogaland samt Nord-Trøndelag fylke har ennå ikke gitt forbundet endelig melding om hvilken stilling fylket har tatt til forbundets krav.

For Aust-Agders vedkommende ble kravet forelagt for fylkestinget som besluttet *ikke* å gjøre voldgiftsdommens lønnssetser gjeldende.

For om mulig å framtvinge en ordning om lønns- og arbeidsvilkår for arbeiderne ved fylkets veiarbeidsdrift og kommunenes veiarbeidsdrift (bygdeveier) i Aust-Agder, oppsa forbundet plassene for samtlige arbeidere ved veiarbeidsdriften i fylket til fratredelse den 14. juni.

Megling i lønnsstvist i Aust-Agder ble berammet til 8. juni under ledelse av kretsmeulingsmannen for Sørlandet. Meglinga fortsatte i møter den 17. og 23. juni da meulingsmannen framsatte forslag om at voldgiftsdommen skal gjøres gjeldende for fylkets veiarbeidsdrift.

Hva angår kommunenes veiarbeidsdrift (bygdeveier) skulle meulingsforslaget forelegges kommunene til endelig godkjenning.

Meglingsforslaget ble vedtatt av fylket. Meglingsforslaget er også vedtatt av en del kommuner i fylket, mens flertallet av kommunene har forkastet kravet om å gjøre voldgiftsdommen gjeldende.

KOMMUNENES VEIARBEIDSDRIFT

(Anlegg og vedlikehold av bygdeveier).

Etter krav fra forbundet og senere forhandlinger er det opprettet en rekke overenskomster med kommuner i de forskjellige fylker om lønns- og arbeidsvilkår ved den kommunale veiarbeidsdrift.

En oversikt over overenskomstene med de enkelte kommuner er inntatt i den tabellariske oversikt i beretningen for året 1938.

For enkelte fylkers vedkommende som *Telemark, Troms* og *Finnmark* er voldgiftsdommen gjort gjeldende også for *kommunenes veiarbeidsdrift*.

For kommunenes veiarbeidsdrift i *Møre* og *Romsdal* er det ved skriv av 18. juli fra forbundet stilt krav til hver enkelt kommune om å gjøre voldgiftsdommen gjeldende.

Av de 65 herredskommuner i fylket har de fleste kommuner forkastet forbundets krav. For kommunenes veiarbeidsdrift i *Møre* og *Romsdal* vil det derfor etter vedtak på fellesmøte av veiarbeidere i fylket den 11. september bli foretatt kollektiv plassoppsigelse for derved å framtvinge en ordning.

Revisjon av feriebestemmelsene for nødsarbeidere.

I 1936 ble for første gang gjennomført feriebestemmelser for arbeidere som beskjeftiges ved offentlig veiarbeid.

I 1937 ble feriebestemmelsene revidert for å bringe dem i samsvar med lov om arbeidervern, og for så vidt angår opptjeningstia for ferielønnen i samsvar med de da gjeldende regler for den ordinære veiarbeidsdrift.

Etter voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens ordinære veiarbeidsdrift som trådte i kraft fra 1. mai, var det på ny nødvendig å foreta en del endringer i feriebestemmelsene for nødsarbeiderne.

Med Sosialdepartementets godkjenning er det fra Veidirektøren ved rundskriv av 15. juni 1938 til samtlige overingeniører utsendt følgende:

Feriebestemmelser for arbeidere i offentlig nødsveiarbeid og kombinert nøds- og ordinært veiarbeid.

For Statens offentlige nødsveiarbeid og kombinert nøds- og ordinært veiarbeid har en som kjent særskilte feriebestemmelser, kfr. rundskrivelser herfra av 2. mars og 10. august 1937 til herr Overingeniøren.

Etter at det nå fra 1. mai 1938 er gjennomført nye feriebestemmelser i det ordinære veiarbeid, har en fått Sosialdepartementets sam-

tykke til følgende nye bestemmelser vedkommende nødsarbeidet og den kombinerte veiarbeidsdrift:

1. Enhver arbeider i offentlig nødsveiarbeid eller kombinert nøds- og ordinært veiarbeid som i foregående kalenderår har vært beskjeftiget i en sammenhengende arbeidstid av minst 6 måneder tilkommer en årlig ferie i forhold til sin arbeidstid, idet en som utgangspunkt regner 9 dagers ferie når vedkommende har vært i sammenhengende arbeid i minst 1 år.
2. Ferielønnen reknes med 5 prosent av den arbeidsfortjeneste som er opptjent ved nevnte arbeid.
For hest og mann og for leid bil og sjåfør reknes ferielønnen av henholdsvis $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$ av den opparbeidede årsfortjeneste.
Om ferielønn for arbeid som er utført for fylkets og herredets veiarbeidsdrift, treffes bestemmelse av vedkommende myndigheter. Er det til disse arbeider ytet statsbidrag, deltar Staten med sin kvote.
3. Tidspunktet for ferie bestemmes av arbeidsbestyreren etter samråd med vedkommende arbeidere. Ferien skal kunne anordnes som fellesferie for en del eller samtlige arbeidere ved et anlegg.
4. Blir noen arbeider oppsagt eller han slutter etter eget ønske før han benytter en opptjent ferie, tilkommer han den til hans opptjente arbeidsfortjeneste svarende ferielønn.
5. Fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sjukdom medreknes i arbeidstia, dog ikke utover en samlet tid av 12 uker i ferieåret.
6. Lønn for feriedagene utbetales ved feriens begynnelse og ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrommet 15. mai—15. september.
7. Lønn for feriedager utbetales ikke med mindre vedkommende arbeider virkelig tar ferie fra offentlig anlegg.»

Forslaget trer i kraft straks idet det, som for ordinært arbeid, var forutsetningen at de skulle gjøres gjeldende fra 1. mai 1938.

Som det av forslaget sees har en såvidt mulig fastsatt samme bestemmelser som for ordinært veiarbeid, jfr. voldgiftsdommens § 20, når unntas antall dager og grunnlaget for ferieberettigelsen, idet ferien er satt til 9 dager etter 1 års sammenhengende tjenestetid.

Har f. eks. vedkommende arbeider nå en sammenhengende tjenestetid i kalenderåret 1937 av minst 6 måneder er han ferieberettiget med 5 dagers ferie og med ferielønn beregnet etter 5 prosent av hans opptjente arbeidsfortjeneste i samme kalenderår.

En del eksemplarer av nærværende rundskriv vedlegges for de Dem underordnede ingeniører.

Arbeidsrettssak om diétgodtgjørelse.

Etter voldgiftsdommen for veiarbeidsdriften av 30. april 1938, oppsto i de enkelte fylker en rekke tvister om diétgodtgjørelse for de som var beskjeftiget ved den maskinelle drift.

For å få avgjort tvistesakene besluttet forbundet å innbringe tvist-

ene for Arbeidsretten til avgjørelse. Som grunnlag for den generelle avgjørelse valtes tvisteforhold ved veiarbeidsdriften i Akershus og gjennom Landsorganisasjonens juridiske kontor ble følgende fremmet:

Stevning til Arbeidsretten.

Saksøker: Norsk Arbeidsmandsforbund, Oslo.

Saksøkt: 1. Arbeidsdepartementet, Oslo.

2. Statens Veidirektorat, Oslo.

Ved voldgiftsdom av 30. april 1938 er det fastsatt lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere beskjeftiget ved Statens veiarbeidsdrift — bilag 1.

I følge dommens § 21 kan hver av partene innbringe tvister til løsning ved Arbeidsretten, hvis enighet ikke oppnåes ved forhandlinger.

Det tvistes nå om veiarbeidernes krav på dietgodtgjørelse, når de er beordret til å utføre arbeid utafør sitt alminnelige arbeid og bosted.

Tvisten er oppstått i anledning av at to veiarbeidere i sommer ble beordret til å utføre høvel- og skrapekjøring på Hadelandsveien i Nittedal. En arbeider ble beordret til å arbeide på samme måte på Strømsveien i Lørenskog. En fjerde arbeider ble beordret til veiarbeid i Fet. Alle fire er fast ansatt ved veivesenet i Akershus. Veivesenets garasje og verksted ved veibroen i Akershus er utgangspunktet for deres alminnelige arbeidssted. Når de skal utføre sitt her omhandlede arbeid, kan de ikke bo hjemme, men må overnatte. Alle fire har i tidligere år i liknende tilfelle fått en dietgodtgjørelse av kr. 3.00 pr. døgn under omstendigheter som de her foreliggende til dekning av ekstra utgifter forbundet med overnatting m. v.

Imidlertid har Veidirektoratet nå innført den ordning, at dietgodtgjørelse av denne art ikke skal utbetales, for så vidt det arbeid det gjelder varer over en måned, og for så vidt dette på forhånd er meldt vedkommende arbeider. På grunnlag av denne forføyning fra Veidirektoratets side har de fire arbeidere ikke fått utbetalt dietgodtgjørelse som tidligere.

Dette er etter saksøkernes mening stridende mot den foreliggende voldgiftsdom.

Denne inneholder i § 2, II, «Forskjellige bestemmelser» herunder som punkt 1 følgende:

«Arbeidere som beordres til arbeid så langt utafør sitt alminnelige arbeidssted at de må overnatte utafør sitt alminnelige bosted, gis et diet-tillegg av minst kr. 2.30 pr. døgn i tillegg til sin ordinære lønn.»

Det er her ikke tatt noe forbehold om at dette tillegg skal bortfalle under de vilkår som Veidirektoratet har fastsatt nå, og Veidirektoratet er etter saksøkernes oppfatning uberettiget til å fastsette vilkår utenom de som er oppstilt i dommen.

Av den foran siterte bestemmelse vil framgå, at diet-tillegget etter dommen skal utgjøre «minst kr. 2.30 pr. døgn». For de arbeidere det her gjelder har tillegget i tidligere år inntil dommen vært kr. 3.00 pr. døgn. Dette er også nå det tillegg som Veidirektoratet betaler disse arbeidere, når de får tillegg, og dommen er etter saksøkernes mening slik å forstå, at de tillegg som praktisertes ved dommens ikrafttreden

skal bibeholdes uforandret for så vidt de utgjør minst kr. 2.30 pr. døgn. Veidirektoratet har ikke rett til å redusere tillegget i tariffperioden.

Som bilag 2 framlegges skriv fra Arbeidsmandsforbundet til Akershus Veikontor datert 10. august d. å.

Som bilag 3 framlegges protokoll fra forhandlingsmøte mellom partene den 16. august 1938.

Saksøkerne vil nedlegge sådan

påstand:

Statens Veidirektorat plikter å utbetale de fire i saken omhandlede valsekjørere og høvelkjørere et diet-tillegg av kr. 3.00 pr. døgn under deres utførelse av det i saken omtalte arbeid.

Oslo, den 8. september 1938.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon

Den juridiske avdeling

Viggo Hansteen.

Bilag 2.

Akershus veikontor,

ved herr overingeniør Korsbrekke,

St. Olavs gate 28/30, her.

Ad Tvist om dietgodtgjørelse.

Som meddelt ved telefonsamtaler med d'herrer ingeniør Tomter og overingeniør Korsbrekke den 8. august i år er det oppstått tvist mellom de ved veivesenet i Akershus ansatte høvel- og skrapekjørere og veivesenets administrasjon om dietgodtgjørelse.

Tvisten gjelder spesielt høvelkjørere i oppsynsmann Nordbys distrikt, som er beordret til å utføre arbeid i forbindelse med legging av faste veidekker på Hadelandsveien i Nittedal, samt høvelkjørere som er beordret til å utføre samme slags arbeide i Lørenskogdistriktet og Fet.

Disse arbeidere er nå beordret til å utføre arbeid utafør det distrikt og arbeidssted som de alminnelig har som arbeidssted, og må som følge derav i den tid de beskjeftiges der, ha opphold og losji utafør sitt alminnelige bosted.

I tidligere år og før den nå sist gitte bestemmelse fra veivesenets administrasjon ble praktisert, har disse arbeidere i liknende tilfelle hatt en dietgodtgjørelse av kr. 3.00 pr. døgn til dekning av de merutgifter de må ha for å oppholde seg utafør sitt alminnelige arbeidssted og bosted.

Etter den beskjed de nå har mottatt fra sine nærmeste overordnede, vil de ikke få utbetalt den i liknende tilfelle tidligere tilståtte dietgodtgjørelse.

De arbeidere det her gjelder, vil derved etter den nye disposisjon som er truffet av veivesenets administrasjon i år, få en direkte forringelse av sin arbeidsinntekt av kr. 3.00 pr. dag.

Da de høvelkjørere det her gjelder ved henvendelse til sin nærmeste overordnede, oppsynsmannen, ikke har fått tilsagn om å få beholde de rettigheter de tidligere har hatt, har de gjennom sin lokale forening henvendt seg til forbundet for å få tvistes spørsmålet ordnet.

Under henvisning til den av voldgiftsretten i tvist om lønnsbestemmelser m. v. i sin dom av 30. april i år for veiarbeidsdriften uttalte forutsetning at ingen arbeider skal ha forringelser i sine lønns- og arbeidsvilkår, en forutsetning som tydelig er presisert i voldgiftsdommens § 2, I, punkt 9 og samme §, II, punkt 1 tør en i overensstemmelse med voldgiftsdommens § 21 herved anmode om å få berammet et forhandlingsmøte for løsning av tvisten, eller ved et forhandlingsmøte i overensstemmelse med lov om arbeidstvister få oppsatt en protokoll for å få tvisten innbragt og avgjort ved Arbeidsretten.

Under henvisning ti foranstående tør vi be herr Overingeniøren beramme tid og sted for forhandlingsmøte snarest og gi oss underretning herom.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund

Albert Karlsen.

Bilag 3.

Protokoll.

På foranledning av skriv fra Norsk Arbeidsmandsforbund datert 10. august 1938 til overingeniøren for veivesenet i Akershus angående tvist om dietgodtgjørelse for høvelkjørere og valseførere holdtes forhandlingsmøte på Veidirektørens kontor den 16. august 1938.

For Arbeidsmandsforbundet møtte sekretær Karlsen og sjåfør Hartvig Myhre. For veivesenet overingeniørene Nicolaisen og Korsbrekke og avdelingsingeniørene Backer og Paus.

Forbundet og arbeidernes representanter stilte i overensstemmelse med foran nevnte skriv krav om at de høvelkjørere og valseførere som var beordret til arbeid utafør sitt alminnelige arbeidssted og bosted, skal ha utbetalt en dietgodtgjørelse av kr. 3.00 pr. døgn i overensstemmelse med den praksis som har vært nyttet tidligere.

Det framgikk av forhandlingene at Arbeidsmandsforbundet mente høvelførere og valseførere var berettiget til dietttillegg i hele arbeidsperioden uansett varighet av oppholdet på vedkommende arbeidssted. Veivesenets representanter hevdet i motsetning hertil at det må være en begrensning av diet-tidens varighet, og det er i henhold hertil overfor veivesenets overingeniører meldt at for så vidt arbeidet varer over 1 måned, og dette på forhånd er tilkjennegitt for maskinføreren, blir ikke dietgodtgjørelsen å utbetale. For så vidt maskinføreren ingen melding har fått, skal dietgodtgjørelse utbetales i hele arbeidsperioden. Veivesenets representanter fant ikke å kunne gjøre noen unntakelse fra denne regelen i dette tilfelle, idet vedkommende maskinførere er underrettet på forhånd om at arbeidet vil strekke seg utover en måneds varighet.

Da enighet om arbeidernes krav om utbetaling av dietgodtgjørelse ikke oppnåddes, forbeholdt Arbeidsmandsforbundets representanter seg adgang til å innbringe saken for Arbeidsretten til avgjørelse, idet de mener at nærværende protokoll og forbundets krav i skriv av 10. august 1938 er grunnlag herfor.

Protokoll opplest og godkjent.

Oslo, den 16. august 1938.

K. Nicolaisen.

Alb. Karlsen.

Etter at de saksøktes tilsvare forelå ble saka oversendt Arbeidsretten og rettssaken ble berammet og opptatt til doms den 10. febr. 1939. Domsresultatet vil foreligge i beretningen for 1939.

Tvist om ferielønn for legitimert sjukdomstid.

Etter revisjon av feriebestemmelsene ved voldgiftsdommen av 30. april 1938 i overenskomsten for Statens veiarbeidsdrift, er det i enkelte distrikter og fylker oppstått tvist om arbeiderne skal få beregnet ferielønn for legitimert sjukdomstid.

Etter feriebestemmelsen i det tidligere reglement for veiarbeidsdriften skulle legitimert sjukdomstid inntil 12 uker i ferieåret reknes som arbeidstid, og da arbeiderne da hadde rett til full ferielønn for 5 pst. av den i ferieåret oppnådde arbeidstid, hadde de derved krav på ferielønn også for legitimert sjukdomstid.

Etter revisjon av berekningsgrunnlaget for berekning av ferielønnens størrelse etter voldgiftsdommen og den nåværende ordning at arbeiderne skal ha utbetalt 5 pst. av den arbeidsfortjeneste som er opptjent ved veiarbeidsdriften i ferieåret, er det oppstått tvist om det skal bereknes arbeidsfortjeneste for eventuell legitimert sjukdomstid i ferieåret.

Til de innrapporterte tvisttilfelle har forbundet hevdet at arbeiderne på grunnlag av uttalelser av partenes representanter under forhandling og megling om de nye feriebestemmelser måtte få reknet legitimert sjukdomstid som arbeidstid med arbeidslønn de har oppnådd for så vidt sjukdommen ikke hadde inntruffet.

Tvistesaken om ferielønn under legitimert sjukdom ble forelagt Veidirektøren til uttalelse og Veidirektøren har i skriv datert 10. november 1938 gitt forbundet medhold i det framsatte krav.

Som grunnlag for en generell avgjørelse har forbundet anført spesielle tilfelle fra Nord-Trøndelag fylke, hvorpå Veidirektøren har gitt følgende svar:

«*Tvist om ferielønn for legitimert sjukdomstid.*

Under henvisning til Deres skriv av 1. september 1938 meldes at overingeniøren for veivesenet i Nord-Trøndelag har uttalt i skriv hertil av 29. oktober at de arbeidere som skaffer attest for legitimert sjukdom vil få etterbetalt ferielønn for inntil 12 uker av ferieåret».

For Veidirektøren,
K. Nicolaisen.

Statens Havneanlegg, mudderapparater, fartøyer og vedlikeholdsstasjoner.

Av forbundets beretning for året 1937 framgår at det mellom Statens Havnevesen og Norsk Arbeidsmandsforbund gjeldende reglement for arbeidsordningen ble oppsagt, og forbundet stilte krav om revisjon av de alminnelige bestemmelser og forhøyelse av de i meglingsmannens forslag av 21. desember 1936 fastsatte lønnsbestemmelser.

Da forhandling mellom partenes representanter ikke førte til et resultat som kunne godkjennes av arbeiderne, oppsa forbundet plassene for samtlige arbeidergrupper ved Statens Havnevesen til fratredelse 1. april 1938.

På foranledning av oppsigelsen ved havnevesenet ble megling berammet til 11. februar under ledelse av settemeglingsmann, dommer Kruse-Jensen. Meglingen fortsatte i 5 møter til 16. februar da meglingen ble brutt, idet meglingsmannen på det daværende tidspunkt, ikke fant grunnlag for å framsette forslag til nye lønnsbestemmelser.

Under forhandlingen og meglingen var forbundet og arbeiderne representert ved Alb. Karlsen, Olav Eikreim, Knut Velle, Odin Herø og Harder Olsen.

Den 7. mars ble megling opptatt på ny og fortsatte i møter og konferanser til 10. mars, da meglingsmannen framsatte forslag til nye lønnsbestemmelser m. v.

Ved meglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser oppnådde arbeiderne en lønnsforhøyelse av 10 prosent for timelønnede og 7 prosent for de månedslønnede.

Under revisjon av de alminnelige bestemmelser i reglementet for øvrig oppnåddes en del forbedringer.

Meglingsforslaget ble vedtatt av begge parter og ble gjort gjeldende fra 1. april 1938.

Statens Fyr- og Merkevesen.

På side 59 i forbundets beretning for 1937 gis det melding om at Stortinget vedtok meglingsforslaget med den reservasjon at det bare skulle gis kompensasjon i lønningene for nedsettelse av arbeidstia fra 54 til 50 timers arbeidsuke.

For å bringe den daglige og ukentlige arbeidstid i overensstemmelse med lov om arbeidervern, og for å skaffe arbeiderne en reell lønnsstigning krevde forbundet opptatt nye forhandlinger høsten 1937.

Forhandlingene ble opptatt 29. november og fortsatte til 11. desember, da forhandlingene mellom partene ble brutt. Samtidig som forhandlingene ble avbrutt oppsa forbundet samtlige arbeidere ved Fyr- og Merkevesenet til fratredelse 15. mars 1938 for så vidt det ikke innen den tid var oppnådd en ordning.

På grunn av den av forbundet foretatte oppsigelse ble megling i lønnstvist m. v. opptatt 8. februar med dommer Kruse-Jensen som meglingsmann.

Meglingen fortsatte til 10. februar da meglingsmannen framsatte forslag som ble forelagt for arbeiderne og departementet til vedtakelse og vedtatt av begge parter.

Meglingsforslaget inneholder bestemmelser om at det skal være en tidsbestemt overenskomst som skal avløse de tidligere reglementsmessige bestemmelser. Overenskomsten gjelder fra 1. april 1938 til 31. mars 1940 med alminnelige indeksregulering av lønningene.

I overenskomsten er den ordinære arbeidstid fastsatt til 48 timer pr. uke. For øvrig blev det i overenskomstens enkelte paragrafer foretatt forandring som betyr forbedring i forhold til tidligere bestemmelser.

Lønnsforhøyelsen i forhold til de av Stortinget i 1937 vedtatte lønnssetninger er 10 prosent med tallene avrunnet oppover eller nedover til hele øre pr. time.

Nore og Glomfjord Kraftverker.

På foranledning av krav fra arbeiderne ved Nore og Glomfjord Kraftverker om forbedring av de gjeldende arbeidsbestemmelser og de ved megling 1937 fastsatte lønnsbestemmelser, stilte forbundet krav til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesens kontor i Oslo om opptakelse av forhandlinger for opprettelse av overenskomst.

Forhandling mellom kraftverksjefen og sekretær Ofstad i Finansdepartementets lønnsdirektorat og representanter for forbundet og

arbeiderne i Nore ble opptatt 25. mai og fortsatte i møte den 27. mai, da forhandlingene direkte mellom partenes representanter ble avbrutt uten resultat.

Under forhandlingene stilte forbundets og arbeidernes representanter krav om at de lønns- og arbeidsvilkår som er fastsatt i overenskomsten for Statens jernbaneanlegg, skal gjøres gjeldende i sin helhet som overenskomst for Nore Kraft og Glomfjord.

Da enighet ved forhandling ikke kunne oppnås, oppsa forbundet plassene for arbeiderne og erklærte arbeidsstans og blokade fra 28. mai.

Etterat arbeidsstans var varslet ble det opptatt megling ved kretsmeulingsmannen for Østlandet, dommer Julsrud.

Megling ble opptatt den 30. mai og fortsatte i møter den 2. juni da meulingsmannen framsatte forslag til overenskomst som gjelder fra 1. juni 1938 til 30. juni 1940 med alminnelig indeksregulering 15. mai 1939.

Angående overenskomstens alminnelige bestemmelser om arbeidstid, overtid, akkordbestemmelser, husvær samt feriebestemmelser m. v., så er de i samsvar med voldgiftsdom av 30. april 1938 for Statens veiarbeidsdrift.

For så vidt angår lønningene i overenskomsten så er de for vedlikeholdsarbeidere ved Nore og Glomfjord forhøyet fra kr. 1.20 til kr. 1.30 pr. time for alminnelige arbeidere og for fagarbeidere fra kr. 1.30 til kr. 1.40 pr. time, med bibehold av tidligere personlige lønnstillegg.

For arbeidere ved Nore 1. utbygging ble lønn i overensstemmelse med gjeldende lønnsbestemmelser ved jernbaneanleggene, henholdsvis kr. 1.09 pr. time i forskudd i akkord for alminnelige arbeidere og kr. 1.20 for fagarbeidere, samt kr. 1.43 og kr. 1.54 som timelønn i dagarbeid for henholdsvis alminnelige arbeidere og fagarbeidere.

Ved avstemning over meulingsmannens forslag til overenskomst i foreningene ble overenskomsten vedtatt. Overenskomsten ble også vedtatt av departementet.

Da meulingsmannens forslag til overenskomst var vedtatt av begge parter søkte forbundet konferanse med kraftverksjefen og sekretær Ofstad i Finansdepartementets lønnsdirektorat den 21. juni, for å få overenskomsten formelt redigert i samsvar med forutsetningen i meulingsmannens forslag.

Kraftverksjefen erklærte at forbundets redaksjon av overenskomsten var i samsvar med meulingsforslaget, og fra Statens side ville den bli praktisert i samsvar med den av forbundet oppsatte redaksjon, men da departementet og Staten tidligere hadde gitt skriftlig erklæring for

at meulingsforslaget var vedtatt, fant han ingen grunn til å underskrive sjølve overenskomsten.

Overenskomsten ble så underskrevet av forbundet, og for å dokumentere at den var vedtatt av begge parter, ble meulingsmannens melding til forbundet om at overenskomstforholdet var i orden inntatt på overenskomstens side 2.

Jernbaneanleggene.

I overenskomsten som gjelder fra april 1937 til april 1939 var det bestemmelse om indeksregulering. Ved indeksreguleringens gjennomføring i januar 1938, ble overenskomstens lønnsatser forhøyet med 6.2 prosent.

Gjennomsnittsførtjenesta ved jernbaneanleggene i 1938.

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. jan.—31. mars 1938		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.628	1.394	1.691
Ombyggingen Grovane—Kristiansand ..	1.832	1.634	1.730
Kristiansand—Moibanen	1.78	1.46	1.66
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.639	1.394	1.552
Flåmsbanen	1.776	1.556	1.729
Vestfoldbanens ombygging	1.706	1.518	1.603
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.875	1.509	1.583
Rørosbanens ombygging	1.450	1.354	1.525
I gjennomsnitt	1.698	1.461	1.638

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. april—30. juni 1938		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.820	1.457	1.674
Ombyggingen Grovane—Kristiansand ..	1.842	1.531	1.619
Kristiansand—Moibanen	2.24	1.48	1.88
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.737	1.447	1.578
Flåmsbanen	1.814	1.682	1.647
Vestfoldbanens ombygging	1.762	1.484	1.678
Dobbeltsporet Ljan—Ski	2.085	1.551	1.731
Rørosbanens ombygging	1.652	1.429	1.582
I gjennomsnitt	1.945	1.486	1.701

Gjennomsnittlig fortj. pr. time
i kvart. 1. juli—30. septbr. 1938
Akkordarb. Dagarb. Håndv.

Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane	2.014	1.486	1.618
Ombyggingen Grovane—Kristiansand ..	1.685	1.564	1.736
Kristiansand—Moibanen	2.014	1.50	1.87
Moi—Stavanger	1.53	1.41	1.66
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.765	1.473	1.620
Flåmsbanen	1.804	1.643	1.760
Vestfoldbanens ombygging	1.816	1.508	1.682
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.929	1.444	1.570
Rørosbanens ombygging	1.582	1.423	1.560
I gjennomsnitt	1.855	1.493	1.720

Gjennomsnittlig fortj. pr. time
i kvart. 1. okt.—31. desbr. 1938
Akkordarb. Dagarb. Håndv.

Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane	—	1.446	1.549
Ombyggingen Grovane—Kristiansand ..	1.706	1.408	1.741
Kristiansand—Moibanen	2.04	1.45	1.90
Moi—Stavanger	1.83	1.45	1.66
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.717	1.495	1.624
Flåmsbanen	1.836	1.590	1.742
Vestfoldbanens ombygging	1.782	1.542	1.673
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.894	1.486	1.575
Rørosbanens ombygging	1.675	1.437	1.567
I gjennomsnitt	1.847	1.490	1.721

Ad pensjonen.

Saka ble som kjent behandlet på landsmøtet i 1938. Landsmøtet vedtok å pålegge det kommende forbundsstyre å stille krav til Regjeringa om å fremme proposisjon for det kommende Storting. Vi vil i denne beretning innta den korrespondanse som er ført i 1938.

Spørsmålet om pensjonen ble reist ved tarifforhandlingene i 1937. Statens forhandlere erklærte i samband med saka at de hadde oversendt departementet et framlegg til pensjonsordning. Med dette mente en at saka var i god gjenge, og vi hadde grunn til å rekne med at det ville bli gjennomført en forbedret pensjonsordning for arbeiderne ved jernbaneanleggene.

Den 24. januar mottok vi følgende skriv med vedlagte gjenparter:

Pensjonering av jernbaneanleggenes faste arbeidere mellom 65 og 70 år.

Med skrivelse til Arbeidsdepartementet av 11. mai 1937 har Hovedstyret avgitt forslag til pensjonering for jernbaneanleggenes faste arbeidere mellom 65 og 70 år.

I anledning av en forespørsel av 27. september 1937 fra Hovedstyret til Arbeidsdepartementet har man mottatt departementets svar med den i gjenpart vedliggende skrivelse til Hovedstyret av 19. januar 1938. Som det herav sees finner Arbeidsdepartementet under henvisning til Finansdepartementets skriv av 5. januar 1938 — hvorav gjenpart likeledes følger — for tiden ikke å kunne fremme forslag til Stortinget om regler for pensjonering av eldre arbeidere av jernbaneanleggenes faste arbeidsstokk, hvilket man herved, overensstemmende med Arbeidsdepartementets forutsetning, tillater seg å meddele det ærede forbund (jfr. Deres skrivelse til Arbeidsdepartementet av 9. desember 1937).

For generaldirektøren
Horn.

Birger Kolsrud.

Gjenpart av skriv fra Finansdepartementet til Arbeidsdepartementet, datert 5. januar 1938.

Pensjonering av jernbanearbeidere som er mellom 65 og 70 år.

Det ærede departements ekspedisjon av 1. oktober f. å.

Da det av Regjeringen fremsatte forslag for Stortinget om å innføre en ordning med uføre pensjoner til personer i alderen 65—70 år (jfr. Ot. prp. nr. 47 for 1937) eventuelt først vil bli behandlet av dette års Storting, finner man at spørsmålet om en særskilt pensjonsordning for angjeldende jernbanearbeidere framleis bør utstå inntil man får se hvorledes Stortinget stiller seg til det nye forslag om uførepensjoner.

Sendes Hovedstyret for Statsbanene

under henvisning til hovedstyrets skrivelse av 27. september 1937 — 5144 B — idet meddeles at dette departement etter det av Finansdepartementet anførte for tiden ikke finner å kunne fremme forslag til Stortinget om regler for pensjonering av eldre arbeidere av jernbaneanleggenes faste arbeidsstokk.

Idet man vedlegger gjenpart av skrivelse fra Norsk Arbeidsmandsforbund av 9. desember 1937 går man ut fra at forbundet blir meddelt fornøden underretning ved Hovedstyrets foranstaltning.

Departementet for de offentlige Arbeider.

Oslo, den 19. januar 1938.

Avskrift av skriv fra Finansdepartementet til Arbeidsdepartementet, datert 5. januar 1938.

Pensjonering av jernbanearbeidere som er mellom 65 og 70 år.

Det ærede departements ekspedisjon av 1. oktober f. å.

Da det av Regjeringen fremsatte forslag for Stortinget om å innføre en ordning med uføre pensjoner til personer i alderen 65—70 år (jfr. Ot. prp. nr. 47 for 1937) eventuelt først vil bli behandlet av dette års Storting, finner man at spørsmålet om en særskilt pensjonsordning for angjeldende jernbanearbeidere framleis bør utstå inntil man får se hvorledes Stortinget stiller seg til det nye forslag om uførhetspensjonen.

Sendes Hovedstyret for Statsbanene

under henvisning til hovedstyrets skrivelse av 27. september 1937 — 5144 B — idet meddeles at dette departement etter det av Finansdepartementet anførte for tiden ikke finner å kunne fremme forslag til Stortinget om regler for pensjonering av eldre arbeidere av jernbaneanleggenes faste arbeidsstokk.

Idet man vedlegger gjenpart av skrivelse fra Norsk Arbeidsmandsforbund av 9. desember 1937 går man ut fra at forbundet blir meddelt fornøden underretning ved hovedstyrets foranstaltning.

Departementet for de offentlige Arbeider.

Oslo, den 19. januar 1938.

En slik avgjøring kunne man sjølsagt ikke gi seg til tåls med. En søkte da Stortingets Vei- og Jernbanekomité, og likeledes departementet. I møtet med stortingskomitéen la vi fram en skriftlig framstilling, således:

Pensjon for arbeiderne ved jernbaneanleggene.

Arbeiderne ved jernbaneanleggene har, når de kom opp i en alder av 70 år og var utslitt og ikke lenger kunne makte å arbeide, anledning til å søke pensjon. Pensjonen innvilges av Stortinget i hvert enkelt tilfelle. Pensjonsbeløpet utgjorde ca. kr. 400.00. Hertil fikk de undertiden et dyrtidstillegg som vanligvis utgjorde et liknende beløp, men som nå praktisk talt er bortfalt.

At dette beløp var tilstrekkelig er vel et for mildt uttrykk, og forholdet har vært at anleggsarbeiderne har hatt sine største vansker når de ble gamle og utslitt, og de bare har hatt ett å gjøre, nemlig å forsøke å arbeide så lenge de kunne gå til arbeidsplassen, fordi den pensjon de kunne få på ingen måte strakk til.

En kan slå fast at det er utelukkende et eksistensspørsmål for disse gamle arbeidere å få stå i arbeid.

Dette er den ene siden av saka og naturligvis for arbeiderne særlig vanskelig.

Saka har en side til som etter vår mening er av den aller største interesse for Staten. En kan nemlig ikke bare se på merutgiftene ved en forhøyelse av pensjonen, at det er en direkte merutgift for Staten.

Forholdet er nemlig det at ved anleggene i dag er det en forholdsvis høy gjennomsnittsalder, og denne vil stige meget sterkt i løpet av 4 à 5 år. Dette framgår tydelig av følgende aldersstatistikk:

	Jernbaneanleggenes faste arbeidsstyrke			
	pr. 1. januar 1937		pr. 1. januar 1942	
	I alt mann	pst.	I alt mann	pst.
Under 40 år	184	12.5	50	3.4
40—49 «	639	43.4	429	29.1
50—59 «	473	32.1	600	40.7
60—64 «	124	8.4	217	14.7
65 år eller mere	54	3.6	178	12.1
Tilsammen	1 474	100	1 474	100

Denne oversikt omfatter bare de såkalte faste arbeidere, d. v. s. de arbeidere som hadde 5 års tjenestetid før 1928.

Arbeidsstyrken i dag er vel så omtrent det dobbelte og må reknes til den faste arbeidsstokk som i dag er nødvendig for anleggsdriften på basis av det vedtatte budsjett.

Som det framgår av aldersoversikten er det helt klart at gjennomsnittsalderen stiger overmåte sterkt og at dette er et problem som må finne sin løsning, og her er det at Staten har direkte interesse av å få en forandring, nemlig å få supplert arbeidsstokken med yngre krefter. Dette kan da bare skje på en måte, nemlig å pensjonere de arbeidere som har fylt 65 år.

Ser en på ovenstående aldersoversikt er det innlysende at Staten på sin side har den aller største interesse av å realisere dette straks, fordi hvis en lar det skure i 6 år til vil langt opp mot halvparten av arbeidsstyrken være pensjonerte.

Dette er en altfor høy alder når en tar i betraktning hvor tungt og anstrengende anleggsarbeid er. Disse gamle og utslitte arbeidere makter ikke å følge med.

Ved å få yngre krefter vil Staten få full valuta for det forholdsvis beskjedne beløp som en forøkelse og utvidelse av pensjonen vil bety.

Dette syn er en bekjent med at anleggenes administrasjon har, og når vårt forbund under forhandlingene i 1937 atter reiste spørsmålet om pensjon erklærte Statens representanter i forhandlingene, at Hovedstyret for Statsbanene ville utarbeide et forslag og forelegge departementet.

Hva dette forslag gikk ut på har en ikke fått høve til å gjøre seg bekjent med, men at forslaget gikk ut på en forbedring av de nåværende pensjonsforhold tør vel være helt sikkert, og arbeidernes representanter var også så vidt optimistiske å rekne med at departementet på grunnlag av Hovedstyrets forslag ville sette fram proposisjon herom.

I skriv fra Hovedstyret for Norges Statsbaner av 24. januar d. å. meldes at hovedstyret i skriv til departementet av 11. mai 1937 har avgitt forslag til pensjonsordning for jernbaneanleggenes faste arbeidere mellom 65—70 år.

Hovedstyret melder at det har mottatt Arbeidsdepartementets svar av 19. januar d. å. med avskrift av Finansdepartementets skriv hvem saka har vært forelagt.

Arbeidsdepartementet slutter seg til Finansdepartementets oppfatning av saka, som går ut på følgende:

«Pensjonering av jernbanearbeidere som er mellom 65—70 år.»

Det ærede departements ekspedisjon av 1. oktober f. å.

Da det av Regjeringen framsatte forslag for Stortinget om å innføre en ordning med uføre pensjoner til personer i alderen 65—70 år (jfr. Ot. prp. nr. 47 for 1937) eventuelt først vil bli behandlet av dette års Storting, finner en at spørsmålet om en særskilt pensjonsordning for angjeldende jernbanearbeidere framleis bør utstå inntil en får se hvorledes Stortinget stiller seg til det nye forslag om uførhetspensjonen.»

Det er vel unødvendig å melde at en i aller høyeste grad ble skuffet over at alle de gamle velkjente anleggsarbeidere som i disse dager har reknet med at de skulle kunne få en pensjon såvidt stor at de kunne eksistere på en noenlunde skikkelig måte, nå er blitt skuffet.

Når Finansdepartementet har utsatt saka for å se den i samband med spørsmålet om uførhetspensjon, kan en ikke fri seg for å tro at denne avgjørelse må bero i noen grad på en misforståelse av hva saka virkelig gjelder, idet at de her omhandlede arbeidere alltid har hatt høve til å søke pensjon og har også fått det.

Det som det var spørsmål om nå var en forhøyelse av det pensjonsbeløp som de har erholdt tidligere og dernest at de kunne oppebære en pensjon fra 65 års alderen og at de utgifter som har vært forbundet hermed har vært utredet av anleggets budsjetter, og det ville da helt naturlig også bli gjort for ettertia.

Det har således etter vår mening ingen som helst forbindelse med spørsmålet om uførhetspensjon, idet det her er spørsmål om alderdomspensjon, og når disse arbeidere kommer opp i 70 år, får de jo nytte av den nå innførte alderstrygd og kommer således heller ikke i denne alder i forbindelse med noe som kommer til å hete uførhetspensjon.

Etter vår oppfatning må dette stå helt klart og i henhold hertil bør departementet ta opp spørsmålet på ny til overveielse og fremme proposisjonen på grunnlag av hovedstyrets forslag som ovafor nevnt.

Ved siden av de direkte interesser må en også tenke på de gamle veltjente anleggsarbeidere som gjennom en hel menneskealder har nedlagt sin arbeidskraft i Statens tjeneste.

En ble imidlertid klar over at det ikke ville lykkes å få departementet til å fremme noen proposisjon for det da sittende Storting. — En arbeidet videre med saka og forbundsstyret vedtok å bringe saka

inn for Samarbeidskomitéen, hvorfra vi den 7. desember mottok sådant skriv, med gjenpart av skriv fra Sosialdepartementet:

Oslo, den 7. desember 1938.

Norsk Arbeidsmandsforbund, Oslo.

Ad pensjon for arbeiderne ved jernbaneanleggene.

Som svar på Deres skriv av 23. f. m. sender vi gjenpart av skriv fra Sosialdepartementet av 8. f. m.

Som det vil sees er spørsmålet om oppnevning av en felleskomité til å utrede pensjonssaka for Statens arbeidere, under overveielse.

Straks vi hører nærmere fra departementet skal vi komme tilbake til saka.

Med solidarisk hilsen

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
Sekretariatet.

Konrad Nordahl.

Avskrift av skrivelse fra Sosialdepartementet.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Oslo.

Pensjon for Statens vei- og jernbanearbeidere.

Jfr. brev til departementets sjef av 3. ds.

Departementet har i lengere tid hatt under overveielse å få utredet spørsmålet om felles pensjonsordning for arbeidere ved samtlige statsbedrifter. Sakens videre behandling er sett i sammenheng med revisjonen av lovgivningen om Statens Pensjonskasse. *Innstilling om en ny-ordning av Statens Pensjonskasse er i september 1938 avgitt av en nedsatt lovkomité. Dette departement har nå i brev til samtlige interesserte fagdepartementer (og institusjoner) reist spørsmål om nedsettelse av en ny felles-komité, hvori eventuelt også arbeidernes interesser vil bli representert, til utredning av pensjonssaken vedkommende Statens arbeidere.*

Departementet skal i tilfelle senere i særskilt brev til Landsorganisasjonen komme tilbake til denne sak.

Oslo, 8. november 1938.

Oscar Torp.

Fredrik Vogt.

Denne avgjøring var på sett og vis i samsvar med departementenes tidligere avgjøring, og vi kunne således ikke stille oss tilfreds med denne. — Vi tilskrev da Landsorganisasjonen om saka, således:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Folkets Hus, Oslo.

Ad pensjon for arbeiderne ved jernbaneanleggene.

Erkjenner mottakelsen av Deres skriv av 7. ds. med gjenpart av skriv fra Sosialdepartementet av 8. f. m. angående ovennevnte sak.

Når vi tillater oss å komme tilbake til spørsmålet er det fordi vi ikke fant oss tilfreds med Sosialdepartementets avgjørelse.

Som Landsorganisasjonen bekjent av slo Finansdepartementet dette spørsmål i 1937 med den begrunnelse at man ville se saken i sammenheng med en eventuell gjennomføring av en uførhetstrygd.

Dette standpunkt tiltrådte Sosialdepartementet, og nå er man på ny inne på dette spørsmål, om nedsettelse av en ny komité for å utrede spørsmålet om pensjon for Statens arbeidere.

Vi tillater oss igjen å minne om at vårt sist avholdte landsmøte krevde at pensjonsordningen eller det framlegg som var oversendt departementet av Hovedstyret for Statsbanene skulle bli forelagt Stortinget, og det har ikke blitt sagt eller foreløpig tenkt gjennomført noen pensjonsordning for arbeiderne ved veivesenet og til dels andre institusjoner, idet de står i et annet forhold, også rent lønsmessig, likesom pensjonsbeløpet i dette tilfelle blir utredet av anleggsbudsjetten.

Ved den situasjon som er til stede ved jernbaneanleggene i dag, er det av overmåte stor betydning at de eldre arbeidere nå kunne få en pensjon og la yngre krefter komme til. Vi har tidligere gitt uttrykk for dette standpunkt at man ville få god valuta igjen, og vi tillater oss å gjenta dette.

Vi anmodet om at saken ville bli forelagt Samarbeidskomitéen.

Vi kjenner ikke til hvorvidt dette er skjedd, men vi tillater oss å gjenta dette krav og videre at en representant fra forbundet kan få være til stede i Samarbeidskomitéens møte og nærmere redegjøre for denne sak.

Man står også foran oppsigelse av overenskomsten for jernbaneanleggene, og da vi vet at pensjonsspørsmålet til stadighet har vært berørt under de siste tariffrevisjoner, vil det for arbeiderne når de nå skal ta stilling til hvorvidt overenskomsten skal oppsies eller ikke, være av stor betydning om dette forhold er klarlagt.

Med solidarisk hilsen

Ved den fornyede behandling i Samarbeidskomitéen var forbundet representert og redegjorde for saka. Dette resulterte i et skriv fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon til Arbeidsdepartementet, sålydende:

5. januar 1939.

Arbeidsdepartementet, Herr statsminister Nygaardsvold, Oslo.

Ad Pensjon for arbeiderne ved jernbaneanleggene.

Etter anmodning fra Norsk Arbeidsmandsforbund ble denne saka behandlet i Samarbeidskomitéens og Sekretariatets møter 23. desember 1938 og 3. ds.

Det ble gjort dette vedtaket:

«Besluttedes at Arbeidsmandsforbundet utarbeider en konkret framstilling av forholdene, og at denne framstilling sammen med en avskrift av Sosialdepartementets skriv av 8. november oversendes Arbeidsdepartementet, idet Landsorganisasjonen gir sin tilslutning til at det søkes gjennomført en foreløpig pensjonsordning for arbeiderne ved jernbaneanleggene.»

Idet vi viser til dette vedtak og de oversendte dokumenter, tør vi anmode om at saka tas opp til velvillig behandling.

Med solidarisk hilsen

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Sekretariatet.

Heller ikke den ovennevnte inntatte henvendelse fra Landsorganisasjonen førte saka videre fram.

Det er gjennomført indeksregulering i overenskomstene med 6.2 pst. for Dalevassdraget, Høyanger, Bjølvefossen, Ålvik, Evenstad Kraftanlegg.

Mynten, Kongsberg.

Lønnsregulativet for Mynten ble oppsagt av foreningen og forbundet, og det ble i det høve opptatt forhandlinger. Disse resulterte i et lønnstillegg på samtlige satser i lønnsregulativet på 7.5 pst.

Degernes Gruber.

Bedriften oppsa overenskomsten og krevde revisjon av lønningene. En kunne ikke komme til enighet ved forhandlinger. Det ble i det høve opptatt megling 16. juli. Dette resulterte i et meglingsframlegg hvor timelønna ble forhøyet fra kr. 1.00 til kr. 1.05.

A.s Mineral, Holandsfjord.

Den gjeldende overenskomst var sagt opp av foreningen og forbundet. Da det ikke lyktes å komme til noen ordning ved forhandlinger, ble det opptatt forhandlinger med kretsmeglingsmannen for Nord-Norge. I møtet 22. august gjorde meglingsmannen framlegg. De alminnelige bestemmelser i B. V. L. ble gjort gjeldende. Lønssatsene ble satt til henholdsvis kr. 1.00 og kr. 1.13. Overenskomsten gjelder til 1. juni 1939.

A.s Åmdals Verk.

Det er gjort flere henvendelser angående forhandlinger med bedriften for å få oppretta overenskomst. På grunn av bedriftens økonomiske stilling har det ikke lyktes å få avsluttet overenskomst. Det arbeid som utføres der er til en viss grad satt i verk for å skaffe arbeid til ledige, og arbeidet er avhengig av statsunderstøttelse. På grunnlag herav har en ikke funnet å ville stille krav om at det blir opptatt realitetsforhandlinger med sikte på oppretting av overenskomst.

A.s Dalen Portland Cementfabrikk.

I samhøve med indeksreguleringsbestemmelsen i overenskomsten holdtes forhandlingsmøte 29. april. I samhøve med dette ble timelønns-satsen forhøyet fra kr. 1.55 til kr. 1.65.

A.s Saudefallene.

Overenskomsten som ble inngått i juni 1937, og som varer til mars 1939 hadde en bestemmelse om indeksregulering. Ved reguleringens gjennomføring i mars hadde en krav på et lønnstillegg av 6.2 pst. Bedriften motsatte seg å gå med på dette tillegg. Dette førte til arbeidsoppsigging og arbeidsstans. Her gjaldt det den såkalte halvautomatiske indeksregulering. Den 7. og 8. september ble det opptatt forhandlinger med selskapet i Sauda. En ble her enig om et framlegg som ble vedtatt av begge parter. Timelønna ble her forhøyet fra kr. 1.60 til kr. 1.73, lik 8.1 pst. Videre fikk en 10 øre pr. time i ytterligere tillegg for dem som ikke kan bo hjemme. Minstelønna i akkord ble forhøyet fra kr. 1.40 til kr. 1.60. Arbeidet ble gjenopptatt straks. Arbeidsstansen varte i 2 måneder.

Hyttefossen Kraftanlegg.

Den gjeldende overenskomst som utløp den 30. april var sagt opp av foreningen og forbundet. Det oppnåddes ikke enighet ved forhandlinger om ny overenskomst, og plassene ble derfor sagt opp. Det ble nedlagt forbud mot arbeidsstans og megling ble opptatt. Meglingsmannen gjorde framlegg som ble vedtatt av begge parter. Den tidligere overenskomst ble prolongert med den forandring at det ytes full lønn for samtlige bevegelige helgedager og 1. mai. Lønnssatsene ble satt til kr. 1.70 for smeder og elektrikere. For jernbindere, forskalere osv. kr. 1.64. Øvrige arbeidere kr. 1.54. Minstelønn kr. 1.40. Videre inneholder overenskomsten bestemmelser om indeksregulering og varighet til 30. april 1940.

Heimdalsmyran Flyveplass.

Den gjeldende overenskomst som utløp 1. juli ble sagt opp av foreningen og forbundet, og det ble i den anledning opptatt forhandlinger med kommunen den 11. august, som resulterte i et framlegg som ble vedtatt av begge parter. Framlegget gikk ut på at forskudd i akkord forhøyes fra kr. 1.13 til kr. 1.38 pr. time. Timelønna i dagarbeid fra kr. 1.38 til kr. 1.47. Til disse satser har fagarbeiderne 10 øre i tillegg. Overenskomsten gjelder til 1. juli 1939.

Norsk Vaktselskap og A.s Gårdvakt.

Overenskomsten ble sagt opp av foreningen og forbundet. Den tidligere overenskomst ble prolongert med ca. 12 pst. lønnstillegg.

Framfjord Talcmill.

Den gjeldende overenskomst var sagt opp av foreningen og forbundet. Da det ikke lyktes å komme til enighet ved forhandlinger, ble det opptatt megling og det ble gjort meglingsframlegg, som ble vedtatt av begge parter. — Den tidligere overenskomst prolongertes til 1. juli 1939 med den forandring at lønnsatsene kr. 1.15 og kr. 1.35 forhøyes med 5 øre pr. time.

Fyksesund Kvartsbrudd, J. Kjøde A.s, Bergen.

Etter at arbeiderne var organisert, ble det stilt krav om overenskomst. Ved meglinga gjorde meglingsmannen framlegg som ble vedtatt av begge parter. Lønnssatsene ble fastsatt til kr. 1.10 og kr. 1.20 og for øvrig vanlige alminnelige bestemmelser. Overenskomsten gjelder til 1. september 1939.

Valen anlegg i Sunnhordland.

Etter at arbeiderne var organisert ble det opptatt forhandlinger om overenskomst 20. juli. Det kom ikke til noen enighet. Plassene ble sagt opp, og arbeidsstans inntrådte den 22. juli. Ved megling 21. juli ble det gjort et framlegg, som imidlertid ble forkastet. Nytt meglingsmøte ble avholdt 30. august. Det ble da gjort et framlegg som ble vedtatt av begge parter. Arbeidet ble gjenopptatt straks. Foruten de alminnelige bestemmelser er lønnsatsene for fagarbeidere satt til kr. 1.40 og for øvrige arbeidere kr. 1.30 pr. time. Minstelønna i akkord kr. 1.15 og 12 dagers ferie. Overenskomsten gjelder til 1. oktober 1939.

Smestad—Røabanen. Ing. F. Selmer A.s.

Etter at det var dannet forening i tilslutning til vårt forbund, ble det opptatt forhandling med Entreprenørens Landssammenslutning, og det ble stilt krav om overenskomst. Under disse forhandlinger ble en enig om overenskomst. Overenskomsten inneholder de vanlige, alminnelige bestemmelser. Lønnsatsene går ut på, for forskalere, pussere, jernbindere osv. kr. 1.72 pr. time. Øvrige arbeidere kr. 1.67. Minstelønn i akkord, kr. 1.40, 12 dagers ferie. Overenskomstens varighet 31. desember 1939.

Kunstindustrimuseet.

Overenskomst oppretta for vaktmennene ved muséet. Lønna ble hevet fra kr. 110.00 til kr. 160.00 pr. måned.

Norsk Folkemuseum.

Det er ført forhandlinger for sommerbetjeningen ved Norsk Folkemuseum, hvorved de fikk sin lønn forhøyet med 10 pst.

Videre er det oppretta overenskomster for rengjøringskvinnene ved forskjellige bedrifter i Oslo, Trondheim og Bergen (se den tabellariske oversikt i beretningen).

Oslo kommune.

Det ekstraordinære anleggsarbeid på Fornebu Flyplass.

Overenskomsten av 15. desember 1937 ble sagt opp av forbundet innen 1. september 1938. Etter en del forhandlinger ble en den 8. september enig om en del endringer i lønnsbestemmelsene. (Forandringene framgår av den tabellariske oversikt bakerst i beretningen.)

I tilslutning til overenskomsten enedes en om følgende protokoll:

«Protokolltilførsel:

Grunnet de særlige forhold ved anlegget kan arbeiderne etter avtale herom med anleggsledelsen få sin arbeidstid forskjøvet i forhold til den ordinære arbeidsinndeling. Hvor sådan anmodning framkommer fra arbeiderne i deres egen interesse, utbetales intet tillegg for arbeidstiden utenfor den ordinære arbeidstids avslutning. Begjærer anleggsledelsen for noen tid forskjøvet arbeidstid for enkelte arbeidere eller arbeidslag, betales 25 pst. tillegg pr. time for de arbeidstimer som ligger utafor den ordinære arbeidstids begynnelse eller slutt.»

TABELLER

Lønnsbevegelser

Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
	I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
Bergverksindustri.								
Jacob Kjøde A.s, Hammerfald Dolomittbrudd	46	35	0.65	-	-	0.80	-	-
Stryger & Julsrud Feltspatgr.	22	22	1.00	-	-	1.05	-	-
Fykesund kvartsbrudd	11	11	1.00	-	-	1.10-1.20	-	-
Framfjord Talemill	39	39	1.05	-	-	1.20-1.40	-	-
Sparsås Gruber i Froland	6	6	0.83	-	-	0.88	-	-
A.s Mineral, Mo i Rana	75	75	0.90-1.05	-	-	1.00-1.13	-	1.10-1.13
Kongsberg Sølvverk, Mynten	31	31	-	-	-	*)	-	-
Orkla Metall A.s	-	-	-	-	-	-	-	-
Forskjellige virksomheter.								
Entreprenør Otto Book, Åsgårdsstrand	8	5	akkordarbeid.	-	-	1.10-1.30	-	-
Jacob Andresen, veianlegg, Grefsen	4	4	-	-	-	1.65	-	-
Nittedal Sandtak	7	7	1.40	-	-	1.50	-	-
Linnerud Pukkverk i Aker	4	4	1.55	-	-	1.67	-	-
Øvre Grorud Stenbrudd	4	4	1.55	-	-	1.67	-	-
A.s Betongmast	varierende	-	0.75-1.00	-	-	0.83-1.10	-	-
Aust-Finnmark Skogforvaltning	40	30	0.70-0.90	-	-	0.80-1.04	-	-
Eidanger kommune	17	17	1.05-1.10	-	-	1.13-1.30	-	-
Johs. P. Skansen, forskj. sandtak i Aker	3	3	-	-	-	1.45	-	-
Akers Macadam (stenindustri)	9	9	-	-	-	1.50	-	-
Ulvens Stenknuseri	4	4	1.55	-	-	1.67	-	-
Josef Pedersen, Grorud Pukkverk i Aker	12	12	1.55	-	-	1.67	-	-
J. H. Küenholdt, Flaen Pukkverk i Aker	5	5	1.55	-	-	1.67	-	-
A.s Norsk Vaktsselskap og A.s Gårdvakt	46	46	-	-	-	-	-	-
Statens Havnevesen, anleggsdrift m. v.	600	500	1.00-1.30	-	-	1.11-1.43	-	-
Volla Sandtak	4	4	1.40	-	-	1.50	-	-
Nore og Glomfjord Kraftverk	130	130	1.20-1.30	-	-	1.30-1.40	-	-
Haugesund Elektrisitetsverk	varierende	-	1.08-1.25	-	-	1.30-1.40	-	-
Universitetet	90	90	1.08-1.46	-	-	1.00-1.51	-	-

avsluttet 1938.

Lønnsforbedringer pr. år	Varighet	Oppsøkingstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overenskomst for?	Var det arbeidstans?	Anmerkning	
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd					
360	³⁰ / ₆ -39	1 md.	48	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei		
120	³⁰ / ₆ -39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		
240-280	¹ / ₉ -39	1 md. ubst.	48	48	intet	25-50-100	ubst.	12	ja	nei	nei		
360	¹ / ₇ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	8	12	ja	ja	nei	Lønnsatsen kr. 1.40 for minere er ny i år.	
120	³⁰ / ₄ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	6	6	ja	ja	nei	Landoverensk. for bergverksindustr. gjelder som overensk. med nevnte endr. i lønnsatsen. Fra 1. juni 1939 gjøres også lønnsatsene i landoverenskomsten gjeldende.	
192-240	¹ / ₆ -39	-	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	* Det oppnåddes $7\frac{1}{2}$ pst. til. på samtl. lønnsatser, derunder også alderstill. Gått inn i B. V. L.	
-	-	inntil vid.	-	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	¹ / ₇ -38	1 md.	48	48	25	50-100	ingen	12	ja	nei	nei	Overensk. for Åsgårdstrand kommune for 1937 gjelder i sin helhet.	
-	³¹ / ₁₂ -38	1 md.	-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Anlegget er nytt. Indeksbestemmelse.	
240	²⁵ / ₂ -39	1 md.	48	48	-	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		
288	¹ / ₅ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei		
288	¹ / ₅ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei		
ca. 250	¹ / ₅ -39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	I dagarb. et tillegg å kr. 0.20-0.25 pr. t.	
ca. 312	¹ / ₄ -39	1 md.	*)	*)	-	-	-	-	ja	nei	nei	* Grunnet arb. art er det ingen bestemt arb.tid.	
ca. 480	¹ / ₇ -39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		
-	¹⁵ / ₅ -39	1 md.	-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Sandtakene er nye i år. Bedriften ny i år.	
-	¹ / ₆ -39	1 md.	-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Overensk. prol. med foran nevnte forandr.	
288	¹ / ₆ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	-	12	ja	ja	nei		
288	¹ / ₅ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei		
288	¹ / ₅ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei		
300	¹ / ₄ -41	1 md.	48	48	-	-	14	14	ja	ja	nei	Dagl. kr. 13.20, tidligere kr. 12.20. Indeksbestemmelse.	
288	-	-	48-50	48	25-50-100	25-50-100	9-12	9-12	ja	ja	nei	Lønstill. er 10 pst. på timelønns. og 7 pst. på månedslønnsatsene.	
240	¹⁵ / ₇ -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Indeksbestemmelse.	
240-575	³⁰ / ₆ -40	2 md	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei		
360-528	¹ / ₄ -39	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	-	*)	ja	ja	nei	* $4\frac{1}{2}$ pst. av fortj.	
307-400	¹ / ₇ -40	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	18	18	ja	ja	nei	Rengj.kv. lønn fra kr. 60.00 til 155.00 pr. mnd. Tidl. 10 pst. lavere. Indeksbestemmelse.	

Lønnsbevegelse

Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
	I all	Derav medl.	Pr. tim.	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn
Norges Veterinærhøyskole	15	15	1.04-1.28	-	-	1.15-1.41	-	-
Ing. F. Selmer A.s, anleggsarb.	29	29	-	-	-	1.67-1.72	-	1
Statens fyr- og merkevesen	220	151	0.90-1.49	-	-	0.95-1.57	-	-
Stubberud Sandtak i Aker	2	2	1.40	-	-	1.50	-	-
Kunstindustrimuseet, vaktmenn	3	3	-	110	-	-	160	-
Norsk Jockeyklubb, Øvrevoll veddeløpsbane	4	4	1.06	-	-	1.46	-	-
Sarpsborg kommune, ekstraordnære arbeidere	400	67 *)	1.45	-	-	1.45	-	-
Erik B. Johansen, vei- og kloakkanlegg i Aker	6	6	-	-	-	1.67	-	-
Eeg Henriksen og Diderich Lunds anlegg, Kolstadelven, Luster	28	28	-	-	-	1.30-1.40	-	1
Tune kommune, ekstraord. arb.	100	30 *)	1.12.5	-	-	1.20-1.30	-	-
Valen Sjukehus	23	23	-	-	-	1.30-1.40	-	-
Brovakten ved Spjosodd i Telemark	2	2	*)	-	-	-	-	-
Ødegårdens Verk, Bamle	15	12	0.70-0.86	-	-	0.70-0.86	-	-
Erik B. Johansen, Grefsenfjellets Stenbrudd	5	5	1.38	-	-	1.50	-	-
Statens Vassdragsvesen, forbygningsarbeider	varierende	15	0.72-0.76	-	-	0.78-0.81	-	-
Skedsmo Sandforretning	15	15	-0.85	-	-	-0.90	-	-
Oslo kommunes anlegg, Fornebu flyplass	200	200	1.50	-	-	1.55	-	-
Ing. F. Selmers anlegg, Osenregul. i Østerdalen	24	19	-	-	-	1.50-1.60	-	1.
A.s Veidekke	sterkt varierende	0.96-1.00	-	-	-	1.15-1.50	-	-
Eidsvoll offentl. Landsgymnas..	14	10	*)	-	-	*)	-	-
Hyttefossen Kraftanlegg	75	66	1.45-1.55	-	-	1.54-1.64	-	-
(Trondheim kommune).			-	-	-	-1.70	-	-
Heimdalsmyran Flyveplass	60	60	1.38-1.48	-	1.13-1.23	1.47-1.57	-	1.38-1
(Trondheim kommune).								
A.s Impregnerbygg	varierende	1.00	-	-	-	1.45	-	-
Levanger kom. Elektr.v. i Frol	16	16	1.20	-	-	1.30	-	-
Krappfoss Pukkverk	8	8	0.75	-	-	1.10	-	1.
Lastebileierne A. Nordin, V. Petersen og I. Olsen, Moss	3	3	1.00	-	-	1.40	-	1.
Lastebileierne, Hurdal komm.	5	5	2.80	-	-	3.20-3.50	-	-

avsluttet 1938. (Forts.)

Lønnsforbedringer pr. år	Varighet	Oppsingsstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomts opprettet?	Var det overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere	Oppnådd	Tidligere	Oppnådd				
250-307	^{30/6} -40	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	18	18	ja	ja	nei	Indeksbestemmelse.
-	^{31/12} -39	1 md.	48	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
120-240	^{31/3} -40	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	9	9	ja	ja	nei	
240	^{1/8} -38	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
ca. 450	^{1/7} -40	1 md.	21	28	Intet	*)	14	21	ja	nei	nei	* Kr. 1.38 pr. time. ** Hertil kommer dyrtidstillegg som varierer etter pristigningen.
950	^{1/7} -39	1 md.	48	48	Intet	50-100	12	12	ja	nei	nei	
-	^{1/7} -39	3 md.	48	48	50-100	50-100	-	-	ja	ja	nei	* 67 er medl. av vårt forb., mens det i alt er 200 org. arbeidere.
-	^{1/9} -39	1 md.	-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Anleggsvirksomh. er ny.
-	^{30/6} -39	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Anlegget er nytt i år.
180-420	^{1/7} -39	3 md.	48	48	Intet	25-50-100	0	12	ja	ja	nei	Flere av arb. organisert i andre forbund.
-	^{1/10} -39	-	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	ja	
500	sesong. 1939-40	innen 1.sept.	48	48	-	-	0	12	ja	nei	nei	Årslønna kr. 1 000.00 er av veivesenet, mens brukvakt får kr. 2.00 pr. båt som går gj. brua av de private båtselskaper.
-	^{31/3} -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	9	9	ja	ja	nei	Forb. er ikke part i overensk., da lønningene er for lave.
288	^{1/11} -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
ca. 120	inntil vid.	-	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Opptjeningsstida for ferie neds. til 200 t. fra 600 t.
120	^{1/7} -40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Indeksbestemmelse. Baser får et tillegg av kr. 0.20 pr. t., tidligere kr. 0.15.
120	^{30/9} -39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
-	^{1/7} -41	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Lønnsatsen på kr. 1.15 for stenlempere er ny. Det er bare denne sats som er øket ved tariffrevisjonen.
ca. 360	^{31/3} -39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Lønnen er høyst forskj. for de forskj. stillinger. Dykkere har kr. 2.00 pr. time, før. kr. 1.50. Indeksbestemmelse.
120	^{1/7} -39	3 md.	60-70	48	Intet	25-50-100	14	21	ja	nei	nei	
216-360	^{30/4} -40	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
216	^{1/7} -39	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
1 080	^{1/1} -39	-	48	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
240	^{31/12} -39	2 md.	48	48	Intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
840	^{1/5} -39	1 md.	48	48	Intet	50-100	0	12	ja	nei	nei	
960	^{1/5} -39	1 md.	48	48	Intet	50-100	0	12	ja	nei	nei	
960-1 680	^{1/5} -39	14 d.	48	48	Intet	25-50-100	0	*)	ja	nei	nei	* 5 pst. av 1/4 av innt.

Lønnsbevegelser

Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
	I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
Linjemontørene ved Hurdal komm. Elektrisitetsverk	3	2	1.05	-	-	1.20	-	-
Østreng Grustak, Olaf Svoor, Slitu st.	10	10	1.30	-	-	1.30	-	-
Moastøa Sagbruk & Høvleri, Målselv	18	18	0.88-0.98	-	-	0.92-1.02	-	-
Kornsiloanlegget på Finneid i Salten (A.s Mur og Betong) . .	12	12	1.10	-	-	1.20	-	-
Norsk Folkemuseum, sommerbetjening	22	22	0.59	-	-	0.66	-	-
A.s Saudefallene	48	48	1.60-1.65	-	1.40	1.73-1.77	-	1.60
Eidsvoll kommune, lasteb.eierne	14	14	2.75-3.50	-	-	3.00-4.75	-	-
Nes Trelastbruk, Mosjøen	14	14	1.10	-	-	1.25	-	-
Veiarbeidsdriften.								
Haus kommune	ca. 80	52	0.95	-	0.75	1.05	-	0.85
Statens veiarbeidsdrift	ca. 28000	13000	0.92-0.96	-	0.72	0.98-1.01	-	0.78
Etna kommune	29	29	1.05-1.09	-	-0.85	1.10-1.17	-	-0.90
			0.65-0.80	-	-	0.85-1.15	-	0.70
Horten kommune, ekstraord. arbeid	25	25	1.20	-	-	1.35	-	-
Florø kommune	12	9	0.85	-	-	1.10	-	-
Eidskog kommune, veivoktere . .	7	6	0.70	-	-	1.00	-	-
Oppegård kommune, veiarb. . . .	68	68	1.18-1.55	-	-	1.21-1.59	-	-
Lom kommune, veiarb.driften . .	4	3	0.75	-	-	0.95	-	-
Brandbu kommune, veiarb.drift .	7	7	0.97	-	-	1.04*)	-	-
Brønnøysund kommune, veiarb.driften	20	20	0.80-0.90	-	-	1.10-1.15	-	-
Nannestad kommune, veiarb. . .	20	20	0.70-0.90	-	-	-1.30	-	-
			-1.40	-	-	0.85-1.05	-	-
Gran kommune, veivoktere	5	5	-	-	-	-1.30	-	-
			-	-	-	1.04	-	-
Fåberg kommune, veivoktere og vedlikeholdsarbeidere	8	8	0.86	-	-	0.98-1.04	-	-
Fluberg og Søndre Land kommune, veiarbeidere	12	10	0.80-0.95	-	-	0.85-1.00	-	-
Nittedal kommune, veiarb.	15	15	-2.50	-	-	-3.00	-	-
			1.10-1.30	-	-	0.90-1.10	-	-
			1.40	-	-	1.22	-	-
Inderøy kommune, veivoktere . .	5	5	0.65	-	-	0.85	-	-
Snåsa kommune, veivoktere . . .	6	6	0.80	-	-	0.95	-	-
Stjørdal kommune, veivoktere . .	5	5	-	140	-	-	180	-
Skatval kommune, veivoktere . .	2	2	-	140	-	-	180	-

avsluttet 1938. (Forts.)

Lønnsforbedringer pr. år	Varighet	Oppsingsstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overenskomst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere	Oppnådd	Tidligere	Oppnådd				
360	1/5-39	14 dg.	48	48	Intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
-	1/7-39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
96	1/10-39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	9	9	ja	ja	nei	
240	1/11-39	1 md.	48	48	Intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	Det ble oppretta en lokal overensk. mellom forb.s stedlige avd. og entreprenørfirmaet.
144	1/6-39	-	48	48	50	50	12	12	ja	ja	nei	
288-312	30/6-39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
ca. 600	1/7-39	-	48	48	Intet	25-50-100	0	*)	ja	nei	nei	* 5 pst. av fortjenesten.
3.60	1/9-38	1 md.	48	48	25-50	25-50	*)	*)	ja	nei	nei	* 5 pst. av fortjenesten.
240	1/1-39	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
ca. 120	1/5-39	3 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Det tidl. reglement er nå erstattet med overensk.
480-840	30/6-39	1 md.	48	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Årslønn for veivoktere kr. 2 160.00. For øvrig er voldgiftet, av 30. april for Statens veiarb.drift gjort gjeldende.
300	1/7-38	-	40	40	Ingen	-	-	-	ja	nei	nei	
600	1/4-39	1 md.	48	48	Ingen	50-100	0	*)	ja	nei	nei	* 5 pst. godtgjørelse.
ca. 600	1/7-39	3 md.	48	48	Ingen	50-100	14	14	ja	nei	nei	Årslønn for veivoktere kr. 1 760.00 med 3 mnd. arbeidstid, tidligere kr. 1 100.00 for 7 mnd. arb. tid.
96	1/4-39	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Leiet bil og sjåfør kr. 2.32, tidl. kr. 2.75.
480	1/7-39	-	48	48	Intet	Intet	0	12	ja	nei	nei	
168	1/5-39	3 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	nei	nei	Veivoktere kr. 208.00 pr. mnd., tidl. kr. 194.00.
fra 480 til 720	31/5-39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
240-360	30/6-39	2 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Veivokterens arb.lønn kr. 2 400.00, tidl. 2 000.00.
-400	30/6-39	3 md.	ing. best	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	
300-450	1/7-39	3 md.	48	48	Intet	50-100	9	12	ja	nei	nei	
120	1/5-39	3 md.	48	48	Ingen fast bestem.	50-100	-	12	ja	nei	nei	
-	1/5-39	3 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Det er vedtatt å gjøre voldgiftet, for Statens veiarb.drift gjeld. som overensk. for kommunen.
480	1/7-39	2 md.	48	48	Intet	50-100	0	12	ja	nei	nei	
360	1/7-39	1 md.	48	48	Intet	50-100	-	-	ja	nei	nei	
480	1/7-39	3 md.	48	48	Intet	50-100	0	7	ja	nei	nei	
480	1/7-39	3 md.	48	48	Intet	50-100	0	7	ja	nei	nei	

Lønnsbevegelser

Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
	I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
Beitstad kommune, veivoktere	5	5	0.65	-	-	0.85	-	-
Frol kommune, veivoktere	4	4	-	140	-	-	180	-
Hegra kommune, veivoktere ..	4	4	-	140	-	-	175	-
Stjørdalshalsens bygningskomm.	30	25	0.80-0.90	-	-	1.05-1.15	-	-
Skogn kommune, veivoktere ..	8	8	0.65	-	-	0.85-1.05	-	-
Gjerpen kommune, veiarbeidere	20	19	0.81	-	-	1.00-1.20	-	1.00
Vega kommune	30	21	0.92	-	-	0.98	-	-
Skedsmo kommune og Strøm- mens bygningskommune	Vari- erende	Alle	1.38-1.48	-	-	1.50	-	1.38
Renhold.								
Norges Statsbaner, Hovedstyret, rengjøring av kontoret	7	7	-	95-110	-	-	105-120	-
Regjeringsbygningen, rengj.kv..	60	32	-	140	-	-	155	-
Eidsvoll kommune, rengj.kv. ved skolene	Vari- erende	-	-	23-92.50	-	-	34	-
Grünerløkkens Aktiebakeri, ren- gjøringskvinner	1	1	-	65	-	-	80	-
Statens Institutt for Folkehelsen	9	9	-	150	-	-	190	-
Grünerløkkens Samv. Arbeider- foreninger, rengj.kv.	1	1	1.04	-	-	1.15	-	-
Statens Kornforretn., rengj.kv.	5	5	-	70-100	-	-	90	-
Folketeaterbyggn., rengj.kv.	14	14	1.16	-	-	1.25	-	-
Oslo Tinghus, rengj.kv.	9	9	-	140	-	-	155	-
Justisdepartementet, rengj.kv...	4	4	-	140	-	-	157	-
Norsk Transportarb.forb., avd. 2, Trondheim, rengj.kv.	1	1	-	25	-	-	90	-
Oslo Sjøtollsted, mann. vaskere	3	3	-	140	-	-	165	-
Oslo Sjøtollsted, kvinn. vaskere	5	5	-	140	-	-	160	-
Oslo Øst- og Vestbanestasjon, rengjøringskvinner	200	200	1.04	-	-	1.07	-	-
Den kv. Industriskole, rengj.kv.	3	3	-	175	-	-	182	-
Oslo Turnforening, rengj.kv. ...	7	7	-	100-190	-	-	115-220	-
Norsk Elektr. & Brown Boveri A.s, Oslo, rengj.kv.	1	1	-	110	-	-	130	-
Oslo Politi, rengj.kv.	17	17	-	31.50	-	-	34.65	-
				-192.48			-211.73	

avsluttet 1938. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsings- tid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
480	1/7-39	3 md.	48	48	Intet	50-100	-	-	ja	nei	nei	
480	1/7-39	3 md.	48	48	Intet	50-100	0	7	ja	nei	nei	
420	1/7-39	3 md.	48	48	Intet	50-100	0	7	ja	nei	nei	
600	1/7-39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
192-384	1/2-39	1 md.	48	48	Intet	50-100	0	7	ja	nei	nei	
500	1/4-39	1 md.	48	48	Intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
144	1/5-39	3 md.	48	48	Intet	50	0	12	ja	nei	nei	
48-288	30/6-39	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	18	ja	ja	nei	
120-144	31/12-38	3 md.	24-27 -30	24 -27 -30	Intet	50	12	14	ja	nei	nei	Bet. for ovnsfyring om vinteren kr. 2.00 pr. ovn, tidl. kr. 1.00 pr. ovn.
180	1/7-40	3 md.	36	36	Ingen	overtid	2 u.	3 u.	ja	nei	nei	Indeksbestemmelse. 3 mnd.s lønn under sjuk- dom.
Ca. 22 %	1/7-39	1 md.	Vari- erende		Ingen	overtid	0	Hele skole fer.	ja	nei	nei	Det er forskjellige løn- ninger for hver skole. I alt 9 skoler.
180	1/5-39	1 md.	16	16	-	-	14	14	ja	nei	nei	
480	1/7-40	3 md.	48	48	-	25-50-100	2 u.	3 u.	ja	nei	nei	Etter ett års tjeneste lønn under sjukd. i inntil 3 mnd. Tidl. ingen ting.
250	15/9-39	2 md.	48	48	*)Kr. 1.75	Kr. 1.93	2 u.	3 u.	ja	ja	nei	3 mnd. lønn under sjukd. Tidl. 2 mnd.
120	1/6-39	1 md.	21	18	-	-	12	12	ja	nei	ja	* Betaling for overtid.
100	15/5-39	1 md.	24	24	100	100	14	14	ja	ja	nei	Ekstraarb. kr. 1.25 pr. time, tidl. kr. 1.17.
180	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	Lønn under sjukdom 3 mnd. Tidl. intet.
204	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	Indeksbestemmelse. 3 mnd. lønn under sjuk- dom. Tidl. intet.
780	1/7-39	2 md.	15	15	Intet	25-50-100	0	21	ja	nei	nei	Lønn under sjukdom i 3 mnd. Tidl. intet.
300	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	3 mnd. lønn under sjuk- dom. Tidl. intet.
240	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	Indeksbestemmelse. 3 mnd. lønn under sjuk- dom. Tidl. intet.
63	30/6-39	3 md.	48	48	50	50	14	14	ja	ja	nei	3 mnd. lønn under sjuk- dom. Tidl. intet.
84	Ube- stemt	39	39	-	-	-	14	21	ja	nei	nei	* Tidl. kr. 1.00-1.50 pr. time, nå kr. 1.10-1.60 pr. time for overtid.
180-360	1/3-39	1 md.	25 1/2 54	25 1/2 54	*	*	12	12	ja	ja	nei	
240	1/3-39	1 md.	30	27	-	-	14	14	ja	nei	nei	* Arb.tiden forskj. ved de forskj. stasjoner og er uforandret etter over- ensk. ikrafttreden.
10 %	1/7-39	3 md.	*	*	Intet	**	14	21	ja	ja	nei	** Kr. 1.15 pr. time for overtid. 3 mnd. lønn under sjuk- dom.

Lønnsbevegelser

Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
	I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
Patenstyret, Styret for det industrielle rettsvesen, rengj.kv...	4	4	-	140	-	-	155	-
Rikstrygdeverket, rengj.kv. ..	8	8	-	80	-	-	90	-
Arbeidstilsynet, Parkvn. 8, Oslo, rengjøringkvinner, 3. etg.	3	3	-	105-150	-	-	155	-
Folkets Hus, Bergen, rengj.kv.	1	1	-	*) 60	-	-	*) 80	-
Bergens Museum, rengj.kv. ..	6	4	0.79	-	-	1.14	-	-
Brødrene Dobloug, rengj.kv. ..	18	18	-	96	-	-	80	-
Ingwald Nielsen, rengj.kv.	5	5	1.28	-	-	1.28	-	-
Steen & Strøm, rengj.kv.	15	15	-	84	-	-	96	-
Norges Tekn. Høgskole, rengj.kv.	12	12	-	105	-	-	140	-
Trondheims Skattefogdkontor, rengjøringskvinner	1	1	-	80	-	-	105	-
Tollboden i Trondh., rengj.kv.	3	3	-	80	-	-	105	-
Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, rengj.kv.	5	5	-	140	-	-	155	-
Rich. Andvord's Papirfabrikk, rengjøringskvinner	5	5	-	55-60	-	-	68,25-69	-
Landbruksdepartem., rengj.kv. ..	3	2	-	65-100	-	-	74,75-115	-
Arbeidstilsynet, Parkvn. 8, 4. etg.	1	1	-	120	-	-	155	-
Gunerius Pettersens Magasin, rengjøringskvinner	13	12	0.95	-	-	1.19	-	-
Standard Telefon- og Kabelfabr., rengjøringskvinner	5	5	*)	-	-	*)	-	-
Askim Postkontor, rengj.kv. ..	1	1	-	45	-	-	55	-
Askim bygningskommune	1	1	-	-	-	*) 1.10	-	-
Askim Elektr.verk, rengj.kv. ..	1	1	1.25	-	-	1.50	-	-
Rikstelefonstasjonen i Askim,	1	1	-	30	-	-	50	-
Kjøpmann Joh. Killingmo, Askim, rengj.kv.	1	1	-	30	-	-	35	-
Østfold Byggekompani og Askim Bokhandel, rengj.kv.	1	1	-	30	-	-	42	-
Hercules Confectionsfabrikk A.s, Oslo, rengj.kv.	7	7	-	117.20	-	-	127-132	-
Mathiesen & Gjertsen A.s, Bergen, rengj.kv.	1	1	-	-123.08	-	-	-	-
Gullsmed David Andersens verksted, rengj.kv.	2	2	1.21	-	-	1.39	-	-

avsluttet 1938. (Forts.)

Lønnsforbedringer pr. år	Varighet	Oppsøingsstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning	
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd					
180	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	3 mndr. lønn under sjukdom. Tidl. intet.	
120	30/6-39	1 md.	18	18	-	-	14	14	ja	ja	nei	Godtgjør. for skuremateriekr. 7.00 pr. mnd. Tidl. kr. 5.00.	
60-600	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	21	21	ja	nei	nei	3 mndr. lønn under sjukdom. Tidl. intet.	
240	1/1-39	1 md.	ubst. 48	48	Intet	**) 0	14	14	ja	nei	nei	Indeksbestemmelse. * + kost og losji. ** Kr. 1.00 pr. time i betaling.	
312.50	30/6-39	1 md.	42	42	Intet	25	2	*) 5	ja	nei	nei	De har 14 dagers ferie med lønn i 5 dager, tidl. i bare 2 dager. Fritt skuremateriekr.	
192	1/6-40	1 md.	21	21	-	-	12	12	ja	nei	nei		
-	1/6-40	1 md.	18	18	*)	*)	14	14	ja	nei	nei	* Kr. 1.40 pr. time i betaling.	
144	1/6-40	1 md.	21	21	-	-	12	12	ja	ja	nei		
420	1/7-39	3 md.	30	30	Intet	25-50-100	14	21	ja	nei	nei		
300	1/7-39	3 md.	18	18	Intet	25-50-100	14	21	ja	nei	nei		
300	1/7-39	3 md.	15	15	Intet	25-50-100	14	21	ja	nei	nei		
180	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	21	21	ja	nei	nei		
15 pst.	31/8-39	1 md.	for-skj.	for-skj.	-	-	8	12	ja	ja	nei		
204	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	3 mndr. lønn under sjukdom. Indeksbestemmelse.	
420	1/7-40	3 md.	36	36	-	-	21	21	ja	nei	nei	3 mndr. lønn under sjukdom. Indeksbestemmelse.	
250	1/6-40	1 md.	21	21	Kun timelønn.	100	14	14	ja	nei	nei	14 dagers lønn under sjukdom er fratatt.	
-	31/10-39	1 md.	-	-	-	-	12	12	ja	nei	nei	Lønn kr. 2.90 pr. m2. pr. år, tidl. kr. 2.60 pr. m2.	
120	30/6-39	1 md.	12	12	-	-	-	12	ja	nei	nei	Frie vaskeartikler, tidl. holdt rengj.kv. det sjøl.	
-	inntil vid.	-	-	-	-	-	-	-	ja	nei	nei	Det er ikke bestemt noen fast arb.tid, men lokalene skal vaskes 2 ganger pr. uke. Før hadde vedk. kr. 15.00 pr. mnd.	
52	30/6-39	1 md.	4	4	-	-	-	-	ja	nei	nei	+ kr. 50.00 for hovedrengjøring.	
240	inntil vid.	-	6-7	10	-	-	0	7	ja	nei	nei		
60	30/6-39	1 md.	7	7	-	-	-	14	ja	nei	nei		
144	30/6-39	1 md.	8	8	-	-	-	14	ja	nei	nei		
ca. 110	30/6-40	2 md.	33 3/4	33 3/4	-	-	-	12	12	ja	ja	nei	
180	ubest.	-	*)	*)	-	-	-	12	12	ja	nei	nei	* Det er ingen bestemt arb.tid. Fri trygdek.. før intet.
165	1/11-39	1 md.	36	36	-	-	-	12	12	ja	nei	nei	

Lønnsbevegelser

Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
	I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
Industribygningen A.s, Lilletorvet, Oslo, rengj.kv.	2	2	-	60	-	-	75	-
Trondheim Byfogedkontor, rengjøringskvinner	1	1	-	40	-	-	55	-
Browns Rengjørings- og Vinduspussingsbyrå, Bergen	6	5	-	154	-	-	229	-
Otto Treiders Handelsskole, Oslo, rengj.kv.	4	4	-	110-130	-	-	175	-
Den norske Amerikalinje, rengjøringskvinner på båtene ..	16	8	*)	-	-	-	-	-
Statens Lærerinneskole i Husestall, rengj.kv.	4	4	1.00	-	-	1.00	-	-
Hurdal kommune, rengj.kv. ved skolene	9	7	**)	-	-	**)	-	-
Nygårds Handelsforening, Bergen, rengj.kv.	7	7	-	35-100	-	-	42.50-120	-

avsluttet 1938. (Forts.)

Lønnsforbedringer pr. år	Varighet	Oppsøingstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overenskomst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
180	inntil vid.	-	24	18	-	-	0	7	ja	nei	nei	
180	1/7-39	2 md.	12	12	Intet	25-50-100	14	14	ja	nei	nei	
900	31/8-39	1 md.	vil-kårl.	48	Intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
540 og 780	30/9-39	1 md.	*)	*)	-	-	-	-	ja	nei	nei	* Arb.tida kan variere.
-	inntil vid.	-	*)	-	Intet	50	-	-	ja	nei	nei	* Lønn kr. 8.00 pr. dag, før kr. 6.00. Arbeidet er bare jobber.
0	1/10-40	1 md.	48	48	25-50-100	50	12	18	ja	ja	nei	* Arb.tida er ikke noe bestemt, skolen skal vaskes et best. ant. ganger i uken. ** kr. 8.00 pr. klassev. *** kr. 1.00 pr. klassev.
***)	1/7-39	-	*)	*)	-	-	-	-	ja	nei	nei	
90-240	1/10-39	1 md.	for-skj.	for-skj.	Intet	*)	12	12	ja	nei	nei	* Kr. 1.35-1.50 pr. time i betaling.

